

Ustanovljen pokrajinski klub poslancev

Podpredsednik skupščine SRS dr. Jože Brilej: »Klubi poslancev so nujni! Klub v preteklosti ni mogel opraviti vseh nalog, zato naj nova organizacija prinese sproščeno razpravo. Kuloarske debate naj se prenesejo pred klube. Poslanec naj bo prek kluba bolj dosegljiv volivcem, s tem pa bomo prišli tudi do odgovornejšega dela poslancev.«

V petek popoldne, 8. septembra, so se v Novem mestu sestali republiški in zvezni poslanci iz sedmih občin Dolenjske in Spodnjega Posavja. Zbralo se je 40 poslancev, ki so v razgibani razpravi osvetljevali namen novega pokrajinskega kluba, obsega njegovega področja, strahu pred partikularizmom, okoli tehnične izvedbe sestajanja in

poslovanja kluba in pod. Zlasti so bile živahne razprave o območju, ki naj bi ga novi klub pokrival. Prvotni

predlog, da bi se v klubu združili poslanci iz sedmih dolenjskih in spodnjesavskih (Nadaljevanje na 2. str.)

V nedeljo bo v Metliki praznik cvetja in grozdja

Prizadevanja Turističnega društva v Metliki in nekaterih članov občinske skupščine, da v letošnjem letu turizma dajo Metliki prikupnejšo podobo, niso ostala brez odmeva. Ne le da je Komunalno podjetje spomladi razpostavilo po mestnih trgih in ulicah več sto oleandrov, ki so se v poletnem času razcveteli v vsej svoji lepoti, tudi številni prebivalci Metlike so letos skoraj zasuli svoja okna s

cvetličnimi lončki. Cvetje in zelenje je tako dalo mestu še (Nadaljevanje na 6. str.)

V Crikvenici Babič prvi

V drugi dirki letošnjega državnega prvenstva v speedwayu, ki je bila minulo nedeljo v Crikvenici, je zmagal Frano Babič iz Krškega. Osvojil je vseh 15 možnih točk in zdaj vodi s 26 točkami pred Perkom 25. Regvarom 24 itd. V Crikvenici je bil drugi Valent Medved s 14 točkami, tretji pa Perko z 12 točkami.

Maršal Tito pošilja pozdrave

Črnomaljški so na slavnost ob 25-letnici Cankarjeve brigade, ki je bila v nedeljo, povabili tudi maršala Tita; v ponedeljek pa so dobili brzojavko naslednje vsebine:

»Ker se ni mogel odzvati vabilu na proslavo 25-letnice Cankarjeve brigade, se vam tovariš maršal za vabilo najiskrenejše zahvaljuje in pošilja svoje tople pozdrave in čestitke preživelim borcem in vsem udeležencem te veličastne proslave«

KABINET
MARŠALA TITA

Predsednik republike Tito na razstavi v Slovenjem Gradcu

Predzadnji ponedeljek je predsednik republike tovariš Tito s soprogo Jovanko in spremstvom obiskal med drugim tudi veliko mednarodno umetnostno razstavo »Mir, humanost in prijateljstvo med narodi«, ki je že več mesecev odprta v Slovenjem Gradcu. Ko je govoril o svojih vtisih z razstave, je predsednik Tito med drugim dejal, da je danes največja umetnost ohraniti mir, kar pa ni lahko. Umetnost

sama pa lahko pri prizadevanjih za mir na svetu močno pomaga s svojim poslanstvom.

Mednarodno razstavo umetniških del si je doslej ogledalo že 70 tisoč obiskovalcev, odprta pa do konca letošnjega oktobra. Na njej predstavljajo svoja dela 210 umetnikov iz 40 dežel sveta; več kot polovica izmed njih je svoja dela poklonila Slovenjemu Gradcu, ki bo tako imel stalno galerijo svetovne umetnosti.

V ČATEŠKIH TOPLICAH NE BO VEČ MRTVE SEZONE

Moskva - Budimpešta in - Čateške Toplice!

Prve dni oktobra ga bodo ogradili z montažno ograjo, ki bo zadrževala pozimi toploto nad vodno gladino — Dohod v bazen je speljan skozi ogrevan predor — Zdravilišče je zasedeno do zadnjega kotička

ob kopališču montažno ograjo. Zadrževala bo toploto nad

vodno gladino in gostje se bodo lahko kopali tudi v mrzlih zimskih dneh. Dohod v bazen je speljan skozi ogrevan predor naravnost iz toplih slačilnic.

V zgradbi poleg bazena bo do 30. septembra urejena restavracija s 108 sedeži na (Nadaljevanje na 6. str.)

Le še nekaj dni bo stal »most smrti«!

»Mostu smrti« v Goriči vasi je usojenih le še nekaj dni življenja. SGP Zidar je že začel urejati novi začasni most in obvoz.

Stari most bo v kratkem podrt, novega pa bodo začeli graditi okoli 21. septembra. Do takrat bodo namreč rešene vse začeve v zvezi s preselitvijo družine Jožeta Ilca in podiranjem njegovih poslopj.

DANES:

- Slavje brigad str. 4
- O mornarju, ki je padel na kopnem str. 7
- Kako odmeva »zlata jama« na pokopališču. str. 8
- Namesto samoupravljanja — poplava besej str. 8
- Houdinijeve čarovnije str. 12
- Presenečenje v Monzi str. 12
- Slavnost v viteški dvorani str. 19
- Zadnji vlak odpeljal! str. 20
- in 42 malih oglasov na zadnji strani!

TO OSTANE! Po zadnji nesreči pri Biču na avtomobilski cesti je od enega izmed ponesrečenih avtomobilov ostalo tole, kar prikazuje fotografija! — Samo zadnji teden se je ubilo ali pa je bilo ubitih na cestah v Sloveniji 20 ljudi, do zadnje sobote pa se je letošnje število mrtvih iz prometnih nesreč v Sloveniji dvignilo že na 284! — Več o zločinih in nesrečah na naših cestah berite na 23. strani današnje številke!

KAM V NEDELJO, 17. septembra?

V KRŠKO

kjer bo priredilo domače turistično društvo

VELIKO TOMBOLO

z 18 glavnimi dobitki in 230 manjšimi dobitki v skupni vrednosti nad 5 milijonov Sdin.

GLAVNI DOBITKI:

- avtomobil ŠKODA
- motorna kosilnica
- motorna žaga
- pralni stroj
- moped
- TV sprejemnik

Tombola bo na stadionu Matije Gubca ob 15. uri.

Tombolske kartice bodo v predprodaji v trafikah in v knjigarnah v Krškem, Brestanici, Kostanjevici, na Senovem, v Sevnici in v Brežicah!

Tudi kar je grozija na trsih še ostalo, je tako obtočeno, zbito in načeto, da ga lahko reši samo lepo vreme in vroče sonce. Hitro bodo lahko potrgali samo rano: muškato, otonel in rizvanec, kasnejše sorte pa le, če bodo pridobile v naslednjih tednih kaj sladkorja. Na sliki: tole je ostalo od velikega, lepega in bogato obloženega trsa. (Foto: Jožica Teppey)

TOČA JE UNIČILA UPE NA BOGATO TRGATEV

Ledena odeja je pokrila Bizeljsko

Kot pest debela toča je oklestila vinograde in sadovnjake v Orešju, Drenovcu in Janeževi gorci — Poda je 20 minut — Tolikšne škode ne pomnijo od 1938. leta, toda tudi takrat ni zajela tolikšnega obsega — Opušeni tudi vinogradi onstran Sotle

Ko se je zadnji petek popoldne nenadoma stemnilo, nihče ni pričakoval drugega kot običajno nevihto. Dež je bil celo dobrodošel, saj je poletje zelo skoparilo z njim. Toda tokrat so črni oblaki nad Bizeljskim prinesli s seboj uničenje.

Točno četrť na šest so kazale ure, ko se je z neba nenadoma usula toča. Za pest debele kope

ledu so spočetka padale kar na suho, brez dežja vmes. Nato se je ulilo in toča je postajala drobnejša, a je bila še vedno za jajce in oreh velika.

Minute so se vlekale kakor ure. Ljudje so brez moči z grozo v očeh opazovali pustošenje brez konca. Minilo je dvajset minut in mnogo obetajoča

(Nadaljevanje na 3. str.)

OD 14. DO 24. SEPT.

Padavine okrog 15. septembra in večkrat v času od 21. do 24. septembra. V ostalem lepo vreme.

Dr. V. M.

REFORMA PRIHAJA V NOVO RAZDOBJE

Predlogi za nekatere nove ekonomske ukrepe

Ko je predsednik zveznega izvršnega sveta Mika Špiljak nedavno obiskal Zenico, je direktor srednjebosenskih premogovnikov potožil, da gre reševanje krize premogovnikov zelo počasi: rudarji s svojimi težavami še niso uspeli priti niti do predsednika zvezne gospodarske zbornice, kaj šele do višjih organov.

»Za vas bi bilo bolje,« je odgovoril Mika Špiljak, »da se prerinete do potrošnikov. Če ne pridete do gospodarske zbornice in do nas, ne bo velike škode, saj bi od tega ne imeli nobene posebne koristi...«

NI VZROKA ZA SPREMENBO OSNOVNE LINIJE

Ta bežni dvogovor med direktorjem neke delovne organizacije, ki je precej v težavah, in predsednikom zveznega izvršnega sveta vsebuje odgovor na nekatera vprašanja in upanja, ki jih gojijo posamezne panoge in delovne organizacije. Tisti, ki si od ZIS in zvezne skupščine obetajo rešitev iz sedanjih težav v gospodarstvu, so iz teh besed pravzaprav zvedeli, naj se nikar ne slepijo in čakajo, da se bodo težave rešile »zgoraj«. To seveda ne pomeni, da višji organi ne bi podpirali gospodarstva, jasno pa je povedano, da ne bo nobene pomoči zunaj utrjenega gospodarskega sistema, zunaj reforme.

Zaradi težav, v katere je zašla industrija, zlasti kovanarstvo, je v javnosti pogosto slišati vprašanje: »Kaj je reformo? Ali je morda glade na težave treba revidirati nekatere njene postavke?«

Na to vprašanje so v zadnjih dneh večkrat odgovorili predstavniki ZIS oziroma predsednik Špiljak in podpredsednik Gligorov. Bistvo njunega odgovora je v tem, da ni nobene vzroka, da bi se odrekli osnovni liniji reforme, zato tudi ne bo nobene odmiha. Osnovna linija reforme pa je povečanje produktivnosti in rentabilnosti proizvodnje z zmanjšanjem stroškov poslovanja, z rekonstrukcijo in modernizacijo industrije, s vključevanjem našega gospodarstva v mednarodno delitev dela, ohranitev

vrednosti dinarja... Da od te usmeritve ni treba odstopati, nas prepričuje tudi to, kar se dogaja v svetovnem gospodarstvu. Sedanja nihanja so spremljujoči pojav velikih ekonomskih in političnih ukrepov, ki so prišli z reformo.

Seveda težav ne smemo podcenjevati ne precenjevati. Moramo jih jasno videti ali iskati najboljše rešitve, toda ne prakticistične in posamične, zunaj sistema, zunaj načel reforme. Je precej zahtev, da se osnovna načela reforme izboljšajo in za kompromisne rešitve. In tisti, ki to hočejo, delajo to s precejšnjim hrupom in poudarkom. Sprejetje takih zahtev bi pomenilo vračanje na staro. Zato se nikar ne vdajamo praznim upom, da bo glede reforme prišlo do kakih kompromisov.

OCENA URESNICEVANJA REFORME V JAVNI RAZPRAVI

V zveznem izvršnem svetu in drugih pristojnih organih pospešeno pripravljajo analizo gospodarskih gibanj do konca julija in ukrepe za ekonomsko politiko za leto 1968. ZIS bo do konca septembra dal v javno razpravo svojo oceno uresničevanja reforme za dve leti in predloge za nekatere ekonomske ukrepe v letošnjem in prihodnjem letu. Vendar ni treba pričakovati, da bo to kaj novega in senzacionalnega.

Predloženi ukrepi bodo pravzaprav le nadaljnje izpopolnjevanje gospodarskega sistema, manj pa popravki tistega, kar smo očitno že presegli.

Sklep je torej jasan: odmiha od reforme ne sme biti! Upamo, da tega tudi nihče ne bo zahteval. Res je, da tu di doslej nihče tega ni zahteval naravnost in odkrito. Toda bilo je veliko zahtev, ki so v imenu reforme hoteli nekaj, kar je reformi popolnoma nasprotno.

BORA LALIC

ČE ŽELITE

odgovor ali naslov iz malih oglasov, priložite vaše mu vprašanje dopisnico ali znakmo za 30 din.

UPRAVA LISTA

ZUNANJEPOLITIČNI TEDENSKI PREGLED

Francoski predsednik de Gaulle je pravkar končal obisk na Poljskem, kjer so ga sprejeli nadvse prisrčno in navdušeno. Francoski predsednik je na Vzhodu sploh zaželen in spoštovan gost. Ko je lani obiskal Sovjetsko zvezo, je tudi tam doživel enega najbolj navdušenih sprejemov, kar so jih v Moskvi kdaj priredili tujemu državljanu. Vzrok de Gaullove popularnosti na Vzhodu je to, da je »črna ovca« med zahodnimi državami, zlasti med članicami Atlantskega pakta. Njegovo nasprotovanje temu, da bi ZDA igrala vodilno vlogo v zahodni Evropi, prizadevanje za popolnoma neodvisno politiko Francije — ki se je najbolj pokazalo v tem, da je praktično potrgal vezi z Atlantskim paktom — in njegova ideja o enotni, neodvisni Evropi, ki bi igrala vlogo velike, samostojne sile — to je tisto, kar mu v ZDA in deloma v zahodni Evropi pridobiva hude nasprotne, med vzhodnoevropskimi državami pa velike simpatije. K temu veliko prispeva tudi realizem francoskega predsednika, ki gleda stvari takšne kot so in si v politiki ne nadeva ideoloških plašnic in tudi ne plačuje davek zastarelim predsodkom o »komunistični nevarnosti z Vzhoda« in podobnim ne smislom. Ta realizem je Francija tudi z dejanji potrdila, predvsem z razvojem številnih stikov z Sovjetsko zvezo in drugimi socialističnimi državami, stikov, ki počasi prenašajo okvire gospodarskega in kulturnega sodelovanja in vse bolj postajajo važen politični dejavnik v življenju Evrope.

Med obiskom na Poljskem se je de Gaulle zlasti prikupil gostiteljem s ponovnim javnim zatrdilom, da

poljske meje morajo ostati takšne kot so. Problem meje na Odri in Nisi, ki jo Zahodna Nemčija še vedno osporava, je za Poljsko ključno vprašanje njene politike in odznan, ki ga imajo druge države do priznanja te meje, je za Poljake merilo za ocenjevanje njihove politike. Z javno podporo pravici Poljske do njenih sedanjih meja, je de Gaulle seveda »prijatelj« Poljske na

sta v Sofiji podpisali sporazum o prijateljstvu, sodelovanju in medsebojni pomoči. Podobne sporazume je DR Nemčija že prej podpisala s Poljsko, Češkoslovaško in Madžarsko. Diplomatska akcija za navezovanje dvostranskih sporazumov med DR Nemčijo in nekaterimi socialističnimi državami — s katerimi je sicer že itak povezana v Varšavskem paktu — se je razvila kot posledica navezave diplomatskih stikov med Romunijo in Zahodno Nemčijo in začetku letošnjega leta. To navezavo so v DR Nemčiji in na Poljskem — ti državi sta namreč nosilki najostrejšje politike proti Zahodni Nemčiji — močno kritizirali in s serijo dvostranskih sporazumov je DR Nemčija preprečila, da bi po poti na katero je stopila Romunija, morda šle tudi druge socialistične države.

Tako lahko, vsaj kar se socialističnih držav tiče, na evropskem prizorišču opazujemo zadnje čase dva tokova političnih akcij — enega, ki odpira vrata vse širšemu sodelovanju med socialističnimi državami in večino zahodnoevropskih držav — primer temu je obisk de Gaulle na Poljskem — in drugega, ki teži k politični izolaciji Zahodne Nemčije. V to akcijo za izolacijo so praktično vključene vse članice Varšavske zveze, razen Romunije, ki gre v tem po svojih potih in ne deli mnenja ostalih zaveznic, da bi bilo treba Zahodno Nemčijo izolirati. Tako se tudi v Evropi razvija dokaj živahna politična vojna, ki pa je za razliko od žarišča dogajanj v drugih delih sveta toliko miroljubna, da Evropa še naprej ostaja eden redkih »otokov miru« v sodobnem svetu.

Evropa — otok miru

Zahodu in kot tak je tudi doživel ustrezen sprejem. Seveda je to bolj zunanja, manifestivna plat, bolj vsebinska pa je gotovo tista plat de Gaullovega obiska, ki znova poudarja težnjo Francije, da »preskoči« jez med vzhodno in zahodno Evropo in težnja Vzhoda, da ponovno izpriča pripravljenost razvijati široko sodelovanje s tistim delom Zahoda, ki ni obremenjen s predsodki.

Za večino evropskih socialističnih držav je žarišče predsodkov proti Vzhodu predvsem Zahodna Nemčija in prav Poljska je — skupaj z DR Nemčijo — najbolj aktivna v političnem boju za izolacijo Zahodne Nemčije v Evropi. V tem boju je bila zadnje dni zabeležena nova poteza: Bolgarija in DR Nemčija

Ustanovljen je klub poslancev

(Nadaljevanje s 1. str.) občin, je doživel popravek. Nekateri poslanci iz Spodnjega Posavja so menili, da bi ustanovili dva kluba, s čimer pa se poslanci iz krške občine niso strinjali. Predlog poslanca Ivana Živiča glede ustanovitve dveh klubov na našem področju ni dobil zadostne podpore. Na koncu je prevladalo mnenje, naj se ustanovi klub poslancev za 5 občin: Črnomelj, Krško, Metlika, Novo mesto in Trebnje. Poslanci s področja Brežice in Sevnice se bodo sami odločili za vstop v katerikoli slovenski pokrajinski klub poslancev.

O pomenu kluba je bila zlasti pomembna zanimiva razprava republiškega poslanca dr. Franca Hočevarja, ki je med drugim dejal: »Iz repu-

bliške skupščine moramo napraviti gibčno in učinkovito politično telo vseh organizmov naše skupnosti. Pri tem je lahko pokrajinski klub ena izmed učinkovitejših oblik dela, da postane poslanec to, kar od njega želimo: da bo aktiven in razgledan in da bo zjemal informacije pri osnovnem viru, to je v samoupravnem mehanizmu.«

Tovariš Hočevar je povedal tudi svoje mnenje glede strahu, da bi prihajalo do krepitve partikularističnih teženj v delu kluba: »Nasprotno — klub lahko razbija partikularizem! Menim, da bo klub toliko bolj potreben in za nas vse sprejemljiv, čim bolj različna bo problematika v pokrajini. Klub naj ne bi bil »čvrsta skupščina«. Postati

mora telo, ki nam bo koristilo predvsem tedaj, če se bomo v njem in z njim seznanjali s tekočimi vprašanji in o njih tudi razpravljali.« Če bo klub opravljal svoje naloge tako, kot si to predstavljamo in kot je to potrebno, je strah pred sleherno partikularistično težnjo neumestna. Zlasti ne smemo pozabiti, da članstvo v klubu poslancev ne obvezuje glede njegovih odločitev v skupščini.

Poslanec Božidar Gorjan, ki je prvi menil, da bo prihajalo do partikularizma, je predlagal, naj bi se v klub vključili tudi poslanci, ki so bili izvoljeni do zadnjih volitev. Ko so izvolili vodstvo novega kluba, je bil za predsednika izvoljen Milan Ravbar, tajnik pa je Zvone Sušteršič.

KRATKE Z RAZNIH STRAN

ZAHTEVA ZA OBSODBO JUŽNE AFRIKE — Skupina afriških in azijskih držav ter Jugoslavija je zahtevala od posebnega odbora generalne skupščine OZN za dekolonizacijo, naj obsodi Južno Afriko, kjer so zaprli 27 Afričanov iz Jugoslovanske Afrike. Zaprli so jih pod obtožbo »sterilizmas«, ker so se zavzeli za svoje osnovne pravice. OZN je Južni Afriki že odvzela pravico do uprave nad Jugoslovansko Afriko in je zato to dejanje južnoafriških rasističnih oblasti popolnoma nezakonito.

MANEVRI »POPOLNA IGRA« — V severnem Atlantiku so se začeli veliki manevri, pri katerih sodelujejo kanadske, nizozemske, norveške, portugalske, britanske in francoske pomorske in letalske enote. Manevri nosijo ime »popolna igra«.

KATASTROFALNE POPLAVE V INDIJI — V velikih poplavah, ki so prizadele Indijo je našlo smrt več kot 800 ljudi, »okrog 100.000 pa jih je ostalo brez strehe nad glavo. Poplave so povzročile tudi ogromno škodo kmetijstvu.

SOVJETSKI PROFESORJI V ALŽIRIJI — V Alžirji je prislo 130 sovjetskih profesorjev, ki bodo na alžirskih šolah poučevali matematiko, fiziko in kemijo. To je prvič, da bodo v Alžiriji poučevali tudi drugi profesorji, razen domačih in francoskih.

KUPUJEJO EVROPSKA LETALA — Čile, Argentina, Peru in Brazilija kupujejo veliko modernih letal v zahodnoevropskih državah. Čenijo, da so njihovi nakupi vredni okrog 100 milijonov dolarjev. Zaradi tega je nastal spor z ZDA, ki smatrajo Latinsko Ameriko za svojo interesno sfero in protestirajo, ker navedene države kupujejo letala v zahodni Evropi.

CRNA NEDELJA NA MADŽARSKEM — Razvoj avtomobilizma zahteva vse več števil tujih avtomobilov. Preteklo soboto in nedeljo so na madžarskih cestah zabeležili rekordno število prometnih nesreč — 184, ki so zahtevale deset smrtnih žrtev.

REKORDERJI DRŽAVNIH UDAROV — Inštitut v Rio de Janeiro, ki se ukvarja z gospodarskimi in družbenimi problemi Južne Amerike, je objavil podatek, da v zadnjih 36 letih samo v Mehiki in Urugvajju ni bilo nobenega državnega udara. Po letu 1930 je bilo v Južni Ameriki obeh 80 državnih udarov, kar daje tej celini svojevrsten rekord.

Vlagajte pri

DOLENJSKI BANKI IN HRANILNICI

v Novem mestu

ter pri njenih poslovnih enotah v Krškem, Metliki in Trebnjem!

TEDENSKI NOTRANJEPOLITIČNI PREGLED

POMEMBEN STABILIZACIJSKI CILJ NITELJ V NAŠEM GOSPODARSTVU. Lahko bi rekli, da se je kmetijstvo že po dveh letih izvajanja reforme postavilo na svoje noge. Dohodki kmetov so precej porasli. To je seveda posledica ugodnejših cen, ki stimulirajo kmečke pridelovalce za večje proizvodne uspehe.

Letošnji obseg kmetijske proizvodnje je sicer nekoliko manjši od lanskega, vendar je treba upoštevati, da je bila lanska letina rekordna. Odločilno je, da smo dosegli v pridelovanju pšenice letos najboljše rezultate po vojni. Pridelali smo 4,8 milijona ton pšenice, dovolj za domače potrebe. Koruze bomo, kot vse kaže, pridelali 6,8 milijona ton. Sladkorne pese bomo pridelali nekoliko manj kot lani, bo pa zato v njej več sladkorja.

Letošnja ocena kmetijstvu — odlično.

BREŽIŠKI ZMAGOVALCI V MURSKI SOBOTI. V okviru tradicionalnega pomurskega sejma, ki dobiva že obeležje mednarodne prireditve, je bilo tudi republiško tekmovanje traktoristov. Najboljši traktorist je bil Franc Frigelj, zastopnik KZ Brežice. Tudi ekipno so zmagali tekmovalci iz Brežice.

V Murski Soboti je bilo tudi srečnje kmetijcev-živinorejcev iz vse Slovenije.

ZDRAVSTVENO ZAVAROVANJE KMETOV. Novi republiški zakon o zdravstvenem zavarovanju kmetov naj bi uveljavil načelo solidarnosti, kakršno velja v delavskem zavarovanju. Po mnenju sestavljalcev zakona bi bilo treba v prihodnje zbirati prispevke za zavarovanje predvsem iz dohodka od dela v kmetijstvu in iz postranskih dejavnosti kmečkih ljudi.

TITO MED DELOVNIMI LJUDMI. Udeležil se je zborovanja v moslavski uporniški vasi Podgarič, kjer je prižgal večni ogenj na spomeniku revoluciji. V pogovoru s predstavnikoma Moslavine je med drugim poudaril, da se Jugoslavija vse bolj uveljavlja na tujih trgih in da je glede tega reforma že rodila bogate sadove. Naše gospodarstvo je sestavina svetovne ekonomike, zato se moramo prilagajati svetovnim ekonomskim normam.

Predsednik Tito je obiskal tudi udeležence mladinske delovne akcije »Sava 67« in

Letošnji uspehi kmetijstva

se z njimi pogovarjal o vprašanih mladine, zlasti o nujnosti mladinskih delovnih akcij.

Ko je Tito obiskal zagrebški velesejem, je pohvalil njegovo organizacijo, njegov vsestranski napredek in ga imenoval barometer našega napredka. Na sejmu razstavlja rekordno število razstavljalcev iz 56 evropskih, afriških azijskih in ameriških držav.

BOGATI SADOVI REFORME TUDI NA DRUGIH PODROČJIH. Letošnja blagovna menjava s Italijo bo po predvidevanjih dosegla 400 milijonov dolarjev. — V prvih 7 mesecih je obiskalo Jugoslavijo 1.860.000 tujih turistov, največ iz ZR Nemčije in Avstrije. — Vse kaže, da bodo v kratkem povečali možnosti za najemanje potrošniškega

kredita in da bodo najbrž tudi kmetom omogočili nakupe traktorjev na kredit. — Na Dunaju so ustanovili jugoslovansko-avstrijsko-nemško bančno družbo z 4,5 milijona osnovnega kapitala in z nalogo, da razširja možnosti kooperacije in drugih oblik gospodarskega sodelovanja med partnerji treh držav.

IZVRŠNI KOMITE CK ZKJ: MOCNEJSI VPLIV. Komunisti bi morali biti, kot so poudarili na seji IK CK ZKJ, v središču reformnega dogajanja, njihov ideološki in politični vpliv bi moral biti močnejši. To je tudi najboljša pot, po kateri bo Zveza komunistov izvedla svojo reformo.

Po mnenju IK CK ZKJ so začetni rezultati reforme že doseženi, zdaj pa stopamo v novo, zamotano obdobje, v katerem nas čakata dve poglaviti nalogi: rekonstrukcija in modernizacija industrije ter nadaljnji intenzivnejši razvoj združevanja in integracije v gospodarstvu.

OBLÉTNICA JUGOSLOVANSKE VOJNE MORNARICE. Osrednje slovesnosti so bile v Splitu, kjer je bil defile vojnih eskader. Na televiziji smo lahko videli, da razpolaga vojna mornarica z zelo moderno tehniko, hitrimi in učinkovitimi ladjami, ki so najsodobnejše oborožene. Moč naše mornarice so še povečali novi tipi hitrih torpednih čolnov, minolovcev, podmornic in ladij, opremljenh z raketnim orožjem in najsodobnejšimi elektronskimi napravami za odkrivanje sovražnika.

ANTONIN NOVOTNY GOST PREDSEDNIKA TITA. To je njegov neuradni obisk. K nam je prislo v ponedeljek in bo ostal Titov in naš gost do petka. Oba državnika bosta izrabila srečanje za izmenjavo mnenj o mednarodni situaciji.

Ledena odeja je pokrila Bizeljsko

(Nadaljevanje s 1. str.) letina v vinogradih Janeževe gorce, Drenovca in Orešja je bila uničena. Pa ne samo v vinogradih, tudi v sadovnjakih in na vrtovih. Toča je sklestila na tla malone vse sadje, kolikor pa ga je še ostalo na drevju je ranjeno.

73-letni Ivan Marenčič je bil takrat ravno v vinogradu. »Kar zamižal sem,« je dejal, »da ne bi videl, kako toča neusmiljeno klesti po trtah. Potem sem si natočil vina in se vdal v uso. Take toče ne pomnim od 1938. leta. Tudi 1927 nam je napravila veliko škodo, a tako širokega pasu še ni potolkla.«

»Kdaj ste nameravali trgati?«
»28. in 29. septembra. Grozdje je bilo letos zelo lpeo in bi dozorelo prej kot druga leta.«

»Boste zdaj potrgali, kar ga je ostalo na trtah?«

»Ne, ker nima dovolj sladkobe. Toda, če bo prišlo deževno vreme, bo še to začelo gniti.«

Pod Sribarjevo hišo v Orešju smo v nedeljo opoldne naleteli na 30 cm visok kup toče. Po 36 urah se še ni stopila. Gospodar je povedal, da je v petek je zvečer prekrila okolico za ped debela ledena odeja. Tudi on se še spominja katastrofe 1938. Takrat je bil julij in toča je še huje prizadela trto. Po 30 do 40 ran je bilo na enem trsu trsu. Veterinar Maks Sribar mi je pokazal tudi fotografijo golega trsja. Videti je, kot da je bilo slikano sredi zime. Vinogradi si po tistem še nekaj let niso opomogli.

Toča v septembru pa je bila za vse veliko preseženec. Najbolj nevarna meseca sta julij in avgust. Potem si ljudje oddahnejo. Tudi letos so mislili, da jim je prizanesla. Z velikimi upi so pričakovali trgatve. Zdaj je opustošena vsa pokrajina, tudi kraji onkraj Sotle.

Tokrat toča tudi živalim ni prizanesla. Direktor kmetijske zadruge Ferdo Šepetavc, ki me je spremljal na poti skozi opustošene nasade, je povedal, da

Zlato in srebro za krški AGROKOMBINAT

Kmetijsko podjetje AGROKOMBINAT iz Krškega že nekaj let razstavlja na novosadskem sejmu. Letos je bilo zastopano kot edino slovensko podjetje in je poželo veliko uspehe. Na sejmu je sodeloval AGROKOMBINAT z jabolk, s hruškami in z breskvami. Prejel je 5 zlatih in 4 srebrne medalje.

Kolektiv je lahko upravičeno ponosen na vrsto laskavih priznanj, ki jih je bil deležen za dosežke v sadjarstvu. Misli na hladilnico še ni opustil, saj si brez nje ne more predstavljati nadaljnjega širjenja nasadov. Sadja ne morejo vedno prodati iz rok v usta in zanj morajo imeti primerna skladišča. Potem bodo manj odvisni od trgovine in bo tudi dohodek boljši.

Po najnovejših podatkih je zadnja toča na Bizeljskem opustošila 600 ha vinogradov, na katerih je uničila od 10 do 90 odstotkov pridelka, medtem ko je grozdje na 200 hektarjih popolnoma uničeno. Ogronomno škodo je naredila toča tudi v sadovnjakih. Povsod je sadje na tleh, kar pa ga je ostalo na drevju, je obtolčeno in gnije.

Kolikšna je škoda, do srede jutraj še ni bilo mogoče zvedeti.

so naši mrtve divje zajce in da celo gosi na dvoriščih niso ušle smrti.

Zadružni nasadi so vsi okleščeni. Računali so, da jim bo dal letošnji pridelek 15 vagonov vina, to je 150.000 litrov. Zdaj ne morejo veliko pričakovati.

Edino rane sorte bodo hitro obrali. Cenilci škode so bili na Bizeljskem v ponedeljek. Točnih vesti o škodi še nismo mogli zvedeti, dosegla pa bo gotovo vrednost nekaj sto milijonov.

JOZICA TEPPEY

VINOGRADNISKI KOLI IN PRAZNO TRSJE, vmes še kak trtni list, grozdje na tleh — in bolečina v srcih vseh, ki so se veselili bogate trgatve. Taka je te dni podoba bizeljskih vinogradov. Katastrofalna toča je povzročila škodo, kakršne ne pomnijo stari ljudje vseh 30 zadnjih let!

Traktoristi z dolgim nosom

Tradicionalnega tekmovanja dolenjskih traktoristov letos zaradi nerazumevanja kmetijskih organizacij ni bilo

Traktoristi iz črnomaljske metliške, novomeške in trebanjske občine so vsako leto tekmovali v spretostih s traktorjem, le letos niso in tudi ne bodo. Kmetijske zadruge, razen novomeške letos sploh niso hotele slišati o takem tekmovanju, še manj pa da bi dale kaj denarja.

Občinski odbor Ljudske tehnike v Novem mestu je sklical v Črnomlju, Metliki, Trebnjem in Novem mestu sestanke, da bi se pogovorili o organizaciji, udeležbi tekmovalec in prispevkih za traktorsko tekmovanje. Prizadevanje, da bi tudi letos ostali zvesti lepi tradiciji, je obrdilo zelo slabo, saj se razen v Novem mestu organizatorjem tekmovanja ni posrečilo, da bi se pogovorili s predstavniki kmetijskih zadrug. Se več: v Metliki in Črnomlju so organizatorji zaman čakali zadržane ljudi na skli-

cani sestanek, medtem ko v Trebnju sploh niso šli. Tekmovanja ni bilo... pa ga tudi ne bo.

Najboljši z medobčinskega dolenjskega tekmovanja bi se, kakor vselej, udeležili republiškega tekmovanja traktoristov, ker pa dolenjskega tekmovanja ni bilo, se bodo na

slovenskem prvenstvu merili samo traktoristi iz novomeške občine. Novomeški traktoristi so se do zdaj udeležili vseh republiških prvenstev, zato so sklenili, da se bodo tudi letošnjega.

Škoda, da je tako klavarno propadla prireditev, ki bi bila nedvomno zanimiva in ki bi pretregala že kar tradicionalno mrtvilo na področju prireditev na Dolenjskem. Škoda tudi zato, ker so traktoristi zaradi nerazumevanja svojih nadrejenih ostali — z dolgim nosom.

Jutri ustavno sodišče o predlogu Trebnjega

Jutri, 15. septembra, bo ob deseti uri dopoldne imelo republiško ustavno sodišče javno razpravo o ustavnosti določil 4. in 5. člena zakona o gozdovih, ki jo je predlagala trebanjska občinska skupščina. Kot je znano, zadevata ta dva člena gozdove na področju Trebnjega, Sentruperta in Mokronoga. Tamkajšnji zasebni lastniki so javno nasprotovali odloku izvršnega sveta, ki je njihove gozdove nameraval dodeliti brežiškemu gozdnemu gospodarstvu. O obravnavi na u-

stavnem sodišču bomo poročali v prihodnji številki.

6.000 stekleničk Frutelle na uro

Kar 6000 stekleničk nove osvežitne pijače Frutelle, ki jo je mirenska Dana v začetku septembra začela prodajati, napolni na uro polnilni stroj, ki ga je naredila tvrdka Bräuerel und Kellerei iz Magdeburga iz Vzhodne Nemčije. Trije nemški delavci so še nekaj časa nadzorovali delo. Ko smo jih vprašali, kako se pri stroju znajdejo naši delavci, so odgovorili, da ga bodo kmalu bolje poznali kot oni sami.

110.000 obiskovalcev na vinskem sejmu

Mednarodni sejem vina, žganih pijač, sadnih sokov in opreme, ki je bil od 1. do 10. septembra v Ljubljani, je obiskalo približno 110.000 ljudi. To, že svetovno prireditev, je obiskalo tudi veliko število predstavnikov tujih držav in tujih podjetij.

Sejmišča

Novo mesto: na sejmu živahno

V ponedeljek, 11. septembra, je bilo na novomeškem sejmišču naprodaj 751 pujskov, prodanih pa je bilo 572. Kljub slabemu vremenu so tokrat kupci prišli iz drugih predelov Slovenije in Hrvaške. Cene: manjši praščki so veljali 9.000 do 15.000 S din, večji pa 16.000 do 27.000 S din.

Na sejmu v Brežicah

V soboto, 9. septembra, so pripeljali kmetovalci na tedenski sejem v Brežice 712 pujskov, prodali pa so jih 456. Manjši so šli v denar po 650 S din kilogram.

VOLKSWAGEN

Posredujemo prodajo vseh tipov vozil VW
Cene izredne in najnižje:

VW 1200	DM 3.780
VW 1300	DM 4.370
VW 1500	DM 4.540

in carina ter prometni davki

V najkrajšem času servis za vsa vozila VOLKSWAGEN v lastnih delavnicah.

Vsa pojasnila in ponudbe pri

AVTO-SERVIS
"PIONIR"

Novo mesto, Kettejev drevored 37, telefon: 21-243 in 21-060.

KLOPOTEC

Dobra prava JE

mercator
kava!

Gospodarska reforma je usodna prelomnica v našem celotnem družbenem razvoju

Na velikem partizanskem srečanju, ki je bilo 3. septembra popoldne v Mokronogu ob 25-letnici Gubčeve brigade, je govoril o tekočih domačih in mednarodnih političnih vprašanjih član CK ZK Jugoslavije tov. Viktor Avbelj. Iz njegovega daljšega izvajanja objavljamo odlomek, ki govori o uresničevanju gospodarske in družbene reforme.

Priča smo, kako se vse bolj uveljavlja samoupravljanje delovnih ljudi na vseh področjih družbenega življenja. Pri nas in na tujem se ve, da je to uresničevanje najnaprednejših in najrevolucionarnejših težaj delovnih ljudi vseh časov. Vedno bolj in vedno jasneje se kažejo učinki samoupravljanja na delovno prizadevnost in na dejansko soodločanje pri vseh najpomembnejših vprašanjih in nalogah. In vse večja so sredstva, s katerimi razpolagajo tisti, ki so jih ustvarili. Delitev in nagrajevanje po delu se vedno bolj občuti kot osnova socialističnim družbenim odnosom in obenem kot činitelj, ki spodbuja k večji proizvodnosti dela. Toda za resnično blaginjo, kakršno si že

Pomembni uspehi zadnjih dveh dobrih let

Sele dobri dve leti se uveljavljajo reformni ukrepi. Čeprav je to zelo kratek čas, pa se vendarle že kažejo zelo pomembni uspehi. Vsi smo priča večji stabilnosti našega gospodarstva, cene so se marsikje ustalile ali pa celo padajo. Vrednost dinarja je večja, doma in na tujem. Vsakdo lahko ugotovi večjo vnemo pri gospodarjenju, večjo skrbnost, kadar gre za važnejše gospodarske odločitve. Pomembna je ugotovitev, da se v reformi mnogo lažje razvija družbeno kakor tudi zasebno kmetijstvo.

Borci Gubčeve brigade na pohodu

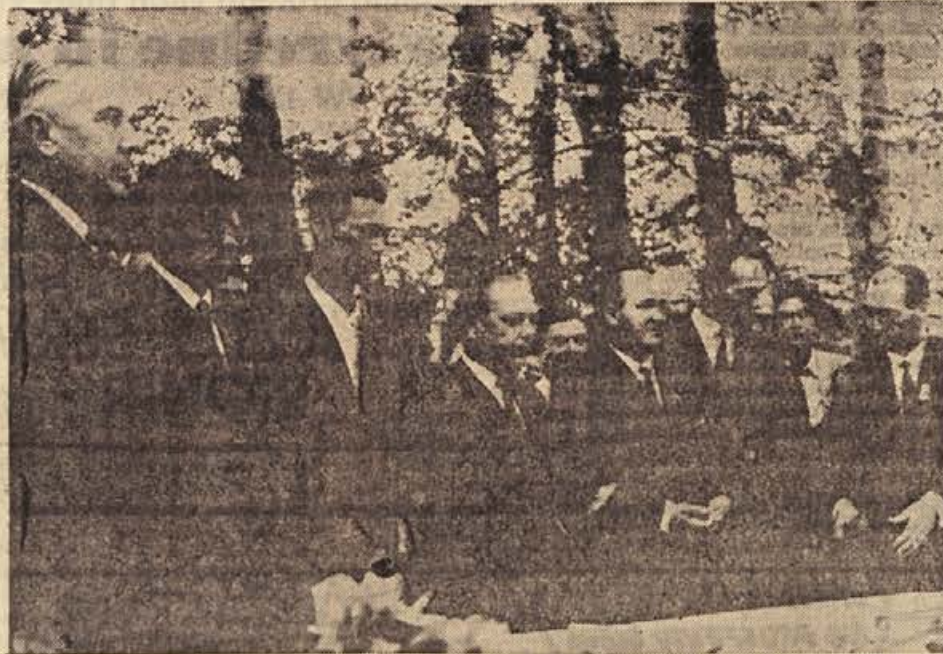
limo v socializmu, to nikakor še ne zadostuje. Vse pre malo smo se bogati, da bi poleg sredstev, ki jih terja nadaljnji razvoj, lahko še hitreje izboljševali življenjske razmere. Za to, da bi lahko zagotovili dovolj hiter družbeni in gospodarski razvoj, da bi lahko povečali zamenjavanje blaga s tujino, da bi obenem lahko obogatili izbiro, količino in kakovost tistih dobrin, ki z njimi krijemo življenjske potrebe, bo treba še mnogo naporov. In prav v ta namen, da bi še izboljšali razmere za uspešnejši razvoj samoupravne družbe, da bi se administrativni posegi še bolj omejili, da bi se še bolj uveljavil spodbudni način delitve po delu in da bi se kar najbolj uveljavili tisti razvojni zakoni, ki lahko pozitivno vplivajo na povečanje proizvodnosti, prav zato je bilo pred dvema letoma nujno potrebno uvesti gospodarsko reformo. Pred 25 leti je bilo treba preurediti partizansko vojsko, ker se po starem ni bilo več mogoče dovolj uspešno bojevati, pred dvema letoma pa je bilo treba zaradi tega, ker po starem ni bilo več mogoče dosegati dovolj hitre rasti gospodarstva, uvesti spremembe, ki omogočajo novo, boljše in uspešnejše gospodarjenje. Kakor je bila ustanovitev brigad pot, ki je zagotovila vojaško zmago, tako je sedaj reforma takšna preureditev gospodarstvenega sistema, ki naj privede do novih zmag našega socialističnega gospodarstva.

Potrebni sta nam zavest in družbena disciplina

Tovariš Boris Kraigher, ki o njem vsi vemo, da je bil eden glavnih avtorjev reforme, ki o njem tudi vemo, da si je za svoj življenjski cilj zastavil težko nalogo dvigniti naše gospodarstvo na višjo raven, je še lani napovedal, da bodo v zvezi s reformo prav v letošnjem letu nastopile največje težave. Letos naj se izkaže, kdo in koliko je sposoben prilagoditi svoje gospodarjenje zahtevam reforme. Ob neki drugi priložnosti je tovariš Kraigher

primerjal reformo s pravim bojnim stanjem in s tem opozoril na to, da se je treba za reformo zavestno in disciplinirano bojevati.

In res smo v tem letu priča nekaterim zelo zaostrenim pogojem, s katerimi se morajo meriti nekatere delovne organizacije. Znano je, da je marsikatero slabost prav reforma šele odkrila. Naj bo kakorkoli, predvsem mora biti popolnoma jasno, da nas nič ne more in ne sme speljati nazaj, na stari način gospodarjenja. Problemi in težave, mogoče samo trenutni in dozdnevni ali pa tudi resnični in stalni, so povzročili, da so nekateri predlagali, naj se za njihov primer napravi izjema. Reforma naj bi se torej prilagajala njim; namesto obratno. V nekaterih primerih na jbi se torej odpovedali prejetim načelom in konkretnim ukrepom, ki smo se zanje dogovorili in so jih, ko so jih sprejeli, vsi tudi podprli. Po takšnih predlogih, ki se ponekod spreminjajo v neke vrste pritisk, naj bi popustili pred posameznimi težavami in začeli nenamerno in nedosledno ravnati, na veliko škodo smotrov gospodarske reforme. Takšno ravnaje bi pomenilo medvedjo uslugo celotnim družbenim naporom za hitrejši, skladnejši in modernejši razvoj. To bi predvsem pomenilo pozabiti, da reforme ni mogoče izpeljati s popuščanjem pred vsako težavo. Predvsem ne smemo pozabiti na splošne in glavne cilje reformskega časa, pa bomo zmeraj vedeli, da se moramo dosledno izogibati vsemu, kar bi nas oddaljevalo od pričakovanih ciljev in uspehov. Oteževati reformo bi za dolgo močno škodilo našemu celotnemu družbenemu razvoju. Janes se že vse bolj čuti, da je gospodarska reforma resnično usodna prelomnica v našem družbenemu razvoju. Vse bolj je jasno, da samo tako lahko prestopimo tisto oviro, ki nas loči od edine poti v razvito in moderno družbeno skupnost. Vse bolj je tudi jasno in razumljivo, da takšnih pomembnih preusmeritev ne moremo uresničiti brez težav in žrtve. Jasno je dalje, da samo s splošnim odobranjem reformi dosti ne pomagamo, da je nasprotno lahko meriti pravičen odnos do reforme samo po tem, kako kdo izvršuje reformne naloge.

KOMANDANT IN NJEGOVI ZVESTI — tako bi lahko rekli gornji fotografiji. Na tribunu v bukovem gozdu pod Trebelnim, kjer je bila pred četrtoletjem ustanovljena slavna udarna pest slovenske revolucije, legendarna Gubčeva brigada, je 3. sept. dopoldne stopilo devet prvoborcev, ki so bili v tej brigadi od prvega dneva do zmagozlovnega maja 1945! Prvi na levi je Lado Ambrožič-Jure Novljan, prvi komandant Gubčevcev. Devet nekdanjih borcev je dobilo spominska darila: bronaste kipec, simbol brigade, delo akadem. kiparja Draga Tršarja (Foto: Tone Gošnik)

PRED VEČ TISOČ DOMAČINI, BORCI GUBČEVE BRIGADE in mnogimi gosti od blizu in daleč je 3. septembra popoldne govoril v okrašenem Mokronogu tovariš Viktor Avbelj, član CK ZKJ (na sliki) — (Foto: Marjan Legan)

Pred nedoslednostjo ne smemo popuščati!

Samo takšna spoznanja in ugotovitve so lahko podlaga za našo politično in organizacijsko dejavnost v korist reformi. Ta in takšna politična in organizacijska dejavnost v korist uresničevanja reforme je obenem osnovna družbeno politična naloga.

Se marsikdaj se bo namreč treba spopasti z nedoslednostjo, s kompromisarstvom, z mešetarjenjem in s popuščanjem pred različnimi pritiski za izjemno reševanje nekaterih težav. Vse omenjene pomanjkljivosti so toliko nevarnejše, ker se njihovi nosilci največkrat sklicujejo prav na reformo in v njenem imenu, ali kakor pravijo, v njeno korist predlagajo rešitve svojih problemov in težav. Doseđani uspehi že omogočajo doka natančne ugotovitve glede pravih namenov takšnih predlogov. Doseđani uspehi pa obenem omogočajo vse natančnejšo oceno glede tega, kaj koristi in kaj škodi reformnim prizadevanjem.

Med glavne takšne uspehe spada vsekakor že dosežena večja stabilnost gospodarstva. Prav ta stabilnost nam šele omogoča prav oceniti, katero gospodarjenje je družbeno uspešnejše in koristnejše. V stabilnih razmerah je šele mogoča resnična in objektivna razdelitev po delu. V takšnih razmerah je šele onemogočeno ali pa vsaj zelo ome-

jeno izkoriščanje neurejenih razmer ali pa tujih zaslug.

V urejenem in čvrstem gospodarstvu se slabim gospodarjem ne bo dobro godilo

Samo v stabilnem gospodarstvu se bodo lahko uveljavili posamezniki in združeni proizvajalci, ki dobro gospodarijo, kaznovani pa bodo slabi gospodarji, tisti, ki so, kadar jim je šlo težko, izkoriščali nered na trgu. Samo v stabilnem gospodarstvu je mogoče natančneje ugotoviti, kaj je pri nas rentabilno in kaj ni, kaj je tedaj treba podpirati in kaj je treba morda opustiti. Če je vrednost denarja stanovitna, potem se boljše gospodarji s sredstvi. Reforma je hotela in je tudi resnično spodbudila nekatere gospodarske panoge s tem, da jim pri razdelitvi ostane več sredstev. Sem spada tudi kmetijstvo, katerega hitrejši razvoj in večja blagovna proizvodnja so v velikem splošnem družbenem interesu. Seveda bo ostalo pri teh in podobnih prizadevanjih reforme samo tedaj, če bomo dosegli večjo stabilnost denarja in gospodarstva sploh.

Cela vrsta družbenih odnosov in tekočih nalog je tedaj zelo odvisna od uravnovešenosti in stabilnosti gospodarstva. Zato se je treba varovati vsakega ukrepa, pa čeprav se zdi na prvi pogled še

tako nujen, dokler ni ugotovljeno, da se sklada z reformo, še posebno pa s stabilizacijo gospodarstva. Tako bodo ustvarjeni pogoji za polno uveljavljanje samoupravljanja, za dosledno nagrajevanje po delu, za polno uveljavljanje delovnega človeka in za izboljšanje življenjskih razmer. Zato je danes izvajanje reforme prav tako deležno množične podpore kakor tedaj, ko smo se zanj odločili. Zato je vera v njene pozitivne vplive pod vtisom že doseženih uspehov eden od garantov za nadaljnje uspehe in eden od učinkovitih mobilizatorjev za dosledno spoštovanje tako pomembnega družbenega dogovora, kakor je prav reforma.

Prav nič ne zanikamo vrste še odprtih vprašanj

Nasploh je v naši družbi, pa tudi v zvezi z reformo odprtih ali nerešenih še cela vrsta družbeno-političnih in gospodarskih vprašanj in problemov. Kakor danes nihče ne more zanikati doseženih uspehov, tako ni prav nobene potrebe prikrivati oziroma zanikati obstoječe težave, pomanjkljivosti in napake, ki neizprosno spremljajo naše delovne napore. Noben kolikor toliko objektivni in dobronameren opazovalec ne bo mogel mimo doseženega družbenega razvoja, ki ga lahko primerjamo ne le s predvojno, zaostalo Jugoslavijo, ampak ga lahko merimo z razvojem v mnogo bogatejših in modernih državah. Vendar so tudi takšni, ki bi hoteli zanikati vse, kar smo dosegli, takšni, ki skritizirajo vse, na kar naletijo, in to pri nas doma, pa tudi zunaj naših meja. Navadno hočejo vsi ti kritiki sežati nezadovoljstvo v našo družbo in nevero vanjo, in sicer zato, ker sami ne morejo ali pa nočejo sodelovati pri izgrajevanju naše socialistične družbe, največkrat zaradi politične ali pa moralne pokvarjenosti ali pa odkrite sovražnosti. Vsaka napaka in vsaka težava jim pride prav, da z njo dokazujejo, kako napačna je naša družbeno-politična ureditev. Toda v naši družbi smo dosegli že tisto stopnjo razvoja, da je odločno, toda stvarno kritiziranje pomanjkljivosti in napak pravzaprav najboljša priprava na odločen spopad s temi pomanjkljivostmi in nepravilnostmi. Zato je objektivna in dobronamerna kritika sestavni del našega družbenega upravljanja, pa naj pride od koderkoli in od kogarkoli, prav tako, kakor je škodoželjno in neobjektivno kritikarstvo zelo dobro poznano orožje tradicionalnih nasprotnikov socializma doma in v svetu.

Borci Cankarjeve udarne brigade in belokranjski ljudje so ostali eno

Največja letošnja proslava borcev v Beli krajini je bila v nedeljo, 10. septembra, v Črnomlju — Srečanje Belokranjcev z nekdanjimi borci slavne brigade SNOUB Ivana Cankarja je bilo zelo prisrčno in tudi dež razpoloženja ni mogel pokvariti — Med približno 1000 udeleženci proslave so bili tudi: predsednik republiškega združenja Zveze borcev Franc Leskošek-Luka; predsednik republiške konference SZDL Janez Vipotnik; general Dušan Švara-Dule in Ciril Kočevar; nekdanji komisar Cankarjeve brigade Jože Borštinar in še več drugih znanih osebnosti

Na srečanje z borci Cankarjeve brigade, ustanovljene v Beli krajini, so se v domični občini Črnomelj daljša skrbno pripravljali, žal pa je dež zadnji hip organizatorjem prekril nekaj načrtov. Tako so pripravljene klopi in mize v dolini pod hotelom Lahinja ostale prazne, priveditev pa je bila v prosvetnem domu.

Za uvod v veliko slavlje je v soboto zvečer gostovala v Črnomlju Drama SNG s Primorskimi zdrahami. Precej gostov je prišlo že na to priveditev, v nedeljo zjutraj pa so z vseh strani vozili v Črnomelj avtobusi in osebna vozila udeležencev.

Več kot 1000 ljudi je bilo na črnomeljskih ulicah pred začetkom proslave. Starci znanci so si segali v roke. Mnogi so se našli šele po dolгих letih in se komajda prepoznali.

Točno ob 10. uri je pred ploščadjo prosvetnega doma zaigrala godba na pihala, v dvorani se je začel program, množica ljudi pa je ostala zunaj in kar pod dežniki pre-

Na proslavi v Črnomlju je govoril tudi predsednik republiškega odbora Zveze združenj borcev Franc Leskošek-Luka

navdaja ponos, da se tudi Bela krajina počasi, toda nezadržno razvija in da njeni delovni ljudje razumejo osnovno vodilo socialistične družbe, da je namreč vsak razvoj in napredek odvisen od zagona, požrtvovalnosti in dela lastnih rok.

V nadaljevanju govora je nekdanji komisar Cankarjeve govoril o vključevanju bivših borcev v javno in družbeno življenje, o gospodarski reformi ter o vlogi Jugoslavije v današnjem svetu in njenih prizadevanjih za ohranitev miru.

Delegacija borcev je nato položila vence pred spomenik padlega komandanta Franca Rozmana-Staneta in na Gričku, sledil pa je kulturni spored.

Invalidski pevski zbor pod vodstvom Rađovana Gobca ni tokrat nič manj navdušil občinstva kot na mitingih med vojno, še posebno pa je segla do srca pesem »Jutri gremo v napada«, ki je leta 1944 veljala za najpriljubljenejšo skladbo. Nekaj pesmi je recitiral še priznani dramski umetnik Janez Rohaček, nato pa so zbrani borci skupno z domačim prebivalstvom odposlali pozdravno brzojavko maršalu Titu.

POGLED NA SLAVNOSTNI POHOD borcev Levstikove brigade po Ribnici do tamkajšnjega gradu, kjer je bil zbor brigade. (Foto: Drago Mohar, Ribnica)

Partizansko slavlje v Ribnici

V nedeljo, 10. septembra, so na slavnostni seji občinske skupščine Ribnica sprejeli odlok o podelitvi domicila VIII. partizanski brigadi Frana Levstika — Zatem je bila slavnost pred ribniškim gradom, kjer so se zbrali preživeli borci Levstikove brigade in številni domačini — Na proslavi je govoril tudi nekdanji komisar Levstikove brigade inž. Janez Perovšek

V Ribnici je bilo v nedeljo, 10. septembra, že v jutranjih urah veliko ljudi. Kljub kremežljivemu vremenu je bilo povsod slavnostno vzdušje. Na srečo je dež v dopoldanskih urah prenehal. Mesto je bilo polno zastav, sredi Ribnice pa je bil postavljen visok mlaj.

Srečevali so se znanci iz vojnih dni in se toplo pozdravljali. Levstikovci so prišli med Ribničane in preživeli z njimi nekaj ur v iskrenem prijateljstvu. K razpoloženju pa je precej prispevala godba milice iz Ljubljane.

Ob 9.30 so dvorano v domu Partizana napolnili odborniki

občinske skupščine, gostje iz sosednjih občin, poslanci, predstavniki političnih in družbenih organizacij ter bivši borci VIII. SNOB Frana Levstika. Predsednik občinske skupščine Bogo Abrahamberg je začel slavnostno sejo, v daljšem govoru opisal zmagoslavno pot Levstikove brigade in njen delež v bojih na ribniškem področju, nato pa so odborniki soglasno sprejeli odlok o podelitvi domicila.

Po seji se je spreved z udeleženci proslave vili proti ribniškemu gradu, kjer je že čakala množica ljudi. Med preživeli borci Levstikove

brigade je bilo tudi nekaj partizanov, ki zdaj žive v zamejstvu; prišli so iz Trsta, Koroške in celo s Češkega.

Po slavnostnem govoru predsednika občinske skupščine, ki je ob tej priložnosti izročil domicinno listino predstavniku brigade, je govoril predsednik OO ZZB NOV Janez Picek. O bojih in tihgah Levstikove brigade je nato občirno spregovoril nekdanji komisar inž. Janez Perovšek.

Sledil je še kulturni program, v katerem so sodelovali ribniški moški pevski zbor, učenci glasbene šole in pripadniki domače garnizije. Tovariško srečanje se je nadaljevalo v pravem partizanskem vzdušju

K. O.

Partizansko srečanje v Karlovcih

V nedeljo dopoldna, 10. uri bo v Karlovcih pod Tško goro pri Novem mestu partizansko slavlje, posvečeno 25. obletnici ustanovitve železniškega komiteja KPS v Novem mestu. O gani in or srečanja je aktiv ZB NOV novomeška žel z škega voilišča.

VABLJENI!

8. oktobra - na svidenje v Kremlju!

Tega dne bodo svečano podelili domovinsko pravico dvanajsti brigadi, hkrati pa počastili sevniški občinski praznik

Na nedavni seji pripravljalnega odbora, ki ga vodi Stanko Kolar, je bil podrobneje določen program oktobrskega slavlja.

Ob 9. uri dopoldne bo slavnostna seja občinske skupščine, uro kasneje pa veliko zborovanje na ro-

kometnem igrišču pri Pa-pežu. Zbranim poslušalcem bo govoril nekdanji komandant brigade Vid Jerič. V kulturnem delu programa bodo nastopile šole in kulturne skupine ter godba iz Radeč.

Ze od 6. oktobra naprej se bodo vrstile šahovske in športne prireditve. Tega dne se bodo pomerili šahisti Krmelja in Sevnice, naslednji dan kegljači, 8. oktobra pa še strelci obeh krajev. Zadnji dan bodo teknovali tudi rokometiši Krmelja in Tržišča.

Posebno privlačen bo nastop celjskega gledališča, ki so ga prireditelji povabili, da se bo enkrat predstavil tudi Krmeljčanom.

Skozi pekel El Alameina

Primorec z izrazitim tržaškim naglasom, ki mu ni prišlo do živega niti dvajset »ribniških« let. Upokojen šofer, sicer pa ženi zastojnska gospodinj-ska pomočnica.

Skupaj z Jožetom potujem na krilih njegovih spominov skozi njegovo mladost po daljnih tujih deželah. Potujeva skozi njegovih deset vojaških let...

»Pred 31 leti so me poklicali kot italijanskega državljana v vojsko. Dve kadrovske leti sem odslužil v Afriki, v Libiji... Bil sta dve peklenski leti, toda še nič v primerjavi s tistim, kar je sledilo.«

Kmalu po prihodu iz vojske so ga poklicali v rezervno, in da bi bil čim dalj od Jugoslavije, spet v Afriko. Tu je bilo precej Slovencev, vendar v četi največ dva do trije. V bojih z Angleži, se spominja Selič, je Slovencev padlo zelo malo, ker so

se hitro vdali. Tako je tudi Jože prišel v začetku 1941 Britancem v roke, avgusta istega leta pa so ga spet oborožili. Srečal se je s pripadniki številnih narodnosti, daljša pa je bil tudi v 10. indijski diviziji v severni Afriki.

Sprašujem za najtežji dan in zvem, da je bila to vojna. Nerađ se spominja vročih dni v Afriki, ko je vojak dobil za ves dan le pol litra vode, v vojnem času pa je imel to vodo za teden dni. Vendar mu zadnje čase, ko bližnji vzhod preveva misli milijonov ljudi, spomni pogosto uhajajo v tiste kraje, ko takole »na pameta« bojuje borbe po prostranih peščenih puščavah.

»Najtežji trenutki?« se spet zamisli. »Prekolovratil sem vso severno Afriko, Palestino, Jordanijo, Turčijo, Irak, Iran, Sirijo, Libanon, bil v Tel Avivu, Kairu, toda hujše

ga pekla, kot je bil El Alamein, kjer je bila strta nemška afriška armada, ne pomnim. Ne gre mi v glavo, kako je tam sploh kdo ostal živ...«

Potem, 1944. leta, se je s 3. prekmorsko vrnil v domovino in se bil do osvoboditve. Leta 1946 je slekel uniformo, potem pa vse do 1963 sukal krmilo tovarnjakov in avtobusa.

»Nekaj pa mi le ne gre v glavo,« potoži za slovo. »Ceprav sem se že od 1941 na strani Angležev boril proti Nemcem v Afriki, me pri nas štejejo za borca le od 1944, ko sem se vrnil v domovino! Kaj ni bilo vseeno, kje sem se boril proti sovražniku?! In borba po afriških in bližnjevzhodnih puščavah niti ni bila lahka, kot bi kdo mislil. Mi ne pripada Spomenica 1941? Nisem enakopraven borec z drugimi? Zakaj sem torej borec le dob-ro leto, tri leta predem

JOŽE SELIČ

pa sem le »zaveznik...?« Na vprašanje mu ni sem znal odgovoriti.

FRANCE GRIVEC

Nekdanji komisar Cankarjeve tovariš Janez Vipotnik je v svojem govoru med drugim tudi dejal: »Mi smo izpolnili svoj dolg do Ivana Cankarja, ki je za svoja dela črpal gradivo iz ljudstva in zanj ustvarjal.«

ko zvočnika sledila govornikom ter nastopajočim.

Po izrečeni dobrodošlici predsednika občinske skupščine Antona Dvojnoča je najprej govoril predsednik republiškega odbora Zveze združenj borcev Franc Leskošek-Luka, za njim pa je zbrane borce in belokranjsko ljudstvo toplo pozdravil polkovnik Franc Sotlar, komandant toliminske divizije, ki nosi ime nekdanje Cankarjeve udarne brigade.

Se posebno toplo pa so udeleženci proslave pozdravili Janeza Vipotnika, nekdanjega komisarja Cankarjeve in sedanjega predsednika republiške konference SZDL, ki je z govorniškega odra obujal spomine na borbe pri Suhorju, v Temeniški dolini, na Primorskem, v Pleterjah, Jelenovem žlebu, na Ilovi gori, pri Štampetovem mostu, v Suhli in Beli krajini, Velikih La-

ščah, Grosupljem vse do vkorakanja v osvobodeno Ljubljano. V teh in še drugih borbah so se cankarjevci proslavili, mnogi pa se iz hudih borb niso več vrnili. Spomin nanje so udeleženci proslave počastili z enominutnim molkom. V svojem govoru je tovariš Vipotnik poudaril, da so bili cankarjevci vse od ustanovitve brigade tesno povezani z belokranjskim ljudstvom. Med drugim je dejal:

»Delovni ljudje Bele krajine upravičeno štejejo Cankarjevo brigado za svojo. Tudi mi, partizani, smo ves čas narodnoosvobodilne vojne šteli Belo krajino za izjemno področje. Kadarkoli smo si tedaj v svojih skromnih željah predstavljali srečo in zadovoljstvo, je bila ta sreča in to zadovoljstvo povezano s predstavo o Beli krajini, o njenih ljudeh odprtih rok in vedrega srca. Zato vse nas

V nedeljo bo v Metliki praznik cvetja in grozdja

(Nadaljevanje s 1. str.)

posebno prikupno podobo, ki ni ostala skrita številnim tujcem. Za vsem tem cvetnim bogastvom pa je skrita ljubezen in trud posameznikov, ki si prizadevajo, da po svojih močeh oplešajo hiše in s tem celotno podobo mesta. Da se jim za njihovo prizadevanje vsaj skromno oddolži, je pred meseci Turistično društvo v Metliki razpisalo nagrade za najbolj vnete krašice mesta. Komisija res ni imela lahkega dela, pripomniti pa je treba, da njeno priznanje ne velja samo bodočim prejemnikom denarnih nagrad, ampak prav vsakemu, ki je tako ali drugače pripomogel, da je letos Metlika dobila lep naslov — mesto oleandrov in cvetja.

Da skupno ocenita opleševalna in turistična prizadevanja v Metliki, bosta Turistično društvo in Hotelsko gostinstvo podjetje v Metliki pripravila v nedeljo, 17. septem-

bra, praznik cvetja in grozdja. Ta dan bo ob 9. uri dopoldne pred hotelom koncert domače godbe na pihala, nakar bodo ob 10. dopoldne na Pungartu po pozdravnih besedah predstavnikov Turističnega društva in občinske skupščine javno podeljene nagrade tistim, ki so v tekmovalstvu za okrasitev posamezne hiše in njene okolice dosegli najlepše uspehe. Nato se bo na Pungartu nadaljeval praznik grozdja oziroma vinska trgata, na kateri bo sodeloval ansambel Ljubljanske garnizije s pevčema Ireno Kohontovo in Ninom Robičem.

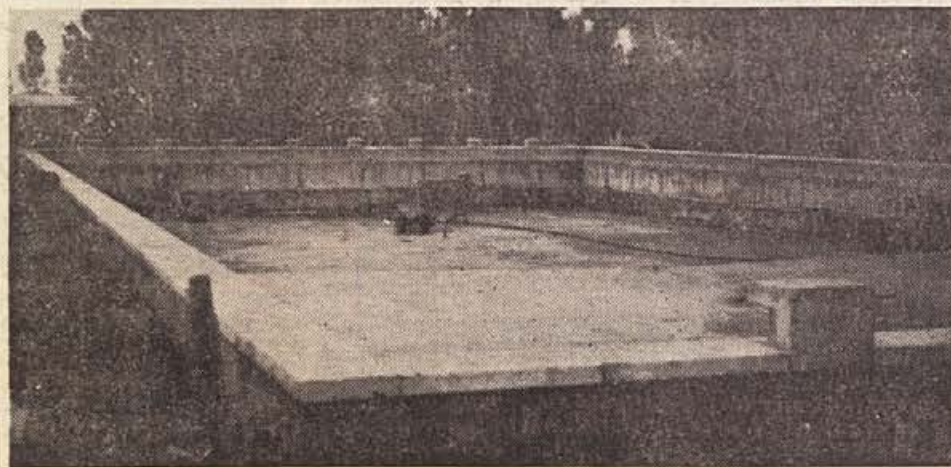
Vsi Metličani in prijatelji Metlike — prisrčno vabljeni!

PRIPIS: uredništvo Dolenjskega lista se glede članka »Metlika — mesto oleandrov in cvetja« v prejšnji številki opravičuje, ker je bila naša sodelavka S. Kunej napačno informirana, da so bile nagrade za najlepše okrašeno hišo že podeljene. Tekmovalcem in vsem Metličanom želimo, da bi letošnjim uspehom v krašitvi Metlike v prihodnjem letu pridružili še nove!

Moskva - Budimpešta in - Čateške Toplice!

Prijetno novico, da bo novi olimpijski bazen v Čateških Toplicah pri Brežicah podaljšal kopalno sezono kar za tri četrt leta, nam je v torek dopoldne potrdil projektant novega bazena, inž. arh. Franc Vehovar iz Ljubljane, ki je med drugim dejal:

»Razen Moskve in Budimpešte, kjer že imajo zimske odprte kopalne bazene z naravnim ogrevanjem zraka z vročo vodo, bodo zdaj Čateške Toplice tretji kraj v Evropi s takim bazenom.«

Zimski bazen v Čateških Toplicah bo podaljšal sezono za tri letne čase. Zgradilo ga je SGP PIONIR iz Novega mesta. (Foto: J. Teppey)

(Nadaljevanje s 1. str.)

prostem in z 88 sedeži v zaprtih prostorih. Pod isto streho bodo še kuhinja, delikatesna trgovina in sanitarije za avtokamp.

Konec septembra bo iztekel tudi rok za dokončanje kavarne, bara in banketne sobe v stavbi nekdanje zdraviliške restavracije. V njej bodo v drugi polovici meseca odprli frizerski, kozmetični in pedikerski salon. Na voljo bodo zdraviliškimi gostom in obiskovalcem iz Brežic.

Vsi naštetih objekti v ureditvi okolice vred bodo veljali 280 milijonov Sdin. Urejanje poti, športnih igrišč in avtokampa je preloženo.

Zdravilišče je zasledeno do zadnjega kotička. Minuli četrtek je prišlo na zdravljenje 58 gostov iz Švedske; v Toplicah bodo ostali šest tednov. To so revmatiki, ki jih pošiljajo sem švedske bolnišnice. Med njimi je tudi nekaj nepomičnih bolnikov, ki bodo potrebovali veliko nege. Sodeč po prvih vtisih, so švedski gostje v Čateških Toplicah izredno zadovoljni. Ce bodo ob koncu zdravljenja pustili zdravilišče s tako ugodno sodbo o njem, potem lahko pričakujemo še več skupin iz te dežele. Vse je torej odvisno od tega, kakšno oceno bo dobil zdraviliški kolektiv.

Trenutno je v Toplicah zelo veliko prehodnih velesejemskih gostov. Avtobusi se kar vrstijo drug za drugim. Vsaj 300 postelj bi potrebovali za ta čas, toliko interesentov se je med tem oglasilo.

November in december sta v glavnem že oddana, za drugo polovico oktobra pa imajo še precej prostih sob. Zdaj, ko ni zavarovancev, prihajajo na zdravljenje predvsem samoplačniki, precej mest pa je rezerviranih za člane delovnih kolektivov, ki jim odobrijo bivanje v toplicah delavski sveti. Zdravilišče je sklenilo letos že več takih pogodb z delovnimi organizacijami v Sloveniji in na Hrvaškem. JOZICA TEPPEY

HALO - tu PTT podjetje Novo mesto!

Konec leta bomo imeli v sedmih dolenjskih in spodnjeposavskih občinah že 18 avtomatskih telefonskih central, 28 central s polavtomatskim telefonskim posredovanjem in samo še 8 central z ročnim posredovanjem — Trenutno študira izredno kar 71 delavec podjetja — Novi uspehi po uvedbi 42-urnega delovnega tedna

Poročali smo že, da je bil 27. avgusta na Sremitu pri Krškem IV. zbor delavcev PTT podjetja Novo mesto. Udeležili so se ga delavci vseh pošt iz sedmih področnih občin, prav tako pa tudi mnogi njihovi svojci in upokojenec podjetja. Na zboru je o delu, uspehih in načrtih podjetja govorila direktorica podjetja Dragica Rome. Iz njenega govora in zanimivih podatkov objavljamo naslednje poročilo.

Prvo polletno obdobje modernizacije in avtomatizacije TT prometa na področju širše Dolenjske je za nami in kolektiv delavcev podjetja za PTT promet je že sredi uredničenja gospodarskega programa 1966 — 1970. Zdaj čaka podjetje marsikaj novega, zlasti pa:

- sodelovanje pri izgradnji magistralnih telefonskih in telegrafskih zmogljivosti,
- povečanje medkrajevnih TT zvez na področju podjetja.

- razširitev glavne centrale ter vozelnih in končnih ATC,
- sodobnejša tehnična opremljenost v PTT in v tehnično-vzdrževalni službi,

- nadaljnja avtomatizacija telefonskega in telegrafskega prometa,
- vključitev izven dostavnega področja v redno dostavo,

- povečanje števila dostavnih obhodov v širšem dostavnem področju,
- zagotovitev večje strokovnosti zaposlenih in
- prehod na 42-urni delovni teden.

Ob vsem tem pa bo podjetje seveda tako uspešno kot doslej še poglobljalo oblike neposrednega upravljanja. Namen tako širokega programa je posredovanje PTT storitev, zagotovitev večjega dohodka, izboljšanje delovnih pogojev in dvig življenjske ravni vseh zaposlenih PTT delavcev in njihovih družin.

Kaj tare delavce pri PTT?

Gospodarska reforma je postavila tudi ta kolektiv pred pogoje gospodarjenja. PTT stroka občuti zdaj predvsem naslednje težave:

- predpisi in pogoji za investiranje so mnogo oostrejši kot prej;
- v okviru JPTT in ZP je še vedno neurejen problem

val. Upravni odbor podjetja je lani in letos uresničil vrsto ukrepov, da bi bilo poslovanje kar najuspešnejše. Večina pošt je z veliko prizadevnostjo in čutom odgovornostjo za boljši finančni rezultat sproti izpolnjevala sprejete odgovorne obveznosti.

Razveseljivi novi uspehi

V primerjavi z lanskim prvim polletjem so delavci novomeškega PTT podjetja letos opravili kar 22 odst. več PTT storitev, pri tem pa porabili 11 odst. manj norma minut. Število delovnih ur so zmanjšali za 25.000 in tako dosegli 18 odst. večje dohodke, čeprav so hkrati stroški narasli kar za 14 odst. V teh številkah je skritega ogromno prizadevanja iz prejšnjih let, ko je kolektiv vložil v avtomatizacijo in modernizacijo poslovanja ogromno denarja in truda. Pokazana prizadevnost je omogočila tudi povečanje osebnih dohodkov za 33 odst. v primerjavi z lan-

skim prvim polletjem. Zdaj ima podjetje precej več prometa z znamkami, s prodajo razglednic, močno se je razširila hranilna služba, pošta uspešno posluje tudi pri zamenjavi tujih valut, izboljšala je čas dohoda in odprave poštnih sklepov z lastnimi in tujimi prevoznimi sredstvi. Dostava pošte je precej boljše, vedno več je hišnih predalov v večnadstropnih hišah, 60 pismoňoš pa uporablja na dostavnem obhodu kolesa ali mopede. Lepe uspehe so dosegli tudi mehaniki in monterji telefonov, telegrafski promet pa se je prav tako povečal. Najbolj narašča telefonski promet, pri čemer so zabeležili za 38 odst. več storitev, povečanje dohodkov pa za 26 odst.

Letos še 180 milijonov Sdin za telefonske centrale

V preteklih letih je PTT podjetje Novo mesto vložilo za avtomatizacijo telefonskega prometa na področju širše Dolenjske nad 700 milijonov Sdin, od tega za TT naprave kar 160 milijonov. Najpomembnejše investicije so razširitev glavne telefonske centrale v Novem mestu, povečanje zvez z vozelnimi centra-

lo v Črnomlju in Krškem ter nabava visokofrekvenčnih kanalov za relacijo Novo mesto — Krško in Novo mesto — Črnomelj. Novi ATC v Dobovi se je pred kratkim priključila še ATC Straža in ATC Žužemberk, ta mesec pa pride na vrsto Krmelj. V oktobru bodo najbrže dobili ATC še v Mokronogu. Konec leta bomo imeli na področju podjetja že 18 ATC, 28 central s polavtomatskim posredovanjem in samo še 8 central z ročnim telefonskim posredovanjem.

Razveseljivo se spreminja tudi sestav dohodkov: leta 1961 je imelo podjetje od TT službe 49,6 odst. dohodkov, letos pa že 85,13 odst. dohodkov.

Stalna skrb za dvig strokovnosti: pogoj slehernega napredka!

V podjetju se dobro zavedajo, da je nadaljnje izboljšanje poslovanja odvisno tudi od strokovne ravni zaposlenih, ne pa zgolj od novih in sodobnih PTT naprav. Če kje, potem so lahko v novomeškem PTT podjetju zadovoljni s prizadevanji svojih delavcev za pridobitev formalne in dejanske strokovnosti. Zdaj se šola na srednji PTT šoli razen rednih dijakov že 55 izrednih slušateljev s področja 7 občin, 8 delavk pa je že uspešno končalo izredni študij na tej šoli. Na tehnični srednji šoli študirajo izredno trije delavci, na ekonomski fakulteti druge stopnje pa je en delavec končal študij, en delavec pa še študira. Na višji pravni šoli študirata izredno dva delavca podjetja. Zal je precej slabša šolska kvalifikacija pismoňoš in monterjev v ekipah.

1. junija letos so v podjetju vpeljali 42-urni delovni teden. Delovni pogoji so se s tem znatno spremenili, močno pa so spremenjeni tudi vsi drugi pogoji za delo v podjetju. Kolektiv je na dobri poti, da s prizadevnostjo vseh še naprej uspešno dosega svoje načrte, ki so izredno pomembni in sestavni del gospodarstva vseh področnih občin.

Na IV. srečanju delavcev PTT podjetja iz Novega mesta so se na Sremitu nad Krškimi spomnili tudi vseh tistih svojih tovarišev, ki delajo v stroki že 25. oz. 30 let. Na sliki: direktorica podjetja Dragica Rome čestita enemu izmed zaslužnih nagrajencev. (Foto: Tone Gošnik)

S sobotnega slavlja v Piranskem pomorskem muzeju, kjer so ob 25. obletnici ustanovitve JVM in pomorstva Jugoslavije odkrili spomenik pokojnemu majorju Baldomiru Sajetu, novomeškemu rojaku: na desni Sonja Saje, pokojnikova vdova, za njo hčerka Miša.

Počastili so spomin Baldomira Sajeta

V Piranskem pomorskem muzeju, ki so ga ob proslavljanju 25-letnice ustanovitve mornarice in pomorstva Jugoslavije preimenovali v muzej Sedgeja Mašere, je bila v soboto dopoldne večja slovesnost. V prisotnosti številnih občanov Pirana, javnih in kulturnih delavcev, mornariških oficirjev, prijateljev in svojcev padlega mornariškega majorja Novomeščana Baldomira Sajeta so temu sinu revolucije odkrili doprnski kip.

Svečanost je začel ravnatelj muzeja dr. Miroslav Pahor, za njim pa je v imenu mornarice govoril in odkril doprnski kip kapetan vojne ladje Stane Valenčič. V svojem govoru je opisal življenjsko in revolucionarno pot sina Jadrana, ki je umrl pri opravljanju težkih in od-

govornih nalog na Cerkljanskem, malo pred osvoboditvijo — 1. aprila 1945.

»Antifašistični svet narodne osvoboditve Jugoslavije je 11. julija 1945 odlikoval majorja Baldomira Sajeta z medaljo zaslug za narod III. stopnje. Tri leta kasneje so na grobu, v katerem leži komandant Saje s štirimi junaki, postavili spomenik v znak hvaležnosti in spoštovanja.« Tako je pri odkritju doprnskega kipa med drugim govoril njegov soborec in prijatelj Slavko Kavšek, direktor višje pomorske šole v Piranu.

V imenu občinske skupščine in družbeno-političnih organizacij občine Novo mesto se je prirediteljem zahvalil za trud in pozornost predsednik občinske skupščine Franci Kuhar.

Pri odkritju doprnskega kipa majorja Baldomira Sajeta (levo v ozadju) je govoril o pokojniku in njegovem junaštvu njegov soborec in dolgoletni prijatelj Slavko Kavšek, direktor višje pomorske šole v Piranu.

(Foto: Slavko Dokl)

Zgodba mornarja, ki je padel na kopnem

Baldomir Saje je bil rojen 26. januarja 1909 v Novem mestu kot sin železniškega poduradnika. Oče mu je zgodaj umrl in mama je ostala sama s petorico otrok. Le stežka so se preživljali. Baldomir in brat Rado sta se zaradi pomanjkanja denarja odločila za študij na vojno pomorski akademiji v Dubrovniku, brat Miro, ki je padel 1943 kot partizan na Mokrem polju pri Sentjerneju, pa je končal medicino.

Baldomir Saje je bil član društva Sokol; bil je odličen telovadec in vaditelj. Njegova dejavnost je bila zelo vidna med leti 1924 in 1932, ko je vzgojil več vrst odličnih telovadcev. Zelo uspešen je bil tudi pri nogometnem društvu ELAN, kjer je bil odličen napadalec in je veljal hkrati za najboljšega nogometaša v Novem mestu. Kot mladec je bil član in delovni odbornik naprednega dijaškega društva Prosveta. — Saje je prvi v Novem mestu uvedel tudi veslaški šport.

Po opravljeni akademiji je Baldomir Saje od 1930. služboval v vojni mornarici. Tam je opravil tečaj za podmorniške oficirje in izpit za komandante podmornic. Bil je I. oficir na podmornici »Osvetnik«, vojna pa ga je zahtevala v kopenski službi kot poročnika bojne ladje I. razreda v podmorniškem oporišču v Tivtu.

Ko je italijanska vojska zasedla jugoslovanska obala, je bil Baldomir Saje izgnan v Novo mesto. S pomočjo Koširjeve družine se je v takoj povezal z OF. Čeprav je bilo takrat precej nezaupanja do aktivnih oficirjev, je bil Baldomir že 1941. med prvimi aktivisti OF v Novem mestu. Bil je tudi vodja novomeške mornariške trojke »Mornariške skupine Jadrana«, ustanovljene iz naprednih mornariških oficirjev septembra 1941 v Ljubljani. V novomeški trojki so delovali še Janez Tomšič in Slavko Kavšek. V pripravah na odhod v partizane so jih prehiteli Italijani, ki so jih marca 1942 polovili in odvedli v internacijo v Gornars.

Med mnogimi oficirji in podoficirji, ki so bili izpuščeni iz internacije, ni bilo Baldomira Sajeta, ker se je tudi v taborišču udejstvoval z organiziranjem vojaških internirancev. Ostal je v internaciji vse do prihoda Nemcev. Med prevozom preko Brennerja, Avstrije, Madžar-

ke in Zagreba v Ljubljano je 1. oktobra 1943 pobegnil v Zagreb iz transporta in s pomočjo partizanskih zvez prišel v Novo mesto. Ze po treh dneh je, čeprav močno izčrpan, odšel v partizane.

Najprej je bil v Cankarjevi brigadi, proti koncu 1943 pa je kot mornar odšel na Vis. 23. decembra 1943 je postal komandant brodograja na Braču, sredi februarja 1944 načelnik štaba IV. pomorskega sektorja NOV, 24. maja 1944 pa komandant II. pomorskega sektorja, ki je imel sedež na Dugem otoku.

9. septembra je na ukaz Štaba mornarice NOV odpoval v Slovenijo, kjer bi moral postati delegat tega štaba pri Glavnem štabu NOV in PO Slovenije. Po slovenskih enotah NOV je zbiral mornarje in jih pošiljal v IX. korpus, kjer je Janez Tomšič snoval mornariško skupino. V okviru te skupine je nastal štab mornarice z zaščitnim bataljonom, mornariški odred, Koprski odred in mornariška obveščevalna skupina »Ratko«. Ko je Janez

Tomšič februarja 1944 odšel v Dalmacijo, je postal komandant mornariške skupine IX. korpusa Baldomir Saje, v tem času že major NOV.

V drugi polovici marca 1945 se je štab IX. korpusa v eni izmed zadnjih večjih nemških ofenziv umaknil najprej v Trnovski gozd, nato pa v Mrzlo rupe. Tu se je štab iznenada znašel med sovražnimi četami in preostal je samo proboj navkreber proti Vojskem. Med prebojem je sovražno strojnično gnezdo razbilo mornariško skupino na dvoje in del skupine je zašel še globlje med Nemoce. Major Baldomir Saje je sklenil pomagati izgubljenim tovarišem za vsako ceno. V mrtvem kotu strojničnega gnezda se je prebil do njih in jih odvedel na varno.

Med nadaljevanjem pohoda ga je med tem, ko je kril umik, zadela dumdumka nemškega ostrorelca, ki mu je raztrgala bok. To je bilo 1. aprila 1945 zgodaj zjutraj. Štab IX. korpusa se je medtem prebil na Sentviško goro in bitka je potihnila. To-

varši so pred odhodom skušali najti Baldomira, ki je brez sledu izginil. Našli so ga med petorico popolnoma golih trupel, med katerimi je bil tudi Sašo Stempihar, propagandist IX. korpusa in trije neznani partizani. Vseh pet so pokopali tam, kjer so padli.

Baldomir Saje je skupaj s tovariši omahnil na pragu svobode, mesec dni prej, kot so enote IX. korpusa vkorakale v osvobojeni Trst, Gorico in Tržič.

»Beseda ni konj« v Krmelju

7. oktobra zvečer, dan pred praznovanjem dvanajste brigade in sevniškega občinskega praznika, bo v Krmelju gostovalo Slovensko ljudsko gledališče iz Celja. Domačini in gostom se bo predstavilo s humorističnim delom Žarka Petana »Beseda ni konj«.

EDEN IZMED STEVILNIH PRIZOROV, ki smo jih videli v nedeljo, 3. septembra, na Trebelnem in v Mokronogu: skupina starih borcev je obstopila tega ali onega voditelja brigade ali bataljona gubčevcev — in že so se vrstili spomini šale in krepko rokovanje. »Po toliko letih se spet vidiva!« — neštokrat ponovljen stavek ob srečanju. Med bivšimi boreci gubčevce brigade smo tokrat videli tudi sedem od osmih še živih herojev te brigade; na slavlje so prišli Viktor Avbelj, Franc Avbelj-Lojko, Franc Rojšek-Jaka, Mirko Jerman, Janez Hribar, Franc Kresc-Coban in Stane Potočar-Lazar — Na sliki: skupina starih borcev in aktivistov je na vrtu Devove gostilne v Mokronogu po kosilu obstopila narodna heroja Franca Kreseta-Cobana in generala Staneta Potočarja-Lazarja (drugi in tretji z leve proti desni na sliki). — Foto: Tone Gošnik

PISMA UREDNIŠTVU

Negostoljubna postrežba

Uredništvu DL!

7. septembra sem bil s prijateljem, ki dela v Kovačičevem mlinu, v kavarni hotela Metropol v Novem mestu. Natakariči sem naročil dve pivi, prijatelj dve hrenovki, nato pa jaz še dve turški kavi. Vse to sva sproti pošteno plačala. Ko sva pred odhodom spila turški kavi, je natakariča ponovno zahtevala plačilo za dve pivi. Sram nam je bilo, da bi se tam prerekala, zato sem ji še enkrat izročil 500 Sdin. 8. septembra sem se zaradi tega pritožil pri direktorju hotela in pri šefu kavarne, ki mi je svetoval, naj se v soboto spet oglasim, da bom dobil denar nazaj. To sem 9. septembra res naredil in stopil k natakariči, ki je bila ponovno neprijazna.

Mislil, da bi gostinski lokali kmalu izgubili vse goste, če bi delali tako, kot se je zgodilo nama v kavarni hotela Metropol. Čas zahteva, da se strežniki v lokalih gostoljubno vedejo do ljudi, ne pa tako, kot se je zgodilo nama v kavarni hotela Metropol!

JOZE VEHAR, Smolenja vas 5 pri Novem mestu

Premislimo, preden prodamo!

V Dolenjskem listu št. 16 z dne 7. septembra ste v rubriki »Črnomaljski drobira« objavili novico, da je občinska skupščina Črnomelj svetovala vodstvom občinskih družbeno-političnih organizacij, naj se preselijo. Stavbo, v kateri poslujejo sedaj, pa naj bi prodali interesentom — trgovcem.

Gre za nekdanjo posojilnico, sedaj stavbo družbeno-političnih organizacij. To je reprezentativna stavba sredi mesta, ki tvori z drugimi okoliškimi zgradbami središče mesta in samostojno arhitektonsko oblikovano celoto. Obenem je to edina stavba v Črnomlju, ki ima lepo izdelano in ohranjeno fasado. To stavbo menijo sedaj nekateri kratkovidneži na občini prodati. Dovolite, tovariš urednik, da ostro protestiram.

Govori se tudi (vest ni potrjena), da menijo na občini z izkupičkom poravnati pri-manjkljaj v občinskem pro-

računu. Jasno je, da se takih ukrepov poslužujejo samo slabi gospodarji. Dovolj kulturne sramote nam povzroča že cerkvena sv. Duha, ki služi za nepomembno ropotarnico.

V stavbi se sedaj nahaja tudi ljudska knjižnica (vest o njeni preselitvi objavljate v isti rubriki) in mladinski klub. Knjižnica je zelo lepo vpeljana. Ima tudi čitalnico, kamor hodi vedno več mladih ljudi časopise. V zimskem času bo čitalnica še posebno dobro obiskana, ker je zakurjena in je razen gostilne edini prostor, kamor mladina lahko zahaja. Sedaj pa naj bi vse to štrnovali trgovcem, knjižnico in čitalnico pa preselili nekam na periferijo mesta?

To se ne sme zgoditi! Stavba naj ostane to, kar je. Če se lahko kdo izseli, naj izpraznjeni prostori dobi knjižnica ali pa mladinski klub.

JANEZ KURE, Svinbik 5 pri Črnomlju

Nove prodajalne »Preskrbe« v Leskovcu in Kališevcu

Minuli ponedeljek je trgovsko podjetje PRESKRBA odprlo v Leskovcu na novo opremljeno trgovino, v kateri razen živih prodajajo tudi najnujnejše šolske potrebščine. Zraven trgovine so tudi skladiščni prostori. Obnova trgovine je stala okoli 5 milijonov S din.

»Preskrba« je prejšnji mesec odprla za potrebe prebivalcev Bohorja tudi novo trgovino z mešanim blagom v Kališevcu. Gradnja te trgovine je stala 11 milijonov. Razen tega bodo verjetno že drugi teden odprli v Krškem nasproti samopostrežne trgovine dva nova lokala, v katerih bo stalna razstava kuhinjskega in oblazinjenega pohištva. Oktobra bo na Vidmu začela poslovati nova trgovina tipa market. Tu bo samopostrežna trgovina, bife in delikatesa.

»Breza« ob 10-letnici kina v Krškem

Jutri, v petek, ob 19. uri bo v kinu DPD Svobode v Krškem slavnostna predstava novega jugoslovanskega filma BREZA. Kino krške Svobode bo s tem hkrati slovesno počastil deseto obletnico svoje ustanovitve in dosedanjega kulturnega poslanstva.

Namesto samoupravljanja - poplava besed!

V zdravstvenem domu Črnomelj so se razplamtele podobne razprtije kot pred dvema letoma, čeprav je tedanji direktor odšel — Na zunaj spet kaže, da gre za uveljavitev samoupravnih pravic, v resnici pa se zatem skrivajo osebna nasprotja — Ker razen tega manjka še denarja (zdravniki imajo tudi polovico manjše osebne dohodke), je ozračje v kolektivu naelektrano! Na nedavnem sestanku sveta zdravstvenega doma so hoteli zadeve razčistiti, toda očitno je bilo, da ima v tej ustanovi še vedno glavno besedo pomočnik direktorja, čeravno se nenehno sklicuje na samoupravne organe in zakonska določila

Sodu je izbrilo dno, ko je letos poleti v okviru sanacijskega programa semiška ambulanta začela delati samo trikrat na teden namesto vsak dan; zato je več odbornikov na seji občinske skupščine 12. avgusta zahtevalo, naj zadeve v zdravstvenem domu razišče komisija za družbeni nadzor. Komisija se je dela lotila in ugotovila:

— da je zdravstveni dom s sanacijskim programom precej prikrajšal bolnike v Semiču in Črnomlju;

— da je bistveno poslabšala specialistična služba;

— da je zdravstveni dom prihrani zelo malo denarja, ko je zmanjšal zdravnikom delo izven delovnega časa ter uvedel dežurstvo in obiske na domu v rednem delovnem času;

— da so v zdravstvenem domu precejšnje rezerve v nižje kvalificirani delovni sili (administraciji, rečevalni postaji in bolničarskem kadru) in da bi lahko odpustili vsaj 5 zaposlenih;

— da bi z odpustitvijo odv. č. ne delovne sile poploma s niral finančno stanje, ne da bi to bolniki karkoli občutili.

Medtem so se v kolektivu vrstili sestanki organizacij in samoupravnih organov, 4. septembra popoldne pa je zasedal svet zdravstvenega doma.

Kdo je odgovoren?

Predsednik sveta Albin Remškar je že na začetku sestanka prosil, naj bi razpravljali samo o točkah dnevnega reda in da naj bodo govorniki v izjavah kratki in jasni. Rekel pa je tudi to: — Naelektrano je vse, in če se bo kdo preveč razburjal, ga bom moral prositi, naj zapusti sejo, kajti osebnih obračunavanj ne želimo.

In vendar nista minili dve minuti, ko sta se navzoči direktor dr. Pavel Slamaj in na sejo poklicani pomočnik direktorja zdravstvenega doma Vladislav Seničar v besednem dvoboju spopadla, kdo je odgovoren za delo v ustanovi v času direktorjevega dopusta! Navadno se skušajo ljudje otresti odgovornosti, tu pa smo dobili vtis, da je biti odgovoren danes prijetna stvar.

Direktor je menil, da je v času odsotnosti še vedno odgovoren, če ne drugače, vsaj za medicinsko delo ustanove, pomočnik pa je navajal statut, člen ta in ta, ki mu nalaga vso pravico in odgovornost med direktorjevo odsotnostjo. Vmes je tudi večkrat poudaril, da je lepo prosil direktorja, naj se ne udeleži te seje in da naj prisotni vso stvar gledajo samo »pravno, skozi statut in po dokumentih«. Ze tu je bilo očitno, da sploh ne gre za zdravstveni dom in njegovo poslovanje, temveč samo za prestiž — kdo bo koga?

Strokovni kolegij obstaja, a nima veljave

Končno se je začela prva točka dnevnega reda — obravnava sanacijskega programa. Namesto da bi iskali praktičnih rešitev za bodoče delo ustanove, ki je imela ob polletju precejšen prihranek, so lovili za besede direktorja in iskali krivca za začasno okrnjeno delo semiške ambulante, ki pa je medtem že spet uvedla normalno poslovanje. Tudi informacija o specialistični

službi ni bila točna. Slišali smo, da so v okviru sanacijskega programa uvedli družbeno organizacijo dela specialistov, ker so ti, razen dveh izjem, zdravstveni dom »okoli prinašali«. Baje so bili plačani za 6 ur, delali pa so mnogo manj. Kdor ni seznanjen z delom in s plačilom specialistov, je lahko dobil vtis, da so ustanovo goljufali zlasti še zato, ker je zdravstveni dom že ob polletju porabil celoletna sredstva za potrebe specialističnih služb.

Te navedbe pa so brez osnove. Zdravniki specialisti so plačani po norma urah. V 6 urah mora specialist pregledati na primer 30 bolnikov; za toliko je plačan. Če je specialist izkušen in ima dolgoletno prakso, bo svoje delo opravil prej, če pa je po izkušnjah mlaj, mu morda tudi 6 ur ne bo dovolj.

Tovariš Kolbezen, član sveta, je nato menil, da bi moral o organizaciji ambulante in specialistične službe reči odločilno besedo strokovni kolegij in da to ni stvar samoupravljanja. Dregnil pa je v osje gnezdo!

Spet je predsednik seje poklical na pomoč pomočnika direktorja, ta pa je razlago znova podkrepil s statutom in pravom:

— Po statutu, člen ta in ta, mora direktor 5 dni pred sejo kolegija razposlati pismena vabila, a to se doslej še ni zgodilo. Torej kolegija sploh ni! Tudi zdravniški sestanki se morajo odvijati po strogem pravem redu, — je še pribil.

Dve strokovni komisiji: »lari-fari«

Nekateri člani so nato hoteli vedeti, kdaj bo urejen razpon med plačami. V zadnjem času so bili namreč zdravniki pri osebnem dohodku zelo prikrajšani, tudi za polovico zaslužka, medtem, ko drug medicinski in administrativni kader zelo malo ali nič. Predlagali so, naj bi določili datum, da se zadeva ne bi zavlekla do novega leta, a spet jih je pomočnik Seničar prekinil:

— To je pravna stvar! O njej je treba razpravljati v vseh samoupravnih organih. Povedal je tudi svojo formulo za izračun razpona plač, ki je nihče ni razumel, in opozoril, da lahko svet ZD samo prosi sindikat, naj o tem razpravlja, in nič več, ker bi bile sicer kršene pravice samoupravljalcev. Pri tem je ostalo.

Ker je pomočnik direktorja medtem odpovedal službo, je navedel med drugim kot razlog tudi to, da ne more delati z direktorjem (kot ni mogel s prejšnjim itd.), ker ne spoštuje odločitev samoupravnih organov. Nadaljnja razprava je dobila zatem še bolj osebno smer. Vladislav Seničar je zahteval izvolitev še ene komisije za ugotavljanje direktorjeve krivde, čeprav je dr. Slamaj pojasnil, da sta zdravstveni dom že obiskali občinska in strokovna komisija zdravstvenega centra, zato nima smisla imenovati še tretjo, laično komisijo. Nič ni pomagalo, pomočnik direktorja se z nekaterimi somišljeniki vred s tem ni zadovoljil; pripomnil je celo, da je vse to »lari-fari« (strokovne komisije namreč!). S težko muko izglasovano imenovanje tretje komisije pa zadeve ni privedlo h koncu, ker so predlagani

članstvo v komisiji odklanjali.

Kot pravljica o jari kači...

Po triurnem sedenju smo bili še zelo daleč od ugotovitev komisije za družbeni nadzor in priporočil občinske skupščine, ki bi jih vsekakor morali obravnnavati, če je bil sestanek sklican zato, da bi privedel do reševanja finančne in organizacijske problematike zavoda. Toda o tem nič — še vedno je šlo za osebe! Prerekanje se je stopnjevalo. Kdorkoli je hotel kaj reči, je bil utišan s pomočnikovo pripombo: »Glejte pravno!« ali »Samo po statutu in zakonih!«

Z opravičilom je zapustil sejo najprej tajnik občinske skupščine, za njim pa še sodnica Antonija Geltar. Ver-

jetno je imela pomembnejše delo kot poslušati prepir o imenovanju članstva tretje komisije, za katero je menila, da sploh ni potrebna.

Kmalu je vstal še Vinko Horvat ter izjavil: »Tovariši, jaz grem! Tega ne bom več poslušal!« In je res tudi šel, vrata pa so se za njim glasno zaprla.

Ko pa je nato pomočnik Seničar še šestič pozval direktorja, naj zapusti jo (pri tem sta stala vsak na eni strani mize na pol stoje in se besno gledala), sem šla s sestanka še jaz, kajti konca ni bilo mogoče predvideti. Dotlej pa so »sejalili že štiri debele ure!

Smilijo se mi le bolni občani, ki so ob takih razmerah v zdravstveni ustanovi prav gotovo tako ali drugače prizadeti. Zdravniki v Črnomlju so prisiljeni poglabljati se v pravne, samoupravne in druge akte, da bi lahko svojo službo opravljali po statutu in po zakonih, za študij strokovne literature pa jim ob tem najbrž zmanjkuje časa.

Po mojem mnenju pa bolan človek od zdravnikov pričakuje predvsem dobro in učinkovito zdravniško pomoč!

RIA BAČER

Eden izmed »samoupravljaljskih dokumentov« v črnomaljskem zdravstvenem domu oziroma »SESTAJANJE ZABRANJENO!«

Zdravstveni dom Črnomelj
Kolodvorska cesta 34
Telefon 76-188
Stev. 201-2/67
Datum: 30. 8. 1967

KVASIČ dr. ANTON,
MARINA dr. NIKOLA,
MIHELIČ dr. ZLATKO,
STRMEC dr. ALENKA

Zadeva: Pojasnilo v zvezi s funkcioniranjem sistema samoupravljanja
Zveza: Statut ZD

Ugotovljeno je, da vam niso jasni principi funkcioniranja našega samoupravnega mehanizma. Način vašega sestajanja namreč, da obravnate določene probleme, ni usklajen z določili statuta zdravstvenega doma Črnomelj. Vaši sestanki, ki jih sklicujete, so neprimerni in tudi nedopustni, ker na njih obravnate zadeve, za katere niste pristojni. S takim svojim sestajanjem motite in vznemirjate delovno skupnost. Predvsem je bila nedopustna vaša razprava na sestanku zdravnikov dne 28. 8. 1967, ko ste govorili o tem, da naj bi občinska skupščina Črnomelj uvedla prisilno upravo v ZD. Za tako razpravo niste poklicani zdravniki, temveč bi o tem lahko razpravljala le celotna skupnost ZD.

Opozorjamo Kvasič dr. Antona, ki je po izjavi direktorja vodil ta sestanek, naj preneha s tako nezaželeno aktivnostjo v ZD, v nasprotnem primeru bo izveden postopek kršitve statuta ZD.

Po določilih statuta v ZD Črnomelj je uveden naslednji sistem samoupravljanja: zbor delovne skupnosti ZD, štirje zbori delovnih skupnosti delovnih enot, svet ZD, upravni odbor, sindikalna konferenca vseh članov delovnih skupnosti, izvršni odbor sindikalne organizacije in aktiv Zveze komunistov. To je vsekakor dovolj široka platforma našega delavskega samoupravljanja, kjer lahko sleherni član naše delovne skupnosti realizira svoja samoupravna hotenja in aktivnost.

Poleg teh samoupravnih organov je po statutu ZD predviden še strokovni organ: strokovni kolegij in s sklepom delovnih skupnosti splošne ambulante določen strokovni konzilij. Sestanke strokovnega kolegija lahko sklicuje samo direktor in od njega pooblaščen oseba, a sestanke strokovnega konzilija sklicuje vodja delovne enote splošne ambulante ali od njega pooblaščen zdravnik in razumljivo tudi direktor ZD.

Vsako drugačno sestajanje delavcev v zdravstvenem domu je zabranjeno. Kršilci tega bodo poklicani na odgovornost!

V vodnost: direktorju in komisiji za ugotavljanje kršitev delovnih dolžnosti

Pomočnik direktorja:
dipl. ekonomist Vlado Seničar, I. r.

KDAJ BO SAMOUPRAVLJANJE POVSOD POŠTENO?

Kako odmeva „Zlata jama na pokopališču“

Naš sestanek o zlati jami na novomeškem pokopališču v zadnji številki Dolenjskega lista je sprožil val ogorčenja in začudenja ne samo v Novem mestu, ampak tudi v krajih, ki razmer v novomeškem zavodu ne poznajo nič bolj podrobno, kot so lahko prebrali v tem skromnem poročilu. Najprej seveda vsak obsoja moralno trojke, ki je imela monopol nad pogrebnimi storitvami v naši občini, potem pa se nehote vpraša: »Kako je bilo to sploh mogoče?«

Res je primer novomeškega zavoda za upravljanje pokopališč izrazito »šolski primer« in ga nikakor ne gre posploševati, vendar ljudje, ki poznajo samoupravljanje samo površno in vidijo še nekaj takih »zavodov« in »spod-

PAVLIHA — 5. septembra 1967

jetij«, upravičeno lahko govorijo: »Tole naše samoupravljanje pa res nič ne velja!« Tako pravijo in tako je ponekod tudi res.

Toda samoupravljanje vendar ni zakon, ki bi sekal ljudem glave! Samoupravljanje je samo sistem, ki mora — med drugim — omogočati vsem proizvajalcem za pošteno delo pošten zaslužek. Prav okrog te poštenosti pa se suče vsa Jugoslavija: nihče ne oporeka poštenosti sistemu — vsi namreč trde, da smo premalo poštenti mi sami. Sicer pa prishulnimo ljudem, ki so te dni komentirali visoke dohodke v zavodu in napake v sistemu samoupravljanja na sploh!

■ Gospodinja: »Ne morem razumeti, kako so mogli ves denar porabiti zase in kako jim je mogla banka odobriti toliko denarja za plače. Cudim se tudi, da je občina to mirno gledala... Niti ne

našemu podjetju dobro gre. V primeru zavoda sploh ne moremo govoriti o samoupravljanju. Tam, kjer je možen absolutni dogovor med ljudmi, ki tvorijo kolektiv in imajo po drugi strani jamstvo, da jih ne bo nihče držal za to, si lahko razdele denar, kakor jih je volja.

Svoji so plačevali v korist pokojnih, ne pa za kopičenje denarja pri treh brezdušnih žih, ki so si ga hoteli razdeliti, preden bi še kdo prišel...«

■ Student strojništva: »To je ogabno izkoriščanje samoupravljanja in monopolnega položaja. Jaz bi takoj pustil šolo in šel jame kopat, če mi kdo lahko zagotovi službo pri kakem pogrebnem zavodu!

O morali v našem samoupravljanju pa je sploh škoda govoriti, ker je v mnogih primerih čisto na psu. Kaj naj si potem študentje mislimo o naših bodočih službah in prizadevanjih za dobro kolektiva, če lahko tak grabež ostane brez posledic? Svinjarija je to, da jim nihče nič ne more, čeprav so se okoristili z družbenim denarjem. Nekje bi moral biti kakšen ventil za uravnoteženje delitve dohodka!«

■ Zdravnik: »Dober del krivde je na sistemu, ki je sicer lepa stvar, ljudje pa še niso povsod zreli zanj. Potrebovali bi svetovalca ali pa inšpektorja, skratka, posvetiti bi morali temu bistvu naše družbene ureditve več ne

posredne pozornosti. Premalo je, da nekoga samo moralno prizadenemo, čez štirinajst dni bodo namreč že vsi pozabili na to. Tako »pozabljanje« pa je pri nas že kar družbena praksa.

Če našega povprečnega človeka spustite v skledi, bo najprej jemal zase, saj ne more razumeti ekonomskih potreb in zakonov. Napaka je v tem, da so naši vodilni ljudje (tudi samoupravljalci) na odgovornih položajih premalo politično in ekonomsko razgledani. Še toliko slabše tam, kjer nimajo niti trohice zavesti in poštenja...«

■ En sam človek iz naše male anonimne ankete je rekel: »Njihove plače se mi zdijo velike, toda če so imeli tak pravilnik...? Ker sva z Ružinim možem velika prijatelja, ne bi hotel reči več, čeprav si mislim svoje.«

■ Zavodov pravilnik o delitvi dohodka je sestavil diplomirani ekonomist Vladislav Seničar, pomočnik direktorja v zdravstvenem domu v Črnomlju.

Za mnenje in stališča smo zaprosili tudi predstavnike družbenih organizacij in občinske skupščine:

■ Slavko Dokl, predsednik občinske konference SZDL: »Če bi bilo njihovo vloženo delo resnično toliko vredno, potem bi bila tudi delitve tako visokega osebnega dohodka upravičena. Prepričan pa sem, da to delo ne velja toliko! Zato takšno delitve obsojam. Če bi se vsi proizvajalci navzeli takšne prakse, bi postali »grobarji« svojega lastnega razvoja. Mislim, da bi morala družba v tem in podobnih primerih krepko poseči v takšno »samoupravljanje.«

■ Slavko Zirkelbach, politični sekretar občinskega komiteja ZKS: »Zlata jama« lahko nastane v primerih, ko imamo na eni strani monopolni položaj »proizvajalca« storitev, na drugi pa neelastično povpraševanje po teh storitvah in naključju, da se v zelo majhnem kolektivu znajdejo samo delavci s (kratkoročnimi) osebnimi interesi.

Na žalost še nimamo izdelanega učinkovitega sistema družbene intervencije in kontrole ter si lahko pomagamo samo z javnim mnenjem...«

M. M.

Občinska skupščina in njeni organi že dalj časa ugotavljajo v manjših delovnih organizacijah različne nepravilnosti, ki izhajajo v pretežni meri iz čisto napačnega pojmovanja samoupravnih pravic.

V takih delovnih organizacijah hočejo za vsako ceno spraviti pod samoupravni plašč vso svojo anarhijo, predvsem pa vso bedo svoje miselnosti, ki se kaže v grobem izrabljanju zaupanih jim pravic na škodo občanov in celotne družbene skupnosti.

Občinska skupščina se zaveda svoje odgovornosti ob takih pojavih; zaradi tega je in bo izkoristila vse svoje pravice, da jih bo preprečevala in odpravila. V tem smislu je potrebno razumeti njena prizadevanja za integracijo nekaterih manjših komunalnih delovnih organizacij, pa tudi sklep o likvidaciji Zavoda za upravo pokopališč Novo mesto.

FRANCI KUHAR
predsednik občinske skupščine Novo mesto

Sosedje, ki jih premalo poznamo

Prvi vtis slab tudi v Bukarešti

»Socialistično načelo vendar pravi: podirajmo plotove med ljudmi, tu pa je vsaka hiša posebej visoko ograjena,« je znil tja v en dan eden izmed nas, ko smo se vozili skozi romunske vasi. »Pa tudi pripraviti se ne da si.« Pa tudi pripraviti se ne da z okna na okno!« V vrstah ob cesti so vse hiše narejene tako, da nimajo na tisti strani, ki meji na soseda, ne oken ne vrat.

Kot smo se naslednji dan pričeli, smo prispeli v romunsko glavno mesto nepravilno in za glavno mesto nepravilno kraj, šli na prvi ogled na nepravilno kraj, tako da je bil prvi vtis zelo slab.

Sobota popoldne na bukareštanski tržnici. Med zasilnimi stojnicami se preliva reka ljudi. Tu kmetič prodaja gajbico breskev, tam si je nekdo prodal prostor omislil kar na tleh, ni stara ženica prodaja dobro pest feferonov, drobno dekletke ponuja šop cvetja, prodajalec paradižnikov pere plodove kar v toku vode, ki vre iz tal zaradi pokvarjene vodovodne napeljave. In za nameček: Ciganka prinese iz velike prodajalne mesa kup nezavilne drobovine kar na rokah. Prodajalna mesa je taka, da bi jo naša inšpekcija že zdavnaj zaprla.

Kakšna razlika med Bolgarijo in Romunijo!

Potrebovali bodo še veliko turističnih let

Romunskega turističnega središča — Mamaie ob Črnem morju resda nismo videli. Radi verjamemo, da je tam dobro organizirano, da imajo še več razkošnih hotelov, kot jih imajo Bolgari v Varni. Kar pa smo sami občutili predvsem v glavnem mestu, ni kazalo posebnega turističnega navdihla. Od Romunske turistične agencije se na več pozivov iz Jugoslavije ni dalo vnaprej zvedeti, koliko bo katera stvar stala.

Na vsej poti po deželi nam ni uspelo zvedeti, kakšen je kurz romunskega denarja. V turističnem vodiču je pisalo, da je romunski denar — lei, ki je razdeljen na sto banov, vreden 104 Sdin. Kjerkoli smo se ustavili pa so nam razni prekupčevalci ponujali en lei za 60, 70 ali 80 starih din. Kolikor bolj smo se bližali jugoslovanski meji, toliko bolj je padala leiu vrednost. V Temišvaru si ga lahko dobil tudi za 30 Sdin.

Raj za tihotapce in prekupčevalce. »Prodajte najlon srajco, fotografski aparat, zlato verižico, žvečilni gumi?« so nas nekateri Romuni ustavljali kar na cestah. Te stvari so pri njih precej dražje in šele takrat smo se določili, kaj je bilo treba ob vstopu v državo vse popisati. Odkrili smo, kako dobro bi se dalo preprodajati tovrstno blago na relaciji Trst—Temišvar. Zal smo bili že prepozni, zakaj za te stvari že dolgo vedo Banatčani z naše in romunske strani, romunski cariniki pa tudi...

Dežela je bogata...

Delno je bil naše nejevolje kriv tudi romunski vodič. Medtem ko se je Bolgar Panev neumorno zavzemal za naše dobro počutje ter razlagal, kolikor je vedel in znal, je bil sicer simpatični Konstantin Pascaru še precejšen začetenik v teh stvareh. Tujec ima z jezikom v Romuniji precejšnje težave. Romunska govornica je latinskega izvora in šteje med romanske jezike. Konstantin je govoril angleško, njegove besede je bilo treba še prevesti v slovenščino.

Po velikem rudnem bogastvu, nepreglednih karpatskih gozdovih, po živinoreji in žitu je Ro-

munija že dolgo znana. Okoli 12 milijonov ton nafte načrpajo v okolici Ploestija, Pitestija in na drugih nahajališčih ter jo predelajo v rafinerijah v Giurgiu in v Konstanci. Nemci so se v zadnji vojni do zadnjega krčevito oprijemali teh važnih nahajališč energije. Romunija ima tudi skoraj neizčrpne količine zemeljskega plina in šteje med prve dežele sveta. Močno ima razvito težko in kemično industrijo.

Romunija ima približno toliko živine kot Jugoslavija, čeprav ima malo manjšo površino in malo manj ljudi. Pridela skoraj toliko pšenice in ne dosti manj koruze, od industrijskih rastlin pa je pomembna predvsem sončnica. Pomembna je tekstilna industrija, blago pa je navzlic temu za naše razmere precej drago, ljudje pa so še slabše oblečeni kot pri nas.

Resda mi nismo bili poklicani, da bi svetovali državnemu in partijskemu vodstvu, naj več narodnega dohodka nameni za povečanje osebne porabe prebivalstva, menili pa smo, da bo prej ali slej to potrebno. Posebno zadnja leta so v Romuniji zgradili že toliko velikih industrijskih objektov in imeli tolikšen porast proizvodnje in narodnega dohodka, da bodo tudi lahko več namenili sedanjim rodovom.

...draginja pa precejšnja!

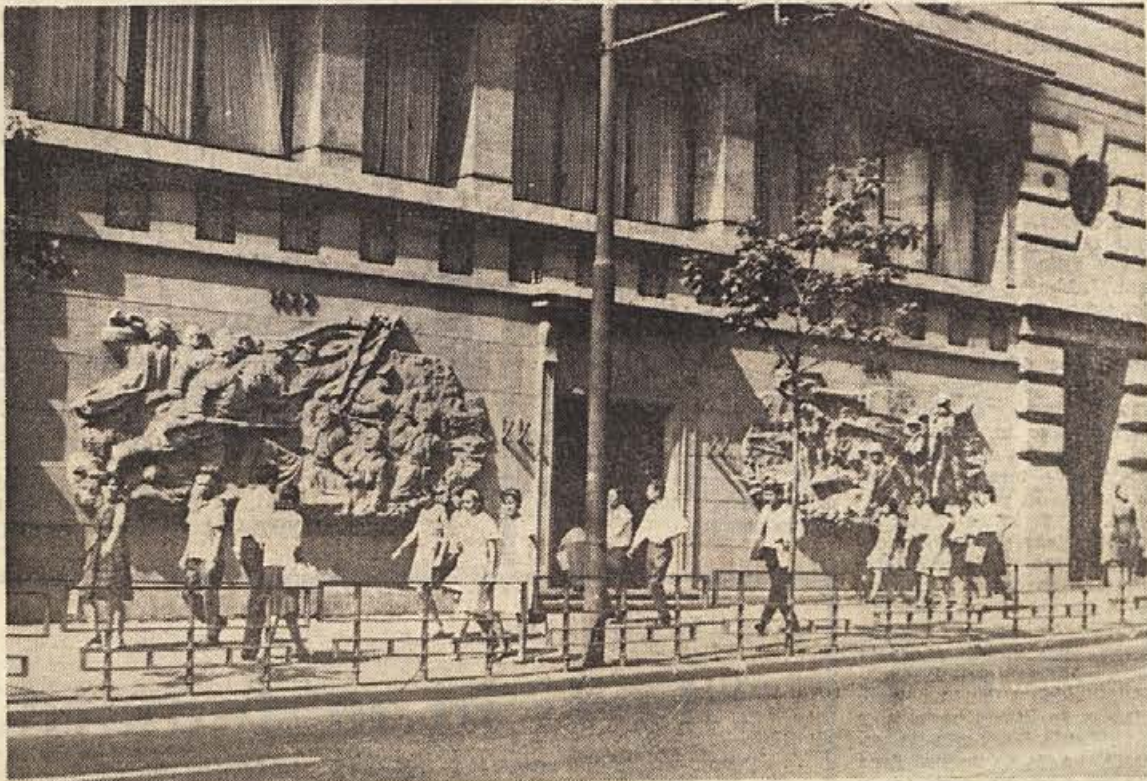
Kot pravi Jugoslovani, ki se ne izneverijo tradiciji in kupujejo s tujo valuto, kolikor jim dovoli jugoslovanska denarnica, smo hlastali tudi po romunskih leih. Toda to pot smo se usteli. S prvega ogleda smo se razočarani vračali v hotel, saj ni nihče odkril stvari, za katero bi lahko rekli, da se jo izplača kupiti, v trgovinah pa tudi ni bilo več romunskih spominčkov, pri katerih seveda cena ne bi bila tako važna. Naenkrat je bilo de narja preveč! Kako redek občutek zadnjih reformnih let...

Preden greste z nami po širokih bukareštanskih ulicah prodajati zljala in kupovat romunsko robo, ponovimo še enkrat: romunski lei je vreden približno toliko kot naš novi dinar.

Kot so nam povedali domačini, zasluži romunski delavec ali družnik okoli 1400 leiov na mesec, visoko šolani strokovnjak pa 2000 in več leiov. In cene: dobre cigarete stanejo 7,5 leia, maslo 40 leiov, lepa moška obleka 1600 leiov, patentni svinčnik pa 8,5 leia. V hotelu stane prenočišče od 50 leiov navzgor. Živila na splošno niso dražja kot so pri nas, če izvememo žvečilni gumi, za katerega pri nas ne vem kam naj ga vtaknem, v Romuniji pa pomeni pravi luksus.

Značilna romunska kmečka hiša, obdana z lesenim plotom. Na zadnji steni, ki meji na soseda, ni ne oken ne vrat. Znamenitost Bukarešte je muzej Satului, kjer so razstavljene originalne hiše in kmečko orodje iz različnih predelov dežele in iz različnih zgodovinskih obdobji.

Nedelja popoldne na glavni bukareštanski ulici, ki nosi ime po preminulem prvem sekretarju romunske komunistične partije Gheorghe Gheorghiu-Deju. Na steni stavbe sta dva reliefa, ki predstavljata dva važna mejnika romunske preteklosti: leto 1877 — osvoboditev izpod turškega jarma in leto 1945 — zmaga in proglašenje ljudske republike.

Imate žvečilni gumi? Prodajte žvečilni gumi? Če bi te stvari prej vedeli, bi k avtobusu pripeli priklopnik, poln teh izdelkov gumarske ali prehranske industrije in samo še UNICEF bi se lahko kosal z našim poslanstvom. Kjerkoli smo se ustavili, so nas, kot mi nekdanji Amerikanci, obstopili stari in mladi in prosili za »sladke cigarete«. Ni ti nismo zamerili fantiču, ki je pred univerzo v Craiovi, kjer imajo ocene izpitov posameznih slušateljev javno razobešene, namesto ene ponudene cigarete zgrabil celo škatlo in jo ucvril med hišami, zakaj je dobrote ni na spisku uvoznih predmetov. Iz Romunije pa tudi iz Bolgarije ljudje precej težje potujejo v druge dežele in se šele zadnje čase te stvari vidno izboljšujejo.

Prestolnico smo prehitro ocenili le po tržnici

Človek ne živi samo od kruha (ko smo že pri kruhu: Romunija ga ne pečejo vsak dan!). Drugi dan bivanja v glavnem mestu, ki šteje 1,3 milijona prebivalcev, smo ugotovili, da ima razen tržnice, na katero je boljše da ne zaide, tudi veliko stvari, ki si jih je vredno ogledati. Da, mestu smo naredili krivico, ko smo

ga obsodili po prvih vtisih. Res so tisto julijsko noč pometli vse bukareštanske ulice, ker so pričakovali avstrijskega kanclerja, toda tudi sicer je središče mesta čisto, lepo, rekel bi veličastno.

Zal nam ga vodič ni znal predstaviti. Ko smo križarili po njem, smo prav po naključju zašli v čudoviti muzej starih romunskih hiš in kmečkega orodja, kar so tja pripeljali iz različnih pokrajin dežele. Tudi nam ni priporočil ogleda bogatega bukareštanskega muzeja umetnosti, kjer hranijo dela sloviten slikarjev in kiparjev, ki so bila nekdanj zasebna last romunske kraljeve družine, zdaj pa si jih lahko ogleda vsak ljubitelj umetnosti. Vodič nas je opozarjal predvsem na velike stavbe, ki so bile zgrajene v zadnjem obdobju: razne upravne palače, šole in tovarne. Med njimi so res ogromne stavbe, hiša tiska Scantea je podobna moskovski univerzi Lomonosov, pred njo pa stoji velik Leninov kip.

Ko smo že pri tem velikem možu svetovnega delavskega gibanja, naj opozorim še na tole drobtinico, ki pa ni tako nepomembna. Znana je romunska samostojna politika, ki jo krmarijo tako, da se ne zamerijo ne Kitajcem in ne Sovjetom. Njihov položaj je prav edinstven. Nekaj podobnega je moralo biti tudi v preteklosti, saj si drugače ne znam razložiti, zakaj so v Sovjetski zvezi spremenili Stalingrad v Volgograd, v Romuniji pa so taka imena še ostala (Regiune Stalin, Orasul Stalin).

Na obisku v Agrobazenu

Točnejših svežih podatkov o romunskem kmetijstvu ni bilo mogoče dobiti. Pred sedmimi leti je 16.000 majhnih zadrug in veliko število manjših državnih posestev obdelovalo 83 odstotkov vse zemlje. Do leta 1962 so tudi preostalo odvečno zemljo velikih kmetov dodelili zadrugam in državnim posestvom. Od takrat ni v deželi več pravih zasebnih kmetov, večino zemlje obdelujejo v zadrugah in posestvih, plačilo za delo pa dobijo delno v pridelkih, delno v denarju. Če ljudje niso zadovoljni, imajo teoretično možnost izstopiti iz zadruga, vendar se, kot zatrjujejo, kaj takega ne dogaja.

V bližini glavnega mesta smo si ogledali večje posestvo — Agrobazen, ki oskrbuje prebivalstvo z zelenjavo in mesom. Pravzaprav sem v zadregi, kaj naj napišem. Če imajo Romuni tako navado, kot jo imamo mi, da razkazujejo le najboljše agrokombinat, potem bi za Agrobazen veljala ocena slabo, če pa so nam pokazali povprečno kmetijsko gospodarstvo, pa bi bila ocena višja.

Ceprav je bila nedelja, sta nam predsednik zadruga in glavni agronom rada razkazala del posestva — vrtnarijo in goveje hleve. Začudili smo se podatku, da posestvo zaposluje kar 2200 ljudi, od tega pa le štiri visokošolane kmetijske strokovnjake. Kar čedna armada, vprašanje pa je, kako je z delovno storilnostjo. Ne v Romuniji ne v Bolgariji ni bilo dosti slišati o tem; v Bolgariji so nas na to stalno opozarjala gesla, v Romuniji pa jih je bilo precej manj.

Zivinorejci vedo, kolikšna je storilnost, če en krmilec skrbi za ducat krav. V hlevih so napeljene cevi za strojno molžo, vendar so to kasneje opustili in spet molžejo na roke. Živino imajo še kar lepo, le okolica prebivališča spominja na naše odprte hleve.

Z ljudmi je treba živeti, če jih želite doobra spoznati. Bežni vtisi lahko varajo, preveč so slučajni in površni. Podatke je težko preveriti, zato tudi lahko niso najbolj točni. Toda vseeno naj še enkrat primerjam obe deželi, nam premalo znani vzhodni sosedi.

■ V Bolgariji smo vseskozi občutili veliko prizadevanost in željo po napredku, nezlomljiv narodni ponos, prijateljstvo, dobrotno slovansko dušo, privrženost novi družbeni ureditvi. V Romuniji, kjer smo se vozili po boljših cestah, kot jih imamo pri nas ali v Bolgariji, se nam je zdelo, da je teh čustev čutiti manj. Mogoče je delno kriva tega tudi govornica in naše nevspešnost, ki so se nam dogodile.

Za obe deželi pa obiskovalec lahko ugotovi: hitro napreduje ta in se želim izkopati iz bede in zaostalosti, po čemer sta bili znani v preteklosti. Ustvarili sta si že solidno osnovo in prehajata v čas, ko ljudem ne bo več treba stiskati pasov.

(KONEC)

PIERRE JEAN JOUVE:

NASMEŠEK

Hodil je pod vročim marčnim soncem po tisti nesrečni ulici, kjer so vse hiše, visoke in nizke, nekako enake in umazane, brez barve, brez stila, kjer so delavnice označene z obrabljenimi izveski iz starih časov, kjer so na zidove že nešteto priblijali in spet pulili najrazličnejše napise, kjer so kavarne prazne, kakor da bi jih zajela melanholija, hodil je po tej ulici, in ko je iskal, ne da bi vedel kaj, in ko je tu in tam zagledal ozadje kake tovarne, kjer je bilo vse majhno, vse brez smisla, neurejeno, kjer je vse kazalo na pusto, enolično in neokusno življenje, je stopal mimo neke razmajane terase, ki je bila v višini sosednjega bulvara. Lahko si prišel gor po stopnicah.

Ko je prišel v ta konec te prežalostne četrti, je začutil nad seboj prisotnost nekega bitja in čisto slučajno je dvignil glavo in zagledal ženo, ki se je naslanjala na ograjo tiste terase. Videl je, da je lepa in primerno oblečena. Zena, ki je s terase lahko nadzorovala vso ulico, ga je gotovo videla prihajati, ko je bil še daleč in majhen kot pika. In v prvi četrtini sekunde se mu je zazdelo, da je tako zrasel v njenih očeh; v drugi četrtini sekunde je videl, da ima blede, mlad in še ljubeček obrazek; v tretji četrtini sekunde je pomislil, da je to najbrž žena kakega uradnika, mati majhnega otroka; toda že v četrti sekundi mu je ona sama zapupala bistro svojega življenja, kajti njene ustnice so se rahlo odprle, se našobile in napele, kakor da bi hotel nekaj sesati — in njene oči so se prav tako odprle in vrgle nanj vročo in sladko svetlobo — prav zares, ogrela je vso ulico — in to bi lahko prevedli z besedami: »Saj veš kaj, saj se razumeva...« In potem je še in še razločno namigovala na isto stvar. Vsak njen gib je kazal to njeno nadarjenost. Končno so se njene usta začela sladko, po žensko smejati. Si razumel, moj ljubi? Toda mož je, brž ko se je zavedel, da ga je to dekle vznemirilo ob treh popoldne, z veliko častivrednostjo pogledal stran. Ah da, častivrednost — v teh okoliščinah. Se en korak ali dva pod ograjo in pod dekletom — in že je bil izven pasti; toda moral je še enkrat pogledati gor. Razširila je svoj nasmeh. Nenavadno lah-

koten nasmešek, pa oster kot nož. Skoraj kriminalno nežen nasmešek. Zločinski nasmešek, ki bo moža, ki je častivredno pogledal stran, vznemirjal kdove kako dolgo. Nasmešek, ki ga ne pozabiš kar tako. Poklicni nasmešek? Ah ne! Mož je bil že mimo, in ljubezen, ljubezen je bila rojena. Ah da, to je bila prostitutka. A tem huje, kajti ljubil jo je. In bral je v svojem lastnem jeziku, kaj vse bi počenjal z njo; ne akta, ne (bolezen), ampak golota, igranje, ljubkovanje, uživanje in dolgo dolgo skupno življenje. Tako bi bil počenjal z njo mož, ki je korakal dalje po ulici, se od nje oddaljeval, pa je vedel, da se bo vrnil in spet prišel k njej. Vrnil se bom po bulvaru, si je dejal. Presenetil jo bom s te strani.

Mož je prišel do velikega trga, poklical taksi in povedal naslov svojega doma, ko je dvesto metrov od tam deklica ob ograji videla, da prihaja drugi, starejši, in se je nasmešnila.

JOZE GORJUP: priloga k dijaškemu listu »Mlada meseč« (št. 1 — 1925). — Iz rokopisne zbirke Studijske knjižnice MIRANA JARCA v Novem mestu

JOŽE GORJUP:

SENCE

Ne vem, zakaj je sonce tako žalostno sijalo. Nebo je bilo jasno, tako daljno se mi je zdelo in tako visoko, kot še nikoli poprej. Le tihi, srebrno beli oblacik je plaval na njem visoko, in njegova senca, ki je padala gločoko v dolino, se mi je zdela tako tiha in žalostna, kot so sence, ki prihajajo iz vseh kotov v teh večernih urah.

Ne vem, kaj je lepega v teh temnih sencah. Tudi ne vem, zakaj jih tako ljubim in zakaj so se tako priklenile na srce, da brez njih ne bi mogel živeti.

Zdi se mi, da je v teh temnih sencah hrepenenje po soncu večje, in ko bi jih ne bilo nad nami, bi hrepenenje, ki ga nosimo v dušah, ne bilo tako žareče in živo.

Nekoč sem sanjal, da je bila vrh klanca postavljena v temni noči žareča luč. In romarji so hodili po klanecu navzgor k luči, da bi dosegli svoj cilj in našli uteho svojemu hrepenenju. Toda vsakdo, kogar je obsijala ta žareča luč vrh klanca, je obstal kot okamenel in se ni vzdramil več.

Včasih sem pomislil: »Joj, ko bi prišel veter in odgnal oni oblak in bi sonce posijalo v te temne globeli naših duš. Joj, ali ne bi mi vsi zakrili oči z dlanmi in zaklicali velikemu soncu, ki bi sijalo na nas: »Pojd! Naše oči niso vajene svetlobe, zakaj naše duše so navajene hoditi v temnih sencah. O, ti veliko sonce, pojd od nas, usmili se!«

Listje kostanja je šuštel, temne veje so preprezale druga drugo, in ko si vstopil v njihovo senco, si čutil, kot da si vstopil v gotško katedralo, in mrak je bil zaprt v te veje... Pa se je sonce na vzhodu zdramilo in poljubilo tudi te temne kostanje. Svetli žarki so planili v ta mrak in ga pregnali.

Joj! In takrat sem spoznal, da listje teh dreves ni več zeleno, kot je bilo nekdanj. Vsak list, ki je ovenel in padel na rosna tla, se mi je zdel krvava kaplja bridkega spoznanja. In tako je padal list za listom...

ART BUCHWALD:

Starši in matematika

Zadnja leta je bilo mnogo razprav v ameriškem sistemu šolskega izobraževanja in v teh razpravah je vsakdo po svoje razlagal, zakaj Johnny ne zna računati. Jaz pa vem, zakaj Johnny ne zna računati — zato, ker starši ne razumejo šolskih nalog.

V dobrih starih časih, ko še ni bilo »moderne matematike«, so učenci delali svoje domače naloge doma, starši so popravljali njihove napake, jih karali in hvalili. Sedaj pa so domače naloge postale takšne, da niti učencev niti njihovih staršev ne vedo, kako jih naj rešijo.

Naj navedem primer. Prišla je k meni hčerka in izjavila:

- Očka, odšteti moram 179 od 202.
- To pa ni težko. Napiši število 202, pod njim pa 179.
- Kaj pa naj storim z desetico?
- Kakšno desetico?

— Z desetico pod 202. — Kaj mi je mar desetica pod 202. Kratko malo odštej 179 od 202! Izposodi si desetico, tako da dobiš 12, od tega odštej devet, pa boš dobila tri, nato pa od 9 desetice odbij 7, pa ti bosta ostali dve desetici. Rezultat je 23.

— Nas so drugače učili. Uporabljati moramo desetice. Desetica je temelj decimalnega sistema pri računanju.

- Dobro, naj bo, ampak rezultat bo vseeno 23.
- Kako pa to veš?
- Odštej sem devetko od dvojke, nato pa sedem desetice od devetih desetice.
- Naša učiteljica pa pravi, da se ne smeš zadolžiti, če nimaš s čim vrniti.
- Čakaj, takoj bom telefoniral tvoji učiteljici in bom videl, kako v šoli odštevate 179 od 202.
- Učiteljici sem po telefonu pojasnil, da sva s hčerko naleteja na majhno težavo pri domači nalogi.

Učiteljica je bilo zelo prijazna.

— To je zelo enostavno, mi je pojasnila. — Dvojka v desnem stolpcu so enice, tj. število enic, ničla pa pomeni nič desetice. Levo število je število stotic. Torej imamo dve stotici, nič desetice in dve enici. Pričnimo s stoticami! Ena stotica je deset desetice, toda še tedno ne moremo odšteti pri enicah. Zato bomo številke še enkrat pregrupirali. Prenesli bomo eno desetico v kolono enic in nam ostane deset desetice in dvanajst enic. Vam je zdaj jasno?

— Popolnoma! Vse mi je jasno. Ali vas lahko na koncu vprašam nekaj čisto zasebnega? Ali bo rezultat 23?

— V tem primeru da! Če pa bi delali po drugem matematičnem sistemu, ki se razlikuje od decimalnega, bi bil tudi rezultat drugačen.

Odložil sem slušalko in pogoltnil prgišče aspirinov.

Misli o ljubezni

PAUL HERVIEU:

Ljubezen je nasebina nas samih, ki jo hočemo imeti v srcu tistega, ki smo si ga izbrali.

PASCAL:

Ljudje smo rojeni za ugodje; čutimo ga; za to niso potrebni drugi dokazi. Ko se torej vdajamo ugodju, ravnamo po svojem razumu. Toda večkrat čutimo strast v svojem srcu, ne da bi vedeli, kaj jo je povzročilo.

ROUSSEAU:

Strgajte ljubezni njeno krilo z obraza, vrnili boste človeštvu mir.

Žalost obhaja človeka o takem premissljevanju. In vprašamo: ali je vse, kar tu govorimo, prenapeto, črnogledo? Kdor je imel priliko opazovati enake prikazni, kdor je hodil po mestih in krajih, kjer so tovarne, kjer »cvete« ona »velika obrtnija«, s katero se bogate dežele tako ponašajo: vprašamo ga, ali ni opazoval že sam enakih prikazni med mladim ženskim svetom: ali ga niso obhajale enake misli? Zato se mi ne čudimo, kakor se je čudila gospoda v trgu, da se gospod župnik, izobražen, blagosrčen mož, pravi duhovni pastir svojim vernim ovčkam, ni mogel nikakor prav sprijazniti z novim podjetjem. Ne da bi ne bil imel srca in razuma za njih telesno blagostanje, ali nevarnost je na drugo stran velika! On je poznal nevarnost, ali kaj je mogel? Posamezen človek ni da bi jezove postavil splošni povodnji. Tu ne pomaga braniti, tu je zastoj vse poučevanje in svarjenje!

Se neka čudna bolezen se je bila v tem času prišla ljudi v tem okraju, prava kužna bolezen. Kaj je velika fabrika brez premogeta? Graščinski gozdi, kakor smo že rekli, niso bili kdove kaj prida; zanemarjeni so bili, brez umnega gospodarstva, brez pravega varstva; drva je v njih sekal skoraj, kdor je hotel; in ko bi bili še tako veliki, vsake stvari je kedaj konec, gozdi počasi rasto. Premoga bi bilo treba za kurjavo; tako so govorili tuji gospodje. Ta glas se je bil hitro raznesel po vsej okolici; kdor je utegnil, začel je iskati ta čudni kamen po gozdih, dasi ga morebiti še nihče ni videl svoje žive dni; samo to so vedeli, da je črn in da gori.

Pravi apostoli te nove vere je bil Nónsan; njemu se je valilo to črno kamenje noč in dan po glavah, tako da mu je bilo slednjič vse črno pred očmi. Ko bi ga našel, četudi na tujem zemljišču, to je vedel, da se sme kopati tudi na tujem — to bi bila sreča, to bi bilo bogastvo! Potem bi bil Nónsa mož, da bi se mu vse odkrivalo. Dolge številke so mu rojile po glavah, skoraj brez konca. Pokazal bi tem ponosnim gospodom, kako se govori z Nónsanom, ki ga zdaj ta-

ko prezirajo, tako v nič devajo. Kolikor je utegnil, hodil je sam z onimi dolgimi nogami in iskal po gozdih; razkopaval in razgrel je kamenje kakor kokoš, ki išče glist. Sreča mu ni bila ugodna. Iz glave si je moral izbiti, dasi mu je bilo težko, lepo misel, da bode sam imel vse bogastvo, ki je v zemlji zakopano. Pridružiti si je moral tovariše, pomagáče: več oči več vidi. Ni mu jih bilo treba iskati, ljudje so mu sami prinašali raznovrstno začrnelo kamenje in to, ker ni imel sam pravega domovja, v Sódnikovo hišo, kjer se je bil zdaj lahko stalno ustanovil. Sódnik ni kazal posebnega zaupanja, da bi bilo iz tega kaj; ali Nónsan mu je tako dolgo prigovarjal, da ga je pridobil na svojo stran. Uboga gospodinja je morala trpeti, da so ji nanesli v kuhinjo polno te navlake. Zvečer se je poskuševalo, kar se je bilo naneslo čez dan. Okrog ognjišča so bili zbrani Nónsan, Sódnik, učitelj, ki se je jako zanimal za te poskušnje, potem neki krojač, ki je bil, za vse novo vnet, šivanko zamenil z okorno rovnico. Tu so kurili, da je vse pokalo, in kamenje — pekli. Kamen za kamnom je moral v ogenj, kakor se hlebci devajo v razbeljeno peč; tam so se pridno pekli in belili, ali vžgati se, goreti ni hotel nobeden. Učitelj je stal s knjigo v roki poleg kupa, jemal kamen za kamnom v roko, ogledoval ga in obračal ter primerjal, je li tak in tak, kakor je bil premog popisani v knjigi. Nekaj se mu je zdelo, da je tako, a drugo se

mu zopet ni prav ujemale. Sódnik je nekaj časa potrpežljivo gledal te učene poskušnje, ali slednjič si ni mogel kaj, da bi se ne ponorčeval:

»Možje, meni se zdi, da že diši po premogu, kaj pravite?«

To je bilo nekaj, vsi začno vohati.

»Meni se tudi zdi,« pravi Nónsan vesel; »kaj pa vi, gospod, ljudi magister?«

Nónsan je rad z učiteljem zinil kako latinsko, ki jo je bil kje pobral.

»Jaz sem nahoden,« odgovori učitelj, bodisi da je res ali pa ni hotel naravnost reči, da njegov nos ne čuti nič posebnega.

Sódnik je bil neusmiljen, s prstom pokaže Nónsanu v ogenj:

»Tega le ven potegni; ta bo že pečen, ves rdeč je že!«

»Nónsan mu mirno odgovori:

»Potrpiljenja je treba, potrpljenja, to ne gre tako naglo.«

»Meni se pa zdi, da bi prej dočakal sodnega dne,« reče Sódnik. »Veste kaj, možje, za nočjo bodi dovolj, ogenj žejo dela; pojdemo na kozarec vina!«

To je bila modra beseda; vsi so bili njegove misli; kdo bi se ustavljal Sódniku, zlasti kadar je klical na vino!

Prve poskušnje se niso bile posrečile; ali Nónsan se ni dal tako lahko oplahiti in odvrniti od misli, katero si je bil vtepel v glavo. In tako je prav; kje bi bile vse naše glasovite iznajdbe, ako bi ne bilo mož, kateri se, ko jim zasveti kaka nova misel v učeni glavi, noč in dan trudijo, premissljujejo in preiskujejo, dokler ne pridejo stvari do konca! Takoj drugi dan potem je Nónsan kolovratil zopet po gozdih, da bi prišel na sled blaženih premogovih zeli. Pregovor pravi: Kdor išče, ta najde, ali tega ne pravi, kaj najde. Komu se ni že zgodilo, ko je kaj iskal, da je res našel, ali vse drugo, samo tega ne, česar je iskal.

MATEJ BOR:

Skoz mesečino, veter, sneg...

Skoz mesečino, veter, sneg ko mornarji plovete v neznana obzorja:

»Morda nas viharna morja naplavijo na čeri časa. Naša telesa bodo bratom stopnice v svobodo. Nekoč bodo legli pod sončna drevesa, gledali v spomladne oblake, in vodo, pojočo pod vrbami, poslušali. Morda bodo v travah zaspali, rastočih iz naše krvi, in sanjali o nas ki smo pali zanje...«

Skoz mesečino, veter, sneg ko mornarji plovete v neznana obzorja:

— Nocoj gremó v napad. Glej, kako globoko je nebo! Sneg naš beli brat, razlij se v temo! Veter potepuh podaj nam roko!

Mesec lenuh, hitreje za nami! Mi gremó, gremó s puško na rami v napad za svobodo, za kruh! —

Tako ste šli in z vami mesečina šumela je v valove belih njiv, jaz vrnil sem močan se, ko da vina čarobnega iz vaših src sem pil.

(1941)

25 let Borove zbirke „Previharimo viharje“

6. septembra dopoldne je predsednik Zveze združenj borcev NOB Slovenije Franc Leskošek-Luka sprejel partizanskega pesnika Vladimira Pavšiča-Mateja Bora in mu ob 25-letnici izida pesniške zbirke »PREVIHARIMO VIHARJE« izročil spominsko darilo. Zbirka »Previharimo viharje« je izšla, kot je znano leta 1942 v Ljubljani v ilegalni partizanski tehniki, njen pojav na Slovenskem pa je bil sila pomemben tako za propagandno kot organizacijsko delo v našem narodnoosvobodilnem boju. Borova zbirka pa je bila in je hkrati tudi dragocen prispevek poeta v zgodovino slovenske književnosti, saj je kot umetnik in revolucionar pozival množice na boj za svobodo in srečo naših narodov in vsega sveta (Foto: Ljubljanski dnevnik)

PARTIZANSKI ROG je izšel!

Dolgo pričakovana knjiga Dolenjske založbe in založbe Obzorja iz Maribora je te dni izšla: v torek dopoldne smo imeli v rokah prvi novomeški izvod PARTIZANSKEGA ROGA izpod peresa prof. Janka Jarca, ravnatelja Dolenjskega muzeja v Novem mestu. Knjigo, ki sta jo založili omenjeni založbi, tiskala pa Blasnikova tiskarna ČP Delo v Ljubljani, je okusno opremil Uroš Vagaja, ima pa 267 strani.

Naj zaradi pomanjkanja prostora naštejemo tu samo naslove poglavij, ki sledijo avtorjevi uvodni besedi in prvemu delu, ki pripoveduje o Rogu v preteklih stoletjih: Partizanski Rog kot zbirališče dolenjskih partizanov, Partizanska spomlad 1942, Prvi znanilci viharja. Roška ofenziva, Ponovni vdori na Rog in boj za Suho krajino, Rog — srce svobodne Slovenije, Spopad pri Rajhenavu in zadnji italijanski vpad na Rog, Itali-

ja položi orožje, Sest tednov svobodne jeseni 1943, Oktobrsko neurje, Zavarovanje Roga in boj za dolino Krke, Vdor v Belo krajino, Zadnji boji za Krko in Rog, Slovenska centralna vojnopartizanska bolnišnica, Tehnike, tiskarne in delavnice, Pomembnejši kraji na območju Roga. Knjiga, ki smo jo dolgo pričakovali, bo te dni na prodaj v vseh knjigarnah. V kratkem bomo o delu obširneje poročali.

Tg.

Pred Gorjupovo razstavo v Novem mestu

Kostanjeviška Gorjupova galerija in Dolenjska galerija v Novem mestu pripravljata zanimivo razstavo Gorjupovih del v Novem mestu. Šestdeset let je preteklo od slikarjevega rojstva in trideset let od njegove smrti: tako kratek čas je bil dan umetniku. Gorjup je začel ustvarjati v Novem mestu pod Jakčevim vplivom. Zanimivo je, da pada razstava v čas, ko v Kostanjevici na Krki restavrira-jo freske v Miklavževi cerkvi na otoku, delo Jožeta Gorjupa, slikarja velikih ploskev ter svojčas veliko obetajočega freskanta. V Dolenjski galeriji bo zbrana veliko: razstavljen bo slikarjeva olja, lesorezi, jedkanice, plastike ter tudi dve freski. Razstavljenih bo tudi nekaj fotografij obnovljenih fresk. Slikarjeva umetniška zapuščina je velika in le redkokdaj se zgodi, da ostanejo skoraj vsa dela v eni galeriji. Galerija, kjer so Gorjupova dela, nosi njegovo ime.

Med umetnikovo zapuščino pa sodijo tudi literarni poizkusi. V študijski knjižnici Mirana Jarca v Novem mestu hranijo v rokopisnem oddelku Gorjupovo pesniško zbirko z likovnimi prilogami ter novomeško gimnazijsko glasilo Mlada misel, kjer se je za urednika podpisoval Jože Gorjup. Študijska knjižnica v Novem mestu hrani dva izvoda prve številke iz leta 1925. Skromen zvezek je bila Mlada misel, vendar je že na zunaj viden vpliv posebnega okusa: domala kvadratasta oblika, zelene platnice... Jože Gorjup je bil takrat v četrtem razredu gimnazije. V zvezek, pisan z roko, je prispeval pesmi ter kratko prozo Sence, katere odlomek objavljamo v tej številki. Kot je v zgodnjih Gorjupovih delih, nastalih še v Novem mestu, viden vpliv Jakčevega liričnega ekspresionizma, tudi v njegovih literarnih poizkusih zasledimo vpliv struje, ki je bila na Slovenskem zasidrana zlasti v

Novem mestu. Zdi se, kot da so Gorjupove skice, priloge ne Mladi misli, kot narejene za ilustracije k Jarčevim ekspresionističnim pesmim.

P. BRESČAK

LADO SMREKAR

Ustvarjalni nemir in konec Jožeta Gorjupa

Letos poteka šestdeset let, odkar se je rodil kostanjeviški rojak, slikar in kipar Jože Gorjup. Prerana smrt pa je povzročila, da se v istem mesecu in istem letu spominjamo tudi 35-letnice umetnikove smrti.

Ob tej priložnosti bi rad povedal nekaj besed o tem neugnanem ustvarjalcu, čigar del umotvorov smo izbrali za posebno razstavo, ki zdaj kroži po slovenskih mestih. Ne pričakujete od mene nikaršnega visokega letečega razpravljanja o umetniku in njegovem delu, marveč le nekaj besed o tem, kakšna je bila njegova življenjska pot, kaj nam naš Gorjup pomeni in zakaj smo se odločili, da ga posredujemo široki slovenski javnosti, ki naj ga s tem spozna in mu pripiše tisto mesto, ki mu kot dragoceni umetniški osebnosti pa vsej pravici pripada in ki mu jo je dalo tudi najvišje strokovno mnenje, pri čemer mislim na oceno akademika dr. Franceta Steleta — patriarha umetnostnih zgodovinarjev na Slovenskem.

Jože Gorjup je izšel iz uradniške družine, ki se je ukoreninila v dolenjski Kostanjevici. Rodil se je 20. aprila 1907, doživel kot učenec nižjih razredov domače osnovne šole prvo svetovno vojsko, kot gimnazijec rojstvo kraljeve Jugoslavije, kot študent likovnih umetnosti in svetovljan pa svetovno in našo domačo gospodarsko krizo.

Po končani osnovni šoli je šel v novomeško gimnazijo, ki je dala s svojim življenjem in v stoletni praktični preizkušeni redom slovenski kulturi vrsto odličnih tvorcev. Tu je na mah stopil sredi dijaškega vrveža, na mah postal iskalec novih poti in kaj kmalu pokazal ne samo svoje zanimanje, marveč tudi resničen dar za gledališče, likovno umetnost in literaturo. Tako je kot dijak najprej urejal literarno glasilo »Zarja«, ki ga je nadaljevala »Mla-

da misela. Pri obeh glasilih je deloval kot urednik, kot ilustrator in kot literat. To živahnost je ob vsakih počitnicah ponel tudi v redno Kostanjevico, kjer je priredil in recitiral zdaj večer Kosovelove lirike, drugič spet pripravil Cankarja, Zupančičevo »Veroniko«, pa še in še. Bil je poln idej, neutrujen v iskanju novih spoznanj, poln nekega izrazitega ustvarjalnega zanosa in navdušenja.

V tem času so čudoviti lesorezi Božidarja Jakca, ki jih je vrezal za Gradnikovo pesniško mojstrovino »Pisma«, vzbudili v Gorjupu vrsto lastnih poizkusov v lesorezu in linorezu, od katerih se jih je nekaj ohranilo in jih nekaj predstavljamo

Jože Gorjup, nadarjeni slovenski slikar, fotografiran 24. marca 1930 v Firencah.

tudi na tej razstavi. V tem času je Gorjup tudi že kiparil in že v začetnih plastikah opozoril na melan-

holično razpoloženo naturo, ki je vsa dovezna za svetle vzore, od katerih je bil v tej dobi najmočnejši Jakčev lirični ekspresionizem. Pod vplivi Jakčevega mojstrstva in pod vtisi Jakčevih stvaritev je Gorjup ilustriral svoje lastne verze in 1924 že pripravil svojo pesniško zbirko. Verzi, ki so se ohranili, kažejo vse značilnosti ekspresionizma in so — čeprav zelo mladostni — moderno občuteni.

Novomeško gimnazijo pa je predčasno zapustil in šel na zagrebško akademijo. Tu je začel s študijem kaparstva pri Kršiniću in Meštrovicu, ki ga je, kot pravi akademik Stele, »popolnoma osvojila«. Meštrovic je bil tedaj na višku svoje ustvarjalne moči in njegov lirično ekspresivni formalizem, ki je bil naslonjen na južnjaško renesančno razpoloženo, je mladega Gorjupa prvem prevzel in veliko bolj zanimal kot severnjaško orientirani ekspresionizem Franceta Kralja.

Tako razpoložen zapusti Gorjup 1927 zagrebško akademijo in se preseli v renesančne Firence. Kjer se posveti slikarstvu in grafiki. Tu je kot slikar zgledeje pri mojstru Carenti, kot grafik pa se nasloni na Celestina Celestinića. V Firencah je Gorjup strastno vsrkaval utrip renesančnega mesta z razkošnimi kulturnimi spomeniki in drugimi znamenitostmi. Večina Gorjupovih najboljših jedkanic je prav iz te dobe, saj so nastale v Firencah in so tako tudi signirane. Nobenega dvoma ni, da kažejo ti listi značilnosti Celestinićevega mojstrstva, vendar tudi Gorjupovo močno lastno ustvarjalno silo, ki je oplenjena in obravnava z »romantično narodno nastrojeno« Gorjupovo dušo.

(Nadaljevanje in konec prihodnjic)

DREVI
V KOSTANJEVICI
NA KRKI

Razstava Rudija Simčiča

Jesenski del letošnjih prireditelj Dolenjskega kulturnega festivala se bo nadaljeval drevi: s samostojno razstavo se nam bo predstavil slikar in grafik Rudi Simčič iz Ljubljane.

Rudi Simčič se je rodil v ljubljanski delavski družini 10. marca 1920. Obiskoval je takratno obrtno šolo in živel v Ljubljani do 1942, ko so ga Italijani zaradi sodelovanja z OF internirali v Gonarsu. Po razpadu Italije je padel v nemško internacijo, od koder se je vrnil bolan. Nekaj časa za tem je delal kot uradnik, kmalu pa je našel pot v ustvarjalni svet slikarstva. V dveh desetletjih se je razvil v slikarja nadrealista in interpretira poetične grozljivosti, ki sega nazaj v svet internacije in trpljenja. »Danes pa je Simčič v svojih delih tisti, ki opominja na grozno nevarnost in kot sam pravi: Iz teh slutenj in spoznanj, ki so se bridko uresničile že nad Hirošimo, hočem usmeriti psihično zaskrbljenost ljudi v svetlejšo sfero!« (Iz uvodne besede Andreja Pavlovca v razstavnem prospektu).

Prvič bo Simčič na razstavi (doslej se je že enajstkrat predstavil občinstvu v Ljubljani, Kranju, Zagrebu, na

RUDI SIMČIČ

Bledu in drugje) pokazal tudi svoje plastike v lesu, razen njih pa lep izbor slik v oljni tehniki, več monotipij in grafičnih risb. Razstavo bodo odprli ob 19. uri v Lamotovem likovnem salonu. Hkrati bo recital dramatika Ivana Mraka, ki bobral odlomek iz svoje nove tragedije »Van Gogh Vidov ples«, medtem ko bo spregovoril uvodno besedo Andrej Pavlovec, ravnatelj muzeja v Škofji Loki. Pokrovitelj prireditve je tokrat veleblagovnica MERCATOR iz Ljubljane, Razstava bo odprta do 27. septembra.

Tg.

Nove pridobitve kostanjeviške galerije

Gorjupova galerija v Kostanjevici na Krki je te dni dobila novo delo Jožeta Gorjupa, plastiko, ki predstavlja portret mlajše žene. Delo je iz mavca ter je le malo poškodovano. V galerijo ga je prinesla Gorjupova hči. V Kostanjevici so nam povedali, da bodo verjetno dobili tudi umetniško zapuščino slovenske slikarke Karle Bulovčeve-Mrakove. Ker vseh umetnin v galeriji v šoli ne morejo razstaviti, jih veliko hranijo v depojih. Od časa do časa del razstavljenih slik zamenjajo ter razstavijo nova dela in tista, ki že nekaj časa niso bila razstavljen.

ODLOČITE SE TUDI VI:
naročite si Dolenjski 'list
na svoj naslov!

Harry Houdini med enim izmed svojih slavnih pobegov, potem ko se je dal ukleniti v verige in rešilne pasove. Znal je utiti tudi iz dvanaestkrat zaklenjene železne kletke, ki so jo vrgli v deroč, ledeno mrzlo reko...

Houdinijeve čarovnije naprodaj

Harryja Houdinija, enega izmed najbolj znanih čarodejev na svetu ni več med živimi. Nekaj njegovih najbolj znanih predstav smo videli tudi pri nas v ameriškem barvnem filmu »Houdini«. Slovitega coprnika je igral Tony Curtis. Pripomočki, ki jih je uporabljal pravi Houdini pri svojih čarovnijah, so zdaj, kot poroča agencija NYT iz Fort Washington v Pensilvaniji, naprodaj tistemu, ki bo ponudil primerno vsoto.

Velik del opreme in pripomočkov, ki jih je 35 let uporabljal Harry Houdini pri svojih čarovnijah, leži v zbirki prazenih kovčkah in pletenih zabojev, ki so shranjeni v nekem skladišču v New Jerseyu. Vse to je sedaj naprodaj. To pa je del ogromne

zbirke čarovniških pripomočkov, ki jih je uporabljal več slavnih čarodijev, med njimi tudi Harry Kellar in Howard Thurston. To zbirko sedaj prodaja Bruce Gilmelson, trgovec z avtogrami in znamkami. Po njegovi oceni je v celotni zbirki približno 5000 predmetov. Ti predmeti po večini niso taki, da bi jih lahko postavili v dnevno sobo ter z njimi presenečali in varali svoje prijatelje.

Valvasor o gradovih v dolini Krke

SOTESKA

Neprimerno ime gradu Soteske. Kje leži. Kdo je dal grad prvi zgraditi in zakaj. Nadaljnje zidanje sedanega gradu. Sloves tega gradu. Opis gradu. Ptičnica. Lepe sobane. Odlični odmevi na gradu Soteski. Lep vrt. Globoka klet in veliki in veliki sodi. Sijajna konjušnica. Most in mlina. Brez primere prijeten kraj. Pristava Kulo-va sela. Gorski izvir. Posebno ljubeč studenec. Na hrib speljana pot. Ahati. Na hribu najdeš lepe ahate. Zupna cerkev sv. Erazma v Soteski. Spomenik v spomin na uboj poslednjega gospoda iz Loza.

Ta sijajni in čudoviti novi grad nosi po krivici ime Alinót (t. j. pušča), ker tako razkošna zgradba pač nima ničesar skupnega s puščo, temveč se lahko s svojim prelepim poslopjem ponaša bolj kot katerikoli grad na Kranjskem. Grad si je dozdne svoje popolnoma neprimerno ime privzel po bližnjem starem gradu Alinót, ki se kaže očem takoj onkraj reke Krke ter si je to ime izposodil v prejšnjem stoletju. Opis starega gradu pa bo sledil kasneje.

Prelepi grad, ki ga Kranjec imenuje Soteska, leži na Dolenskem ob bistri reki Krki, prepolni rib, oddaljen od Ljubljane sedem, od Črnomlja pa tri milje, in sicer ob deželni cesti, ki teče med obema omenjenima mestoma. Od Soteske do trga in gradu Zuzemberka štejejo eno miljo, do Novega mesta miljo in pol, do toplega vrelca Toplice, ki so po vsej deželi znane, pa pol ure.

Prve temelje za ta prečudoviti grad so položili gospodje Scheier. Ko so ti spoznali, kakšno lepo lego ima kraj na naši strani Krke in das svojo ravnost in različni drugimi ugodnostmi naravnost vznepa v njih željo zgraditi si na njem lepo graščino, in ker je grof Herman Celjski (kar bomo omenili pri opisu Stare Soteske), stari grad razpusili, so neudobno Staro Sotesko zapustili, si izbrali sedanjo za svojo novo prebivališče, postavili prve zidove, jih utrdili s stolpi, nato pa ga sčasoma izboljševali, tako da je mogel po vsem Kranjskem nositi ime dobro utrjenega gradu. Grad je kasneje z dedovanjem prešel na grofe in gospode Gallenberške. Sedanjí gospod lastnik, njegova ovescelenca gospod Jurij Ziga grof in gospod Gallenberški, deželni upravitelj in deželni oskrbnik na Kranjskem, je staro grajsko stavbo skoraj porušil in tako se je iz starega prahu dvignil nov feniks, ki po svoji dragoceni in umnih gradbenih načrtih toliko prednjači staremu, kolikor svetel dan temni noči in vsa dežela skoraj ne more pokazati lepše zgradbe.

(Nadaljevanje prihodnjic)

Milenin prvi vzpon: naravnost na Triglav

Milena Plut, 18-letna trgovska pomočnica iz Črnomlja, je bila med 100 izžrebanimi ženskami pri časniki TT, ki so se udeležile nedavnega pohoda na Triglav, zato smo jo obiskali.

— Ali se že dolgo ukvarjate s planinstvom?

— Sploh ne! Bila sem trikrat na Mirni gori, goreni-

— Ste bili za izlet dobro opremljeni?

— Čevljev nisem imela primernih, drugo opremo pa sem spravila skupaj.

— Ali ste, nevarjeni takih pohodov, lahko vzdržali naporno turo?

— Iz Ljubljane smo se peljale z avtobusi do Bohinja, naslednji dan do Rudnega polja, od tam naprej pa smo šle peš. Hodile smo od 8. zjutraj do 11., ko smo prispjele v Zagorjev dom. Po počitku smo nadaljevale pohod do kočice Planika, tam smo prenočile. Vreme je bilo lepo, a nad Bohinjem je bila megla, tako da razgled ni bil posebno lep. Najbolj mi je ostal v spominu pogled na Aljažev dom, ki smo ga videle v dolini pod seboj. Hodile smo počasi, v skupinah po 6, med seboj pa smo bile navezane. Naša skupina je bila najboljša, ker smo bile nje same mlade. Nesreče ni bilo nobene, le neka 78-letna Zagrebčanka je ostala v Zagorjevem domu, ker nadaljnje poti ni zmogla.

— Vas pohod ni utrudil?

— Bilo je nekaj žuljev, mene pa so noge še dva dni bolele.

— Boste še kdaj obiskali Triglav?

— Verjetno že prihodnji teden z družbo iz Črnomlja! Ra.

skih hribov pa doslej od bližje še nisem videla. Uredništvu TT sem kar tako pisala in poslala prijavo, pa sem do bila odgovor, da sem izžrebana.

Kako ste se znašili med toliko ženskami?

— To me je malce skrbelo, a sem že na kolodvoru v Ljubljani dobila družbo.

Oglašujte v DL!

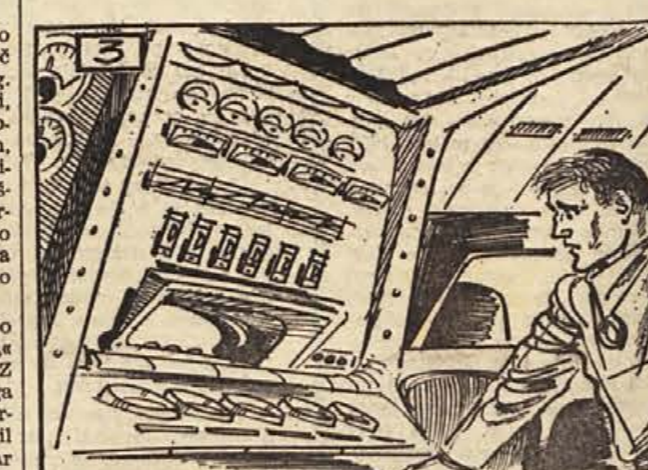
Presenečenja na dirki v Monzi

Nedeljske dirke v Monzi pri Milanu so veljale za prvenstvo Italije, za prvenstvo Evrope in se štejejo za prvenstvo sveta v kategoriji F1 dirkalnih avtomobilov. To je hkrati tudi najboljša dirkalna kategorija na najbolj slavitem dirkališču in ker so bili tu zbrani še vsi najboljši dirkači sveta, ni dvoma, da je bila — najdirka!

Skoraj 400 kilometrov dolgo progo morajo avtomobili v 5,75 km dolgi pentli prevoziti kar 68-krat! Najljani so vse upe polagali v svoj FERRARI in Chrisa Amona v njen (slika desno). Čeprav je bil

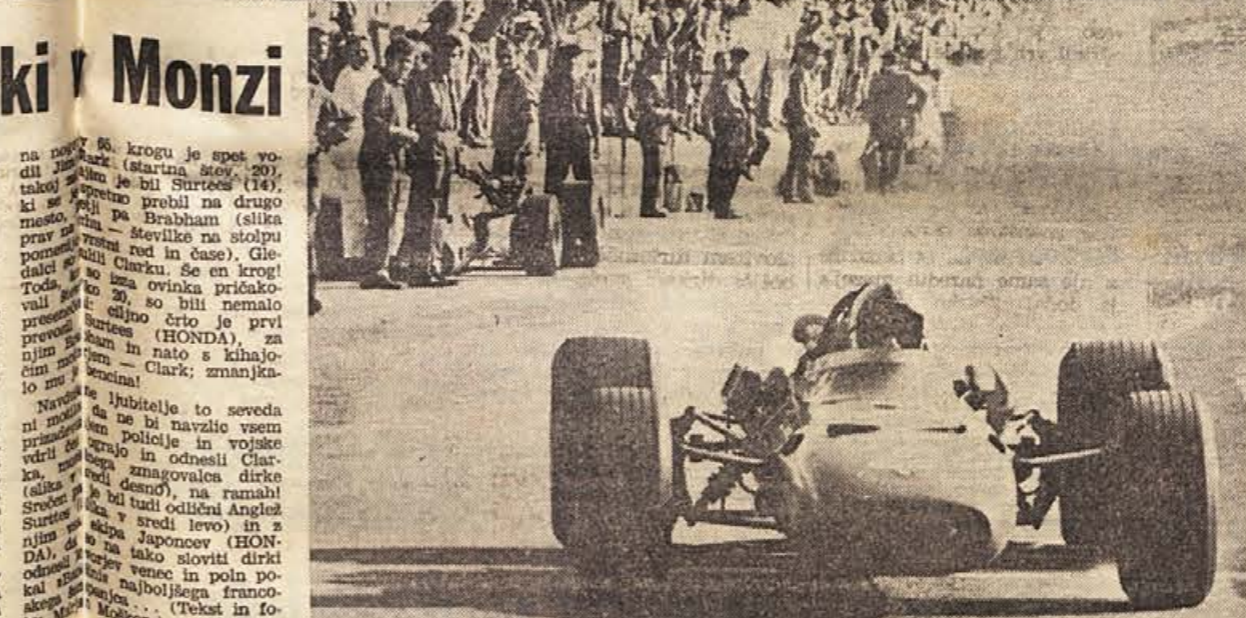
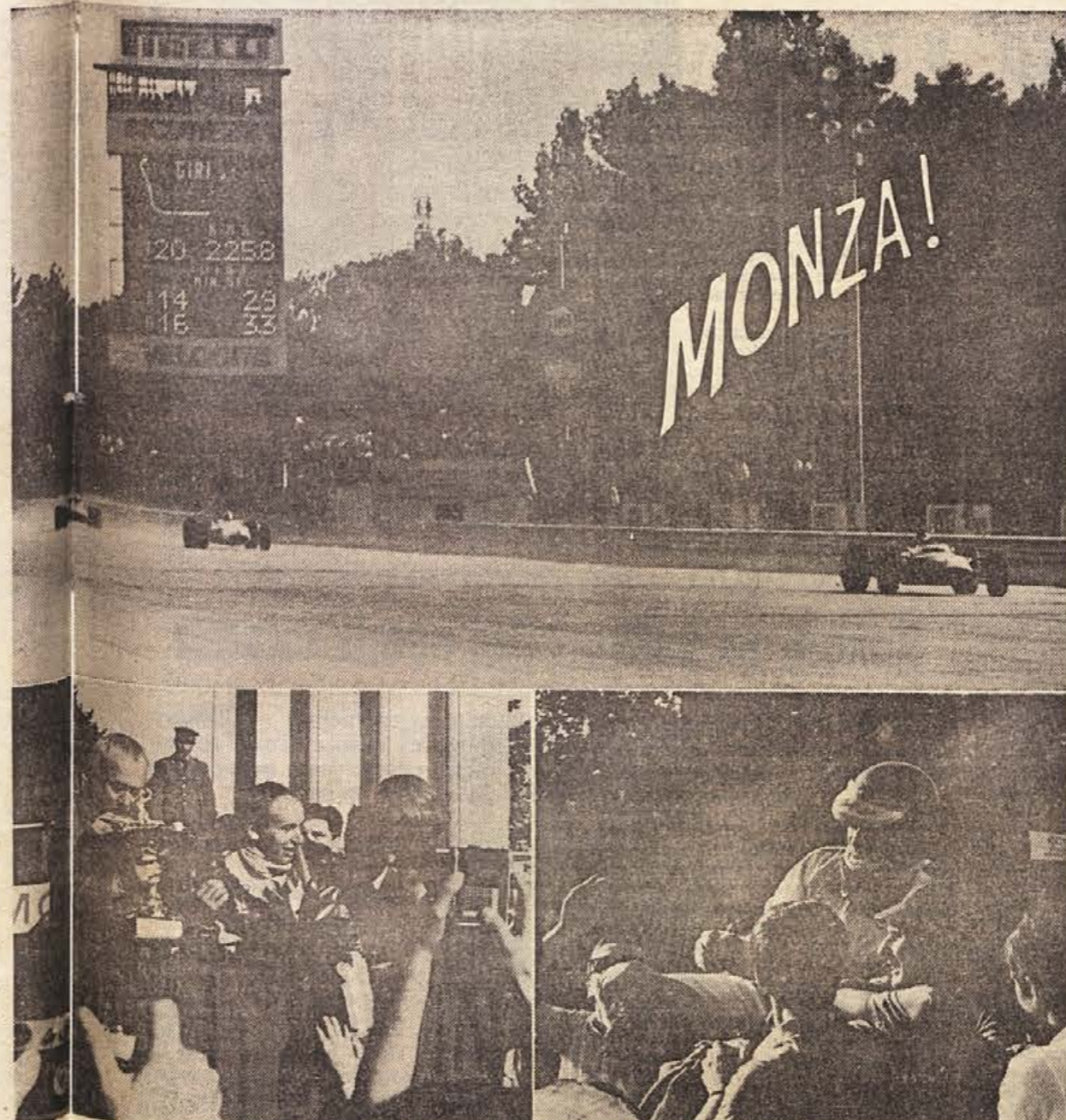

POLJE »OMEGA«

3. Zdrava kozmonavta obraza je pobelila smrtina bledica. Neznana sila iz večino skrivnostnih globlin kozmosa je grobo vdrila v sleherni vijak ladje, v poslednje vlakno pretresenih vesoljcev!

Jean je kričnil. Človeški glas je v tem grozljivem trenutku prvi pretrgal tesnobo; vesoljca sta planila k instrumentom. Čakalo ju je več poraznih ugotovitev! Zveza z Zemljo je bila prekinjena. Orientacijske in krmilne naprave so odpovedale.

to treba elektronskih možgan za ugotovitev, od tega trenutka dalje v neznanu! Posled- ni točka je bila točka, kjer se je zgodila nesreča. Ostala je zapisana na mrtvih instrumentih, je še vedno mrzlično preverjal. Nihalo na njih, kar bi pojasnjevalo karkoli, je bilo v očeh, je bil rahel odmik od zametoda prav hladen.

je spustil v spodnji del ladje, a pogonskim k energetskemu viru ladje, k reaktorju.

skrivnost izrezljane skrinjice

August Berleth

»Saj je res čudno: koža je potemnela, balzamirana, trakovi pa čisto novi...«

»Morda je pošiljatelj s tem poslal neko sporočilo. Morda prav tisti, ki mu je bila roka odsekana, ali pa kdo drug v njegovem imenu.«

»Zdi se mi nesmiselno...«

»Pa ni! Odsekana roka je polkovniku Morelandu nekaj sporočila. Saj je stvar res grozna, vendar zdrav človek ne bo omedlel samo zato, ker vidi odsekano roko, če mu to ne pomeni še nekaj drugega.«

»To so zgolj ugibanja.«

»No, pomislil, je rekel Ponce, »mar se polkovnik Moreland ne vede kot človek, ki se zaveda, da mu je življenje v nevarnosti?«

»In da ta nevarnost prihaja iz Malaje, sem pripomnil. «Poglejva ladijski register, preden se vrne Flora Moreland v najino sobo. Poglej: v zadnjih petih dni ni nobena ladja iz Malaje pristala v angleških pristaniščih.«

Ko se je Flora vrnila, je Ponce zapril register in rekel: »Gospodična Moreland, ko se je vaš stric zbudil iz omedlevice, ali je rekel ali naredil kaj takega, kar vas je presenetilo?«

»Rekel ni nobene besede. Bil pa je zelo bled. Pogledal je skrinjico in se kar oddahnil, ker je bila spet zaprta. Takoj jo je vzel. Vprašala sem ga, če mu je že dobro. Dejal je, da se mu malo vrtil v glavi, zato naj ga pustim samega. Odsel je skrinjico v svojo spalnico, nato pa se zaklenil v delovno sobo. Dve uri kasneje je prišel njegov advokat, gospod Harris. Stric je bil nekoga poslal ponj, saj drugače se advokat ob tej uri ne bi oglasil.«

»In kako ste našli skrinjico, gospodična Moreland?«

»Stric ima v spalnici ne samo pisalno mizo, ampak tudi star mornariški zaboj; zelo mu je drag, ker ga je spremljal in mnogih potovanjih. Preden je stric stopil v službo pri znanem ministrstvu, je bil nekaj časa v kraljevski mornarici. In zaboj ima še od takrat. Vedela sem, da bo skrinjica nekje na treh krajih. Našla sem jo v zaboji, ko je stric govoril v delovni sobi z advokatom. Sinoči, okrog enajstih, sem jo vzela iz zaboja, da jo zjutraj odnesem vanj, preden se stric prebudi.«

»Ali je stric skrinjico komu omenil?« je vprašal Ponce. »Ne vem, res ne. Mislim na, da tudi z advokatom Harrisom ni govoril o njej, saj bi mu jo bil pokazal. Pa je ni, ker je bil ves večer v delovni sobi, skrinjica pa v spalnici.«

»Mislim da je samo ena pot, gospodična Moreland: vprašati moramo strica, da odgovori na vprašanja, na katera vi niste dobili odgovora.«

V očeh ji je zasijal strah, ko je rekla: »Oh, gospod Ponce, bojim se tistega, kar lahko pove.«

»Veste,« je dejal Ponce, »mislim, da je življenje vašega strica v nevarnosti. Gotovo bo naju s Parkerjem sprejel, vam pa bil hvaležen, ker mu hočete pomagati.«

Obupano je povsila roko. »Prav, pa pojdimo.«

Ponce je pogledal na ure. »Zdaj je devet. Na Baker Streetu se lahko ujamemo metro in bomo čez eno uro že v Watfordu.«

»Prav, gospod Ponce. Stric me bo nemara hudo ozmerjal, pa nič zato.«

Izstopili smo iz metroja, vzeli taksi in se odpeljali proti hiši polkovnika Morelanda. Ponce je bil zamišljen.

»Gospodična Moreland, bojim se, da bomo prepozni,« je rekel nenadoma.

»Zakaj tako mislite?« je prestrašeno vprašala Flora. »Ze štirje policijski avtomobili so nas prehiteli. Kar mislim, da bomo v Moreland Parku našli policiste.«

Flora si je na usta pritisnila robec. Ponce se ni bil zmotil. Pred visoko živo mejo polkovnikove hiše so stali policijski avtomobili. Pred vrati je stal policaj.

»To je Mecker,« je rekel Ponce, ko ga je zagledal. Ko se je tako taksi ustavil, je Mecker pokazal z roko, naj nadaljuje vožnjo, ko pa je spoznal Ponceja, je roko povesil.

»Kako ste pa že zvedeli, gospod Ponce?« je vprašal in pogledal Floro. »Ali je to morda gospodična Moreland?«

»Morda je res,« je odgovorila Flora. »Povejte mi, prosim, kaj se je zgodilo?«

»Išče vas inšpektor Jamisson. Pojdite z menoj, prosim.«

»Ze dobro, Mecker,« je rekel Ponce. »Bo šla kaj z nami v hišo.«

»Prav, gospod Ponce, in hvala,« je odgovoril policaj in stresel z glavo. »Grozen, prizor, gospod! Strahota.«

Flora Moreland je za trenutek obstala. Začela se je tako tresti, da se je morala nasloniti detektivu na ramo.

»Bojim se, gospodična, da se je zgodilo tisto, česar se je vaš stric bal.«

V hiši smo našli inšpektorja Jamissona iz Scotland Yarda. Govoril je s policajem, se naglo obrnil, ko smo vstopili, in namrščil oči.

»Tole je zasebni detektiv Ponce Solar,« je povedal drugim. »Le kako ste že zavohali, kaj se je zgodilo? Ste pa res od vrage, Ponce!« Nato je pogledal dekle. »Aha, gospodična Flora Moreland, kajne? Iščemo vas.«

»Kaj se je zgodilo, povejte!« je zaprosila.

»Ali ne veste?«

»Polkovnika Morelanda so davi naši mrtvega v postelji. Hiša je bila zaklenjena, nobeno očno s silo odprto, vas pa nisimo našli doma. Rad bi se pogovoril z vami.«

— Se da kaj storiti?« je vprašal Peter.

— Prav ničesar! Je suho odvrnil Jean.

Skupščina je zaprosila za posojilo

Občinska skupščina v Brežicah se je obrnila na republiko z prošnjo za posojilo za zidavo novega trakta osnovne šole v mestu. Razmere na tej šoli so nevarne. Tako ne more biti več dolgo. Toda letos še kljub temu ni možnosti, da bi napravili vsaj temelje. Akcija za zbiranje denarja po delovnih kolektivih ni uspela, zato trenutno ni kje dobiti začetnega kapitala. Občani bodo o prispevku za gradnjo nove šole najbrž še enkrat odločali na referendumu.

Na Čatežu zmanjkuje vode

Z otvoritvijo povečanega motela na Čatežu se je pojavila zaskrbljenost glede vode. Ze prej se je dogajalo, da je večinski zmanjkalo, zdaj pa je direktor restavracije na Griču prepričan, da sedanje zajetje ne bo imelo dovolj vode za restavracijo in vas ob enem.

Na Čatežu so štirje izviri, a voda je povsod neprimerna. Nazadnje so vzeli vzorce iz izvira pri Vrančičevi gostilni. Od tam bi jo s tlačilko potiskali po ceveh do sedanjega rezervoarja in jo nato speljali v obstoječe omrežje. Vprašanje vode bi bilo tako rešeno za daljše obdobje, če bodo strokovnjaki ugotovili, da je užitna.

Restavracija je poslala predlog krajevni skupnosti Čatež, v katerem se obvezuje za financiranje zajetja pri Vrančiču, za nakup črpalke in polaganje cevi do višine starega rezervoarja, če jo krajevna skupnost oprosti plačevanja vode za 5 let. Omenjena investicija bo veljala okoli 8 milijonov Sdin. Če krajevna skupnost s tem predlogom ne bo soglašala, bo motel povečal vodovod le zase.

Vodovod v Mrzlavi vasi

Prebivalci Mrzlave vasi še nimajo vsi vodovoda. V šest hiš bo pritekla voda ta mesec. Ljudje so trdo delali in zdaj je njihov trud poplačan. S ponosom bodo proslavili ta svečani trenutek in povabili medse predstavnike občinske skupščine in družbenih organizacij.

Komunisti v septembru

Osnovne organizacije Zveze komunistov bodo ves september porabile za to, da bodo temeljito pretresle predlog za organizacijske spremembe v občini, ki ga je dal v razpravo občinski komitej. Komunisti naj bi bili odslej vključeni v terenske organizacije, v delovnih kolektivih pa bi se sestajali le kot aktivci, če je članstvo dovolj številno. Odslej ne bo več majhnih organizacij s štirimi ali petimi člani in tudi dejavnost bo širša v okviru krajevne skupnosti.

Matični urad Artiče

V avgustu ni bilo rojstev, mti porok. Umrli so: Franc Levak, soc. podpiranec iz Artiče, 54 let; Zdravko Sekoranja, soc. podpiranec iz Zgornjega Obreža, 18 let in Marija Urek, družinska upokojenka iz Trebeža, 72 let.

TOVARNA POHIŠTVA POVEČUJE IZVOZ NA ZAHOD

„Nevesta z dolarji“ v zagati

V denarni stiski se je brežiška tovarna pohišstva zatekla nazaj k poslovanju s posredniki — Ponovno se želi osamosvojiti — Banke so jo pustile na cedilu, podjetja, ki tonejo, pa kljub temu rešujejo — In tako ostajajo mnogo obetajoči kolektivi brez dinarja

Za brežiško tovarno pohišstva je značilno, da dela pretežno za izvoz, da se je specializirala in prilagodila izvozne izdelke željam določene sloja ameriških odjemalcev. Specializacija je prinesla tovarni ugled v tujini in doma. To je bil tudi najrazumnejši izhod iz krize, v kateri se je znašlo podjetje pred leti.

Vrednost izvoza se skokovito povečuje. Pred dvema letoma je dosegla 200 milijonov S din, lani 585 milijonov, letos pa se bo približala milijardi starih dinarjev.

Direktor tovarne inž. Janez Jerman je prikazal tudi senčno stran teh uspehov in našel težave, ki kolektivu grenijo ure. V začetku leta se je podjetje odločilo za samostojen uvoz reprodukcijskega materiala. Izognilo se je posrednikom, da bi tako prihranilo nekaj milijonov. Računov pa ni moglo sproti po-

ravnati, ker je v stiski za obratna sredstva.

Dolžnikov ima tovarna trenutno za 180 milijonov S din, to pa nujno pelje v nekvindnost tudi njo. S krediti bi si lahko pomagali, a teh ni od nikoder. Banke so tovarno s poslovnimi partnerji vred pustile na cedilu. Medtem ko marsikje še rešujejo potapljačice, ostajajo mnogo obetajoča podjetja brez dinarja. Nad tako bančno politiko se v tovarni pohišstva upravičeno pritožujejo.

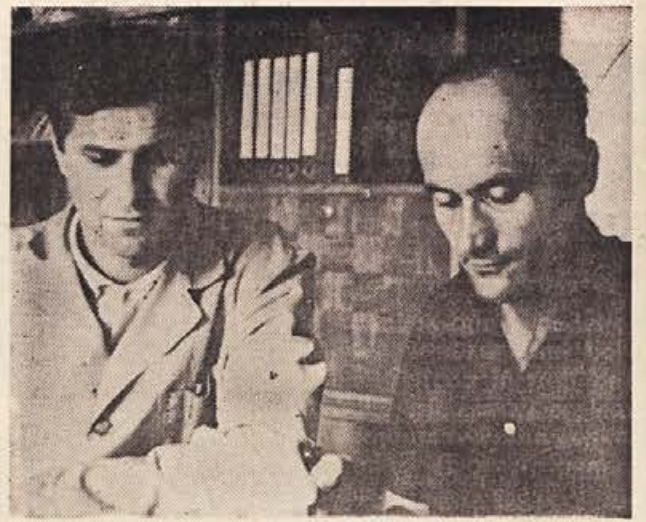
Banka sicer kreditira izvoz, toda samo tisto, kar je že vkrcano na ladji, ne pa tudi priprave izvoza in proizvodnje. Razdobje od nabave materiala do prodaje izdelka traja v tej tovarni devet mesecev. Vse to je pripeljalo podjetje do tega, da se je ponovno obrnilo na uvoznika in da spet uvažja in izvažja z njegovim posredovanjem. V silo se je zateklo k poslovanju iz časov pred gospodarsko reformo.

Letos je nakopal podjetju kopicu nevednosti tudi zastoj na ameriškem tržišču. Ta stagnacija je značilna za maj, junij in julij. Povzročili so jo politični razlogi, predvsem kriza na Srednjem vzhodu. Kljub dogovorjenim dobavnim rokov do konca maja kupci niso odpoklicali blaga in v reškem pristanišču je obležalo za okoli 250 milijonov S din izdelkov. Za podjetje pomeni to mrtva obratna sredstva, katerih posledice kolektiv močno občuti. Na banke se, žal, ne more naložiti, čeravno te na drugi strani asnujijo nevesto z dolarji. Kreditiranje je pri nas

zelo razdrobljeno in zaprto v lokalistične meje, pot do posojila težka, čeprav bi z več poslovnosti lahko prebrodili take ovire.

Tovarna pohišstva ima napepljenih že veliko poslov za prihodnje leto. Dela bo imela dovolj. Trenutno je njen edini cilj ta, da se čimprej otrese posrednikov in da spet nastopi kot samostojen izvoznik. S posredniki ima namreč slabe izkušnje, ker ti pošljejo preveč uradniškov.

J. TEPPEV

Kolektiv Tovarne pohišstva bo konec meseca slavil 20-letnico obstoja podjetja. Pot od skromne obrtne delavnice do moderne tovarne sta nam opisala Franc Peterkovič in Martin Kopinč. Pogovor z njima bomo priobčili v eni naslednjih števil. (Foto: J. Teppey)

NOVA MERILA ZA SPREJEM V ZVEZO KOMUNISTOV

Posluh za ustvarjalni nemir mladih

Poziv občinskega komiteja družbeno-političnim organizacijam — Pazljivo naj bi preučile vsebino odprtega pisma in izbrale za vstop v Zvezo komunistov ljudi, ki to zaslužijo. Vrata ZK so na stežaj odprta vsem prizadevnim družbenim delavcem, zlasti pa mladim ljudem

Občinski komitej Zveze komunistov v Brežicah je razposlal odprto pismo družbeno-političnim organizacijam na terenu in v podjetjih, v katerem jih seznanja, da so vrata v ZK na stežaj odprta vsem prizadevnim družbenim delavcem, zlasti pa mladim ljudem. Do sedaj so zaradi zastarelih meril pri sprejemanju ostali zunaj Zveze komunistov mnogi izmed njih.

Zveza komunistov bo tudi v novih pogojih ostala pretežno kadrovska organizacija, vendar ne več tako zaprta vase. V svojih vrstah želi zdru-

ževati najnaprednejši del družbenih sil, ljudi, ki so sposobni in pripravljeni uveljavljati družbeni napredek. Zaradi tega naj družbeno-politične organizacije in samoupravni organi pri predlaganju v ZK upoštevajo merila, ki jih je izoblikovala nova vloga Zveze komunistov. To so ustvarjalna družbena aktivnost, idejno-politična usposobljenost, samostojnost, družbena odgovornost, pravičen odnos do samoupravljanja in do demokratičnih pravic delovnega človeka, sposobnost za spodbuden vpliv na okolje in ugled med delovnimi ljudmi.

Predloge za sprejem v Zvezo komunistov sprejemajo osnovne organizacije in občinski komitej. Tovarišice in tovariši, ki jih bodo v kolektivih in terenskih organizacijah predlagali v organizacijo ZK, se bodo v razgovoru s predstavniki komiteja seznanili s programom Zveze komunistov, z dolžnostmi in pravicami članov in se šele potem odločili za vstop v njene vrste.

Občinski komitej pričakuje, da bodo družbeno-politične organizacije pazljivo preučile vsebino pisma in izbrale za

vstop v ZK tiste ljudi, ki to zaslužijo.

Pomoč Socialistične zveze, sindikata, Zveze mladine in drugih organizacij je za Zvezo komunistov lahko zelo dragocena. Z razvojem samoupravnih družbe se mora namreč vpliv Zveze komunistov vse bolj krepiti v samoupravnih organih, ker bo šele manj močnejši državni sredstvi neposredno vplivati na odločitve delovnih ljudi in s tem na naš nadaljnji gospodarski in družbeni razvoj.

Sedanja razvitost samoupravnih odnosov zahteva sodobno, prožno, odprto in demokratično organizirano idejno silo, ki bo sposobna na znanstvenih spoznanjih usmerjati družbeni napredek. Demokratizacija Zveze komunistov pomeni, da se mora preoblikovati v žarišče najnaprednejših pogledov in stališč do bistvenih vprašanih socialističnega razvoja. Zaradi tega želi ZK zagotoviti več posluha za tehtno besedo delavcev in ustvarjalni nemir mladih. Iz socialnega in starostnega sestava članstva izvirajo mnoge dosedanje slabosti in enostranosti, zato se bo Zveza komunistov zdaj otresla škodljive zaprtosti.

Šolstvo ne sme biti prikrajšano

Izvršni odbor temeljne izobraževalne skupnosti v Brežicah upa, da bo do konca leta prebrodil finančne težave in da bo novo leto začel z rezervo v blagajni

V drugem polletju dotekajo dohodki v občinski proračun bolj redno, zato porabniki upajo, da ne bodo več prikrajšani. Neredni priliv dohodkov se je pokazal tudi v blagajni šolskega sklada. Ta je v prvem polletju najel posojilo za manjkajočo vsoto 150.000 Ndin. Od tega zneska je vrnil 42.700 Ndin, 110.000 Ndin pa je po sklepu občinske skupščine zadržal in prenesel v rezervo sklada temeljne izobraževalne skupnosti za leto 1968.

Izvršni odbor temeljne izobraževalne skupnosti za brežiško občino je že prejel finančni načrt za fi-

nanciranje vzgoje in izobraževanja. Pretežni del dohodka ustvarjajo stalni viri, med katerimi je največji prispevek od osebnega dohodka zaposlenih (1.271.000 Ndin) in prispevek od prometnega davka (1.024.000).

Udeležba pri prispevku iz kmetijstva je precej manjša v končni številki, zato pa izpad ne bo bistveno vplival na finančno zmogljivost šolske blagajne. Izvršni odbor temeljne izobraževalne skupnosti v Brežicah upa, da bo ta uspešno prebrodila težave in si že letos ustvarila rezervo za leto 1968.

Sklad temeljne izobraževalne skupnosti bo imel predvidoma 2 milijona 982.000 dohodkov in prav toliko izdatkov. V tej vsoti je upoštevana dejavnost osnovnih šol, otroškega vrta in glasbene šole, prispevek Zavodu za prosvetno-pedagoško službo, posebno šolstvo, štipendije, regresi in razne obveznosti za lansko leto in letos.

NOVO V BREŽICAH

■ CLANI OBCINSKEGA SVETA zveze kulturno prosvetnih organizacij iz Brežic so se na četrtkovni seji natančneje pogovarjali o delu v prihodnji sezoni.

■ VELIKO STEVILO nekdanjih borcev in udeležencev bojev za severno mejo iz prve svetovne vojne se je v petek, 8. septembra, zbralo v dvorani Narodnega doma. Na shodu so se pogovarjali o priznavalnih in imenovalni odbor za proslavo 50-letnice bojev za severno mejo, ki bo prihajajoče leto.

■ TIE DNI JE občinska gasilska zveza Brežice poslala vsem društvom sklepe zadnje seje o požarni varnostnem tednu in o občinskem tekmovanju pionirskih desetini, ki bo v nedeljo, 17. septembra. Štirinajst dni zatem bo posvet starejšinskega kadra.

■ V SOBOTO, 16. septembra, bodo v Čateških Toplicah odprli olimpijski bazen, v katerem se

bo mogoče kopati tudi pozimi.

■ NA IZLET Z MIKAVNIM NASLOVOM »POT V NEZNANO« vabi turistična poslovalnica vse tiste, ki bi si v veselju družbi radi ogledali lepote neznanega kraja. Potovanje bo trajalo dva dni. Odhoda je napovedan za 23. september.

■ OBISK TRSTA RAZPISUJE SAP Brežice prav tako za 23. september. Potovanje bo zanimivo za vse tiste, ki bi radi kar največ nakupili. Trgovine imajo v razprodaji vse sezonsko blago, ki ga je moda črtala iz kolekcij za leto 1968.

■ V MOTELU POD ČATEŠKIM HRIBOM imajo vsak dan ogromno gostov. V nedeljo popoldne so bila malone ves čas zasedena vsa ornzija v pokriti restavraciji, čeprav je povečana. Le zunaj na terasi ni bilo zadrege za prostor, ker je bilo vreme deževno in hladno.

■ V ČATEŠKIH TOPLICAH so priredili v soboto svečer konert domačih viš in napevov. Za to priložnost je zdraviliška kuhinja pripravila dobre domače jedi in s tem gostom izredno ustregla. Tudi med Brežičani je bilo za koncert veliko zanimanje.

Glasbeniki na pragu šolskega leta

Spet je tu začetek šolskega leta. Učilnice glasbene šole v Brežicah bodo ponovno zasedene. Šola ima za seboj pomemben mejnik: dvajseto obletnico obstoja. Zdjaj stopa v tretje desetletje.

Njen ugled je rasel iz leta v leto. Precej učencev je nadaljevalo glasbeni študij na višji stopnji. Veliko zmed njih je pomagalo ustanoviti brežiško godbo na pihala, drugi pa so se spet zbirali po skupinah in se predstavili občinstvu kot zabavni ansambli.

Organizacijsko se je šola lani zelo utrdila. Povečala je krog slušateljev v vseh oddelkih in ustanovila nove. Svoje delo je šola odprla širši javnosti s številnimi produkcijami za odraslo občinstvo in šolsko mladino. Količino zmore družina sedanjih in bivših učencev, so lepo prikazali na jubilejni akademiji, kjer so poželi navdušeno priznanje občinstva. Tudi v prihodnje ne bodo nikogar razočarali, vendar pa kolektiv želi, da bi še naprej dobil finančno pomoč skupnosti.

Učenci glasbene šole med jubilejnim nastopom. Občinstvu se bodo še večkrat predstavili in pokazali, koliko so se naučili in kaj zmorejo.

Sremič stopa v 2. desetletje

Letošnja sezona zaostaja za lansko — Denar, kolikor ga je v občini na voljo za turizem, se preveč drobi — Vseh krajev ni mogoče hkrati razvijati — Hotel SREMIČ razvija lahko le dejavnosti za prehodne goste — Letos je povabil skupine izletnikov iz Italije in razkazovali so jim zanimivosti dolenske pokrajine

»Tovariš direktor, kako pri vas ocenjujete sezono v mednarodnem turističnem letu?«
 »Za nas je bila za spoznanje slabša od lanske. Za primerjavo imam pri roki nekaj podatkov iz prvega polletja. Lani smo zabeležili v tem času 4750 nočnin, letos komaj 2160. Pri številu gostov je razlika manjša: lani v istem obdobju 1767, letos 1522. Med tujci je bilo največ Italijanov (60), Nemcev (42) in Francozov (26). Razen tega je pri nas prenočevalo še 15 Angležev, 8 Švicarjev, 7 Avstrijcev, 6 Turkov in po 2 Čeha in Belgijca.

Prometa smo imeli v prvem polletju za 180 milijonov S din, to je za 40 odst. več kot lani, a dohodek je bil kljub temu manjši.«

»Zakaj?«

Samopostrežnica v bivši tiskarni

Prostore krške tiskarne je po izselitvi odkupilo celjsko trgovsko podjetje MERX. Prihodnje leto jih bo preuredilo in obnovilo ter odprlo v njih samopostrežno trgovino. Krško bo tako pridobilo še en sodoben trgovski lokal.

Kruha ni dovolj niti za Brestaničane

V zadnji številki Dolenjskega lista je bilo objavljeno, da bi lahko brestaniški pek prodajal kruh tudi na Senovem. Od brestaniških potrošnikov smo dobili pismo, v katerem prosijo omenjenega peka, naj napeče dovolj kruha vsaj za njih, ker ga zdaj včasih zmanjka že ob osmih zjutraj.

Zakaj tako?

Brezobzirni voznik mercedesa

Smo na pragu jeseni in jesenskega deževja, ki bo prineslo pešcem še eno skrb več. Zaradi dežja bo na naših cestah, posebno makadamskih, polno luž. Veliko voznikov brezobzirno vozi čez te luže, tako da večkrat poškrbijo pešce. Zato je izrečenih veliko ostrih besed in kletvic.

Tudi meni se je pred dnevi pripetil tak neljub dogodek. Šel sem iz Krškega proti Stadionu Matije Gubca, ko me je pri novem mostu Franc Zabkar z mercedesom poškrbnil tako, da sem bil moker od nog do glave. Ni mi preostalo drugega, kot da sem se šel preobleč.

Toda vsak se ne more obrniti sredi poti in se vrniti domov. Kako neugodno mora biti človeku, ki gre na pot, pa ga poškrbijo avto in mora potem nadaljevati potovanje moker! Zato apeliram na voznike osebnih avtomobilov, tovornjakov, motorjev in drugih motornih vozil, naj bodo obzirnejši do pešcev!

»Vse storitve so se podražile, razen tega nas bremenijo prispevki za vodno skupnost, za zbornico, za šolstvo druge stopnje itd.«
 »Ali se gostje pri vas združujejo dalj časa?«

»Ne. SREMIČ je prehodni hotel in tega se tudi zavedamo. Ne delamo si nobenih utvar o velikem turizmu. Razvijamo lahko le dejavnosti za prehodnega gosta.«

»Kako se je obrestoval poskus s skupinami turistov iz Italije, ki ste jih vodili na izlete po Dolenjskem?«

»To je bila priprava na prihodnjo sezono. Prepričani

lektiva, ki so pri hiši vseh deset let.«

»Koliko ljudi je zaposlenih pri vas?«

»Kolektiv šteje 44 članov in še 17 vajencev, od katerih jih je 6 pravkar končalo šolanje. Kvalifikacijski sestav zaposlenih smo precej izboljšali in ga bomo še. Veseli nas, da dobiva gostinski poklic večji ugled in da ne prihajajo v naše vrste ne tisti, ki ne morejo na nobeno drugo šolo. Ljudje, ki čutijo veselje do tega dela, imajo v poklicu mnogo večji uspeh.«

»Vi ste tudi turistični delavec. Se vam ne zdi, da se v vaši občini denar za turistične namene preveč drobi?«

»Res je, povsod nekaj začenjamo, nazadnje pa obstanemo na polovici poti. Menim celo, da se Posavje preveč cepi, čeprav je to zaključena pokrajina in bi morali sodelovati med seboj.«
 J. TEPPEY

(Foto: J. Teppey)

mo, da se bo ta oblika uveljavila. Gostom smo nudili prenočišče in jim nato vsak dan pokazali nekaj zanimivosti naše pokrajine. Obiskali so FORMO VIVO v Kostanjevici, kartuzijo Pleterje, Mokrice, Čateške Toplice, Otočec in se ob tem zelo navdušili za lepote naših krajev. Toda nekaj jih je zelo motilo: slišali smo zelo veliko pritožb nad slabimi cestami. Tu res ne dohajamo turizma.«

»Koliko gostov lahko sprejme vaš hotel?«

»Na razpolago imamo 27 sob s 60 posteljami.«

»Kaj pripravljate za desetletnico?«

»Skromno proslavo z nagraditvijo tistih članov ko-

PRED DRUGO SEJO OBČINSKE KONFERENCE SZDL

Zaposlovanje iz novih zornih kotov

V gospodarskih organizacijah se ustaljuje število novih delovnih mest — Trenuten zastoj pa še ne pomeni, da v prihodnje ne bodo bolj odprli vrat novim delavcem — Izhod je v povečanju in specializaciji proizvodnje, v osvajanju tujih tržišč in medsebojnem združevanju — Pot k napredku naj bi bila jasno prikazana v perspektivnem planu gospodarskega razvoja občine

Gibanje zaposlovanja je pomembno kazalo gospodarskega razvoja nekega kraja, zato teh stvari ne bi smeli nikjer spregledati. V krški občini bo zaposlovanje na dnevnem redu druge seje občinske konference SZDL konec meseca. Izvršni odbor konference je zaupal proučevanje in zbiranje podatkov komisiji. Ta bo seznanila člane konference z ugotovitvami in predlogi. Na sejo občinske konference SZDL

bodo vabljeni predstavniki delovnih organizacij, občinske skupščine in drugih družbeno-političnih teles. Prišli naj bi še poslanci in zastopniki Slovenske izseljenske matice, ker bodo na seji obravnavali tudi zaposlovanje v tujini. Gospodarske organizacije se po večini branijo novih ljudi, ker prehajajo na ekonomičnejše poslovanje. Trenutni zastoj pa seveda še ne pomeni, da delavec ne bodo več

potrebovali. Odpiranje novih delovnih mest je nujno in v občini so še neizkoriščene možnosti, na katere so sedaj vse premalo mislili.

Če podjetja ne bodo sama našla poti do razširitve proizvodnje, do njene specializacije in medsebojnega združevanja, bo priskočila na pomoč občinska skupščina. V upravi bo seveda morala okrepiti analitično službo, da bo ta kos novim zahtevam. Takšno delo bo uspešno le ob sodelovanju z delovnimi organizacijami, sicer se bo spet pokazala večernost namesto enotnega programa.

Na zaposlitev čaka v občini precej žensk. Z razvojem turizma, gostinstva, trgovine in obrti se bo večalo tudi število prostih ženskih delovnih mest v teh panogah. Možnosti za zaposlitev bodo imele ženske tudi v tekstilni konfekciji, če bo ta uveljavila korak s časom, se prilagodila željam tržišča in ga osvobodila z izborom in konkurenčnostjo izdelkov.

Za vse delovne organizacije pa seveda velja, da ne bodo mogle napredovati, če se ne bodo čimprej vključile v mednarodno delitev dela. Tam se težko uveljavi vsaka sama zase, zato je nujno, da se združujejo in v tujini skupaj nastopajo.

Vse te stvari bo obravnavala postopoma tudi občinska skupščina, ki želi ustvarjalno vplivati na gospodarski in družbeni razvoj v občini. Osrednja zanj je perspektivni plan, v katerem naj bi bile prav vse panoge postavljene na pravo mesto. Občinska konferenca SZDL, ki bo pretresala zaposlovanje, bo gotovo opozorila na hibe v dosedanjem razvoju in nakazala potrebe po razširitvi posameznih dejavnosti. Jt.

Samopostrežnica je dograjena

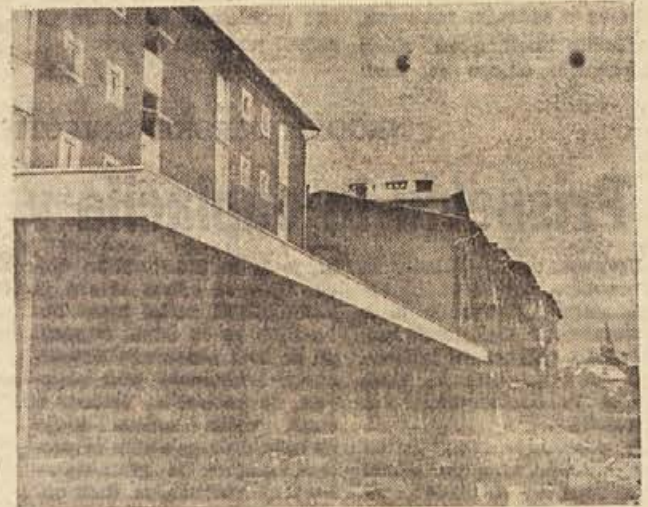
V novem poslovno-stanovanjskem bloku je samopostrežna trgovina z bifejem, prodajalna tobaka in 18 družinskih stanovanj — V Krškem je to prva zgradba, ki jo je PIONIR zidal za prodajo

Jutri, 15. septembra, bo gradbenemu podjetju PIONIR potekel rok za dograditev poslovno-stanovanjskega bloka na Vidmu. Zadnji mesec so zelo hiteli in kot običajno se je tudi tokrat ustavilo pri obrtnikih. Kljub časovni stiski je šef delovišča Ivan Rovčan še pred enim tednom menil, da bodo ujeli rok in pravočasno vse dokončali.

SGP PIONIR je to zgradbo sezidalo za prodajo. Spodaj so v prizidku poslovni prostori za samopostrežni lokal in skladišča ter prodajalni tobačnih izdelkov. Samopostrežno trgovino je odkupilo trgovsko podjetje PRESKRBA iz Krškega, prodajalno tobaka pa TOBAK iz Ljubljane.

Nad poslovnimi prostori so stanovanja. Vseh 18 je plačala tovarna celuloze in papirja za svoje delavce. V Krškem je bila to prva gradnja za trg. Tokrat PIONIR ni uporabljal opeke, ampak betonske elemente in jih zunanjo obložil s siporex ploščicami za toplotno in zvočno izolacijo. V zgradbo so vstavljali tudi montažna okna in vrata. Ometi so plastični, in naneseni naravnost na beton. S to zgradbo je PIONIR prikazal hitrejšo in cenejšo gradnjo od klasične.

Prebivalci na Vidmu nestrno pričakujejo, kdaj se bodo odprla vrata novega samopostrežnega lokala. Taka trgovina je na levem bregu Save že dolgo potrebna. V njej bo tudi bife, v katerem se bodo obiskovalci lahko okrepčali z jedjo in pijačo.

Pogled na pravkar dograjeni poslovno stanovanjski blok na Vidmu. V pritličju bo PRESKRBA odprla moderno samopostrežno trgovino. (Foto: J. Teppey)

MARIJA TUDOR v Kostanjevici

V soboto, 16. septembra, bo v Kostanjevici brez dvoma ena vrhunskih prireditev letošnjega Dolenjskega kulturnega festivala. Naše osrednje gledališče bo uprizorilo himnično tragedijo Ivana Mraka — MARIJO TUDOR. Glavno vlogo igra prvakinja Drame SNG Duša Počkajeva, režijo je oskrbel Viktor Molka, sceno Uroš Vagaja, kostume Mija Jarčeva, glasbo Marijan Vodopivec, lektor pa je bil prof. Mirko Mahnič. Ivan Mrak je snoval in pisal to svojo dramo med leti 1948 — 1950. Z njo je hotel prikazati »iz božjastnih krčev rojevani Vidov ples kot dokončno rešitev, kot poslednji predgrobni vprašaj okrutne angleške kraljice Marije Krvave. Kot kraljica je brez pomislekov, ne oziraje se na državo in cerkev z zanesenostjo ugonabljala svoje nasprotnike.

Dolenjski kulturni festival vabi k številni udeležbi. Vstopnice bodo v predprodaji v trafikah, lahko pa jih naročite tudi po telefonu na številko 19.

Novi lokali AGROKOMBINATA

Na Vidmu dokončuje PIONIR preskrbovalno središče kmetijskega podjetja AGROKOMBINAT. Lokali bodo odprti še ta mesec. V enem bo mesnica, v drugem prodajalna sadja in zelenjave in v tretjem delikatesna trgovina. Videmčani bodo kmalu dobro preskrbljeni z blagom za vsakdanjo porabo, saj bo te dni odprta samopostrežnica. F. P.

Spet razprodaja konfekcije

V prodajalni TEKSTIL trgovskega podjetja PRESKRBA spet prodajajo po znižanih cenah konfekcijske izdelke tovarna »IDEAL« iz Nove Gorice in »SLOGE« iz Slavonske Požege. Cene so nižje za 30 do 60 odst. Znižali so tudi cene srajc, ki so ostale v zalogi, za 25 do 30 odst.

Pralni stroj za vsako gospodinjstvo

Prodajalna ELEKTROTEHNE V Krškem ima na zalogi naslednje superavtomatske pralne stroje:

- Candy 75
- Candy 45
- Zopas 570
- Castor 509
- Castor 409
- REX-Gorenje S-52
- REX-Gorenje 275
- Clean 409

Obveščamo potrošnike, da smo znižali ceno superavtomatskemu pralnemu stroju REX-Gorenje od 2944 Ndin na 2709 Ndin.

Obiščite našo prodajalno in zadovoljni boste!

Po izletu na Madžarsko

V nedeljo zvečer se je vrnilo z dvodnevne potovanja po Madžarski 116 občanov sevniske in krške občine. Na potovanju so si ogledali madžarska mesta Nagykanizsa, Zalaegerszeg ter Kezthely ob Blatnem jezeru in jezero samo. Videli so tudi nepregledna madžarska polja in tamkajšnji način gospodarjenja. Ob povratku so se ustavili v Murski Soboti, kjer so orisostvovali sprevedu kmetijskih strojev in živine. V Radgoni so si ogledali razstavo sadja ter kmetijskih in gospodinjstvenih strojev.

Turistični biro SAP bo organiziral septembra in oktobra še naslednja potovanja: 16. septembra enodnevni izlet v Trst; 22. septembra trodnevni izlet v Budimpešto in na Dunaj ter 7. oktobra dvodnevni izlet v Trst in Benetke.

DROBNE S SENOVEGA

V AVUGUSTU SO senovski rudarji nakopali povprečno 885 ton premoga na dan, ves mesec pa 23.895 ton ali 13 odstotkov več, kot predvideva finančni načrt, ter 18 odstotkov več, kot je predvidel tehnični načrt.

PLANINSKO DRUŠTVO Bohor s Senovega je dobilo v svoj planinski dom na Bohorju novega upravnika domačina Ivana Pečnika. Dosedanji upravnik je bil odslovljen, ker ni izpolnjeval higienskih zahtev v domu. Tam je delal le dobrih pet mesecev.

PRIDELOVALCI KROMPIRJA še vedno ne vedo, kam bi prodajali pridelke, ki jih ne uporabijo za domačo prehrano. Ker ni odkupa, ga posamično ponujajo na trgu in vsak zase iščejo kupca. Cena je kljub velikim pridelkom precej visoka.

ČEZ POLETJE je padlo zelo malo dežja. Letos je bilo tudi zelo malo sena druge košnje in bodo morali nekateri odprodati del živine.

100 krvodajalcev v Krmelju

Pri krvodajalski akciji 8. septembra v Krmelju je darovalo kri kar 100 krvodajalcev, kar je še enkrat toliko kot lani. Iz METALNE je dalo kri 36 delavcev, ki so bili ta dan oproščeni dela. Obrat je s tem pokazal veliko razumevanje do plemenitega dejanja svojih delavcev. Iz lila n'ice Kmetijskega kombinata je dalo kri 9 uslužbencev, osnovna organizacija RK iz Sentjanža je zbrala 19, RK iz Tržišča pa 15 krvodajalcev. Slab je bil odziv v obratu konfekcije LISCA, zato pričakujemo, da bo prihodnje leto mnogo boljši. Komisija za krvodajalstvo pri občinskem odboru RK v Sevnici se darovalcem iskreno zahvaljuje. S. Sk.

Konferenca ZK bo predvidoma 28. oktobra

Sevniški občinski komitej se sredo, 6. septembra, sklicaj sestane sekretarjev krajevnih organizacij ZK. V razgovoru, ki ga je vodil sekretar Jože Bogovič, so udeleženci obravnavali predvsem organizacijske zadeve. Med drugim je bilo tudi določeno, da bo občinska konferenca ZKS predvidoma 28. oktobra, mogoče pa že prej. Udeležilo se je bo 70 članov, ki bodo izvolili nov občinski komitej, kasneje pa bo le-ta sestavil pravilnik, poslovnik in kratkoročni delovni program. S. Sk.

Zahukovje: ne odlašajmo z vodovodom!

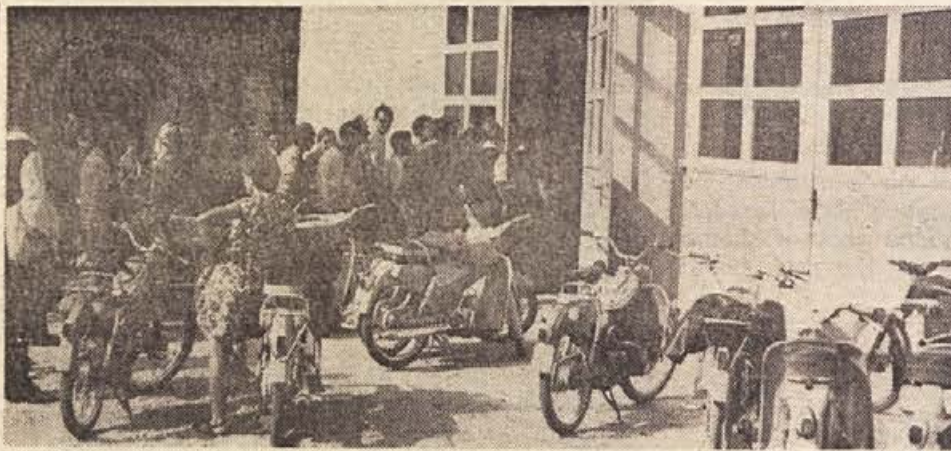
Zahukovčani so že lani uredili cesto čez Dole, v načrtu pa imajo še preureditev zadnjega klanca pred vasjo. Če bodo tudi to naredili, bo mogoče priti v vas tudi manjšimi tovornimi vozili.

Zadnje čase je opaziti, da je nekdanji polet nekoliko popustil. Vaščani bi radi zgradili vodovod, in ko so o tem na sestanku že govorili, so nekateri začeli gradnji nasprotovati. Pripominjali so, da bi gradnja zahtevala preveč denarja in da vodnjaki kar zadostujejo. Če pa bodo z vodovodom odlašali, bo kasneje še dražji. Poglejmo samo, kako so zgradili vodovod v Logu pri Sevnici, ki je že pred leti stal čez 8 milijonov Sdin. Pred dobrim mesecem so dogradili vodovod tudi prebivalci Vrhovega pri Radečah, zanj pa so sami prispevali 13 milijonov Sdin.

Ker ima pri urejanju krajevnih zadev na območju Zahukovja odbornica Zofka Vrtačnikova velike zasluge, so ji prebivalci zelo hvaležni. S. Sk.

Kako bo z gasilstvom prihodnje leto?

Prejšnji teden je obiskal sevniško občinsko gasilsko zvezo zastopnik republiške zveze tov. Vrhovec, da bi zvedel mnenje sevniških gasilcev o predlogu, po katerem bi prihodnje leto zavarovalnica prenehala dajati pomoč za požarno varnostno službo. V Sevnici menijo, da občinski proračun ne bo zmogel teh dodatnih dajatev, temu nenehju pa bodo verjetno pritegnile tudi druge gasilske zveze po Sloveniji. S tako ugotovljenimi razmerami so občine bo republiška gasilska zveza v kratkem nastopila pri sprejemanju ustreznih republiških predpisov.

MOPEDI:

V petek, 8. septembra, je bila pred delavnico AMD društva ves dan velika gneča. Lastniki mopédov so kar v vrsti čakali, kdaj jim bodo pregledali zveste konjičke, da jih bodo lahko dali registrirati. (Foto: M. Legan)

V LETU KRAJEVNIH SKUPNOSTI

Volje, predvsem volje je treba!

O delovanju krajevnih skupnosti govorita predsednik KS v Krmelju Franc Vitman in predsednik KS na Blanci Drago Mirt

Drago Mirt

»Ja, pred štirimi, petimi leti se je to od naših krajev s prostovoljnimi delom precej naredilo.« je dodal Vitman. »Zdaj se mi zdi, da bi ljudje vse radi imeli zastoj; še na sestanke neradi prihajajo, čeravno je v našem kraju cela vrsta stvari neurejenih. Poglejte samo okolico stanovanjskih hiš. Stanovanjsko podjetje je resda postavilo premalo posod za smeti, toda tudi tam, kjer

so, ležijo smeti razmetane. V Krmelju nimajo še vse hiše priključka na kanalizacijo, z rodo pa je ob sušnem vremenu pravi križ. Izpopolniti bi bilo treba javno razsvetljavo, urediti potok Hinjo in popraviti most čez Mirno, vsaj zaradi Metalne.

Potreb je veliko, denarja pa malo, zato je hudo, če ni prave volje prebivalcev. Vedno ne bomo mogli govoriti, da smo zapostavljeni, saj so si mnogi bolj odročni in revni kraji že marsikaj sami naredili. Tudi mladina si se lahko bolj izkazala, saj je za prostovoljno delo mlade skoraj nemogoče dobiti. Prej ali slej bo treba uvesti krajevni samoprispevek,« je dodal Vitman in še pristavil: »Še po časopisu spomnite Krmeljčane, da bodo poskrbeli za lepši kraj, ki bo oktobra gostil nekdanje borce dvanaajste brigade.«

Malo drugače je povedal Drago Mirt, električar v Blance: »Ljudje si, po vaseh, ki jih obsega naša krajevna skupnost, želijo vse več pridobitev, ki jih je že deležno mestno prebivalstvo. Spodetka se bojijo prevelikih stroškov, toda ko se delo začne, ne ostanejo ob strani. Posebno od lani imamo marsikaj pokazati: nov dom na Blanci, novo pot na Danje, vodovod na Dol. Brezovem,

javno razsvetljavo na Blanci, še prej pa cesto Selce — Trata ter cesto na Krajna brda. Letos smo dobili 350.000 Sdin občinske dotacije. Kmalu bo dokončan vodovod na Kladju, v prihodnje pa se bomo lotili tudi drugih akcij, za katere bo treba spet pridobiti ljudi, da bodo pomagali z delom in prispevki.«

M. L.

Franc Vitman

Bo godbo prevzel tovariš Starič?

Nekdanji sevniški godbeniki, ki še niso izgubili veselja do igranja, že povprašujejo, če bo kaj z novo sevniško godbo, češ da bi se ji radi pridružili. Trenutno lahko sporočimo, da je za ta teden najavljen obisk nekdanjega kapelnika ljubljanske milicniške godbe tov. Stariča, ki zdaj upokojen živi v Celju. Če bo on kot priznan godbenik prevzel vadbno sevniške godbe, uspeh gotovo ne bo izostal.

Nesreča izučil človeka

21. avgusta je v Mizarski produktivni zadrugi v Sevnici izbruhnil požar, ki so ga prisebni sevniški gasilci hitro pogasili, tako da škoda ni presegla enega milijona starih dinarjev.

Staro pravilo pravi, da šele nesreča izučil človeka. Kot so prej marsikaj zastopniki gasilske zveze večkrat zastoj

hodili v podjetje, ki ni hotelo kaj več denarja nameniti za požarno varnost, tako jim po avgustovskem dogodku ta pot ni več potrebna: naenkrat je dovolj denarja za gasilske naprave in za očiščenje dohoda k bližnji Savi. Se več: iz tovarne so celo začeli povpraševati, kdaj bo zveza organizirala kak gasilski tečaj.

Rast stanovanjskega podjetja

Letos je sevniško Komunalno stanovanjsko podjetje skoraj potrojilo celotni dohodek

Delno povečanje najemnin, večja gradbena skupina in prevzem urejevanja mestnih zemljišč so trije vzroki skoraj trikratnega povečanja celotnega dohodka v gospodarski organizaciji, ki šteje zdaj že 40 delavcev. Stroški so se povečali le dvakratno, tako da je letos ostalo precej več denarja za gradnjo novih ali popravilo starih stanovanj. V prvem polletju je imelo podjetje 35 milijonov S din skladov, kar je sedemkrat več kot leto dni prej.

Ker je še veliko stanovanj, s katerimi podjetje gospodarji, potrebnih popravil in izboljšav, je tolikšno povečanje dohodka razveseljivo predvsem za stanovalce. Doslej je bilo zlasti v Krmelju več primerov, ko so se ljudje pritoževali nad premajhno skrbjo za starejše hiše, predstav-

niki podjetja pa so to utemeljevali s pomanjkanjem denarja. Krepitev podjetja daje stanovalcem upanje, da bo šlo v prihodnje več prigrisparjenega denarja za popravilo in izboljšavo njihovih prebivališč.

Sevniščico urejajo

Včasih je deroča Sevniščica ob nalih na več mestih poškodovala cesto, ki vodi iz Planine v Sevnico. Vodna skupnost že ureja strugo, tako da je cesta zdaj že bolj varna, razen tega je tudi dobro oskrbovana. Mogoče se bodo zdaj le uresničile želje prebivalcev vzdolž Sevniščice, ki želijo redno avtobusno zvezo med Planino in Sevnico. Težave imajo predvsem v času počitnic, ko šolski avtobusli ne vozijo. Sk.

Mladina želi športnih prireditev

Povezavo s terenskimi aktivimi je treba okrepiti — Bodo aktivne ustanovili tudi na Telčah, na Bregu in v Razboru? — Kdaj bodo vendarle začeli graditi novo sevniško igrišče? — Obstoje sevniškega mladinskega kluba je v nevarnosti

Na seji sevniškega mladinskega komiteja 1. septembra so obravnavali vrsto prejšnjih vprašanj mladinske organizacije v sevniški občini. Sklenili so, da bo treba temeljito pripraviti letno konferenco, zato pa okrepiti zveze s terenskimi aktivimi. Pogovarjali so se tudi o tem, da bi na Telčah, na Bregu in v Razboru ustanovili terenske aktivne, ker je v teh vaseh kar precej mladine. V razpravi so znova ugotovili, da mladina še premalo sodeluje v družbenem

življenju občine. Po njihovem je tega krivo predvsem podcenjevanje mladih ljudi.

Obširneje so govorili o športnem in zabavnem življenju. Bilo je sklenjeno, naj bi aktiv Kopitarne priredil šahovsko tekmovanje za vse aktivne, občinski zvezi za telesno kulturo pa so sklenili poslati dopis, naj bi kaj ukrenila za gradnjo novega sevniškega igrišča, o katerem so že velikokrat govorili. Mladinci so predlagali tudi, naj bi letos priredili poulični

tek na dan republike, jeseni pa tekmovanje v krosu, na katerem bi se pomerili učenci osnovnih šol.

Posebej so se zadržali pri obravnavanju zabavnega življenja. Rečeno je bilo, da je sevniški klub močno popustil, čeprav je sprva lepo delal. Težav ne preživlja zaradi pomanjkanja denarja, marveč ker manjka ljudi, ki bi ga vodili.

Sporazum na Razboru

V četrtek, 7. septembra, so se na klic krajevnih organizacij SZDL spet zbrali vaščani Razbora in okolice, da bi s pristojnimi razumno uredili šolanje otrok. Tokrat je bil dosežen sporazum s prebivalci tega področja, ki so spoznali, da razvoj šolstva pri njih ne more nazaj, saj hribovski otroci potrebujejo prav toliko izobrazbe kot dolinski. Sklenjeno je bilo, da bo šolski avtobus vozil do Rud, prizadeti otroci pa bodo imeli pouk v dopoldanskih urah.

SZDL: šolstvo in socialno varstvo!

Iz razgovora z novim sekretarjem izvršnega odbora občinske konference SZDL tov. Jelkom Štojsom

— Za katere reči menite, da so v delu Socialistične zveze v občini trenutno najpomembnejše?

— Prihaja čas, ko bodo krajevne organizacije spet bolj zaživele. Še ta mesec bomo obiskali vse kraje in imeli sestanke z vsemi odbori. Socialistično zvezo moramo organizacijsko utrditi, pri krajevnih organizacijah pa sprejeti take delovne programe, ki bodo ustrezali razmeram in možnostim v posameznih krajih. Precej pričakujemo tudi od specializiranih komisij, ki smo jih pred kratkim ustanovili, saj zdaj že sprejemajo načrte dejavnosti.

Ena glavnih nalog bo pomoč Socialistične zveze pri odpravljanju težav zaposlenih žena, ki jih je pri nas že zelo veliko. Ker smo s preizkusom ugotovili, da si žene želijo pridobiti tudi več izobrazbe, bomo čez zimo pripravili šole za starše in zdravniška predavanja. Za boljše varstvo otrok se bomo seveda potegovali povsod tam, kjer se bo dalo.

— Kaj boste v glavnem obravnavali na jesenski drugi seji občinske konference?

— Šolstvo in socialno varstvo. Pripraviti želimo tehtno gradivo o sedanjih razmerah, da bomo imeli pred seboj najvažnejše naloge in znali

pravilno ukrepati. Po krajevnih organizacijah smo že zadolžili ljudi, ki krajevne socialne razmere dobro poznajo. Z njihovo pomočjo bomo skušali urediti čimveč socialnih problemov, ki jih je na našem področju še precej.

M. L.

NEGOSPODARSKE INVESTICIJE

Prispevki in odplačila v zaostanku

Upravni odbor sklada za komunalno dejavnost in negospodarske investicije je 4. septembra na seji vnovič razpravjal o plačevanju prispevkov za negospodarske investicije in odplačevanju teh investicij.

Iz poročil je razvidno, da imajo podjetja še precejšnje neporavnane obveznosti za leto 1966. Do konca avgusta letos je bilo plačanih 513.010 Ndin, obveznosti pa je bilo za 730.380 Ndin, kar pomeni,

da je še za 216.570 Ndin dolga. Upravni odbor sklada je KOPITARNI znižal njene obveznosti za 50 odst., odpisali pa so tudi obveznost Kmetijskega kombinata pod pogojem, da bo občina Trebnje v enaki višini znižala svojo terjatev do kombinata za prodani gramoz iz gramoznice Boštanj. Znižana je tudi obveznost Trgovskega podjetja zaradi soinvestiranja gradnje poslovne stavbe v Sevnici, medtem ko je upravni odbor

sklenil, da bo vztrajal, naj GG Brežice svoje obveznosti plača, ker jih tudi za l. 1966 še ni začelo poravnati.

Nič boljše ni s plačili za 1967. Do konca avgusta je plačanih 305.642 Ndin ali 46 odst. prispevkov po pogodbah. Upravni odbor je sklenil zahtevati od podjetij, naj svoje obveznosti poravnajo, ker zapadlih anuitet občinski proračun ne bo zmogel.

A. P.

Slabšim učencem je treba pomagati

Samo 131 od 330 otrok, ki so leta 1960 prvič sedli v šolske klopi, je letos prišlo do osmega razreda — Več kot polovica učencev v rednem času ni dosegla tiste osnovne izobrazbe, ki jo zahtevamo za pridobitev poklica

Te številke skrbijo starše, šolnike in celotno družbo. Tretjina vseh učencev osmih razredov že deveto ali celo deseto leto obiskuje osemletko. Starši želijo svojim otrokom zagotoviti vsaj osnovno izobrazbo, da bodo tako lažje prišli do kruha. Če učnih uspehov ne bomo izboljšali, bo moralo vse več otrok dalj časa preživeti v osnovni šoli, saj je izobrazba vse bolj potrebna in uč-

nih mest ni na pretek. Resda se je učni uspeh, merjen v odstotkih, zadnje leto malo izboljšal, vendar je še vedno zaostalo skoraj petina vseh učencev, če sem ne šteje mojih, ki so napredovali z eno slabo oceno. Učni načrt je zahteven in neizprosen. Znanja je treba čedalje več, večina šol pa kljub napredku zadnjih let še vedno nimajo vsega tistega, kar bi za dobro delo nujno

potrebovala. To so stvari, okoli katerih se vrtil skoraj vsaka razprava o osnovnem šolstvu.

Izkušnje so pokazale, da je najboljša pot, kako zmanjšati odstotek otrok, ki zaostajajo — uvesti dodatni pouk in izboljšati razmere, v katerih otroci živijo. Tudi v trebanjski občini zglede potrjuje to ugotovitev: od 136 učencev, ki so redno hodili k dodatnemu pouku, jih je dve tretjini popravilo slabo oceno.

Dodatno pomoč bo treba čimprej povečati. Zadnji čas se je močno izboljšala zasedba delovnih mest in bo dodatni pouk lažje uvajati. Kako bi ga organizirali in kakšne so denarne možnosti, bo v kratkem preučila pristojna služba, saj je treba slabšim učencem pomagati že takoj od začetka šolskega leta. M. L.

Prejšnji teden se je na obvozu čez Gabrovko zgodila prometna nesreča, ki je minila brez hujših posledic. Avtobus Lj 264-20, last podjetja Gorjanci, ki vozi na progi Ljubljana—Šentjanž, je z okoli 30 potniki na ozki cesti zdrsil pod cesto in obležal na boku. Kot je povedal sprevednik tega avtobusa, se ni nobenemu potniku zgodilo nič hudega, avtobus pa so kasneje kmalu usposobili za vožnjo. (Foto: M. Legan)

Nadur je še vedno veliko

Nekako za četrtino se je letos zmanjšalo število nadur v delovnih organizacijah v trebanjski občini, vendar jih je skupno še toliko, da bi dale 17 novih delovnih mest. Seveda jih povsod ni mogoče odpraviti, vendar je v času pomanjkanja delovnih mest preveliko število nadur škodljivo za celotno gospodarstvo, ki mora vzdrževati tudi nezaposlene. O tem bo treba tudi pri nas resneje razmišljati.

Prosta sobota na občinski upravi

Ze nekaj časa delajo na trebanjski občinski upravi od pol sedmih zjutraj, s tem pridobijo toliko delovnega časa, da imajo lahko vsako drugo soboto prosto, ne da bi zmanjšali število delovnih ur na teden. Da bi ob sobotah stranke ne bile prizadete, je naenkrat prostih le polovica delavcev. Uradni dnevi so ob ponedeljkih in četrtek od 7. do 12. ure, ob sredah pa ves dan, podobno, kot je bilo tudi doslej. Na zadnji seji občinske skupščine je bil sprejet nov odlok, ki vključuje opisane spremembe in nadomešča prejšnji odlok, ki je veljal štiri leta.

Namesto na prostem — v dvorani

Veliko zanimanje je v Trebnjem prejšnji teden veljalo gostom iz Brestanice, ki so hoteli na prostoru pred osnovno šolo uprizoriti ljudsko igro Mlinarjev Janez. Zal je deževno vreme pokvarilo načrt, zato so se gostje zadnji hip odločili, da bodo nastopili kar v prostorni dvorani. Ker se na pretesnem odru niso takoj znašli, je predstava potekala s precejšnjimi vmesnimi odmori. To pa ni motilo gledalcev, ki so napolnili dvorano, da ne bi dela sprejeli z velikim navdušenjem. Mladi režiser Niko Galeša, ki ga Trebanjci poznajo še iz otroških let, je v uvodnih besedah spodbudil gledalce, naj bi v tudi Trebnjem oživili amatersko igralsko dejavnost, ki je bila pred leti že precej znana.

Drobne iz Mokronoga

■ VLAGA SKODUJE ZDRAVLJOM. Skoraj dve leti bo, odkar je bila v stari stavbi urejena sodobna lekarna, ki so jo bili Mokronožani zelo veseli. Toda še vedno je v prostorih čutili močno vlogo, ki škoduje nekaterim zdravilom. Krivec je pač stara stavba, ki tesno meji še na druge zgradbe, tako da se vlaga, ki jo zidovi vlečejo iz izoliranih temeljev, ne more posušiti. Izolacija temeljev bi bila edina, toda draga rešitev.

■ NA POSTAJI MILICE so povedali, da so bili samo na njihovem območju tovornjak cestnega podjetja udeleženi v treh nesrečah. Med ljudmi se je v času modernizacije mirenke ceste že najuveljavilo prepričanje, da je najboljše bežati s ceste, če prihaja nasproti težki PAF, posebno velja to za mopediste in kolesarje, saj se vozniki tovornjakov obnašajo, kot da jih ni na cesti!

■ S PROSLAVO 25-LETNICE ustanovitve Gubčeve brigade je Mokronog marsikaj pridobil; med temi je najvažnejša cesta. Pridobil pa je tudi prijetno sprehajališče na gradu, kjer se obiskovalec lahko usede na nove klopi v prijeten hlad zelo redkega drevesa — dvo-krpega ginka, ki ga sicer gojijo le v botaničnih vrtovih.

■ NA PUSČAVI PRI MOKRONOGU je v nedeljo, 10. septembra, Karel Boh odprl novo gostilno. Ker je tik ceste, bo lahko imela dosti obiskovalcev, če bo znal lastnik goste dobro postreči.

Vojaka - odlična rejca piščancev

Rezervni polkovnik Mirko Jarc in rezervni major Milan Ilič redita na Veliki Loki 6.000 piščancev v sodelovanju z agrokombinatom Emono

Veliko Bukovčev gospodarsko poslopje na Veliki Loki je dolga leta samevalo. Pod nadstreškom je trebanjska kmetijska zadruga hranila stroje, jeseni pa še krompir; po prostorni kašči in hlevih so se podile miši ter podgane, pajki pa razpredali mreže. Počasi, a vztrajno je poslopje propadalo vse do takrat, ko sta zanj zvedela vojaka.

Mirko Jarc in Milan Ilič sta še krepka moža, utrjena v vojaškem življenju. Ob

upokojitvi se nista umaknila vase, da bi obujala spomine na mlada leta in ob tem premišljevala, kako hitro mineva življenje. Hotela sta delati, imeti skrbi, doživeti veselje ob lastnem uspehu. Lotila sta se kmetijskega posla — reje piščancev, podobno, kot je začel njun stanovski tovariš pred nekaj leti pri Novem mestu.

Dogovor in pogodba sta bila hitro sklenjena. Veliki hlev so prebelili, vanj obesili napajalnike in krmilnice, uredili prepračevanje, toda zataknilo se je pri dovoljenju za obratovanje. Pota gor, pota dol; veterinarski inšpektor je vendarle dovolil vselitev, če bodo piščanci stalno zaprti in ločeni od bližnjega sejskega prostora.

2. avgusta so vselili nekaj čez 6.000 enodnevnih piščancev pasme Nichols. Po enem mesecu je že mogoče ugotoviti, da so prostori zelo primerni, rejca pa vestna in sposobna. Kdor se kaj spozna na farmsko rejo, bo vedel, kaj pomeni imeti v enem mesecu pogin celo pod enim odstotkom. Živali zelo lepo priraščajo, poraba močne krme pa je v skladu s predvidevanjem.

»Piščance in krmila dá kombinat, midva pa prispevava delo. Pri živalih dežurava vsak teden eden. Oba imava veliko veselje s tem delom. Če bo mogoče se pred zimo vgraditi centralno kurjavo, jih bova redila tudi čez zimo. Z Emono, predvsem pa z inž. Zabricem, ki vodi kooperacijo, lepo sodelujeva, čeprav je vse težje prodati piščance in cena pada. K nama večkrat prihajajo tudi predstavniki trebanjske zadruge in zmagujejo z glavami, češ zakaj se sami kot najemniki stavbe niso spomnili kaj takega. Res sva sprava imela nekaj težav z dovoljenjem, toda kasneje se je uredilo, pri čemer nama je veliko pomagal predsednik trebanjske občine,« je povedal Milan Ilič, ko je razkazoval preurejene prostore.

M. L.

STARI TRG: dokončen obračun za cesto

Veliko ugibanja, koliko je stala nova cesta skozi Stari trg pri Trebnjem, je povzročila ta gradnja, ki je bila v glavnem končana že pred dvema letoma. Prejšnji teden so se sestali predstavniki trebanjske občine, novomeškega cestnega podjetja in medobčinskega cestnega sklada, da bi preračunali dokončen obračun. Ugotovljeno je bilo, da je asfaltna cesta skupaj z odškodninami in nedokončanim vekom stala 134 milijonov starih dinarjev. Cesta je bila razmeroma draga predvsem zato, ker je speljana po novi trasi, ki je zahtevala precej zemeljskih del.

Rezervni major Milan Ilič kot rejec piščancev. (Foto: M. Legan)

Službo milice je treba okrepiti

V Trebnjem je dela za 13 ljudi, na voljo pa jih je samo 7

Po novem zakonu o notranjih zadevah so v trebanjski občini ustanovili eno samo postajo milice z oddelkom v Mokronogu, kjer je bila do-

slej samostojna postaja. Za vodilne delavce so bili imenovani: za komandirja postaje Viktor Franko, za njevega pomočnika Miha

Marš, za komandirja oddelka v Mokronogu pa Alojz Brunček.

Kako potrebno je okrepiti to javno službo v občini, zgovorno pove podatek, da je bilo v zadnjih treh letih samo prometnih nesreč v občini 327, ki so terjale 11 smrtnih žrtev in povzročile 110 milijonov S din škode. Pri vzdrževanju javnega reda in miru so morali miličniki posredovati 419-krat, velike pa so tudi številke o drugih nalogah, ki jih je morala ta služba izvrševati.

Po teh in drugih podatkih je v soglasju z republiškim sekretariatom predvideno, da bi imeli v občini 18 delovnih mest za miličnike. Medtem ko je v Mokronogu vseh pet mest tudi zasedenih, jih je v Trebnjem od 13 samo 7, kar pomeni, da so sedanji delavci dvojno obremenjeni, če hočejo izvrševati svoje naloge tako, kot zahteva varnost ljudi.

Rodine: samo družno bi šlo

»Od vseh nesreč se nam je najbolj bati ognja. Če bi se on pokazal na naših strehah, nam ne bi bilo pomoči. Vode nimamo!« nam je povedal skupno mnenje vaščanov Rodin in Gor. Dobrave njihov odbornik IVAN PAKIZ, ki si že dolgo prizadeva, da bi napeljali tekočo vodo. Pred nekaj leti so že zajezili en izvir, naredili skupen izlivek in napajališče, vendar so imeli s to nestanovitno vodo že čez glavno sitnost.

Ko so si vodovodarji ogledali druge izvire, so ugotovili, da bi se dalo napeljati vodo le s prečrpavanjem. To pa bi napeljavo precej podražilo in bi moral vsak vaščan kar globoko seči v žep. Ker pa se ob takih priložnostih veliko naredi s prostovoljnimi delom in z drugimi prispevki, bi gotovo šlo, če bi vsi sodelovali. Blizu se čas, ko na polju ne bo več toliko dela, zato bi se kazalo čimprej lotiti priprav, da ne bi spet zgubili eno leto.

Cekinček iz Male Loke

Prve dni septembra se je Franci Vovk iz Trebnjega skupaj z nekaj delavci lotil obrtniške peke krompirjevih čipsov

O usodi cekinčka smo že poročali. Mirenska Dana ga prenehala peči, češ da to delo ni v tesnejši povezavi z njihovo proizvodnjo pijač. Del naprav je proti nekajletnemu odplačevanju odstopila Francu Vovku, ki bo kot zasebni obrtnik nadaljeval to delo v prostorih opuščene mlekarne nekdanje kmetijske šole na Mali Loki. Dana je obljubila strokovno pomoč, saj so si njeni delavci pridobili v nekaj letih precej praktičnih izkušenj.

Prve dni septembra so ljudje že lahko kupili svež cekinček iz Male Loke. Na mokronoški proslavi je šel kar dobro v prodajo, jedli pa so ga lahko tudi obiskovalci ljubljanskega vinskega sejma. Da so s peko lahko začeli, je bilo treba prostore delno preurediti, da bi čimprej ustrezali zahtevam inšpekcije. Precej težav bo še z vodo in elektriko. Letos se je očitno pokazalo, da stiški vodovod ne premore dovolj vode

Nepričakovan promet

V prvih dveh mesecih so v novi samopostrežni trgovini v Kočevju zabeležili za četrtino večji promet, kot so v upravi Trgoprometa pričakovali. Ljudje se na novi način nakupovanja šele privajajo, zato pri Trgoprometu pričakujejo, da bo trgovina dosegla v naslednjih mesecih še občutno večji promet.

Vodovod grade

Prebivalci starega dela naselja Trate pri Kočevju bodo v kratkem dobili vodovod. Precej dela za napeljavo vodovoda so opravili sami s prostovoljnimi delom. Vodovodna skupnost pa je priskrbel material in opravila strokovna dela. Skupno je položeno okoli 650 m vodovodnih cevi. Za vodovod na Trati je prispevala Vodovodna skupnost okoli 13.000 Ndin.

Nova trgovina v Livoldu

Trgopromet Kočevje je že dal delati načrte za gradnjo nove trgovine v Livoldu, ki bo stala v bližini sedanje. Če bodo imeli dovolj denarja, jo bodo začeli graditi že v prihodnjem letu. Sedanja livoldska trgovina je namreč neprimerna in zastarela.

Osnutek plana izdelan

Strokovne službe občinske skupščine Kočevje so pred kratkim izdelale osnutek družbenega plana razvoja občine v letih od 1966 do 1970. Osnutek bo v kratkem dan v široko razpravo, ki bo trajala predvidoma do decembra, do konca leta pa naj bi občinska skupščina, upoštevaje vse pripombe in priporočila, plan dokončno sprejela.

Nezaželena glasba

Po radiu pogosto poslušamo glasbo po željah, stanovalci hiš v okolici nove kočevske klavnice pa morajo poslušati nezaželena glasba — mukanje krav, ki v klavniških hlevih čakajo na zakol.

Za stanovalec je mukanje mučno posebno ponoči, saj jim ne da spati. Mukanju se ne da izogniti, vendar bi ga bilo vsaj čez leta manj slišati, če bi okoli klavnice zasadili drevje. Klavnici je že bilo naročeno, naj drevje zasadi, vendar doslej naročila še ni izpolnila.

Nova zelenjavna trgovina

Trgovsko podjetje »Trgopromet« namerava v stavbi poleg kina »Jadrans« v Kočevju (bivši prostori Pletilstva) urediti prodajalno s sadjem in zelenjavo. Načrte za prenovitev so že dali izdelati. Če bo šlo vse po sreči, bo Kočevje dobilo novo trgovino do 1. maja.

Cene v Kočevju

Pretekli ponedeljek so veljale v trgovini s sadjem in zelenjavo naslednje maloprodajne cene: krompir 0,78 N din, sveže zelje 1,40 N din, fižol v zrnju 4,95 N din, stročji fižol 2,60 N din, čebula 1,48 N din, solata 2,56 N din, paradižnik 2,08 N din, paprika od 1,40 do 1,87 N din, jabolka 2,75 N din, hruške 3,60 N din, pomaranče 5 N din, limone 5,55 N din, grozdje 3,75 N din, slive 1,90 N din, breskve 2,80 N din, lubenice 0,95 N din — vse za 1 kg. Jajca so bila po 0,64 N din.

Priprave za proslavo so se začele

Okvirni program proslave občinskega praznika je že sprejet, dokončni program pa bo sprejet v kratkem

3. oktobra bo občina Kočevje spet praznovala svoj občinski praznik. 6. septembra

Mrtvila smo sami krivi!

Zavod za spomeniško varstvo Slovenije se je dogovoril z založbo Mladinska knjiga, da bo še naprej izdajala poljudno literaturo v zbirki Vodniki po kulturnih in naravnih spomenikih Slovenije. Knjižice bodo žepnega formata in bodo imele povprečno 32 strani. V njih bo bralec dobil strokovne podatke v lepi besedi, ki jo bo razumela večina naših ljudi. Vsebovale bodo zemljepisni in zgodovinski pregled krajev, znamenito

sti in zanimivosti ter njih stanek in razvoj.

Doslej je izšlo 13 knjižic, med njimi tudi ena o naši bližnji okolici — Rog — izpod peresa Janka Jarca. Založba pripravlja še čez dvajset takih knjižic, med njimi tudi delo Toneta Kneza — Novo mesto.

Zal pa je naše področje pri tem premalo ali celo nič zastopano. Ali res ni človeka med nami, ki bi sodeloval v tej lepi akciji in znal predstaviti Kočevje, dolino Kolpe, Ribnico, Sodražico in še druge kraje? Mar so res vsi ti kraji tako brez vsega, da o njih ni dosti slišati in brati v podobnih izdajah. Kaže, da smo le precej sami krivi, če ne sodelujemo pri takem delu. Premalo smo domoljubni in ponosni na svoj kraj ter preveč brezskrbni do dejavnosti, ki so nujno potrebne, če nečemo zaostati za drugimi kraji. Zdi se, da smo se le preveč usmerili na gostinstvo in spominke, na vodniško literaturo pa smo pozabili.

A. ARKO

Dve samopostrežnici

Prebivalci stolpnice v Kidričevi ulici v Kočevju pravijo, da imajo pred nosom kar dve samopostrežnici; prva je Trgoprometova, druga pa je na terasah stolpnice, kjer stanovalec suše perilo.

V tej drugi »samopostrežnici« pogosto izginja perilo. Neznani storilec (ali storilka) opravi delo temeljito, saj včasih ne izgine samo vsa žehta, ampak celo ščipalke za pripenjanje perila.

Avgusta rekorden obisk tujcev

Na Kočevskem je spet lovil princ kneževine Liechtenstein — Avgusta v hotelu 400 tujih nočnin

Avgusta letos je Kočevje obiskalo rekordno število tujcev. Samo hotel »Pugled« je zabeležil kar 400 nočnin tujih gostov in 583 nočnin domačih gostov, v lanskem avgustu pa 339 nočnin tujih gostov in 545 nočnin domačih gostov.

Avgusta vedno prenoči v hotelu »Pugled« največ tujcev, vendar smo v hotelu zvedeli, da so letos prvič zabeležili 400 nočnin tujih turistov. Do te številke je pripomogel z eno nočnino tudi princ Aleksander Liechtenstein, ki je spet prišel na Kočevsko na lov. Princ prihaja na lov že več let, letos pa je prišel že drugič, vendar običajno prenočuje v lovskih kočah.

V avgustu so prenočevali v hotelu Pugled največkrat Av-

striji (127 nočnin), Amerikanci (94 nočnin) in zahodni Nemci (60 nočnin).

Od začetka leta do konca avgusta so v hotelu Pugled

KTK namenila 22 posojil študentom in dijakom

Letos so dodelili na novo 9 posojil — Kdor se po končanem študiju zaposli v KTK, mu posojilo črtajo

Kemična tovarna »Melamina« iz Kočevja daje trenutno posojila za študij 22 študentom in dijakom. Devet posojil je začela tovarna

odbor sprejel okvirni program slovesnosti, vendar še ni dokončen.

Po tem programu naj bi v prazničnih dneh organizirali tudi sindikalne in pionirske športne igre, ki bi se začele že v zadnjih dneh septembra in trajale teden dni.

Likovno razstavo naj bi odprli 30. septembra.

Na predvečer praznika, 2. oktobra, bodo povabili v Kočevje neko dramsko skupino iz Ljubljane.

3. oktobra bo slavnostna seja občinske skupščine, združena z ogledom enega izmed podjetij, razen tega bodo na ta dan položili tudi vence na grobišča padlih v NOB in pred nekatere spomenike.

Med praznovanjem bo filatelistična razstava na temo iz NOB. Razen tega bodo v program slovesnosti vključili tudi nastope rudniške godbe.

Gasilci dobili novo brizgalno

Krstili so jo za »Olgico« — Veljala je skoraj 3 milijone Sdin, kupil pa jo je rudnik

V nedeljo 10. septembra so člani industrijskega gasilskega društva pri rudniku rjavega premoga Kočevje dobili

Predzadnji prekop ceste v Kočevju zaradi 10 kilovoltne kableske zanke je bil opravljen na Trgu svobode. Zadnjič pa bodo zaradi krožnega napajanja Kočevja z elektriko prekopali cesto pri Roškem mostu. (Foto: Prime)

novi gasilsko brizgalno. Kupil jim jo je Rudnik; z vsemi novimi priključki je veljala skoraj 3 milijone Sdin.

Na prisrčni slovesnosti, ki jo je motil le dež, je direktor rudnika Franc Korelec izročil brizgalno predsedniku društva Francu Kendi, ta pa jo je predal poveljniku Lojzetu Tomažinu.

Na slovesnosti — sodelovala je tudi rudniška godba — so govorili: direktor Franc Korelec, predsednik gasilskega društva Franc Kenda in po-

veljnik občinske gasilske zveze Alojz Lesar. V zaključnem delu slavlja so gasilci izvedli krajsi program (usmerjanje vodnega curka v cilj itd.). Gasilci so brizgalno krstili za »Olgico« v spomin na partizansko Olgico Tršič, ki so jo Italijani 1942 ujeli, mučili in ubili. Slovesnost je bila združena s praznovanjem tedna gasilstva (zadnji teden v septembru), ki pa ga v kočevski občini praznujejo ves mesec september.

Gasilsko društvo pri Rudniku je bilo ustanovljeno že leta 1924. Danes šteje 47 članov, od tega 36 operativnih, ostali pa so rezervni (starejši gasilci) in častni.

Kratke o delavski univerzi

V prejšnjem šolskem letu je kočevska delavska univerza organizirala vrsto oddelkov za izobraževanje odraslih. V novem šolskem letu nameravajo dejavnost še povečati, saj so potrebe po izobraževanju odraslih vedno občnejše. Solo za organizatorje proizvodnje večerov kovinarsko, osnovno šolje razne tečaje in seminarje je obiskovalo okrog 300 ljudi.

Na podlagi 8. člena republiškega zakona o varstvu pri delu morajo vsi vodilni ljudje v podjetjih opraviti ustrezen tečaj. Dolej so številna kočevska podjetja že pripravila skupaj z DU program tečajev. Do junija je uspešno opravilo tečaj še precej tovarnišev, ki so za predavanja strokovnjakov iz Kočevja, Novega mesta in Ljubljane pokazali veliko zanimanje. Jeseni bodo tečaje o varnosti pri delu nadaljevali.

Delavska univerza je organizirala tudi tečaj za tuje jezike (nemščina) za trgovce. Podoben tečaj bo jeseni za gostince. Tečaj (vključiti bi veljalo tudi druge tuje jezike) je nedvomno potreben že zaradi vedno večjega števila turistov, najbolj pa je znanje jezikov potrebno prav gostincem in trgovcem.

Za ljudi, zaposlene v administraciji, so nekdo že poskusili s tečajem uporabne slovenščine, pa ni uspel. Iz izkušenj se predobro

vemo, da mnogim po uradnih priporočilih osnovnega znanja slovenščine, pa bi veljalo o tem razmisliti. Tečaj slovenščine za Slovence bi marsikomu koristil, predvsem prenekatemu uradnemu spisu!

V marsikaterem podjetju ovirajo uspešnejše poslovanje neurejena skladišna služba. Delo skladiščnikov ni niti malo lahko, je celo precej odgovorno! Spomniti je bil uspešno zaključen tečaj za skladiščnike, ki zdaj o svojem delu nedvomno več vedo, jeseni pa bodo s podobnimi tečaji nadaljevali.

V Kočevju je še vedno okrog 3.000 zaposlenih brez končane osnovne šole! Podjetja v glavnem še vedno premalo skrbijo za osnovno izobraževanje zaposlenih. V akciji za pridobitev osnovnošolske izobrazbe sta doslej premalo sodelovali tudi Socialistična zveza delovalci tudi Socialistična zveza in predvsem sindikat. Pri delavski univerzi deluje verificirana osnovna šola za odrasle, katere program je precej približen redni šoli, vendar priložnost odraslim. Peti in šesti razred trajata leto dni, sedmi in osmi pa dve leti, predavanja pa so trikrat na teden. Kervanja pa so manj kot stične točke precej ljudi z manj kot stičnimi razredi osnovne šole. Nameravali razredi organizirati jeseni rava šola zanje organizirati jeseni poseben pripravilajni razred, da bodo potem lahko uspešneje delali od petega razreda naprej.

Olepšajmo okolico hiš!

»Teden čistoče« pred občinskim praznikom — Vsak občan bo po svojih močeh prispel k lepši podobi mesta

V kratkem bo občina Kočevje praznovala svoj občinski praznik. Posebna komisija krajevne skupnosti si je že ogledala mesto in opozarjala lastnike hiš in zastopnike hišnih svetov, naj uredijo okolico svojih stanovanjskih zgradb.

Člani komisije so posebno opozarjali, naj občani predvsem sežagajo in pospravijo skladownice drv, ki jih je precej okoli hiš, uredijo okolico stanovanjskih hiš in blo-

kov in sploh po svojih močeh prispevajo za kar naj-lepšo podobo mesta.

Skrb za čistočo mesta je še posebej poverjena podjetju »Komunala« in vrtinarju. Krajevna skupnost bo poskrbela, da bo zelenje in odstranjen enkrat pokošeno in odstranjeno.

Za lepo podobo mesta bodo poskrbeli tudi solarji, ki bodo v tednu čistoče (pred praznikom) pomagali čistiti mesto.

Ogledali so si več podjetij in ustanov

Zanimali so se za samoupravljanje, oblikovanje občinskega proračuna, zdravstvo in socialno zavarovanje, šolstvo, domačo obrt in drugo — Tudi Italijanom so fašisti in nacisti prizadejali precej gorja

Uradna delegacija italijanske občine Arcevia je bila na obisku v ribniški občini od 3. do 5. septembra.

Prva dva dni so bili stiki v glavnem neuradni, tretjega dne pa predvsem uradni.

novilo in da bi v bodoče skupno preprečevali vojne nevarnosti. Poudaril je tudi, naj bi v bodoče krepili poslovne, kulturne in turistične stike med obema občinama.

Predstavniki združenja partizanov Ancone Alberto Polenta, ki so mu fašisti med vojno ubili sina, pa je poudaril, da je sodelovanje partizanov Italije in Jugoslavije potrebno zato, da bi skupno preprečili ponovne vojne grozote.

Potem so si ogledali postajo. Italijanske goste je posebno zanimalo, koliko so razširjene razne bolezni (želodčne, jetika itd.), kako je poskrbljeno za specialistične preglede, kako je z zobozdravstveno in babiško službo, odnosi med socialnim zavarovanjem, zdravstveno službo in zavarovanci itd.

Italijanski gostje so povedali, da imajo v njihovi občini 4 zdravnike (8000 prebivalcev) — v ribniški jih je 5 (12.000 prebivalcev). Zvedeli smo tudi, da v Italiji ni kontracepcijske službe, ker je proti njej cerkev.

Ze pri vstopu v sodraško osnovno šolo so goste spet pretresle fotografije o med vojno porušeni Sodražici.

V razgovoru s predstavniki šole so se gostje predvsem zanimali, kako je sestavljen šolski odbor in za njegove

pristojnosti, za šolski program (kdo ga sestavlja in kako učno osebo lahko vpliva na njegovo vsebino), za roditeljske sestanke in drugo.

Obiskali so še Pletilnico žičnih mrež, kjer so spraševali največ o samoupravljanju, delitvi dohodka, občinskih, republiških in zveznih prispevkih oziroma proračunih, kako je z osebnimi dohodki, če blago ne gre v prodajo itd.

Na kosilu so bili člani delegacije v gostilni »Majolika« in so bili s hrano in postrežbo zelo zadovoljni.

5. septembra so si po uradnem sprejemu, o katerem poročamo posebej italijanski gostje ogledali prostore občinske skupščine Ribnica, podjetje INLES, novo šolo, ki je še vedno v gradnji, in muzej. Razen tega so obiskali razstavo amaterja domačina, bivšega borca Slavka Felicijana. Odkupili so tudi nekaj njegovih slik.

Pred odhodom so gostje povedali, da so doživeli veliko lepega in da bodo o svojih vtisih poročali tudi doma.

Kasno popoldne so se gostje poslovili in odpotovali: nekateri domov, nekateri pa na dopust, ki ga bodo preživeli v Jugoslaviji in nekaterih sosednjih državah.

Z URADNEGA SPREJEMA DELEGACIJE IZ ARCEVIE

Gradimo most trajnega prijateljstva

Prihodnje leto se bosta predvidoma pobratila občina Ribnica in Arcevia — Osnova za pobratenje sta skupna borba proti fašizmu in nacizmu ter krepitev prijateljstva med vsemi narodi sveta — Predstavniki obeh občin so zmenjali med seboj darila — Predstavniki italijanskih partizanov so položili venec pod spomenik v Ribnici

5. septembra je predsednik občinske skupščine Ribnica Bogu Abrahamsberg skupaj s predstavniki Zveze komunistov, Socialistične zveze, Zveze borcev, Zveze mladine in ostalih predstavnikov svečano sprejel delegacijo italijanske občine Arcevia in predstavniške nacionalne zveze partizanov pokrajine Ancona. Sprejem je bil v prostorih občinske skupščine Ribnica.

V pozdravnem govoru (ki ga objavljamo v celoti) je posebno poudaril, da medsebojno spoznavanje in obiski ustvarjajo most, ki bo predvidoma že v prihodnjem letu pripeljal do pobratenja med Arcevia in Ribnico.

Predsednik občine Arcevia Paolo Rossa je naglasil, naj bo pobratenje, ki bo skle-

njeno prihodnje leto, plod skupne borbe proti fašizmu med vojno in prijateljstva med obema občinama. To prijateljstvo naj bi bilo del skupnega prijateljstva Italije in Jugoslavije in hkrati del prijateljstva med narodi vsega sveta, ki ga je potrebno doseči.

Predsednika sta nato obdarila obe občini s slikama. Predsednik občinske skupščine Ribnica je podaril predsedniku občine Arcevia sliko Ribnice, leta pa predsedniku ribniške skupščine sliko Arcevia.

Nato je predsednik občine Arcevia predstavil člane svoje delegacije, ki jih je predsednik občine Ribnica hkrati obdaril z ribniškimi spominki.

Predstavniki nacionalne zveze partizanov za pokrajino Ancona Alberto Polenta je nato predstavil zastavo ene izmed partizanskih enot in razložil, da vsaka zvezdica na njej predstavlja padlega partizana. Predstavniki nacionalne zveze partizanov je nato obdaril nekatere predstavnike občinske skupščine Ribnica in političnih ter družbenih organizacij s knjigo »La Resistenza nell'Anconitatos«, v kateri je opisana partizanska vstaja v pokrajini Ancona, v kateri je sodelovalo tudi več Jugoslovancev, med njimi Stanne Nosan iz Ribnice. To knjigo so podarili tudi ljudski knjižnici.

Po slavnostnem sprejemu so predstavniki italijanske nacionalne zveze partizanov položili tudi venec pred spomenik v Ribnici.

Kar so naše roke v dvajset in več letih zgradile, teptamo z nogami mladine. Tiste mladine, ki naj kmalu začne sama graditi, ki naj kmalu za starejšimi nadaljuje njihovo delo.

Kakor tisti velikan v pesmi iz osnovne šole...

F. Grivec

V Gradbeniku ob polletju izguba

Na nedavnem sestanku predsedstva občinskega sindikalnega sveta v Ribnici so obravnavali gospodarjenje podjetij v prvi polovici letošnjega leta. Obratniki kažejo, da je večina podjetij dobro gospodarila, vendar so bila med njimi tudi slaba. To velja predvsem za GRADBENIK, ki je imel v prvem polletju 17 milijonov S din izgube. Lep uspeh je dosegla Pletilnica žičnih mrež v Sodražici, ki je nakupila za 42 milijonov S din strojev. S tem je omogočila zaposlitev nekaj novih delavcev. V Kovinskem podjetju so se kar dobro prerinili, vendar so se težave začele v drugem polletju, ker zmanjkuje dela.

Sodražica: dobro skrbijo za vodovod

Sodraška krajevna skupnost posveča veliko skrbri urejevanju potov, saj jih je popravljala že pri Sodražici, Zimaricah, Jelovcu, Lipovščici, Globelu in Podklancu. Vrednost teh del ocenjujejo skupaj z gradivom in prevozi na 1.400.000 S din. Pri gradnji pokopaliških vežic je zmanjkalo denarja, saj so zanje porabili vso grobarino za več desetletij naprej. KS ima v načrtu tudi gradnjo mostu čez Bistrico za Pakizem, delati pa ga nameravajo začeti že letos.

Gora: raje farovž kot vodovod!

Krajevna skupnost na Gori si prizadeva, da bi zbrala potrebnih 6 milijonov S din za dograditev šole, v katero je bilo vložnih že okoli 5 milijonov S din. Za šolo so prebivalci sami prispevali milijon dinarjev, ker se dobro zavedajo, da so tudi njim prostori nujno potrebni. Zal zaenkrat ne kaže, da bodo dobili denar. Na Gori so imeli tudi načrt zgraditi vodovod, toda ker je vaškim mozem bolj pri sru gradnja farovža, ki zahteva precej denarja, bodo ljudje še naprej pili vodo iz kamnic.

Velike Poljane k ortneškemu vodovodu

Dolgotrajna suša je prizadela tudi prebivalce Velikih Poljan. Vaščani sicer imajo vodovod, vendar to kaj malo pomaga, če izvira voda presahne ob vsaki večji suši. Zato so se dogovorili, da bodo napeljavo priključili na ortneški vodovod. Vaščani bodo prispevali 650 m³ lesa in računajo, da bodo začeli napeljavati vodovod še letos. S tem bodo za zmeraj uredili preskrbo z vodo. Podobne težave imajo tudi v sosednjem Zlebiču, zato so se Zlebičani odločili, da bodo pod vasjo Gorenji Lazi zajeli vodo in jo napeljali v svoje domove. Kopati so že začeli in računajo, da bodo še letos pili vodo iz svojega vodovoda. Nekaj denarja jim bo prispevala tudi KS Sušje.

Cene v Ribnici

Pretekli ponedeljek so veljale v trgovini s sadjem in zelenjavo naslednje maloprodajne cene: krompir 0,90 N din, sveže zelje 1,20 N din, čebula 1,90 N din, česen 5,20 N din, solata 2,20 N din, paradiznik 2 N din, paprika 1,50 N din, jabolka 2,30 N din, hruške 2,30 N din, pomaranče 5,30 N din, limone 5,40 N din, grozdje 3,12 N din, slive 2 N din, lubenice 1 N din — vse za 1 kg. Jajca so bila po 0,56 N din.

REŠETO

Večina jih ni upoštevala odločbe

Občinska skupščina Ribnica je že spomlad izdala lastnikom hiš ob javnih cestah in poteh odločbo o namestitvi zadrževalcev snega na strehah. Redki pa so občani, ki so odločbo upoštevali. Posebna komisija občinske skupščine bo v kratkem ponovno pregledala hiše in vse, ki niso zadrževalcev snega niso namestili, prijavila sodniku za prekrške. Razen tega namestila občinska skupščina v bodoče stalno skrbeti za čimlepšo podobo Ribnice.

Zupan italijanske občine Arcevia (desni na sliki) je izročil ribniški občini in njenemu predsedniku Bogu Abrahamsbergu (za sliko) panoramo pobratenega italijanskega mesta. (Foto: J. Prime)

Vintarji: prizadevni vaščani

Vintarji, Zadniki in še nekaj drugih vasic na pobočju Slemen je bilo skoraj odrezanih od sveta. Pot je bila slaba in malone neprevozna. V Vintarjih pa imajo dobrega občinskega odbornika Dolščaka, ki se je stvari resno lotil, pomagala pa je tudi krajevna skupnost Sv. Gregor s 300.000 Sdin. Pot, dolga 4 km, je začela spreminjati podobo. Prebivalci vasi so prispevali vsak po 100 prostovoljnih delovnih ur. Potrebno bo le še nekaj dela in cesta bo končno urejena.

Predstavniki občinske skupščine, družbeno-političnih organizacij in nekateri ostali občani so dva popoldneva in večera izkoristili za medsebojno spoznavanje in prijateljske razgovore. Člane delegacije so obiskovali v Domu na Travnici gori, kjer je bila delegacija nastanjena.

4. septembra so predstavniki občine Ribnica in Sodražica razkazali italijanski delegaciji Sodražico.

Najprej so jim pokazali zdravstveno postajo, ki je hkrati spomenik 166 padlim iz Sodražice in okolice. Njihova imena so vklesana na spominski plošči pri vstopu.

Člane italijanske delegacije je to obvestilo močno pretreslo. Predsednik občine Arcevia je takoj izrazil željo, da se kaj takega ne bi več po-

kazni za nesnago. Na ta način bi tudi zbrali nekaj denarja za nagrade!

Turističnim delavcem gre vsaka kor najlepše priznanje. Storili so vse, da bi Ribnica pričakala goste lepa in čista. Vendar pa me je ob kratkem sprehodu skozi Ribnico nekaj posebno zbudilo v oči — obnašanje mladine v gradu. Tu seveda turistični delavci ne morejo storiti ničesar, saj so celo mlilniki brez moči, kakor mi je eden priznal.

V gradu je kavarna, ki pa ne zbuja prevelikega zaupanja. Včasih je slovela kot mladinski kvartaški klub. Moti se gost, če misli, da bo dobil na mizi pred kavarno prt in pepelnik; vesel naj bo, če bo dobil sedež, na katerega otroci ne bi nanesli nekaj prgišč peska. Tudi sicer se zdi, da mladina tu lahko počne, kar hoče, in po svoje zabava — tuje in domače — goste.

Opazoval sem skupino mladincev — najstarejši so imeli okrog 14 ali 15 let — ki je odnesla kavarniško mizo in stole na oder letnega gledališča in tanaško »ajncalaa« (ali tarokrala, ne vem natančno!). Celo pravi prepri se je vnel, kakor med pravimi kvartopirci. Potem so skočili v kavarno na šilce tega ali onega, v glavnem močnega, pokadili cigareto in se pričeli loviti po odru, po kamnitih arkadah nad odrom, skakali z njih na oder in skakali po klopih v gledališču. Če so se klopi prevračale in leteli kavarniški

„Kar storile so roke, to z nogami potepta si...“

Se iz osnovne šole — dolgo je že tega — se spominjam pesmi o divjem možu, ki je nenehno delal, pa nič napravil. Ogradil si je vrt in ga hotel obdelati, toda kar je storil z rokami, je z nogami poteptal. Zanimiva pripodoba, ki bi jo lahko uporabili marsikje, celo v našem gospodarstvu.

Prebral sem: »Ribnica se je v festivalnih dneh polepšala, pomladila, da bi čista in prijazna sprejela številne goste.« Tudi goste iz Italije, iz daljne Arcevia.

Gledam to lepo, čisto in pomlajevo Ribnico, vso dolino, odeto v številne zastave. Od meje do meje občine šopi zastav, številni mlaji s plapolajočimi zastavami na vrhu, slavoloki ob vhodih v Ribnico in veliko krošnjo sredi trga. In vedno manj lepa in čista, predvsem čista, se mi zdi. Sredi Struške ulice ob vhodu na glavno cesto kup konjskega gnoja, ob Bistrici za združenim domom do tržnice čistota ni najboljša, po glavni ulici — po cesti in pločnikih — polno prahu, smeti, papirjev, majhnih in velikih, kot bi že nekaj dni ne bila pometena, nekateri gostinski lokali niso najbolj čisti itd. Nedavno je turistično društvo razdelilo nagrade za najlepše urejene hiše in njihove okolice. Kljub temu se mi zdi, da je po oknih še vse premalo cvetja, nekatero hišo in dvorišča ne v najlepšem redu in bi v prihodnje veljala pravna nagrad vpeljati tudi

Kdaj vse knjige pravočasno?

Črnomaljska knjigarna je letos v glavnem dobro založena s šolskimi knjigami. Kljub temu pa ji še vedno manjka nekaj učbenikov: čitanka za 2. razred, računica za 3. razred, angleška vadnica za 5. razred in učbenik za slovenski jezik za 6. razred osnovne šole. Te knjige še niso izšle. Predvidevajo, da bo čitanka za 2. in računica za 3. razred v prodaji že 1. septembra, medtem ko za drugi dve knjigi še ne vedo.

Ker doslej vsako leto spremlja začetek šole pomanjkanje šolskih knjig (ne samo v Črnomlju), se upravičeno lahko vprašamo, kdaj bodo takšne pomanjkljivosti odpravljene in bo delo v šoli lahko normalno potekalo že od vsega začetka.

Spominki gredo dobro

V črnomaljskem turističnem biroju so povedali, da so letos prodali zelo veliko spominkov, tako da nimajo skoraj nobene zaloge. Najbolj gredo v promet tipični belokranjski predmeti (prtički, pisnice, narodne noše, sejalnice iz slame itd.). Na dan prodajo za okoli deset tisoč starih dinarjev raznih spominkov, in to največ tujim turistom in izseljencom.

Veliko zanimanje za turistične kredite

Letos je v črnomaljski občini dobilo 105 občanov turistične kredite, ki jih je banka dala na priporočilo turističnega društva. Občani so dobili največ milijon Sdin kredita, ki ga morajo vrniti v 5 letih z 8 % obrestmi. Ko dobijo kredit, morajo ljudje po šestih mesecih oddati sobe, in to 45 dni na leto. Preden začnejo sobe oddajati, jih pregleda komisija, ki jih razdeli po kategorijah in določi cene; vendar lahko lastnik sobe tudi sam postavi ceno. Goste pošilja v te sobe turistično društvo, ki za to dobi 10% provizije in 80 Sdin takse.

Občani pa oddajajo sobe tudi brez vednosti društva. Zato pride večkrat do nespornazuma, ko pošljejo goste k njim. V bodoče bodo proti kršilcem pogodbe ostreje nastopili.

Predlagani za sodnike porotnike

Občinska konferenca SZDL v Črnomlju je predlagala za sodnike porotnike pri okrožnem sodišču naslednje občane iz svojega področja:

Vinka Babiča, tehnik iz Kanjarice; Andreja Petka, ravnatelja osnovne šole iz Črnomlja; Antona Vajsa, delovodja iz ZORE; inž. Vlada Vardijana iz Črnomlja; Vojislava Veljka iz BELTA; Blaža Pahuljo, upokojenca iz Črnomlja; Jožeta Vajsa, gozdarskega tehnik; inž. Malko Stefanič, agronomko iz zadruge; Lojzeta Kočevarja, kadrovika iz tovarne ISKRA, ter veterinarja Danila Rusa iz Črnomlja.

Navedeni tovariši bodo postali sodniki porotniki takoj, ko jih bo izvolila republiška skupščina.

NOVICE črnomaljske romune

NEKATERE ZADEVE BI MORALI DOKONČNO RAZČISTITI

Krvodajalstvo in zbiranje zelišč: slabo

Na razširjeni seji občinskega odbora RK v Črnomlju so ocenjevali polletno delo organizacije, naredili načrt za bodoče obdobje, razen tega pa razpravljali o krvodajalstvu in še nekaterih stvareh

V poslovnem poročilu so naglasili, da je pri sklicevanju skupščin RK vse več težav z udeležbo. Medtem ko so prejšnja leta člani v veseljem hodili na sestanke, je za delo RK v zadnjem času vse manj zanimanja. Navzroč so sicer delo v letošnjem prvem polletju zadovoljivo ocenili, zahtevali pa so, da bi morali nekatera neresena vprašanja krvodajalstva dokončno rešiti, sicer uspešnejša dela na tem področju ni mogoče pričakovati.

»Moram res svojo kri plačati?«

Tako še vedno ni razčiščeno vprašanje, ali mora krvodajalec v primeru, da sam potrebuje kri v bolnišnici plačati. O tem je bil govor že na letni skupščini RK, vendar še zdaj ni znano, kako postopajo. To bi morali urediti enotno za področje vse Slovenije ali države, ker res

ne gre, da morajo zdaj krvodajalci, zlasti odlikovanci, kri v bolnišnici plačati. Vnovič so predlagali, naj bi le-ti plačali samo stroške za predejavno krevl.

Da krvodajalske akcije ne uspevajo tako, kot bi lahko, je vzrok tudi dejstvo, da posamezne delovne organizacije različno obravnavajo krvodajalstvo. Ponekod plačujejo krvodajalcem iz kolektiva na dan odvzema krvi delovni dan, ponekod ne, tako so nekateri prikrajšani pri zaslužku.

Slaba organizacija zbiralnih akcij

Na seji so ugotovili tudi, da letošnja akcija za zbiranje zdravih zelišč ni dosegla pričakovanega uspeha. Sezona za zbiranje zelišč je največja v letnem času, med počitnicami, tedaj pa prosvetni delavci nočejo prevzeti nobenih obveznosti. Na podla-

gi dosedanjih izkušenj bi se morali na prihodnje zeliščne akcije drugače pripraviti, sicer jih že vnaprej lahko proglasimo za neuspešne. Ker pa je v Beli krajini zelišč dovolj, šole pa se pogosto za organizacijo izletov brezuspešno obračajo po denarno pomoč k podjetjem, je res škoda, da zbiralne akcije za zelišča propadajo. Šole bi lahko z njimi zaslužile precej denarja.

Da je bila letošnja zbiralna akcija slabo organizirana, pove primer na Sinjem vrhu. Otroci so nabrali na kupe bezgovega cvetja, ki ga je za druga nameravala odkupiti. Toda ker šola nima primerne prostora za skladiščenje, se je cvetja, zmetano na kup, pokvarilo.

Ker je bil na tečaju, je rešil življenje

Pri obravnavi delovnega načrta za naslednje mesece so sklenili okrepiti predvsem področje zdravstvenovzgojnega dela in organizirati še več tečajev za nudenje prve pomoči. Kako so taki tečajji potrebni, se je izkazalo letos julija v Podzemlju. Neki kopalet se je utapjal, in ko so ga neizkušene priče potegnile iz vode, mu niso znali pomagati. Če ne bi slučajno prišel zraven neki tovariš iz Belta, ki je obiskoval tečaj prve pomoči, ponesrečencu ne bi bilo mogoče rešiti življenja.

Organizacija RK bo morala razen tega do konca leta zbrati še 120 krvodajalcev za potrebe novomeške transfuzijske postaje, sodelovala pa bo tudi v pripravah na teden boja proti TBC, ki bo od 24. do 30. septembra

Ali domače sadje ni dobro?

Letos je sadje tudi v Beli krajini izredno obrodilo. Pri vsaki hiši imamo jabolk in drugega sadja, da ne vemo, kam z njim. Ljudje bi radi vse to prodali, saj marsikje težko plačamo davke, vendar tovarna BELSAD od nas ne odkupi toliko, kot bi lahko.

Sami smo kopali temelje lje za tovarno, saj so nam obljubljali, da bodo imeli tudi kmetje od nje korist, toda večkrat smo bili že razočarani. Letos nam plačajo jabolka po 25 S din kilogram, kar je smešno nizka cena, obenem pa tovarna dovažja sadje s Hrvaškega, medtem ko bo naše, domače, zgnilo. Te ga prebivalci bližnjih vasi ne moremo razumeti in menimo, da nam delajo krivico.

V imenu prizadetih
Frančiška Gršič, Rodine 5

V gimnaziji težave s predavatelji

Črnomaljsko gimnazijo obiskuje letos 134 dijakov ali trije manj kot lani. Ravnatelj gimnazije prof. Janez Kambič je povedal, da bodo tudi letos organizirali na šoli razne krožke. Lani so ti pokazali zelo dobre uspehe. Posebno se je izkazal pevski zbor, ki je nastopil na festivalu zborov v Celju in na gimnaziadi v Novi Gorici.

Gimnazija v Črnomlju je ena redkih šol, ki nima težav s prostori. Imajo posebne učilnice za tuje jezike, fiziko in kemijo, biologijo, pevski zbor itd. Težave imajo samo

s telovadnico, ker gostujejo v osnovni šoli.

V šolskem letu 1966/67 so na gimnaziji dosegli zelo dober učni uspeh, saj so od 137 dijakov padli samo trije. Torej jih je izdelalo 98 odst. Pred dvema letoma je s popravnimi izpiti vred izdelalo samo 76 odst. Tudi disciplinskih kazni razen nekaj manjših ukorov ni bilo. Zaključni izpit je napravilo 37 rednih in 2 izredna dijaka.

Ker je nekaj profesorjev nenadoma odpovedalo sodelovanje, nekaj pa jih je zbolelo, so se znašli na gimnaziji

v težkem položaju, saj jim je manjkalo kar 6 profesorjev. Najbolj se je izkazal neki profesor psihologije, ki je že nekaj dni prebival v Črnomlju in bil tudi na konferenci profesorjev. Zadnji dan pred začetkom pouka pa je nezamerno kam izginil. Ravnatelju je pustil lepo napisano pismo, v katerem se opravičuje, ker ne more učiti na njihovi šoli itd.

Na gimnaziji so prepričani, da bodo v naslednjih dneh rešili težave s predavatelji ter da se bo pouk odvijal normalno.

Ambulanta v Semiču spet vsak dan dela

Na zahtevo Semičanov in na priporočilo občinske skupščine Črnomelj je uprava zdravstvenega doma spet uvedla vsakdanje delo v semiški ambulanti. Do konca septembra je ambulanta odprta: ob ponedeljkih od 7. do 14. ure; ob torkih samo popoldne od 14. do 17. ure; ob sredo dopoldne od 7. do 12. ure (popoldne od 14. do 17. ure posvetovalnica); ob četrkih samo dopoldne od 7. do 10. ure; ob petkih popoldne od 14. do 18. ure in ob sobotah dopoldne od 8. do 11. ure.

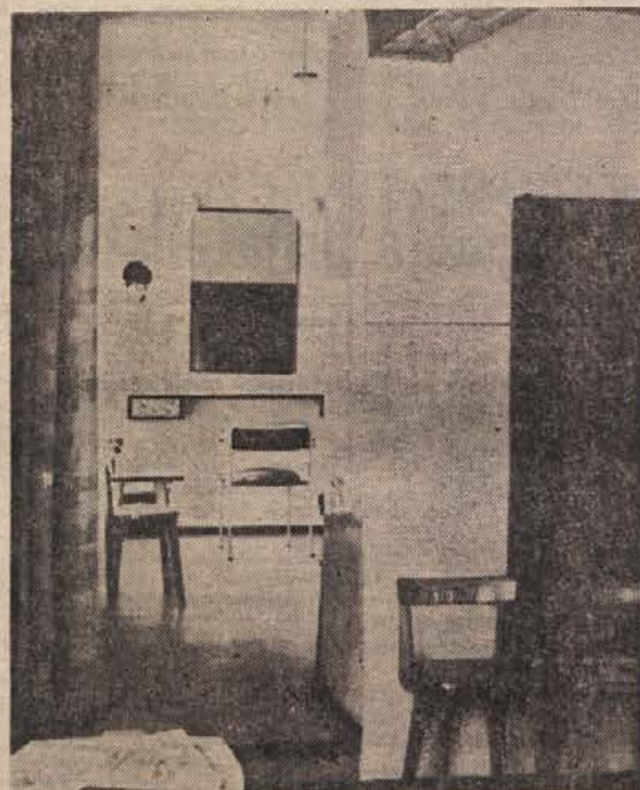
Nov delovni čas bo začel veljati od oktobra dalje, o čemer pa bomo občane pravočasno obvestili. Z zdaj pa dr. Anton Kvasič spet vsak dan dela v Semiču, razen ob ponedeljkih od 19. ure zvečer do torka 7. ure zjutraj in ob četrkih od 19. ure zvečer do petka zjutraj, ko dežura v zdravstvenem domu Črnomelj.

Nepozabni kulturni užitek

Odbor za proslavo 25-letnice Cankarjeve brigade je omogočil 9. septembra zvečer gostovanje narodnega gledališča iz Ljubljane. Črnomalčanom, številnim drugim Belokranjcem iz okoliških krajev in gostom so zaigrali Goldonijevo komedijo »Primorske zdrahe«.

Občinstvo v nabitih polni dvorani črnomaljskega prosvetnega doma je z navdušenimi ploskanjem spremljalo predstavo, ob koncu pa so se Črnomaljeci umetnikom zahvalili s šopkom nageljnove. Po predstavi so se gledalci zadovoljni razhajali z željo, da bi bili deležni še več takih kulturnih užikov.

K. W.

K napredku, s katerim se zadnje čase v Semiču lahko pohvalijo, sodi tudi pred kratkim odprti prenovljeni brivsko-frizerski salon. Lokal se sodobno uredili in je odprt vsak dan od 8. do 11. ure dopoldne ter od 14.30 do 18.30 popoldne. Ob nedeljah delajo od 7. do 11. ure, ob ponedeljkih pa je zaprto. Pomočnica in hkrati poslovodkinja Tončka Lukšič opravlja vsa dela v moškem in ženskem oddelku. Pomaga ji stalna vajenka, ob sobotah pa dobijo strokovno pomoč iz Črnomlja. (Foto: Ria Bačar)

Preproge na 8-mesečno brezobrestno odplačilo nudi

„Delektstil“ ČRNOMELJ

ČRNOMALJSKI DROBIR

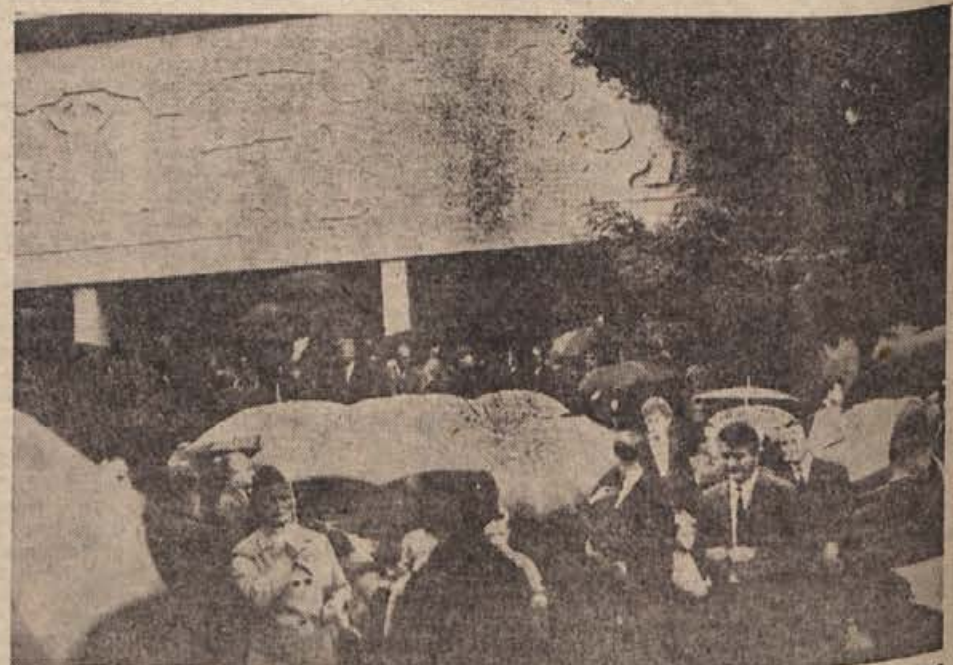
AVTO-MOTO DRUŠTVO Črnomelj je pred kratkim končalo v Semiču tečaj za voznike motornih vozil A in B kategorije. Za izpit se je prijavilo 42 kandidatov, od tega 16 žensk, toda vsi niso bili dobro pripravljani. Teoretični del izpita je opravilo 33 kandidatov, praktično vožnjo pa samo 21 voznikov. Koniec avgusta se je šoferski tečaj začel tudi na Vinici, kjer ga obiskuje 14 moških in 1 ženska.

171 JIH JE BREZ DELA — Pri podružnici zavoda za zaposlovanje v Črnomlju je bilo v začetku septembra pripravljenih 171 ob-

čanov brez dela. Podatki kažejo, da brezposelnost sicer zelo počasi vendarle narašča. Med temi, ki še iščejo službo, je 37 kvalificiranih, 8 polkvalificiranih, 11 z nižješolsko izobrazbo in 10 z visokimi, višjimi ali končnimi srednjimi šolami.

FOLKLORNA SKUPINA iz Starega trga je 3. septembra z uspehom nastopala na prireditvi »Dan narodnih noš v Kamniku«. Belokranjci so bili zelo lepo sprejeti. Starotrški plesalci so se seznanili tudi s folklorno skupino iz Trata ter se dogovorili za sodelovanje. Po prireditvi so se Starotrški z želeno odpeljali na Veliko Planino in se pozno zvečer z lepimi vtisi vrnili domov.

UCENCI 6., 7. IN 8. RAZREDOV se hodijo k pouku v novo poslopje osemletke na Loki. Večino pouka imajo v dopoldanskem času, kar so si učenci in njihovi starši že dolgo želeli.

Nedeljsko srečanje borcev Cankarjeve brigade v Črnomlju bi bilo lahko mnogo prijetnejše, če bi se prireditve odvijala na prostem, kot je bilo predvideno. Zaradi dežja pa je bila slavnost v prosvetnem domu, kjer je bilo premalo prostora za vse, ki so želeli prisostvovati. Množica ljudi je poslušala program kar pod dežniki pred stavbo. Na srečo je bilo poskrbljeno za ozvočenje. (Foto: Mirko Vesel)

KZ Metlika komajda rentabilno

Letošnje prvo polletje je metliška zadruga prebrodila brez izgube, toda šlo je za las! V prihodnje so nujne nekatere spremembe, med katerimi bo najbolj boleča premestitev oziroma odpust odvečne delovne sile

Pred kratkim je zadrugi svet kmetijske zadruge Metlika razpravjal o polletnem gospodarjenju, ki se je izkazalo prav na meji rentabilnega poslovanja. Pretresali so podatke, da je zadruga dosegla 53. odst. letnega plana (47 odst. več kot lani v prvih 6 mesecih), ustvarila 4.063.730 Ndin celotnega dohodka, da so porasli zasluzki za 20 odst. in da ima zdaj 78 zaposlenih in povprečno 65.800 S din na mesec.

Največ je vrgel trgovski promet, kjer izkazuje celo 60.542 Ndin ostanka dohodka, medtem ko lastna proizvodnja, živinoreja in strojni park niso rentabilni. Ker so že lani ugotovili, da se jim pitane živine ne izplača, je začela zadruga po sklepu zadržnega sveta zmanjševati stalez živine ter to dejavnost polagoma opuščati.

Zadruga je razen tega v prvem polletju odkupila in prodala 213 glav živine (pretežno v Italijo), razmeroma dober odkup pa je bil dosežen tudi z jajci, žiti, fižolom, kožami, zdravilnimi zelišči in mlekom. Tega so odkupili 183.892 litrov.

Nad rahlo izgubo, ki jo trenutno izkazuje tudi vinska klet, si člani zadržnega sveta ne delajo skrbi, saj vedo, da se bo v njej prava dejavnost začela šele proti koncu leta. Zadrugi svet je polletno

poslovno poročilo potrdil, hkrati pa sklenil, da je treba v prihodnje še bolj varčevati z vsakim dinarjem. Ker se v vinogradniški in lastni proizvodnji pojavlja višek delovne sile (gre za okoli 10 ljudi), so sklenili, naj jih premestijo na druga delovna mesta. Če teh ne bi bilo, bi morali posameznike odpustiti, čeprav s težkim srcem. Nekatere delavke so na posestvu že od ustanovitve. Dolejš so jih tudi čez zimo lahko obdržali v rednem delovnem razmerju, čeprav vselej niso imele dela.

Letos deloma zaradi novega načina proizvodnje, deloma zaradi varčevanja, ne bo šlo več tako.

Prav tako bodo prodali odvečna osnovna sredstva, ki pomenijo finančno breme. Namesto dveh starih traktorjev in kombajnov, ki ju nameravajo prodati, bodo kupili le po en tak stroj, toda večji in sodoben.

Člani zadržnega sveta menijo, da izgube tudi konec leta ne bo, če bodo uresničeni sklepi ter priporočila glede nadaljnega poslovanja.

Med 71 je bilo le 26 izbranih

Tudi letošnji javni razpis za vpis v poklicno šolo tovarne BETI je naletel na velik odmev: prijavilo se je kar 71 deklet. K sprejemnim izpitom iz slovenščine in matematike jih je prišlo 60. Med temi je samo 16 kandidatk pravilno rešilo matematične naloge, izpit iz materinega jezika pa jih je uspešno opravilo 46.

Tiste, ki so zadovoljivo naredile izpit vsaj iz 1 predmeta, je uprava šole povabila še na testiranje (preizkus umskih in ročnih sposobnosti) ter na pregled vida. Sela, ko je bilo vse to opravljeno, so izbrali 26 kandidatk za prvi

letnik, kolikor jih lahko sprejmejo. Letošnje novinke so iz raznih krajev: 14 jih je iz Metlike, 4 iz Črnomlja, 3 iz Semiča, 1 iz Vinice, 1 iz Mirne peči in 3 iz občine Ozalj.

Vzor humanosti in dobrih odnosov

Letos je v zgodnji pomladi kmetovalcu Marku Matjašiču v Metliki rdeči petelin uničil gospodarsko poslopje. Najbližji sosed Kapušin mu je v zadnjem trenutku rešil živino in otroka, ki je bil sam doma.

Vest o nesreči, ki je zadela marljivega kmetovalca, kakršen je tovariš Matjašič, je žalostno odjeknila med metliškimi prebivalstvom. Takoj so priskočili na pomoč sosedje, znanci in sorodniki, ti so pripeljali seno, da je pogorelec lahko obdržal živino. Denarno pomoč pa so prispevali člani ZZB in občinska skupščina Metlika. Razen teh se je iz izdatno pomočjo izkazala tudi metliška zadruga.

Danes pri Matjašičevih že stoji novo gospodarsko poslopje in hlev. Gospodar gajnjen pripoveduje o ljudeh, ki so mu pomagali v nesreči, zlasti o razumevanju, ki so ga pokazali v zadrugi, v borčevski organizaciji in na občini. Ob tem pa je treba pohvaliti darovalce ne samo zavoljo denarne pomoči, temveč tudi zaradi humanosti in dobrih odnosov med ljudmi, kakršni so potrebni v naši socialistični družbi.

Gotovo so taki odnosi malo drugačni od tistih, o katerih beremo v časopisih pod naslovom »Ljudje med seboj« ali »Naša ulica«. Včasih že dobimo vtis, da je med našimi ljudmi le še malo poštenosti in dobrih odnosov, a vidimo, da vendarle ni tako.

Zgodi se, da nekdo populi ravnokar posajene trte ali poroze trte z nezrelim grozdem, olupi mlada drevesca ali blatí ime poštenega delovnega človeka. Če bi raziskali, kdo to dela, bi ugotovili, da le taki ljudje, ki imajo sami nečedno preteklost. Sreča je,

da vseeno še znamo ločiti zrno od plevla.

REGINA FIR

V soboto na Grabrovec!

Ob otvoritvi mostu na cesti Grabrovec-Bušinja vas prireja krajevna skupnost Grabrovec vrtno veselico. Prireditelj bo v soboto, 16. septembra, ob 14. uri. Organizatorji obljublajo pristno domače vino in jedila, ki bodo vsakomur všeč.

Gradaški lovci zidajo koč

Ze preč leti se je lovska družina Gradac lotila zidave lasne koč na Kučarju, vendar so gradbena dela zaspala. Lani pa so na pobudo bivšega predsednika občinske skupščine Franca Vrviščarja z deli vnovič začeli. Lani so postavili vodnjak, letos pa s prostovoljnimi delom zgradili prtilične prostore nove koč. 14 članov lovske družine hodi skoraj vsako nedeljo na Kučar in pridno dela.

MALI OGLAS,

ki ga objavite v Dolenjskem listu - zanesljiv uspeh! Prexere ga 130 tisoč gospodin, vdovcev, kmetovalcev, dijakov, uslužbenk in vojakov doma in po svetu! - Poskusite!

SPREHOD PO METLIKI

■ Kanalizacija Vinogradniške ceste dobro napreduje, čepur se morajo delavci na vsak meter jarka boriti z živo skalo. Kanalizacija bodo potegnili do Steznarja, nakar bodo uredili cestišče in ga prihodnji mesec asfaltirali.

Urejena je tudi krajša cesta Na požeg. Tako bosta s asfaltem povezana Vinogradniška cesta in Partizanski trg.

■ Uspešno potekajo dela na novi cesti med stanovanjskimi bloki, na kateri že polagajo granitne robnike. Tudi ta cesta bo do srede oktobra asfaltirana. Za zdaj bo priključena le na Tovarniško cesto, njen spodnji priključek na Cankarjevo cesto pa bo urejen prihodnje leto.

■ Na zadnji del makadamske ceste od železniške postaje do Kolpe v dolžini nekaj sto metrov so pred kratkim začeli navažati rečni prod. Cestišče bodo obnovili in ga utrdili, nakar bodo nanj položili asfalt. Tako se bodo drugo leto številni kopački pripeljali po asfaltu prav do kopaljšča, s tem bo na tej cesti konec kotanj in

nevšečnega prahu, ki je mnoge izletnike spravil v slabo voljo.

■ Nova restavracija na metliškem kopaljšču na Kolpi bo odprta tudi po kopalni sezoni. Domačini in tuji jo radi že sedaj obiskujejo, saj jih je mnogo, ki si žele v popoldnevih in večerih odpočiti v miru sredi zelenja in v neposredni bližini lepe, bistrre vode. Še večji obisk pričakujejo v oktobru, ko bo asfaltirana cesta od Carove gostilne pa do Kolpe.

■ V Metliki še vedno prekrivajo strehe, ki jih je pobila zadnja debela toča. Skoda je le, da so nekatere stare stavbe prekrili s nekusno cementno opeko in tako skrivali zunanjo podobo hiš.

Predvsem sezonska obutev

V prodajalni BOROVO v Metliki so letos prodali 7811 parov čevljev ali za 21.646.795 Sdin. Spomladi in poleti so prodali največ sandal, japonk in drugih lažjih čevljev. Za jesen in zimo so že nabavili težjo usnjeno in gumijasto obutev. V trgovini so povedali, da zdaj primanjkuje otroške obutev. Poskusili so jo nabaviti pri kooperantih, vendar brez uspeha. V tej trgovini prodajajo obutev tovarne BOROVO ter njenih kooperantov: NADA Zrenjanin, SOLID Subotica, VIO Varaždin, VODNO Skopje itd.

V prodajalni tovarne PEKO pa so letos prodali 3667 parov obutev ali za 14.616.270 Sdin, kar je nekoliko manj kot lani. Tudi pri njih so prodali največ letne obutev. Trenutno imajo na zalogi vse vrste čevljev. Razen obutev tovarne PEKO, prodajajo še čevlje tovarne LILET Maribor, ZENIT Belina, Zagreb, JELEN Tolmin itd.

V Podzemlju bodo zbirali za gasilsko družbeni dom

Člani gasilskega društva Podzemelj so letos s prostovoljnimi delom začeli graditi lasten gasilsko-družbeni dom in gradnjo prve faze končali brez vsake pomoči. Kletne prostore v stavbi so zaprli, tako da v njih že shranjujejo gasilsko opremo, orodje in obleko. Za nadaljevanje gradnje, predvsem za nabavo strešne in zidne opeke, pa je potreben denar, zato nameravajo gasilci organizirati v Podzemlju in okoliških vaseh nabiralno akcijo. Priprani so, da bodo zbrali precej denarja, vendar računajo tudi na družbeno pomoč, potrebno za dokončanje gradbenih del.

Registrirali so že 130 motornih vozil

V metliški občini je registrirano okoli 550 motorjev, ter tovornih in osebnih avtomobilov. Samo letos so registrirali 130 motornih vozil.

Od 10. septembra dalje bodo v Metliki registrirali tudi mopede in zamenjavali potrdila o znanju prometnih predpisov za voziška dovoljenja A kategorije. Potrdila bodo zamenjevali samo do konca leta. Občani morajo prinesiti zdrav. spričevalo, ki ni starejše kot 6 mesecev in dve fotografiji 3,5 x 4,5. Letos je opravilo voziški izpit 63 občanov metliške občine.

Kopališče v Podzemlju še odprto

Poslednje goste, ki so daljša časa pod lastnimi šotori preživljali počitnice na Kolpi v Podzemlju, je pregnalo šele neurje pred desetimi dnevi. Prehodni gostje pa so še zmeraj vsak dan prihajali na kovanje, saj so 2. septembra v Kolpi namerili še 24 stopinj. Bife na podzemeljskem kopaljšču je še odprt vse od 9. dopoldne do večera. Zadnje čase prireja tu zakuske tudi vse več kolektivov.

Letos je prišlo veliko prvošolcev

Otroke vozijo v šolo s kombijem — Varstvo otrok izven šolskega pouka tudi letos — Topli obroki v šolski kuhinji za 20 Sdin dražji

Ravnatelj metliške osnovne šole tov. Ivan Zele, nam je povedal, da toliko otrok kot letos že dolgo niso vpisali. Prihodnje leto pričakujejo še več prvošolcev.

Metliško osnovno šolo obiskuje letos 590 otrok, ki majajo pouk v dveh izmenah; dopoldan učenci od 5. do 8. razreda, popoldan učenci nižjih razredov. Ko bodo končane še štiri nove učilnice, bodo imeli dopoldan pouk tudi učenci 4. razreda. Ker ni bilo na Suhorju dovolj otrok za 7. in 8. razred, se vozijo učenci teh dveh razredov v Metliko. Letos je osnovna šola kupila tudi nov kombi, s

katerim vozijo v šolo in domov otroke s Suhorja, iz Drašičev in Božakovoga.

Ker nimajo dovolj denarja, so se že spomladi odločili, da bodo letos dokončali šolo, drugo leto pa uredili okolico. Toda črnomalsko podjetje ni pravočasno dokončalo del, tako da ni zdaj urejeno ne eno ne drugo.

Letos so na metliški šoli razpisali tudi varstvo otrok izven šolskega časa. Na razpis se je prijavilo samo 7 kandidatov, zdaj pa bi starši kar naenkrat radi imeli otroke preskrbljene, ko so sami v službi. Na šoli so poveda-

li, da bodo še enkrat povabili starše, naj pošljajo otroke v šolo tudi izven šolskega pouka. Če bo dovolj prijavljencev, bodo poskušali dobiti učiteljico, ki bo skrbelo za te otroke. Lani so bili uspehi otrok, ki so bili v varstvu, izredni, saj so izdelali s 98,5%. Ker ne dobijo več mednarodne pomoči, so morali letos podražiti malico in kosilo v šolski kuhinji. Zdaj stane malica 800 S din na mesec, kosilo za učence od 1. do 5. razreda 100 S din in za učence od 6. do 8. razreda 120 S din na dan.

F. P.

Začetne težave bo treba prebroditi

Prvega septembra je odprl v metliškem gradu inž. Valt Jurečič izredno lepo opremljeno elektromehanično delavnico. Ko sem ga obiskal, se je ravno trudil z mopedom, ki ga je kupil, da bi lahko hitreje obiskoval stranke. Prosil sem ga, naj mi odgovori na nekaj vprašanj.

— Slišal sem, da ste iz Komanjevice. Kako to, da ste se preselili čez Gorjance?

— Ko sem se jaz malo potepal po svetu, se je žena zaposlila v Metliki. Ker mi je tu všeč, sem se odločil, da bom ostal in odprl elektromehanično delavnico. Najprej sem nameraval popravljati tudi radioaparate in televizorje. Toda ker je ravno takrat kolega Molek odprl delavnico za popravilo teh aparatov, sem se razen popravila gospodinjskih strojev lotil še elektroinštalaterskega dela.

— Zakaj ste odprli delavnico prav v gradu?

— V Metliki do nedavnega ni bilo nobene elektromehanične delavnice. Ker sem bil brez dela, sem na občini zaprosil za obrt. Tu so mi šli zelo na roko in mi ponudili

prostoro v gradu. Prej so bile tu šolska jedilnica, kuhinja in skladišče. Teh prostorov že dolgo ni nihče uporabljal

Inž. Valt Jurečič pred svojim obnovljenim lokalom v Metliki

zato so bili zelo zanemarjeni. Moral sem krepko poprijeti, da sem uredil stanovanje in

lokal. Skoraj vse sem naredil sam, celo parket sem sam položil.

— Koliko vas je stalo vse skupaj?

— Na pamet bi težko točno povedal, koliko, mislim pa, da okoli 4 milijone. Seveda tu ni vračunano moje delo.

— Kako ste zadovoljni z začetkom in ali imate že kaj naročil?

— V teh nekaj dneh je bilo pri meni že dosti ljudi. Toda večina je prišla samo gledat, kakšen je lokal in kako je opremljen. Mogoče je bil kdo razočaran, ker ni videl aparatur in orodja. Moram poudariti, da lokal še daleč ni tako urejen, kot želim, da bi bil. Kupiti bom moral še precej orodja in instrumentov ter nadomestnih delov. Zdaj moram skoraj za vsak rezervni del posebej v trgovino. Kljub temu sem z začetkom zadovoljen in upam, da bom prebrodil težave. Zato se moram zahvaliti tudi občinski skupščini, posebno prof. Dularju, ki mi je pomagal, kjer je mogel.

F. P.

MLADEŽ vedno rada obiskuje novo Mercatorjevo trgovino v Metliki. Obenem, ko kupujejo zvezke, si lahko ogledajo še vsakovrstne igrače, punčke, avtomobile... (Foto: Ria Bačer)

OD CETRTKA DO CETRTKA

BARAKA ZA CIGANE — Te dni so kupili Pionirjevo barako v Gotni vasi za stanovanja ciganskih družin. Polovico barake bodo prodali družini v Gotni vasi, polovico pa družini v Zabjeku.

VEČERAJ O SOLI »KATJA RUPENA« — Svet novomeške krajevne skupnosti se je večeraj spet sestalo in obravnaval vprašanja osnovne šole »Katja Rupena« ter smihelske šole ob začetku šolskega leta. Obravnaval je tudi delo krajevne skupnosti v letošnjem prvem polletju.

VEC JAVNIH LUCI V STRAZI — Po nedavnem sklepu krajevne skupnosti bodo v Strazi še letos razsvetljali javno razsvetljavo.

DANES O NALOGAH SINDIKATOV — Danes ob 12. uri bodo predsedniki in tajniki novomeških sindikalnih podružnic v sindikalni dvorani na Društvenem trgu začeli posvet o nalogah sindikatov v naslednjem obdobju. Take posvete so imele že vse podeželske sindikalne organizacije v novomeški občini.

V TOREK OBSS IN ODBORNIKI — V torek, 19. septembra, bo v Novem mestu skupna seja občinskega sindikalnega sveta in odborov zborov delovnih skupnosti ObS. Razpravljali bodo o gospodarskih gibanjih v letošnjem prvem polletju.

LETOS 12 NOVIH ODDELKOV — Izvršni odbor temeljne izobraževalne skupnosti v Novem mestu je bil na seji 8. septembra seznanjen, da imajo osnovne šole v novomeški občini letos 12 novih oddelkov. Nove oddelke so osnovne šole odprle na podlagi določil republiškega sekretariata za prosveto in kulturo. V teh določilih je rečeno, koliko učencev smejo imeti posamezni oddelki. Sredstva za nove oddelke bo temeljna izobraževalna skupnost odobrila, ko bo zvedela za natančno število učnih ur in drugo obvezno dejavnost v osnovnih šolah.

CISTERNE SO VKOPALI — Na Otočcu so pred kratkim dokončno vkopali dve cisterni velikanki. Komunalno podjetje iz Novega mesta zdaj postavlja robnike na prostoru bencinske črpalke, samo črpalke pa obnavlja.

VODOVODE OBNAV-LJAJO — V Zabji vasi in na Trubarjevi ulici v Novem mestu so te dni začeli obnavljati vodovode. Sedanja dela opravlja po naročilu podjetja VODOVOD komunalno podjetje.

PROSILCEV VEC KOT ŠTIPENDIJ — Izobraževalna skupnost je te dni ugotovila, da ne bo imela dovolj denarja za vse, ki prosijo za štípendije. Letos bodo razpisali štípendije zlasti za študij matematike in fizike, ker ustreznih predavateljev v novomeški občini manjka.

Nova topliška trafika odprta

V Dolenjskih Toplicah so 7. septembra odprli novozgrajeno trafiko. Odprli so jo z zamudo sedmih dni, ker so se gradbena dela zavlekla. Ker so morali prostor, v katerem je bila trafika od srede junja — takrat so staro trafiko podrlí — ob začetku šolskega leta izprazniti za učilnico, so bili Topličani nekaj dni brez trafike. Nove trafike so veseli, pravijo pa, da ima pomanjkljivost: njeno skladišče je brez ventilacije. Zatrjujejo, da so na pomanjkljivost opozorili, ko je bila trafika še v delu, da pa so graditelji opozorilo očitno prestžili.

IZOBRAŽEVANJE NA NOVEM VRTILJAKU

„Al' bo kal pognalo seme...?“

Izobraževalna skupnost se še ni znebila težav, ki so hromile tudi prejšnjo organizacijo šolstva in sistem financiranja — Delovne organizacije so se slabo odrezale...

V petek, 8. septembra dopoldne, se je v Novem mestu sestala izvršni odbor temeljne izobraževalne skupnosti, da bi se prepričal, ali bo dovolj sredstev do konca leta 1967, ki jih je izobraževalna skupnost dolžna preskrbeti za predšolske in šolske varstvene zavode, osnovne in srednje šole, za štípendije in prevoze osnovnošolcev in srednješolcev ter druge izobraževalne dejavnosti.

Predsednik izobraževalne skupnosti prof. Veljko Troha je pred sejo povedal, da ni bilo pričakovati bistvene spremembe glede denarja za izobraževanje. Izobraževalna skupnost je mlada samoupravna tvorba, zato tudi težave, ki se pojavljajo, nikogar ne presenečajo.

Izvršni odbor se je v razpravi predvsem oprl na podatke iz prvih dveh mesecev obdobja in delovanja izobraževalne skupnosti. V tem času je bilo 1.490.811 Ndin dohodkov, izdatkov pa 1.660.487 Ndin. Šole so julija dobile 80-odstotne akontacije namesto 100-odstotnih, da pa se to ne bi ponovilo tudi v avgustu, je izobraževalna skupnost najela 170.000 Ndin obratnega kredita.

Dvomesečni dohodek izobraževalne skupnosti je za 9,3 odstotka manjši od predvidenega, ker se je namesto 33,3 odst. polletne (predvidene) vsote nateklo le 24 odst. denarja.

Dohodkov iz delovnega razmerja (najmočnejši vir financiranja) so nabrali 28,69 odstotkov. Tudi drugi viri so bili v prvih dveh mesecih precej slabotni. Občinski prometni davek od prodaje blaga na drobno je dal 7,3 odst. manj.

Tudi prispevki občin za strokovno šolstvo so bili manjši: črnomaljska občina je v juliju in avgustu plačala komaj 7 odst., metliška in trebanjska po 13 odst., gospodarske organizacije v novomeški občini pa 23 odst.

Sem ter tja po Suhi krajini

DIVJAD UNICUJE PRIDELKE — V okolici Ajdovca, Lašče in nekaterih drugih krajih v Suhi krajini so se pojavili medvedi, divji prašiči, jeleni in druga divjad in začeli uničevati pridelke, ki jih kmetovalci še niso pospravili s polj. Občutno so poškodovana kornjaška ter njive s peso, korenjem in drugimi krmilnimi rastlinami.

ZARES SUHA SUHA KRAJINA — Suša je Suho krajino hudo prizadela, zaradi česar so vsi pridelki manjši in domala v vseh krajih primanjkuje vode za življenje. Zaradi suše so nakosili zelo malo sena, kmetje pa so prodali veliko več goveda in prašičev, kot bi jih sicer. Na krajevnem uradu v Žužemberku so letos izdali že 83 živinskih potnih listov. Proti suši in drugim elementarnim nesgodam je zavarovanih zelo malo suhokrajnskih kmetov, zato so posledice hude. Ljudem primanjkuje denarja za davke in prispevke za zdravstveno zavarovanje. Na krajevnem uradu v Žužemberku imajo okoli osem prošelj, s katerimi kmetje prosijo za zmanjšanje denarnih dajatev. Veliko prošelj so poslali kmetje pristojnim organom, ki naj bi jim zmanjšali prispevke za zdravstveno zavarovanje.

VEDNO VEC KMETIJSKIH STROJEV — Razveseljivo je, da so si suhokrajnski kmetje v zadnjem času nabavili motorne kosilnice in druge kmetijske stroje, da bodo lažje obdelovali kmetijske površine in povečali pridelke. Lotili so se tudi obnove domačij. Veliko gospodarskih poslopij in hiš je obnovljenih, več pa tudi novih. Zasebno gradnjo pospešujejo tudi v samsen Žužemberku, kjer trenutno grada sedem hiš, deset pa so jih dozdajal v zadnjih letih.

POLJSKIH PRIDELKOV MANJ, SADIJA VEC — Pridelki žit, krompirja in drugih poljskih je bil v Suhi krajini letos ponekod polovico slabši kot v zadnjih desetih letih. Dobro pa je obrodilo sadje in bodo slasti jabolki pridelali več kot kdaj prej v zadnjih petnajstih letih.

— namesto predvidenih 33,3 odstotka.

Da bi izboljšali odnos delovnih organizacij do financiranja izobraževanja, so začeli predstavniki izobraževalne skupnosti in občinske skupščine (zlasti podpredsednik Avgust Avbar) stalno in živahno sodelovati z delovnimi organizacijami. Plod neshetih osebnih obiskov in pismenih stikov je bil razveseljiv in obetajoč: NOVOTEKS, LABOD, PIONIR, GORJANCI so že kar vnaprej plačali prispevke za izobraževanje in s tem najlepše izpolnili republiško priporočilo. Vrsta večjih delovnih organizacij (IMV idr.) in še več manjših je priporočilo, naj dajo po 1 odstotek bruto osebnih dohodkov za izobraževanje, zavrnila ali sploh ni odgovorila, še manj podpisala pogodbe o financiranju. Organi izobraževalne skupnosti, občinske skupščine, ki se jim bodo morale pridružiti tudi občinske družbeno-politične organizacije, ne bodo nehali spodbujati delavskih svetov in drugih organov upravljanja v delovnih organizacijah k pritrilnim odgovorom na republiško priporočilo vse dotlej, dokler financiranje strokovnega šolstva ne bo zakonjerno. Iz polletnih obračunov o dohodkih v delovnih organizacijah je razvidno, da bi bilo za šolstvo in sploh za izobraževanje dovolj denarja, če bi predvidene prispevke plačale vse delovne organizacije.

Zabavajte se ob gramofonu

V prodajalni ELEKTROTEHNE v Novem mestu imajo veliko izbiro domačih in uvoženih gramofonov z vgrajenimi ojačevalci in gramofonov za priključitev na radijski sprejemnik. Cene gramofonov z vgrajenimi ojačevalci se gibljejo okoli 400 Ndin, gramofonov brez ojačevalca pa okoli 200 Ndin. V prodajalni lahko dobite tudi igle in kristalne vložke za vse vrste gramofonov. Na zalogi imajo še nekaj plošč po znižani ceni in veliko izbiro plošč z resno, narodno in zabavno glasbo.

ŽUŽEMBERK

Pridite na gasilsko prireditev!

Letos so žužemberški gasilci zgradili nov gasilski stolp in popravili dom. To delo bi bilo treba narediti že pred leti, toda takrat ni bilo ne denarja ne volje. Člani desetine so letos prostovoljno darovali po 50 ur, da je bila njihova stara želja uresničena do krajevnega praznika, 13. julija. Za gradnjo je bilo porabljenih nekaj nad dva milijona Sdin. Gasilci so denar priložili na veseljih, del pa so prispevale tudi gospodarske organizacije in krajevna skupnost. Ob tej priložnosti se jim društvo pristočno zahvaljuje.

Dejavnosti v bodoče društvo ne bo opustilo. S pomočjo vaščanov Zafare namerava zgraditi velik vodnjak, v katerem bo dovolj vode za gašenje požarov, pa tudi za potrebe te vasi. Vodnjaka nameravajo zgraditi tudi v Budganji vasi in v Gradencu, pri čemer bo pomagala tudi krajevna skupnost.

Društvo bo priredilo v nedeljo, 17. septembra, ob 14. uri popoldne na Loki v Žužemberku slovesno otvoritev stolpa in zabavno prireditev — gasilsko trgatve. Prireditelji bodo postregli z novim vinom, na sporedu bo bogat srečolov, nastop kulturne skupine, gasilska društva z Rebrja, Dvora, iz Smihela in Hinj pa bodo tekmovala v gasilskih vajah. Tri najboljše bo žužemberška krajevna skup-

nost nagradila. Novomeški poklicni gasilci bodo ob tej priložnosti pokazali svoje sposobnosti pri reševanju ponesrečencev. Za dobro voljo bo skrbel Henčev trio, ki si ga v tem kraju že dolgo želijo. Če bo vreme slabo, bo prireditev naslednjo nedeljo.

J. G.

Jesen je tu, kmetje so začeli pospravljati poljske pridelke, sadje še dozoreva. Pred 14 dnevi so začeli obirati jabolka v sadovnjaku KZ KRKA. Delovodja Tone Vinder je povedal, da so nabrali okoli 100 ton lepih jabolk, čeprav sadovnjak še ni v polni rodnosti. Na 18 hektarov sadovnjakov imajo nasajene zlahtne sorte: jonatan, zlato parmeno, koks oranžno reneto, rdeči in zlati delišes in krivopecelj. Jabolka lahko ljudje kupijo po dnevni ceni v skladišču v Dolnji Brezovici pri Sentjerneju. (Foto: M. Miklič)

Mirna peč brez pitne vode!

V Mirni peči in okolišnih vaseh že dolgo nimajo pitne vode. Bližnja Temenica ni užitna, zato morajo nekateri po vodo v oddaljene studence. Brez vode sta mirnopenška gostilna in učiteljski blok. Sola ima manjšo zalogo pitne vode: spomladi so ji gasilci v vodnjak načrpali vodo iz Temenice. Vodoyoda Mirna peč nima.

POSODOBLJEN POUK V STOPIČAH ALI:

Kako so poslušali Bachove skladbe

Uporabo učnih pripomočkov poenostavil novomeški študent

V Stopičah trdijo, da tako poenostavljenega upravljanja z magnetofonom nima nobena osnovna šola daleč naokrog.

Darko Pavlin, študent elektrotehnike iz Novega mesta, je v osnovni šoli »Janez Trdin« v Stopičah poenostavil uporabo magnetofona in drugih sodobnih učnih pripomočkov na elektriko. Če učitelj

pritisne na stikalo pri tabli, slišijo učenci program po zvočniku. Naprave so urejene tako, da v dveh razredih lahko hkrati poslušajo različne programe, medtem ko so prej slišali vsi razredi le

en program. Z magnetofonom so pouk močno posodobili.

Delovanje mehanizma so javno prikazali ob otvoritvi preurejene šole. V nekem razredu so se učenci začudili, ko jim je učiteljica rekla, da bodo zdaj lahko poslušali Bachove skladbe, saj pri sebi ni imela drugega kot zvezek. Ko pa je pritisnila na gumb pri tabli in je iz zvočnika zavnela mehka Bachova melodija, je učencem zaprlo sapo...

DRAGO GREGORC

200 let DOLENJSKIH TOPLIC

V tem letu, ko je na veliki petek popoldne spet nastal velik požar, ki je uničil okoli kopalnišča vse hiše in gospodarske stavbe, je začel zidati veliko novo poslopje »Zdraviliški doma«, kamor sta se preselili kuhinja in gostilna. Gostinske prostore v kopalnišču so spremenili v kopalne sobe, v močvirne kopele in grezno kopele. V zdraviliškem domu je lepa in svojemu namenu ustrežna jedilna dvorana, ki je zelo akustična.

Med prvo svetovno vojno je bilo zdravilišče vojaška bolnišnica, kamor so pošiljali vojake, potrebne kopanja v zdravilni vodi. Stanovali so v vojaški bolnišnici, ki jo je že 1818 podaril knez Viljem Auersperg takratnemu cesarskemu in kraljevemu vojnemu erarju, »Zdraviliškemu domu«, v dveh za ta namen sezidanih barakah in v šolskem poslopiju. Nekdanja vojaška bolnišnica, v kateri so bili nastanjeni bolni vojaki vsako leto vse do konca prve svetovne vojne je prešla v last ministrstva za

socijalno skrbstvo. V njej so bili v polletnih mesecih vojaški invalidi, ki so se tu zdravili zaradi posledic poškodb in ran iz vojne. Med drugo svetovno vojno je bilo to poslopje bombardirano, po vojni pa prezidano v sodobno stavbo, ki jo uporabljajo v enake namene.

1921 je kupil zdravilišče in vse zemljišče, ki je spadalo k zdravilišču, z mlinom v Podturnu vred topliški zdravnik dr. Konvalinka, ki je kopalnišče preuredil in prezidal tako, kakor je še danes. Od dr. Konvalinke je 1934 zdravilišče prevzela v svojo upravo »Kmetiska posojilnica ljubljanske okolice«, po osvobodilni vojni pa je prešlo v last republike Slovenije.

ZDRAVILNI VPLIVI TOPLISKE TERME

Ze najstarejši narodi so verovali, da ima vsak termalni vrelec svojega »duha«, ki ima moč zdravljenja; zato so

se kopali samo v izvirkih ter zidali kopalniške naprave neposredno nad toplimi izviri. Niso pa verovali v učinek tople vode, ki je napeljana po ceveh.

Zdravilnost oz. zdravilna moč vode je odvisna od mineralnih sestavin, ki jih terma ima. Ker je bila terma v Dolenjskih Toplicah znana že v najstarejših časih in se je v srednjem veku začela razvijati kemija, so pripisovali učinek balneoterapije samo mineralnim sestavinam posameznih kopele. Tako lahko beremo v Valvasorjevi knjigi »Ehre des Herzogtums Krains (1689) prvi potkus razlaganja o učinkovanju topliškega vreca od Johanna Baptista Burharda, doktorja in fizika v Novem mestu, ki je, kakor sam pravi, raziskoval to termo nad 30 let. Burhard pripisuje zdravilni učinek terme trdi materiji, žveplu, galunu, bakru in soltru.

Drugo analizo topliške terme je izvedel 1777 prof. dr. Kastelitz iz Ljubljane. Tretja analiza je bila izvršena

Slavnost v Viteški dvorani

Na slavnostni seji sveta zdravilišča dali priznanja zaslužnim članom kolektiva in se zahvalili dolgoletnim gostom zdravilišča

V torek dopoldne je svet zdravilišča v Dolenjskih Toplicah s slavnostno sejo v Viteški dvorani proslavil 200-letnico obstoja zdravilišča v tem kraju. Navzoče člane kolektiva, sveta zdravilišča, predstavnike občinske skupščine in družbeno-političnih organizacij iz Novega mesta ter nekatere dolgoletne goste je pozdravil predsednik sveta zdravilišča Lojze Kenda. V. d. direktorja zdravilišča Janko Popovič je zatem govoril o zgodovini in rasti tega zdravilišča, enega najstarejših v Sloveniji.

Nekaterim zaslužnim članom kolektiva zdravilišča so na slavnostni seji dali javna priznanja in pohvale. Priznanja in pohvale so dobili: Marija Gimpelj iz zdraviliške kuhinje, zidar Jože Zanka, računovodkinja Ana Kenda, gospodar ekonomije Stane Novinec, glavna perica Pepca Šenica, glavna sobarica Ana Perpar, natakarija Marija Vohar in sofer Karlo Oblak.

Javne zahvale in priznanja so bili deležni tudi nekateri dolgoletni gostje zdravilišča: Matija Wahter iz Novega mesta, iz Ljubljane pa Dane Kovač, Josip Garzaroli in Ljudmila Erzlin. Tem štirim gostom je svet zdravilišča

priznal tudi osemredni brezplačni penzion v zdravilišču.

V okviru 200-letnice zdravilišča je bilo v Dolenjskih Toplicah že več zabavnih in kulturnih prireditev, organiziranih v sodelovanju z novomeškim Zavodom za kulturno dejavnost. V nedeljo, 10. septembra, je zaigralo godbeno društvo iz Novega mesta ob 6. uri budnice, popoldne pa imelo promenadni koncert. Zvečer je z zabavnim ansamblom Orion pela na plesu z nageljčki Tatjana Gros, v Knežjem bazenu pa je bilo nočno kopanje. V ponedeljek, 11. septembra, je novomeško turistično društvo prikazovalo v viteški dvorani turistične filme in namesto navdušenja poželo razočaranje (filmi so se trgali).

V torek zvečer, torej nekaj ur po slavnostni seji sveta zdravilišča, je imelo koncert pevsko društvo DPD Dušan Jereb iz Novega mesta. Včeraj pa je bil na programu spored metliških folkloristov. Danes dopoldne bodo položili venec na grobišče, zvečer pa bodo Novomeščani uprizorili igro »Ko bi padli oživelci«. Po igri je predviden večer partizanskih pesmi. Prireditve bodo do nedelje.

V petek, 8. septembra, je bila v Sentjerneju registracija mopredov. Nekaj jih je bilo zaradi tehničnih pomanjkljivosti odklonjenih, registriranih pa je bilo okoli 200. Na sliki: mopede pregleduje tehnična skupina PIONIRJA iz Novega mesta. (Foto: P. Miklič)

V Novem mestu prijeli dva žeparja

Jelinič in Zorič sta izrabljala zlasti gnečo na novomeškem sejmišču

4. septembra so na novomeškem sejmišču prijeli 29-letnega Ilijo Jeliniča in 34-letnega Mata Zoriča iz Bosanskega Broda, ki so ju osumili žepnih tatvin, zaradi česar sta bila že večkrat kaznovana.

Jelinič in Zorič sta v Novem mestu »delala« že dalj časa. Ugotovili so, da sta prav ta dva ukradla denarnico s 1.500 Ndin in dokumenti Francu Bukovcu v juniju na novomeški avtobusni postaji, da sta vzela 280 Ndin in dokumente Jožetu Jazbecu in kradla v juliju Edvarda Gnidovca, ki sta mu odnesla 4.000 Ndin in dokumente.

Žeparja sta zlasti rada prihajala na sejem, vsak prvi ponedeljek v mesecu, za sobota pa sta izrabljala gnečo, ki je bila vselej precejšnija. Razen tega sta se rada sukala po živilskem trgu in avtobusni postaji in kradla denarnice. Karla Mežnaršiča, 65-letnega kmeta iz Vel. Lipovca, sta okradla, ko sta ga rinala v neki avtobus, s katerim Mežnaršič sploh ni nameraval potovati.

Jelinič in Zorič sta večino ukradenih dokumentov in denarnic zmetala v park za staro pošto, kamor sta se umaknila po vsaki tatvini.

Tri predstave igre »Otok in struga«

Oder mladih iz Novega mesta bo v petek zvečer gostoval z igro »Otok in Struga« v Dol. Toplicah, v nedeljo ob 16. uri v Sentjerneju, v torek zvečer pa bo z zanimivo igro ob 20. uri nastopil na novomeškem odru.

nim ansamblom Orion pela na plesu z nageljčki Tatjana Gros, v Knežjem bazenu pa je bilo nočno kopanje. V ponedeljek, 11. septembra, je novomeško turistično društvo prikazovalo v viteški dvorani turistične filme in namesto navdušenja poželo razočaranje (filmi so se trgali).

V torek zvečer, torej nekaj ur po slavnostni seji sveta zdravilišča, je imelo koncert pevsko društvo DPD Dušan Jereb iz Novega mesta. Včeraj pa je bil na programu spored metliških folkloristov. Danes dopoldne bodo položili venec na grobišče, zvečer pa bodo Novomeščani uprizorili igro »Ko bi padli oživelci«. Po igri je predviden večer partizanskih pesmi. Prireditve bodo do nedelje.

zaradi klataštva in brezdelja, vsakega s po 10 dnevi zapora. Jeliniča bo kasneje obravnavalo še občinsko sodišče v Novem mestu, Zoriča pa so izročili TNZ v Svetožarevu, kjer bo moral odgovarjati tudi za tatvine na svetožarevskem območju.

NOVOMEŠKI JAMAR NA TIROLSKEM

Ne bi verjel, ko ne bi bil videl!

Eržen: »Nekaj skupnega pa imamo z avstrijskimi jamarji: IDEALIZEM!«

Milan Eržen, uslužbenec v novomeški tovarni zdravil, je bil v skupini 16 slovenskih jamarjev, ki se je pred kratkim udeležila prireditev ob 15-letnici jamarškega raziskovanja na Tirolskem.

Tirolci so želeli tej manifestaciji pritisniti mednarodni pečat, pa so razen jamarjev iz drugih avstrijskih dežel povabili tudi Slovence, ki jih je vodil predsednik DZRS prof. dr. Franc Habe, Švicarje z dr. Alfredom Bögljem in Nemce. Gostom niso pripravili le udobja, marveč so jim skušali pokazati čimveč zanimivosti in lepote, predvsem tiste v tirolskem podzemlju.

»Tirolske jame so nekaj posebnega in naših ne gre primerjati z njimi!« je pol ure po povratku v Novo mesto še poln vtisov in svežih spominov na tisto deželo, o kateri poje tudi naša pesmica Moj fantič je na Tirolsko

vandral,« pripovedoval Eržen. »Schraubentallhölle« je vzkliknil Eržen, eden najbolj navdušenih novomeških jamarjev, ko sem ga vprašal, česa ne bo nikoli pozabil. Zakaj?

Že samo ime — Schraubentallhölle — ta, skoraj nepredvidljiva nemška skovanka... »Kaj je to?« me je zanimalo. »Jama,« je rekel Eržen, »Ta jama je nekaj svojevrstnega. S svojo polžasto obliko, ki se konča z nizkim slapom, je veličastna izjema med podzemnimi votlinami.«

»Ali Hundseishölle,« je nadaljeval, »jama z ledenimi kapniki, sicer pa mrzla, kot bi bila vdolbena v velikansko goro ledu! To jama so Tirolci odprli za javnost prav ob našem obisku in ob naši navzočnosti.«

Švicar dr. Bögl, lastnik neke jame in vnet raziskovalec podzemlja, je gostom predaval o neki jami v njegovi de-

PO REVIZIJI SOCIALNIH PODPOR

25 neupravičenih kuvert s tisočaki bo zdaj manj

Na podlagi revizije opravljene v letošnjem prvem polletju, so petindvajsetim prebivalcem v novomeški občini socialne podpore ukiniteli devetnajstim pa so jih povečali. Do zdaj Center za socialno delo v Novem mestu ni dobil omenbe vrednih pritožb.

Ob reviziji socialnih podpor so ugotovili, da bi nekateri občani lahko živeli tudi brez nekaj tistih tisočakov, ki so jih do takrat prejemale od Centra za socialno delo, medtem ko drugi se vedno ne bodo mogli živeti, čeprav bi jim podpore dvakrat ali trikrat povečali. Pretresli so zadeve 140 stalnih socialnih in okoli 30 drugih podpirancev ter ugotovili, da dobiva 25 ljudi kuverte s tisočaki (seveda ob danih možnostih) neupravičeno. Kolikor so vzeli tem, so razdelili med 19 podpirancev, katerim so povečali družbeno pomoč za 70 do 100 odstotkov. Za tiste, ki so podpore izgubili, so poiskali druge virov za preživljanje (za matere in očete pri sinovih in hčerah, brate pri sestrah itd.).

Upokojenci - izlet!

Izlet v Cerknico, grad Snežnik in Rakov Škočjan prirejajo 23. septembra novomeški upokojenci. Prijave sprejemajo do 20. septembra v društveni pisarni v Čitalniški ulici.

Novomeška kronika

■ NA CESTI KOMANDANTA Staneta, kjer gradijo stavbo, so delavci postavili ograjo, ki varuje prehod pešcev. Mnogi vozniki ne upoštevajo prometnega znaka, ki prepoveduje hitrost nad 30 kilometrov in vozijo zelo nepravilno.

■ MED POCITNICAMI so v novomeški gimnaziji položili parket tudi v istih razredih, ki ga doslej niso imeli. Zato morajo vsi dijaki v šoli nositi copate.

■ UPRAVA OSNOVNE SOLE »Katja Rupena« bi lahko napis pred vhodnimi vrati zamenjala, ker je komaj čitljiva.

■ OD 5. SEPTEMBRA je v prostorih Tekstila v Novem mestu rasprodaja jesenskih modelov tovarne Ideal iz Nove Gorice.

■ V KOSOVI ULICI na Bregu so prejšnji teden delavci komunalnega podjetja položili kanalizacijo za stranišni odtok, ki vodi v Krko.

■ PO ZIDOVH V SPODNJI delikatesi na Glavnem trgu je polno podpisov in različnih kratice. Čas je, da zidove pobelijo in paziijo, da se obiskovalci ne bodo več podpisovali.

■ ZA STAVBO NA CESTI komandanta Staneta 22, kjer je majhen prostor, so postavili tablo,

ki prepoveduje parkiranje. Kljub prepovedi pa je tam vsak dan nekaj avtomobilov.

■ SKARPO PRI SOLI »Katja Rupena« ob Cesti herojev so pred kratkim delavci komunalnega podjetja uredili. V kratkem namenjajo sezidati škarpo tudi blizu novih blokov na Mestnih njivah.

■ ZARADI NOCNEGA NEREDA, ki ga povzročajo prodajalci paprike, sadja in drugih sadežev, se pritožujejo prebivalci Prešernovega trga in drugi stanovanjci v neposredni bližini živilske tržnice na tem trgu.

■ KLJUB SLABEMU VREMENU je bil v ponedeljek živilski trg zelo dobro založen. Papriko so prodajali po 150 Sdin kilo, kumare po 100 Sdin, melancane po 200 Sdin, paradiznik po 180 do 200 Sdin, solato po 270 do 300 Sdin, breskve po 300 Sdin, banane po 600 Sdin, slive po 180 Sdin, grozdje po 320 Sdin, bruske po 350 Sdin in pomaranče po 500 Sdin. Za jajca so ženske sprva zahtevale 80 Sdin, a ker jih po tej ceni niso hoteli kupovati, so kasneje popustile na 70 Sdin.

■ GIBANJE PREBIVALSTVA: rodil sta Stefka Bele iz Jerebove 2 — deklico in Rada Stankovič — Volčičeve 38 — deklico.

Za sodoben okus...

Izključni proizvajalec v Jugoslaviji

Destilacija »DANA« MIRNA na Dol.

1865 na Jožefovi akademiji na Dunaju. Prof. Ludwig na Dunaju je 1902 ponovno analiziral topliško termo ter o tem objavil članek v 23. številki »Wiener Woehenschrift«. Pri tej analizi, ki je bila precej natančna, je zasledil v termi naslednje sestavine: kalij, natrij, kalcij, litij, stroncij, barij, magnezij, železo, aluminij, klor, žveplo ter kremenčvo, fosforjevo, borovo in ogljikovo kislino.

Razen naštetih kemičnih sestavin je najvažnejša primes terme radijeva emanacija, to je plin, podoben žlahtnim plinom, kot so argon, helij in drugi. Emanacija je radioaktivna substanca iz uranove skupine, ki izvira naravnost iz sprememb oz. razpadanja radija in ima možnost za izžarevanje alfa žarkov s pozitivno elektriko, ki so, kot je znano, atomi helija in se spreminjajo v radij A.

V bazenih, ki so bili čez dan popolnoma zaprti, se je natančno zaznaval ozon, kar je mogoče le vsled spreminjanja kisika v ozon prek žarjenja. Da bi to domnevo utrdili, so 1912 termu in termalni plin v steklenicah poslali na Dunaj inštitutu za raziskovanje radija. Dognali so, da znaša količina emanacije pri termi 3,2 pri termalnem plinu pa 13,6 Mach enot na en liter. Emanacijo v termi je potrdil tudi

naslednji primer. Med prvo svetovno vojno so bile Dolenjske Toplice urejene kot vojaška bolnišnica, kjer so se zdravili bolni vojaki tudi pozimi. Pred božičem 1914 je padel nekemu častniku pri kopanju briljant iz prstana ter se izgubil na dnu bazena med kamnitimi ploščami. Ko je več tednov pozneje v nočnih urah neki podčastnik iskal v bazenu pozabljen stvari, je opazil v vodi svetlikanje — vzrok je bil izgubljeni briljant. Svetlikanje povzroča emanacija v fosforescirajočih substancah. Kvalitativen dokaz emanacije je tudi v tem, da je v črn papir zavita fotografska plošča, postavljena v zabojček z izrezanim dnom v stalno zaprti bazen, v treh dneh popolnoma počrnela.

Večina naših zdravilišč, ki so tako rekoč svetovno znana in imajo vsako leto veliko obiskovalcev, se ne more ponašati s prednostjo, da bi bili kopalni bazeni zgrajeni naravnost nad izvirkami, zaradi česar tudi ne morejo imeti tako močnega zdravilnega učinka. Po sesalkah in ceveh, ki drugje črpa in dovajajo vodo v bazen, se izgubi emanacija. Prav emanacija pa povzroči že po nekaj kopelih reakcijo, ki se pojavi z bolečinami in otekljami na bolnih mestih, zlasti pri zdravljenju revmatizma. Skoraj vedno je to znak izboljšanja

ja boleznin in tudi popolnega ozdravljenja.

S poskusi so tudi dokazali, da se reakcija ni pokazala pri bolnikih, ki so se kopali v kadeh, v katere so po ceveh napeljevali vodo iz terme ter jo segreti do potrebne temperature. Prav pri teh bolnikih pa je reakcija nastopila v kratkem času, ko so se začeli kopati v bazenu nad izvirkom tople vode.

To potrjuje, da pride celotna emanacija do veljave, če so kopalne naprave urejene neposredno nad izvirkami tople vode in če prihaja terma z lastnim pritiskom brez črpalk in brez vodovodnih cevi v bazen. Tem zahtevam odgovarjajo kopalne naprave v Dolenjskih Toplicah. Bazeni so zgrajeni neposredno nad izvirkami, ki so tako močni, da dajejo vsak dan do 30.000 l termalne vode s temperaturo 37—38 stopinj Celzija. Terma je kristalno čista, podobna studenčnici, v bazenu pa je modrikasta. Je rezko grenkega okusa in pitna, ker ima precej ogljikove kisline in drugih raztopljenih mineralnih snovi. Iz vode se stalno dvigajo mehurčki ogljikove kisline in žveplene plina. Mehurčke opazimo tudi pri kopanju, ko se naberejo po vsem telesu, če le malo mirujemo v vodi. Vremenske razmere nimajo na vrelec nikakega vpliva glede toplote in količine zdravilne vode.

Kje in kaj bo v nedeljo?

V nedeljo, 17. septembra, bo v zahodni coni nogometni ligi zanimivo srečanje v Novem mestu, kjer se bo domače moštvo pomerilo z Ilirijo iz Ljubljane. Moštvo Bele krajine bo gostovalo tokrat v Postojni pri tamkajšnjem Taboru. — V prvi slovenski odbojarski ligi tekmuje v III. kolu Novo mesto z Ljubljano na Lokih. V drugi slovenski odbojarski ligi se bodo srečali: Trebnje: Jelšane ter Bovec: Kočevje. — Tekme v republiški moški rokometni ligi: 4. kolo Ribnica: Celje in Brežice: Piran. Republiška ženska rokometna liga: Koper: Brežice, Ljubljanska coneška rokometna liga: Novo mesto: Krško, Medvode: Krmelj, Krško: Hrasnik in Grosuplje: Olimpija.

NOGOMET

Belokranjci so bili boljši

Nedeljsko srečanje med nogometaši Bele krajine in Novega mesta je odgovorilo na vprašanje, kdo je trenutno boljši. Bela krajina je z najmanjšim možnim rezultatom premagala Novomeščane in se s tem uspehom povzpela v sam vrh tega dokaj zanimivega tekmovanja. — Z veseljem spremljamo tudi poživitev nogometnega življenja v Kočevju. Tako je prav, s mladimi je treba začeti! — Rudarji s Senovega so v prvenstvenem vrvežu pobrali celoten izkupilec od nogometašev Osankarice.

Mladinci: ROG : Slovan 3:1

Lansko nogometno tekmovalje kočevskih nogometašev se je končalo kaj klavrno. Po nekaj srečanjih so izstopili iz lige in prenehali sodelovati. Vzorci so dobro znani, saj se ponavljajo iz leta v leto. Nogometni klub Rog je razpadel, vadijo samo še pionirji in nekaj mladincev, če spontano igra-

nje sploh lahko ocenimo kot trening.

Poznavalci razmer v kočevskem nogometu so že večkrat predlagali, naj bi v klubu ustanovili pionirsko nogometno šolo, ki bi postopoma dala dobre igralce in prave športnike. Čeravno je bil ta predlog že večkrat povedan, pri pristojnih ne moremo prodreti.

Da mladi želijo tekmovali, dokazuje tudi to, da so se prijavili v mladinsko ligo, čeprav so se zbrali kar na hitro. Če je ta odločitev koristna, bo pokazal potek tekmovalj; denar za to je bil pičlo odmerjen.

V nedeljo je bila že odigrana prva tekma z mladinci Slovana iz Ljubljane. Zmagali so mladinci Roga z rezultatom 3:1 (1:1). Čeprav je bilo skoraj do konca srečanja 1:1, se je domačinom malo pred koncem posrečilo zabiti še dva gola. Igralci je bilo od dežja razmočeno, zato na obeh straneh veliko priložnosti ni bilo izkoriščenih.

A. ARKO

Bela krajina : Novo mesto 1:0

V tretjem kolu slovenske nogometne coneške lige sta se v Crnomlju pomerila predstavnika iz Dolenjske. V oblačnem vremenu in na igrišču, težkem za igranje, so domačini slavili skromno zmago s 1:0.

Tekma ni bila na visoki ravni. Novomeščani so bili večji del tekme v premoči, vendar so se spretni domačini uspešno branili in s hitrimi protinapadi resno ogrozili vrata gostov. Napadalcem obeh moštvo so imeli nekaj izrednih priložnosti, vendar jih niso zmogli izkoristiti. Zadelek, ki je odločil tekmo, je padel v 13. minuti. Domači igralec Kopenja je poslal

stom pošla sapa komaj v drugem delu igre.

Oba naša predstavnika v višjem rokometnem tekmovanju, Ribnica in Brežice, sta v tem kolu pokleknila pred boljšima nasprotnikoma, Slovenjgradčani so bili boljši, ravno tako tudi ljubljanski Slovan v tekmi z rokometiši iz Brežic.

Slovenjgradec : Ribnica 21:14

Srečanje, ki je bilo v Velenju, ni rokometišem Ribnice, po prvem polčasu sodeč, obetalo nič dobrega. V drugem delu igre se je stanje nekoliko spremenilo in se je tekma končala s pričakovano razliko. Seveda pri tem računamo na kvaliteto ekipo s Koroškega.

Ribnica je nastopila v naslednji postavi: Kernšič, Vučemilovič, Cibulj, Mikulin, Joras, Rodič (3), Ambram, Bavdek (1), S. Ponikvar (3), L. Ponikvar (6), Matelič (1).

ODBOJKA

Zadnji vlak odpejaj!

S porazom odbojkarjev Novega mesta na Jesenicah je šla po vodi še zadnja možnost, da bi ostali Novomeščani v društvu najboljših. Tako lahko danes po mnogih uspešnih nastopih Novomeščanov obrnemo zadnjo stran uspehov odbojarskega športa. Za — tokrat bo treba pričeti popolnoma na novo! — Igralci iz Kočevja in Trebanjci so vknjižili dve točki v svojo korist. Igralci iz Kočevja so z veliko truda premagali Senčur, Trebanjce pa so Novogoričani nešportno potegnili za nos. Takšna taktika ni na mestu!

Novo mesto : Jesenice 3:0

Novomeški odbojkarji so v nedeljo gostovali na Jesenicah in tekmo izgubili s 3:0. Tekmo je pred sto gledalci vodil Brajnik iz Ljubljane.

Jesenice: Krevselj, Bogataj, Rešler, Kavčič, Smitek, Prigovar, Šeršen, Potočnik, Bergel, Bajt. Novo mesto: Berger, Lapajne, Primo, Goleš, Šonc, Potrč.

Novomeščani so na dnu lestvice brez točk. Pred njimi so odbojkarji Isole, ki imajo šest točk.

Trebnje : Meblo 3:0 p. f.

Tako rekoč zastoj so v nedeljo, 10. septembra, potovali odbojkarji Trebnjega v Novo Gorico, da bi se pomerili s tamkajšnjim moštvom Meblo. Gostom je šele domači zapisnikar povedal, da igralcev ne bo na igrišču in da verjetno ne bodo več sodelovali v drugi odbojarski ligi. To so, kot je zatrjeval, sporočili tudi odbojarski zvezi v Ljubljano.

Ker TVD Partizan Trebnje ni dobilo nobenega obvestila, bo za-

hitevalo povračilo prevoznih stroškov. Tekma je zaenkrat odložena v korist Trebnjega 3:0 p. f., končno odločitev pa bo odvisna od tekmovalne komisije.

Kočevje : Senčur 3:2

Na prošnjo odbojkarjev iz Senčurja pri Kranju je bila tekma prvega kola preložena na prejšnji petek. Za to srečanje je bilo v Kočevju precej zanimanja, vendar je slabo vreme preprečilo, da bi se pomerili na prostem. Domači igralci so v telednevni gledalce razočarali. Zaigrali so tako nezbrano in mrtvo, da ne bi bilo nič čudnega, če bi srečanje tudi izgubili. Nekateri so bili zelo slabi in bi jih bilo treba med tekmo samsenjati, če jim ta dan igra ne gre od rok. Tekmovalje se je končalo s tesnim rezultatom v korist Kočevja 3:2 (14:16, 15:2, 15:4 10:15 in 15:0). Niz dovolj nasorne kašnje, kakšna je bila tekma. Domačini so si po nepotrebnem poslali razmerje, ki bo letos, kot kaže, igralo zelo valno vlogo. Gostje so igrali borbeno, vendar niso bili tako hud nasprotnik, kot kaže izid.

A. ARKO

žogo preko vratarja v gol. Isti igralec je kasneje dosegel še en zadelek, vendar ga je sodnik upravičeno razveljavil. Zmaga Crnomalčev je zaslužena, čeprav bi bil rezultat lahko drugačen. Pred 200 gledalci je sodil Lončina.

Ekipi sta nastopili v naslednjih postavah. Bela krajina: Terzić, P. Zunič, Mavrin, Gverič, Weiss, Karin, Vidovič, Vipavec, I. Zunič, S. Zunič in Kopenja.

Rudar Senovo : Osankarica 3:2

Novo mesto: Vertuš, Košir, Murn, Stojanovič, Stefančič, Velagič, Mrvar, Macele, Aš (Kranjc), Maksimovič in Klemenčič.

NK Lončar : NK Svoboda (Ljubljana) 5:2

Pretekli teden je bila v Kočevju odigrana prijateljska nogometna tekma med mladinskima moštvi NK Svoboda (Ljubljana) in NK Lončar (Dolenja vas). Po lepi in živahni igri so nogometaši Lončarja ugodno presenetili in prepričljivo premagali gostujoče moštvo z rezultatom 5:2 (1:1).

Gole za zmagovito moštvo so dosegli: Marinšek (2), Dimitrijevič (2) in D. Zobec (1). Nogometaši Lončarja so z doseženo zmago dokazali, da so dobro moštvo in bodo v prihodnji sezoni uspešno tekmovali v slovenski coneški ligi.

NK Celulozar (Krško) : NK Papirničar (Radeče)

V okviru coneške nogometne podzveze je bilo v nedeljo na stadionu Matije Gubca v Krškem srečanje med Celulozarjem in Papirničarjem iz Radeč. Tekma se je končala z rezultatom 3:0 v korist domačinov. Strelci so bili: Jurečič v 60. in 85. minuti ter Klajčič v 75. minuti. Zaradi razmočenega igrišča žoga v prvem polčasu ni hotela v gol. V drugem polčasu se je stanje spremenilo, domačini so pričeli silovito napadati in so dosegli kar tri zadetke. Pri domačih so se odlikovali: Andjelkovič, Jurečič in Krstič; pri gostih pa Brkovič. S to zmago so se igralci Celulozarja utrdili na prvem mestu podzveze.

V. N.

Partizan Krško : Partizan Grosuplje 20:11

Dež je tekmo oviral. Žoga je bila spolzka, zaradi slabih podaj so se napadi hitro menjavali. V prvem polčasu so bili gostje boljši, v drugem pa so domačini zaigrali živahnije in so s hitrimi napadi presenetili nasprotnike, ki so igrali zelo neurejeno.

Grosuplje: Podobnik, Košak (5), Hribar (1), Šuštaršič, Kavšek (1), Zgonec (2), Strehovec (2), Jankovič, Zajc, Kamnikar in Mohar.

Krško: Levčar, Kovačič (1), Arh (1), R. Iskra (7), Jelen, Sulc (4), Ašič, Humar (4), Koman (3), Škoberne in S. Iskra.

Tekmo je dobre vodil sodnik Stukelj iz Ljubljane.

Iz Ljubljane jih ni bilo

V nedeljo, 10. septembra, bi morale biti v Kočevju prvenstvene tekme mladinc in pionirjev B skupine ljubljanskih tekmovalne skupnosti. Domačini so zastoj čakali na moštvo Ilirije iz Ljubljane, ki ni prej nitišar sporočilo, da ga ne bo. Tako mestni klubi radi naredijo, kadar je treba iti tekmoval na podeželje.

A. A.

Pogovor z zdravnikom

O DEBELOSTI

Od nekdaj je debelost delala preglavice posameznikom, posebno ženam. V večini primerov ne gre za bolezensko debelost, pač pa za debelost, ki nastane zaradi hrane, ki je prebogata na kalorijah in je telo ne more kot energijo izrabiti, pa jo zaradi tega nalaga za zalogo v različnih delih telesa. Najraje se mast nalaga v trebuhu, prsih, na obrazu in vratu, pa tudi okrog ramen, medtem ko so noge običajno suhe. Navadno se ljudje, ki predobro jedo, tudi preveč ne gibljejo, niti se duševno ne naprežajo in je zaradi tega poraba kalorij še manjša, debelost pa se razvija še naprej.

Pravilno teža človeka ocenimo približno tako: težak naj bo toliko kilogramov, kolikor ima centimetrov nad 1 m višine; pri tem pa je lahko 5 kg več ali manj. Na primer: nekdo je visok 173 cm. Njegova teža naj bi bila 73 kg ter do 5 kg več ali manj, torej od 68 do 78 kg. Se točneje dobimo človekovo pravilno, če pomnožimo njegovo višino s prsnim obodom in dobimo zmnožek delimo z 240.

Ce je kdo čezmerno težak zato, ker se premalo giblje in premalo duševno dela ter predobro je, je najbolje, da se vzdrži vseh sladkarij, poje čim manj močnih jedil in mastnega mesa. Lahko pa je do siteda zelenjavo, sadje in pusto meso. Torej ni treba stradati, marveč samo zamenjati način prehrane! Čudeže pa naredi jutranja 10-minutna telovadba; dobro je tudi, če jo zvečer ponovimo. Samo, prosim, vsako jutro in vsak večer! Za sladkosnedneze priporočajo namesto sladkorja saharin in podobne preparate, ki res nimajo v sebi kalorij, vendar sami po sebi ne povzročajo shujševanja. Zdravila zoper debelost pa so dvorezen meč, zato jih v določenih primerih predpiše lahko samo zdravnik, ki njihovo delovanje tudi kontrolira.

Seveda je debelost lahko tudi znak nekaterih bolezni. Lahko zadebeli vse telo, lahko so zamaščeni samo posamezni organi in telesa. Tako so prizadeti srce, jetra, ledvice, trebušna slinavka in drugi organi. Vzrok za tako zamaščenje so različne bolezni, ki imajo za posledico takko okvaro Vse telo pa se debeli zaradi okvar žlez v notranjem izločanju, predvsem spolnih žlez, hipofize in ščitnice. Znano je tudi, da se debelost lahko razvije po hudih duševnih pretresih zaradi motenj v delovanju samodejnih možganskih središč.

Splošna debelost močno bremeni srce. Debeli ljudje se nagibljejo k poapnjenju žil in zaradi tega k možganski in srčni kapi.

Ce je kdo predebel zaradi bolezni, je seveda nujno, da se posvetuje z zdravnikom, ki bo poiskal vzrok in takega bolnika zdravil. Ce pa je kdo debel zaradi pre-majhne vneme za telesno in duševno delo, naj poskusi z navodilom, ki sem ga navedel zgoraj, in ne bo mu žal.

Dr. Božo Oblak

ŠPORTNE NOVICE:

Novomeške delavske športne igre

V jesenskem delu tekmovanja sindikalnih podružnic Novega mesta so se najprej srečale ekipe v namiznem tenisu. Sindikalna podružnica tovarne zdravil «Krka» je osvojila prvo mesto med moškimi, sindikalna podružnica «Pionir» pa med ženskami.

Rezultati: Moški: 1. Krka 50 točk, 2. Novoles 45 točk, 3. GG 40 točk, 4. Iskra (Sentjerne) 36 točk, 5. INIS 32 točk itd.

Zenske: 1. Pionir 50 točk, 2. Krka 45 točk, 3. Prosveta 40 točk.

Posebno so se izkazale ekipe «Krke» v sestavi Šonc, Berger ter prva ekipa «Novoles» v sestavi Goleš, Pečar, ki je v hudi konkurenci zasedla drugo mesto, med ženskami pa Uhl in Bračko (Pionir).

Odbojka — V ponedeljek se je začelo finalno tekmovalje sindikalnih podružnic v odbojki. V splošnoizbranih delu so se v finale plasirali Pionir, INIS, Krka, Iskra (Novo mesto), Novoles in Novoteks.

Rezultati prvega dne finalnih srečanj: Pionir: INIS 3:0, Iskra (Novo mesto): Krka 3:1.

V prvih srečanjih so se posebno izkazali igralci Iskre iz Novega mesta, saj je bila «Krka» zelo močan nasprotnik in kandidat za prvo mesto. V skupnem plasmaju po konča-

nih štirih panogah vodi Krka s 303 točkami, drugi je Pionir s 280 točkami in tretji Novoles s 219 točkami.

Tekmovalje v atletiki, ki bi morale biti v nedeljo, 10. septembra, bo zaradi slabega vremena 19. septembra ob 15.30 na Stadionu bratstva in enotnosti v Novem mestu.

V tem tednu se nadaljujejo tekme v malem nogometu, kjer zasledljivo vodi Kovinar, in v šahu SA.

Krčani potujejo v Dubrovnik

Pivalska zveza Jugoslavije ji je obvestila plavalce in plavalke, da bo državno prvenstvo za posameznike v plavanju v Dubrovniku in ne v Krškem, kot je bilo prvotno dogovorjeno. Ta odločitev ni v skladu s pravili Pivalske zveze Jugoslavije, kajti doslej je kandidiral za organizacijo tega prvenstva samo Celulozar iz Krškega. Odločitev kandidature so utemeljili s tem, da so v Sloveniji septembra slabi vremenski pogoji. Kljub temu bo Celulozar poslal v Dubrovnik močno zastopstvo. Med plavalce bodo Čargo, Bizjak, Potočnik, Zlatič in Ziberna, v. n.

Dušan Zlatič — mladinski rekorder SRS

V nedeljskem člankem prvenstvu posameznikov v plavanju, ki je bilo v Kopru, je Dušan Zlatič postavil nov republiški rekord na 100 metrov prsno s časom 1:18,0 v kategoriji mladincev in s tem postal tudi republiški članski prvak za leto 1967.

Na istem tekmovanju sta Tone Bizjak in Ljubo Potočnik zasedla tretje oziroma četrto mesto. Oba tekmovalca sta popravila svoje osebne rekorde na pragi 300 m prsno. Plavalec Franc Čargo pa tokrat ni dosegel vidnih uspehov.

Obnova doma na Travnici gori

Dom na Travnici gori bo do zime dobil centralno kurjavo. Dom bo tudi drugače popelšan. V bližini bodo postavili dve brunarici, ki bosta imele po dva ali tri ležišča, sanitarije, tekočo vodo itd. Vsa dela v domu je Turistično društvo nameravalo opraviti do letošnje spomladi. Dela so se precej zavlekla in bodo končana šele do zime.

VI. dolenske športne igre v Krškem

1. septembra so se začele delavske športne igre, ki jih je že šestič organiziral občinski sindikalni svet iz Krškega. V tekmovalnih igrah sodeluje tudi 10 senovskih ekip z 72 tekmovalci. Srečanja so se začela 1. septembra na kopalnem bazenu v Krškem, 7. septembra pa so Senovčani organizirali tekmovalje v atletiki. Do srede novembra bodo končana vsa predvidena tekmovanja. R. K.

Kegljaško tekmovalje v Gradcu

V nedeljo, 3. septembra, je bilo v Gradcu kegljaško tekmovalje v borbenih igrah. Nastopiti bi morale štiri ekipe: Karlovac, Crmo-melj, Metlika in Gradac. Ker pa Karlovčanov in Crnomalčev ni bilo, sta se med seboj pomerili ekipi Gradca in Metlike. Zmagali so Gradčani z rezultatom 371:319. Doseženi rezultat je tudi nov rekord kegljašca.

P. R.

PODPREDSEDNIK OBČINSKE ZVEZE ZA TELESNO KULTURO PROF. JOŽE GLONAR O PROBLEMIH TELESNE KULTURE V OBČINI:

Šport - za razvedrilo in zdravje

Kako je z razvojem telesne kulture v občini? Zadnja leta opažamo v Novem mestu velik razvoj raznih telesnošportnih panog; skoraj ni panoge, ki ne bi bila zastopana. Mogoče smo žil le preveč v širino, za kar nimamo sredstev, niti ne dovolj delovnih telesnokulturnih delavcev.

Izven Novega mesta ni tega pojavnosti, opažamo pa, da partizanska društva, ki so nekod bila izredno delavna, počasi stagnirajo. Zasedujemo pa porast šolskih športnih društev, ki imajo kolikor toliko še pogoje za delo in predvsem strokovne delavce iz prosvetarskih vrst.

Občinska zveza za telesno kulturo v Novem mestu bo skušala še pri nekaterih partizanskih društvih poživiti delo, vso pozornost pa bo po-

svetila šolskim športnim društvom, ki so na pravi poti, da pritegnejo v športne vrste čimveč mladine. V statutih šolskih športnih društev je predvideno, da so lahko člani društva tudi tisti, ki so že zapustili šolo.

Kakšno je stanje kadrov in objektov?

Ne moremo se pritoževati, da nimamo dovolj strokovnega kadra, v Novem mestu ga je dovolj, toda v večini stoji ob strani. Potrebno ga bo vključevati v delo in zagotoviti, da bo njegovo delo cenjeno kakor vsako drugo in tudi primerno vrednoteno.

Naša občinska zveza ima predvideno za letošnji jesen in zimo strokovno izpopolnjevanje kadrov za splošno telesno vzgojo, atletiko, smučanje in za nekatere športne igre. To strokovno izpopolnjevanje bo

ob nedeljah in bomo skušali vključiti čimveč delovnih ljudi.

V Novem mestu imamo zaenkrat dovolj primernih odprtih športnih objektov, za katere ne more nihče več trditi, da niso dovolj zasedeni. Čimprej bo potrebno še rešiti vprašanje bazena in predvsem večje telovadnice ali športne hale, v kateri bi imeli dovolj prostora za udejstvovanje v vseh športnih igrah in tudi v streljanju in kegljanju.

Kolikaj sredstev namenite telesni kulturi?

Občinska zveza prejema sredstva iz dotacije občinske skupščine in iz drugih virov. Na žalost je sredstev iz leta v leto manj, izdatki pa so vedno večji. V letih 1965 in 1966 je zveza razpolagala skupno s 32 milijoni starih denarjev, v letošnjem letu pa se ne bo

približala polovični zgoraj omenjeni vsoti.

Kaj sedite o prioritati športnih vrst?

Veliko se je že razpravljalo o prioritati športnih vrst. Vse so bile razdeljene v dve prioritetni skupini glede na množičnost, kvaliteto, perspektivno itd., vendar je zaenkrat na razpolago samo 200.000 starih denarjev, to pa je premalo, da bi lahko občutno pomagali eni sami panogi. V bodoče bo potrebno nameniti več sredstev in pomagati tisti panogi, ki bo to res zaslužila.

Kako gledate na telesno kulturo v prihodnosti?

Razveseljivo je dejstvo, da je zadnje čase neorganizirana aktivnost dosegla najširši razmah. Pogledimo smučalca, plavalce, obrežja rek, jezer in morja ter športna igrišča! Vedno več je občancev, ki se deloma občasnno, deloma stalno ukvarjajo z raznimi oblikami rekreativne dejavnosti. Takšno dejavnost pa je potrebno močno podpreti. S. D.

ZALOSTNO DELO je čakalo v soboto in zadnjo nedeljo prebivalce Bizeljskega in okoliških krajev: grozno neurje z ledeno debelo točo jim je v petek zvečer sklestilo z drevja skoraj vse sadje! Lepa, obetajoča letina se je v nekaj minutah spremenila v žalost, solze in razočaranje. (Foto: Jožica Teppey)

KAKO ŽIVI, DELA IN SE ZABAVALA MLADINA V NAŠIH OBČINAH

KOČEVJE: mladinski plesi - da ali ne?

V Kočevju je mladinska organizacija samo še na papirju. Mladinci sploh ne vedo, kdo je predsednik ali sekretar komiteja. Zato ni čudno, če je delo mladine skoraj zamrlo; mladinci delajo samo v raznih društvih (športnem, taborniškem, planinskem in drugih).

Med kočevsko mladino se zdaj vse vrtilo okoli plesov. Nekateri mladinci hočejo organizirati ples, vendar nimajo kje. O tem pripoveduje Mimi Orel, ki je bila lani članica mladinskega komiteja:

»Z organizacijo mladinskih plesov imamo letos velike težave. Uprava športnega doma, v katerem bi edino lahko plesali, nam tega ne pusti. Res je, da so na spomladanske plesne vrtili tudi pijani mladinci, toda tega nismo mogli preprečiti. Nekateri nam tudi očitajo, da nič ne delamo in da samo pohajkujemo po mestu. Toda ali je že kdó poskušal sodelovati z nami? Sami smo hoteli očistiti Rinžo, ker smo mislili, da nam bodo potem dovolili prirediti ples. Javilo se je že nekaj prostovoljcev, izdati pa smo nameravali tudi razglas. Toda ko so dokončno prepovedali ples, je ta akcija propadla. Govorijo tudi, da bi ustanovili mladinski klub, vendar do zdaj ne vem o tem še nič konkretnega. Tako nam tudi v bodoče ostanejo samo Metka bar, kavarna in druge gostilne.

Tov. Andrej Arko, upravnik športnega doma, pa je o tej stvari povedal tole: »Mladino v Kočevju bi lahko razdelil v dva tabora. Nekateri mladinci aktivno delajo v raznih društvih, drugi pa pohajkujejo po mestu in posejajo po lokalih. Ta, druga skupina, hoče na vsak način organizirati ples, ki zame sploh niso plesi, ampak divjanje. Spomladi so lahko na ples hodili tudi otroci in pijanci, pijačo so nosili celo v dom. Tega v športnem domu, ki za ples sploh ni bil zgrajen, nismo mogli dovoliti, zato smo se na občini dogovorili, da bodo plesi šele takrat, ko bodo mladinci ustanovili svoj klub.«

Kot vidimo, je prišlo v Kočevju do nasprotja med skupino mladincev, ki se hoče zabavati po svoje, in starejšimi meščani, ki so prepričani, da je prav samo tisto, kar mislijo oni. Zaradi tega trpi vsa ostala mladina, ki je nekje v sredini. Vsega ne smemo zvrčati na mladino, ker so veliko krivi tudi starejši. Tudi politične organizacije niso znale pokazati mladini prave poti.

F. P.

Lepa cesta Sela-Straža

Prebivalci Hruševca in Sela na levem bregu Krke so z zadovoljstvom pričakovali zadnji dan del na cesti proti Straži. S prostovoljnimi delom in s pomočjo krajevne skupnosti so vaščani nedavno iz ozke kotanjaste poljske poti naredili lepo makadamsko cesto za promet z vprežnimi in motornimi vozili.

Ob vsaki spremembi naslova nam sporočite svoj stari in novi naslov!

Kuharske bukvice

JUHE BREZ MES!

Močnik ali sukanec-sok

Deni za vsako osebo po 3 žlice bele moke v skledico, primešaj sol in ubij v moko eno jajce. Vse dobro zmešaj in sukaj zmes med rokami, da se dobro sesvaljka.

V lonček vrelega kropla stresi potem počasi sesušano moko; naj dobro vre dvajset minut. Po potrebi še dosoli. Razbeli v ponvi nekaj masti, v katero deneš nekaj žlic kruhovih drobtin, da se dobro prepečejo. Ko zarumene, jih zalij z nekaj zajemalkami močnika, dobro premešaj in potem zlij vse v lonček, da še malo prevre.

Krompirjeva juha

Olupi dva debela krompirja na osebo in ju zreži na drobne kocke ter skunaj v slani vodi, kateri prideneš sesekljane peteršilja ali zelene in česna. Razbeli v ponvici mast, napravi lepo rumeno prežganje in ga previdno vmešaj med juho. Lahko malo popopraš in okisaš.

V takšno juho prideneš tudi nekaj pesti dušenega grahka v zrnju in malo nastrganega rdečega korenčka. Pozimi lahko prideneš juhi pol malo prekajene klobase in eno na drobno sesekljano kisló kumarico.

Lahko dodaš tudi žlico paradiznikove mezge.

20 LET - 20 LET - 20 LET - 20 LET - 20 LET - 20 LET - 20 LET

NOBENIH SKRBI

NE BOSTE IMELI, CE ZAUPATE POPRAVILU VAŠEGA AVTOMOBILA RENOMIRANI IN PRIZNANI

AVTOMEHANIČNI DELAVNICI SGP PIONIR

■ NOVO MESTO, Kettejev drevored 37 (Bršlin, pri železniški postaji) in

■ METLIKA, pri vinski kleti.

- servisni pregledi in garancijska popravila vozil ZASTAVA, RENAULT, TAM
- splošna in generalna popravila vozil vseh vrst
- zamenjava motorjev po preizkušeni metodi na vozilih ZASTAVA in TAM
- avtokleparska in avtoličarska dela
- tapetniška dela, mazanje in pranje
- tehnični pregledi vozil vseh vrst

NAJNOVEJŠE: v kratkem bo urejen **SERVIS ZA VOZILA VOLKSWAGEN**

20 let izkušenj in strokovnega izpopolnjevanja vam zagotavljajo kvalitetne usluge v tehnično najbolj opremljeni avtomehanični delavnici na Dolenjskem!

40 let prosvete v Krški vasi

V nedeljo, 10. septembra, je prosvetno društvo »IVAN KOBAL« iz Krške vasi slavilo pomembno obletnico. Letos je namreč minilo 40 let, odkar je bilo v vasi ustanovljeno prvo prosvetno društvo.

NA DANAŠNJEM POSVETU V NOVEM MESTU

Ob starih zakonih se ne da sodobno delati

Socialni delavci so do zdaj uporabljali celo 20 let stare zakone

Socialni delavci, predstavniki socialnovarstvenih ustanov in vabljeni družbeno-politični delavci iz črnomaljske, metliške, novomeške in trebanjske občine bodo na današnjem sestanku, ki se bo pričel ob 8.30 v sejni dvorani novomeške občinske skupščine, razpravljali o dopolnitvah družinske zakonodaje. Republiška komisija za proučevanje družinske zakonodaje je predložila za to razpravo 73 glavnih vprašanj. Sestanek je organiziral novomeški Center za socialno delo.

Socialni in drugi pristojni delavci, ki so se ukvarjali s problematiko socialnega skrbstva, so čisto naleteli na nerazrešljiva vprašanja, ker jim veljavna zakonodaja ni dovoljevala delati tako, kot bi bilo glede na možnosti in razvoj najbolj prav. Pri tem so uporabljali celo zakone, ve-

ljavne od leta 1947. Nobene-ki socialnovarstvenih ustanov in zakoni huda ovira za sodoben razvoj.

»Marija Tudor« v Kostanjevici

V soboto zvečer, 16. septembra, bo v Kostanjevici na Krki gostovala Drama SNG iz Ljubljane s tragedijo Ivana Mraka »MARIJA TUDOR«. Glavno vlogo okrutne angleške kraljice bo igrala prvakinja drame Duša Počkajeva. — Dolenjski kulturni festival vabi k obisku! Vstopnice prodaja trafikca v Kostanjevici, lahko pa jih tudi rezervirate po telefonu št. 19 (osnovna šola).

Dr. ŽELJKO ŠRIBAR:

Nosečnost

Spremembe na ženi med nosečnostjo

Za ženo telo je nosečnost velika obremenitev, zato moramo posvetiti veliko skrb zdravju nosečnice, da bo zdrav organizem lahko vzdržal tak napor. Med nosečnostjo morajo vsi ženski organi prispevati k razvitju novega bitja. Vsi organi nosečnice delujejo drugače kot pred nosečnostjo, najbolj pa se spremeni delovanje roditelj, predvsem maternice, v kateri prebije plod tako dolgo, da je sposoben za samostojno življenje.

V začetku nosečnosti raste maternica počasi, tako kot plod. Ko pa prične plod hitreje pridobivati na teži in dolžini, sledi temu tudi rast maternice. V prvem mesecu je maternica velika kot kokošje jajce, v tretjem kot moška pest in je že tipljiva skozi trebušno steno. Konec petega meseca sega že do popka, proti

koncu nosečnosti pa do rebrnega loka.

Maternica je v nosečnosti bolj mehka, vendar, kadar jo dražimo, menjava svojo trdoto. V drugi polovici nosečnosti se tudi stanjša, tako da lahko otipljemo na trebuhu nosečnice plodove dele in vidimo plodove gibe. Kak teden pred porodom se maternica nekoliko povese, tedaj se povese tudi trebuh.

V začetku nosečnosti ni zanesljivih znakov za ugotavljanje nosečnosti. Navadno tega niti žena ne ve. Prvo opozorilo je izostanek sicer rednega mesečnega perila. V tem času je možno ugotoviti nosečnost s posebnimi preiskavami, ki smo jih do nedavno opravljali na zabah s sečem nosečnice. Zadnje čase pa na hitro dokazujemo zgodnjo nosečnost tako, da pomešamo seč nosečnice s posebnimi tovarniško pripravljenimi preparati in s to reakcijo precej verjetno doka-

(3) žemo ali izključimo nosečnost. Te preiskave so danes še precej drage.

Od enega meseca dalje se že da ugotoviti rast maternice z ginekološkim pregledom. Odtlej lahko precej zanesljivo ugotovljamo čas nosečnosti, pravi potek nosečnosti in predvidimo čas poroda.

Trajanje nosečnosti oz. poroda računamo na razne načine, vendar se dan poroda ne da napovedati, pač pa le precej verjeten teden, v katerem se bo porod začel. Če vemo točen dan oploditve, lahko pričakujemo porod čez 266 do 270 dni. Dan oploditve pa je moč ugotoviti le, če nekaj mesecev pred zanositvijo in po njej ni bilo občevanja. Nadalje lahko predvidimo čas poroda po velikosti maternice z že omenjenim ginekološkim pregledom in po prvi gibih otroka, ki jih začuti nosečnica. Dnevu prvih gibov dodamo pri privesnici 4 in pol mesece, medtem ko pri mnogorodnici 5 mesecev do poroda. Najbolj običajen način določanja poroda pa je, da prvemu dnevu zadnje menstruacije dodamo 7 dni in od tega meseca štejeemo nazaj tri mesece. S tem

smo prišli prvemu dnevu zadnje menstruacije 280 dni. Ta metoda je precej zanesljiva pri ženskah, ki imajo redno menstruacijo in ki si redno beležijo vsak začetek mesečnega perila.

V nosečnosti se počasi spreminja telesno in duševno stanje žene, pri nekaterih komaj opazno, pri drugih pa bolj burno. Prve mesece je nosečnica običajno nekoliko zaskrbljena, nastopijo lahko pogostne slabosti, siljenje na bruhanje, odpor do nekaterih jedi, hitra utrudljivost. Take težave prenehajo običajno v tretjem mesecu. Večkrat se pojavlja zaprtje in predvsem zadnje mesece pogostejše mokrenje. Koža nekaterih žena je v nosečnosti tudi prizadeta. Lica postanejo in pojavijo se nosečnostne pege, ki se po porodu zelo omilijo ali povsem izginejo.

Celotno duševno stanje bodoče mamice je odvisno od doživetij v okolici. Hudi duševni pretresi vplivajo na nosečnost, vendar ne toliko, da bi na plodu zapustili kakšne posledice ali celo hibe. Sem ter tja še ukoreninjeno mišljenje, da neizpolnjene želje ali »zagledanje« povzročata pri plodu hibe, je zgrešeno in ga štejemo v

praznovrstvo. Nosečnica potrebuje umirjeno okolje in razumevanje najbližjih, tako v družini kot na delovnem mestu. Predvsem je važno dejstvo, da se novega družinskega člana veselijo vsi v družini in da nosečnici dajo to tudi čutiti.

Nikar si ne določimo ali celo zahtevamo vnaprej spola otroka, ko pa dobro vemo, da je to prepuščeno zgolj igri narave in se ne da na ta pojav v ničimer vplivati! Izsiljevanje določenega spola vzbuja v poteku celotne nosečnosti strah in negotovost, ob rojstvu pa mnogokrat veliko razočaranje, če ni rojen otrok pričakovane spola. Precej težav v nosečnosti ima svoj izvor v tem strahu in v nerazumevanju najbližjih. Danes je spol človeka že drugotnega pomena, saj se v svetu čedalje bolj uveljavlja načelo enakopravnosti moškega in ženske. Bistveno je, da se rodi zdrav otrok v srečni družini! Ne smemo pa ob rojstvu novega člana pozabiti na starejše otroke v družini. V drugi polovici nosečnosti jih moramo pripraviti na ta dogodek, da bodo z veseljem sprejeli novega člana.

Komunalno podjetje NOVO MESTO
razpisuje

JAVNO LICITACIJO za prodajo

traktorja Ferguson 35

Leto izdelave 1964.

Licitacija bo 18. 9. 1967 na dvorišču pri mehanični delavnici podjetja, Vrhovčeva 1, začetek ob 8. uri. Ogled vozila je možen med 6. in 8. uro pred licitacijo.

Zavod za požarno varnost, Novo mesto

razpisuje

JAVNO LICITACIJO za prodajo

OSEBNEGA AVTOMOBILA DKW

(karamboliran), izklicna cena 2.500,00 Ndin, in

TRICIKLA - MOPEDA »TOMOS«

(v voznom stanju), izklicna cena 1.800,00 Ndin.

Licitacija bo 19. 9. 1967: za družbeni sektor od 8. do 9. ure, za zasebnike pa od 9. do 10. ure.

labod
NOVO MESTO

Najkvalitetnejše moške in otroške
srajce v modernih desenh in krojih!

Tudi vi ste kovač!

Vsak je kovač svoje sreče! Zato mislite že danes na jutrišnji dan in ne pozabite: iz malega raste veliko! Vlagajte svoje prihranke na hranilno knjižico pri

DOLENJSKI BANKI IN HRANILNICI v Novem mestu

ali pri njenih poslovnih enotah
v Krškem, Metliki in Trebnjem!

Hranilno knjižico DBH lahko dobite tudi pri vseh poštah v občinah Novo mesto, Krško, Metlika in Trebnje!

NAJNOVEJŠE!

DBH v Novem mestu obrestuje hranilne vloge od 1. avg. 1967 dalje po zvišani obrestni meri:

- navadne po **6,50 %**
- vezane do **8 %**

RAZPIS POSOJIL ZA ŠTUDIJ

UPRAVNI ODBOR PODJETJA

»KRKA«, tovarna zdravil — Novo mesto

razpisuje

v smislu zakona o štipendijah in posojilih za izobraževanje (Ur. list SRS 26/27)

POSOJILA ZA ŠTUDIJ na naslednjih šolah:

- dve posojili na biotehnični fakulteti v Ljubljani — živilski oddelek, oziroma na tehnološki fakulteti v Zagrebu — biotehnoški oddelek;
- eno posojilo na tehnološki fakulteti — kemijski oddelek;
- eno posojilo na farmaceutski fakulteti;
- dve posojili na tehnični srednji šoli — kemijski oddelek;
- eno posojilo na ekonomski srednji šoli.

POGOJI: posojilo lahko dobijo le dijaki oziroma študenti, ki izpolnjujejo naslednje pogoje:

- najmanj prav dober uspeh v šoli;
- da nimajo na družinskega člana več dohodka kot 40.000 Sdin;
- da dosežejo primerne rezultate pri testiranju, ki ga bo opravil psiholog tovarne oziroma Zavod za zaposlovanje.

Prednost imajo moški prosilci, prosilci višjih letnikov in otroci članov kolektiva, če izpolnjujejo gornje pogoje.

Prošnje z dokazili o uspehu v šoli in dohodku na družinskega člana naj prosilci pošljejo v 14 dneh po razpisu kadrovskemu oddelku tovarne.

Temeljna izobraževalna skupnost NOVO MESTO

razpisuje za šolsko leto 1967/68

NASLEDNJE ŠTIPENDIJE:

- 1 štipendijo za študij matematike in fizike na fakulteti
- 4 štipendije za študij matematike in fizike na pedagoški akademiji
- 1 štipendijo za študij šolske psihologije
- 1 štipendijo za študij na visoki šoli za telesno kulturo
- 1 štipendijo za študij kemije na fakulteti za naravoslovje
- 1 štipendijo za študij romanskih jezikov — (francoščina in italijanščina)
- 1 štipendijo za študij slovenščine na pedagoški akademiji.

Prošnje, kolkovane z 0,50 Ndin, je treba predložiti tej skupnosti do 25. septembra 1967.

Prošnji je treba priložiti:

1. overovljen prepis diplome,
2. kratek življenjepis,
3. potrdilo o premoženjskem stanju oz. uradno potrdilo o osebnih dohodkih družinskih članov.

TEMELJNA IZOBRAŽEVALNA SKUPNOST
NOVO MESTO

Razpisna komisija za delovna mesta pri
OSNOVNI ŠOLI VAVTA VAS

razpisuje delovno mesto

predmetnega učitelja ali profesorja

za slovenski jezik

Prednost imajo prosilci, ki imajo usposobjenost za poučevanje nemškega jezika. Nastop službe takoj ali po dogovoru. Plača po pravilniku. Razpis velja do zasedbe delovnega mesta.

Stanovanja v kraju samem ni.

NOVI TIP

ŠKODA 1000 MB DELUXE

- sprejemamo naročila za dobavo v septembru 1967 in v naslednjih mesecih
- cena 2.150.000 Sdin z vračunanem prometnim davkom
- nudimo ugoden potrošniški kredit!

Takoj vam lahko dobavimo tudi osebno vozilo

AUSTIN 1100

ZA DINARJE

Cena s prometnim davkom: 3.096.000 Sdin.

Vse lastnike vozil ŠKODA hkrati obveščamo, da bomo v najkrajšem času odprli

SERVIS ZA POPRAVILA

v garancijskem roku, medtem ko popravila za avtomobile ŠKODA izven garancijskega roka že izvršujemo v naših servisih.

Vse informacije dobite na upravi podjetja ali po telefonu Novo mesto 21-132.

PRIPOROČAMO SE VAM!

TRGOVSKO PODJETJE

NOVOTEHNA

NOVO MESTO

AVTOMOTO
DRUŠTVO
KRŠKO

proda

2 motorja PUCH

v razstavljenem stanju.

Licitacija bo 29. 9. 1967
v pisarni AMD Krško ob
9. uri zjutraj.

otroška
konfekcija
športne
hlačke

ženske kopalke

Južtranjka
KONFEKCIJA • SEVNICA

ELEKTROTEHNA

LJUBLJANA

Nudimo vam bogato izbiro: gospodinjskih aparatov
 akustičnih aparatov
 elektroinstalacijskega materiala

Kupujte v naših trgovinah v Krškem in Novem mestu!

Osnovna šola Vinica
pri Črnomlju

razpisuje
delovno mesto

UČITELJA za razredni pouk

Razpis velja do zasedbe
delovnega mesta.

**Oglašujte
v DL**

Še enkrat: „Zločin ali nesreča?“

»Labodova« šivilja Pavla Fabjan, 22-letna skrbna žena in ljubeča mati enoletnega Marjančka, je umrla nekaj tednov po prometni nesreči, ki smo jo imenovali »zločin nad človekom« — Čemu kritika nad Dolenjskim listom, ko pa se je število nesreč in »zločinov« na naših cestah samo v zadnjem mesecu spet povečalo za 56 novih mrličev in za več sto hudo in laže ranjenih? — Ljudje terjajo varnost na cestah, ki naj jo zajamčijo strožji predpisi in njihovo dosledno izpolnjevanje!

Ko je Dolenjski list letos 10. avgusta objavil sestavek PO SLEDOVIH NEKEGA ZLOČINA, smo časnikarji našega domačega pokrajinskega lista poželi nemalo očitkov, žaljivih opazk, pripomb o »domišljavosti in nepoznavanju kazenskih predpisov« in raznih namigov, da »nesreča na cesti pač ni in ne more biti zločin, kvečjemu le in samo spet — nesreča...«. Očitki take vrste prihajajo po navadi iz vedno istih krogov. Ne trdim, da novinarji ne delamo tudi napak (največkrat jim botrujejo slabi delovni pogoji in iz njih izvirajoča škodljiva naglica pri delu, ki prenekaterokrat ne dovoljuje dejstev in podatkov preveriti tako, kot to vedno sami želimo!). Spričo navedenih očitkov pa smo ostali tokrat neprizadeti. Žal so nas zadnji tedni znova prepričali o pravilnosti trditve: razen pravih nesreč se na naših cestah dogajajo zločini! Ceste se spreminjajo v klavnice. Bomo kot ovce to mirno prenašali in še naprej nemučno ugotavljali: »Nekaj bo treba narediti...«?

muliranimi pravnimi predpisi in s »pravniškim jezikom«. Zato moram poleg tega, kar sem povedal v uvodu, dodati še delček tistih opomb naših številnih bralcev, ki so nam po objavi članka »Po sledovih nekega zločina« dejali: »Tako je treba pisati! Kakšna nesreča neki, če je človek zaradi malomarnosti ali vinjenosti povzročil drugega človeka! Zapišite, da ga je ubil, ne pa: nesreča je terjala spet smrtno žrtev! Pišite po domače, tako kot ljudje govorimo!!« Takih opomb bi lahko naštel dolgo vrsto, pa ni prostora. Tudi ni treba ponavljati tega, kar tolikokrat slišimo med ljudmi dobrega in spodbudnega, ko ocenjujejo pisanje v domačem listu. Ni nas bilo sram napisati, da je

treba prometno nesrečo, ki se je zgodila zaradi malomarnosti voznika, imenovati zločin! Danes to ponavljamo: Ločiti je treba med praviimi nesrečami, ki jim botruje tehnika in nepričakovano nastala okvara na vozilu ali tak dogodek na cesti, ki nujno mora povzročiti nesrečo — in med vsemi tistimi dogodki, ko nam pijanci, brezsrčneži, bedaki in neizkušeni vozniki ubijajo na cestah naše znance, prijatelje, soobčane in delajo iz zdravih ljudi invalide, vdove in sirote brez staršev!

»Po cestah drve potencialni ubijalci...«

»KOMUNIST«, glasilo Zveze komunistov Jugoslavije, je letos 25. avgusta

na svoji 2. strani pod naslovom »STOKANJE NA CESTAH«, med drugim zapisal tudi tole: »Bilanca nesreč na naših cestah postaja vznemirljivo. — Lista se polni, žalostna, neumljena. V juliju je na cestah in ulicah Slovenije našlo smrt 40 ljudi, 410 je bilo hudo, 500 pa laže ranjenih. V prvih 6 mesecih letošnjega leta je umrlo v Srbiji 250 potnikov, 1300 je bilo hudo, 2400 pa laže ranjenih. — Število se veča. Število 2115 mrtvih in 31.519 poškodovanih leta 1966 bo letos znatno naraslo...«

Tako drve po naših cestah potencialni ubijalci, mi pa jim lahko mišljeno dopuščamo, da se igrajo s tujiimi in svojimi življenji. Marskateri se sploh ne zavedajo, da imajo naravnost v rokah strelno orožje...«

Tako KOMUNIST (daljši odlomek iz tega njegovega članka bomo objavili prihodnji teden na tej strani).

Pavla Fabjan iz Zabeje vasi pri Novem mestu je žal umrla za posledicami težke prometne nesreče, o kateri smo poročali 10. avgusta. Mlada, 22-letna delavka, skrbna žena in ljubeča mati leto dni starega Marjančka je postala žrtev

neprevidnega voznika. Ne bomo ponavljali tega, kar smo zapisali pred dobrim mesecem. Od tedaj, ko smo pisali članek »Po sledovih nekega zločina«, se je v Sloveniji ubilo ali pa bilo ubitih na naših cestah še 56 ljudi!

Ceste postajajo klavnice. Brezobzirnost posameznikov ki nimajo v srcih občutka do sočloveka — pa tudi sami do sebe ne — narašča, pa naj se kaže v alkoholizmu, neizkušeni ali ohoem in objestnem kršenju prometnih predpisov.

Bomo tudi vnaprej govorili o vzrokih nesreč, nič ali premalo pa ukrepali? Že tako nas ni veliko, na cestah pa se pobijamo kakor da bi šlo za klavno živino. Kje so učinkovitejši ukrepi pristojnih organov? Kje so strožja pravila — in kje jamstvo, da bodo v bodoče v resnici spoštovana.

TONE GOŠNIK

Vlomilec v Dragomlji vasi

11. septembra je neznanec vstopil v stanovanje Slavka Hostiča v Dragomlji vasi. Iz omare je vzel 500 Ndin. V sobo je zlezal skozi okno, na katerem je najprej odstranil šipo.

Ta nesrečni »Nekaj bo treba narediti!« nam sam od sebe ne bo ničesar prinesel. To je pasivno spremljanje stanja, ki nas lahko uspava. Res je, da bo treba za prometno preventivo narediti veliko več kot je bilo narejenega doslej. Držala bo tudi ugotovitev, da je kaznovalna politika do manjših in težjih prestopkov v prometu premala in zato neučinkovita. Točno je, da vozijo po naših cestah mnogi in premnogi neizkušeni vozniki, izmed katerih so številni le še prehitro dobili vozniško dovoljenje. Strogo pri izpitih bo treba nujno povečati, pa naj je to komu vseh ali ne. Maršikaj, kar zadeva izkušnost voznika na javnih cestah, pa bo treba s predpisi in zakoni krepko dopolniti, saj nas mrtvi in ponesrečeni iz dneva v dan krepkeje opominjajo, da je treba na naših cestah narediti red. Glede na število avtomobilov smo Slovenci in Jugoslavnici z mrtvimi iz prometnih nesreč baje že na vrhu evropske lestvice.

Javno mnenje se ne uje ma vedno z zakonito for-

NESREČA PRI BIČU: v četrtek popoldne, 7. septembra, se je nekaj pred 16. uro na avtomobilski cesti pri Biču spet zgodila huda prometna nesreča, v kateri je umrl voznik Aleksander Krebs. Njegov sopotnik Franc Ambrožič in voznik fiata 1100 D. Fine sta bila hudo poškodovana in so ju kmalu po nesreči prepeljali v ljubljansko bolnišnico. Ko so vaščani z bližnjih polj brž prihiteli k cesti, so videli, kako je nek okrvavljen moški bežal s prizorišča nezgode. Ker so miličniki mislili, da je ranjen, so ga še dolgo iskali v bližnji okolici, naslednji dan pa se je javil v Ljubljani. Dejal je, da je vozil v drugem fičku za Krebsom in bil nad nesrečo prijatelja tako pretresen, da ni vedel, kaj je počel. Vzroki hude nesreče še niso natančno ugotovljeni, materialna škoda pa je zelo velika. Na sliki je prizorišče nesreče. (Foto: M. Legan)

TELEVIZIJSKI SPORED

NEDELJA, 17. SEPTEMBRA	9.30 POROČILA (Ljubljana)	19.30 MOZAIK KRATKEGA FILMA (Ljubljana)
9.35 PRILJATELJICE NASE ZIVALI (Ljubljana)	20.00 TV DNEVNIK (JTV)	20.30 CIKCAK (Ljubljana)
10.00 KMETIJSKA ODDAJA (Beograd)	20.40 REZERVIRAN ČAS (Ljubljana)	22.15 VATERPOLO — SOVJETSKA ZVEZA : MADZARSKA (Zagreb)
10.45 LETECA ZOGA — oddaja japon TV (Ljubljana)	23.15 TV DNEVNIK II ((JTV)	CETRTEK, 21. SEPTEMBRA
11.15 KALEJOSKOP (Ljubljana)	9.00 TV V SOLI (Zagreb)	11.00 ANGLESCINA (Beograd)
11.30 FILM ZA OTROKE (Ljubljana)	14.50 TV V SOLI — ponovitev (Zagreb)	16.10 ANGLESCINA — ponovitev (Beograd)
13.00 MEDITERANSKE IGRE — telovadba (Ljubljana)	17.05 POROČILA (Ljubljana)	17.10 TIKTAK: Pedenjped (Ljubljana)
14.35 VELESEJMSKI TV BIRO (Zagreb)	17.25 SLIKE SVETA — oddaja za otroke (Beograd)	17.55 TV OBZORNIK (Ljubljana)
14.55 KJVEJ: ATLETSKA TEKMOVANJA ZA POKAL EUROPE (Interzija)	18.15 KALEJOSKOP (Ljubljana)	18.35 GOST V STUDIU — glasbena oddaja (Beograd)
18.55 TV BIRO (Zagreb)	19.00 TOZARJENJE — humoristična oddaja (Beograd)	19.40 CIKCAK (Ljubljana)
19.00 DOLGO, VROČE POLETJE — serijski film (Ljubljana)	19.54 PROPAGANDNA MEDIGRA (Ljubljana)	20.00 TVD (Beograd)
19.30 CIKCAK (Ljubljana)	20.00 AKTUALNI RAZGOVORI (Beograd)	21.10 CIKCAK (Ljubljana)
20.00 TV OBZORNIK (JTV)	21.20 KO JE MEC KROJIL PRAVICO — serij. igra (Zagreb)	22.00 VATERPOLO — JUGOSLAVIJA : SZ — prenos (Zagreb)
20.45 CIKCAK (Ljubljana)	23.00 TVD (Beograd)	PETEK, 22. SEPTEMBRA
20.50 ODDAJA ZA POMORSKAKE (Zagreb)	9.40 TV V SOLI (Zagreb)	9.40 TV V SOLI (Zagreb)
22.00 VATERPOLO — JUGOSLAVIJA : ITALIJA (Zagreb)	10.40 ANGLESCINA (Zagreb)	10.40 ANGLESCINA (Zagreb)
23.00 TV DNEVNIK II. (JTV)	11.00 OSNOVE SPLOSNE IZOBRAZBE (Beograd)	14.50 TV V SOLI — ponovitev (Zagreb)
PONEDELJEK, 18. SEPT.	14.00 (Zagreb)	15.50 ANGLESCINA — ponovitev (Zagreb)
9.40 TV V SOLI — ponovitev ob 14.00 (Zagreb)	15.55 POROČILA (Zagreb)	16.10 OSNOVE SPLOSNE IZOBRAZBE — ponovitev (Beograd)
10.40 RUSCINA — ponovitev ob 15.00 (Zagreb)	17.00 MALI SVET (Zagreb)	17.05 POROČILA (Skopje)
11.00 OSNOVE SPLOSNE IZOBRAZBE — ponovitev ob 15.20 (Beograd)	17.25 RISANKE (Skopje)	17.10 VASA KRIZANKA — oddaja za otroke (Skopje)
15.55 POROČILA (Zagreb)	17.40 KJE JE, KAJ JE (Beograd)	17.55 TV OBZORNIK (Ljubljana)
17.00 MALI SVET (Zagreb)	17.55 TV OBZORNIK (Ljubljana)	18.15 MLADINSKI KONCERT (Beograd)
17.25 RISANKE (Skopje)	18.20 POLOZAJ SLOVENCINE V SVETU (Ljubljana)	19.05 CLOVEK ZNANOST IN PROIZVODNJA (Ljubljana)
17.40 KJE JE, KAJ JE (Beograd)	18.40 PREGOSTO POZABLJAMO — vzgojna oddaja (Ljubljana)	19.35 CIKCAK (Ljubljana)
17.55 TV OBZORNIK (Ljubljana)	19.00 NARAVA IN TURISTI (Ljubljana)	19.40 PETKOV VEČER (Ljubljana)
18.20 POLOZAJ SLOVENCINE V SVETU (Ljubljana)	19.15 TEDENSKI SPORTNI PREGLED (JTV)	20.00 TVD (Beograd)
18.40 PREGOSTO POZABLJAMO — vzgojna oddaja (Ljubljana)	19.40 REPORTAŽA IZ MONTREALA (Ljubljana)	20.30 CIKCAK (Ljubljana)
19.00 NARAVA IN TURISTI (Ljubljana)	20.00 TV DNEVNIK (JTV)	20.39 KUPIL SEM OČKA — sovl. celovečerni film (Ljubljana)
19.15 TEDENSKI SPORTNI PREGLED (JTV)	20.30 CIKCAK (Ljubljana)	22.00 VATERPOLO — JUGOSLAVIJA : ROMUNIJA (Zagreb)
19.40 REPORTAŽA IZ MONTREALA (Ljubljana)	20.40 TV DRAMA (Beograd)	23.00 TVD (Beograd)
20.00 TV DNEVNIK (JTV)	22.00 VATERPOLO — JUGOSLAVIJA : ROMUNIJA (Zagreb)	SOBOTA, 23. SEPTEMBRA
20.30 CIKCAK (Ljubljana)	23.00 TV DNEVNIK II. (JTV)	9.40 TV V SOLI (Zagreb)
20.40 TV DRAMA (Beograd)	TOREK, 19. SEPTEMBRA	14.50 TV V SOLI — ponovitev (Zagreb)
22.00 VATERPOLO — JUGOSLAVIJA : ROMUNIJA (Zagreb)	9.40 TV V SOLI — ponovitev ob 14.00 (Zagreb)	17.40 VSAKO SOBOTO (Ljubljana)
23.00 TV DNEVNIK II. (JTV)	10.40 ANGLESCINA — ponovitev ob 15.55 (Zagreb)	17.55 TV OBZORNIK (Ljubljana)
TOREK, 19. SEPTEMBRA	11.00 OSNOVE SPLOSNE IZOBRAZBE — ponovitev ob 15.20 (Beograd)	18.15 Cmilbulk: IGRAČKE NA CESTAH mladinska igra (Ljubljana)
9.40 TV V SOLI — ponovitev ob 14.00 (Zagreb)	18.35 RISANKE (Ljubljana)	19.15 S. Oster: MASKA RDEČE SMRTI — balet (Ljubljana)
10.40 ANGLESCINA — ponovitev ob 15.55 (Zagreb)	18.50 SVET NA ZASLONU: OILE (Ljubljana)	19.40 CIKCAK (Ljubljana)
11.00 OSNOVE SPLOSNE IZOBRAZBE — ponovitev ob 15.20 (Beograd)	19.30 TV OBZORNIK (Ljubljana)	20.00 TVD (Beograd)
18.35 RISANKE (Ljubljana)	20.00 CIKCAK (Ljubljana)	20.30 CIKCAK (Ljubljana)
18.50 SVET NA ZASLONU: OILE (Ljubljana)	20.10 »KJUBEZEN IN KITARE« — češkoslovaški film (Ljubljana)	20.40 IZ TUJE GLASBENE PRODUKCIJE (Zagreb)
19.30 TV OBZORNIK (Ljubljana)	21.40 J. Blewais: »BOB IZ KRANJAS« — TV igra (Ljubljana)	21.40 ZABAVNO GLASBENA ODDAJA — Sarajevo (Zagreb)
20.00 CIKCAK (Ljubljana)	22.10 VATERPOLO — JUGOSLAVIJA : MADZARSKA (Zagreb)	22.00 VATERPOLO — JUGOSLAVIJA : NDR — prenos (Zagreb)
20.10 »KJUBEZEN IN KITARE« — češkoslovaški film (Ljubljana)	23.00 POROČILA	23.00 ZADNJA POROČILA (Ljubljana)
21.40 J. Blewais: »BOB IZ KRANJAS« — TV igra (Ljubljana)	17.00 POROČILA (Zagreb)	
22.10 VATERPOLO — JUGOSLAVIJA : MADZARSKA (Zagreb)	17.05 DOCTOR JOJBOLI — lutkovna igra (Zagreb)	
23.00 POROČILA	17.25 POLJUDNO ZNANSTVENI FILM (Ljubljana)	
SREDA, 20. SEPTEMBRA	17.55 TV OBZORNIK (Ljubljana)	
17.00 POROČILA (Zagreb)	18.15 ODDAJA ZA OTROKE (Beograd)	
17.05 DOCTOR JOJBOLI — lutkovna igra (Zagreb)	19.00 FESTIVAL HUMORJA V PI-	
17.25 POLJUDNO ZNANSTVENI FILM (Ljubljana)		
17.55 TV OBZORNIK (Ljubljana)		
18.15 ODDAJA ZA OTROKE (Beograd)		
19.00 FESTIVAL HUMORJA V PI-		

RADIO LJUBLJANA

VSAK DAN: poročila ob 5.15, 6.00, 7.00, 8.00, 12.00, 15.00, 17.00, 19.30 in 22.00. Pisan glasbeni spored od 4.30 do 8.00.	NEDELJA, 17. SEPTEMBRA: 6.00—8.00 Dobro jutro! 8.05 Radijska igra za otroke — James Krüss: Roženovet. 9.05 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo — I. 10.00 Še pomnite, tovariši... Janez Lušin — Mali: Globoko razrezani spomini. 11.00 Poročila — Turistični napotki za tuje goste. 12.30 Kmetijski nasveti — inž. Igor Kralj: Pomembnost hibridov v poljedelstvu in vrtnarstvu. 12.40 Nastopa pihalna godba. 13.30 Priporočajo vam... 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo. 15.20 Napotki za turiste. 17.05 Koncert po željah poslušalcev. 18.45 Kulturni glasbeni spored. 20.00 Lahko noč, otroci! 21.15 Oddaja o morju in pomorščakih.	SREDA, 20. SEPTEMBRA: 8.05 Glasbena matineja. 9.25 Pisanje in plesni jugoslovanskih narodov. — 10.45 Človek in zdravje. 11.00 Poročila — Turistični napotki za tuje goste. 12.30 Kmetijski nasveti — inž. Nace Lovšin: Zreza in odбира tlele rjave pasme. 12.40 Čez selene trate. 13.30 Priporočajo vam... 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo. 15.20 Glasbeni intermezzo. 17.05 Mladina sebi in vam. 18.45 Naš razgovor. — 19.05 Glasbene razglednice. 20.00 Lahko noč, otroci!	TUREK, 19. SEPTEMBRA: 8.05 Glasbena matineja. 9.25 Z znanimi
SOBOTA, 16. SEPTEMBRA: 8.05 Glasbena matineja. 11.00 Poročila — Turistični napotki za tuje goste. 12.30 Kmetijski nasveti — inž. Tone Robič: Kako kmetijska sadnja idrija pospešuje govedorejo. 12.40 Ralph Benatzky: »Pri belem konjčiku«. — 13.30 Priporočajo vam... 14.05 Melodije za dober tek! 17.05 Gremo v kino! 18.15 Zagrajmo in zapojmo... 19.05 Glasbene razglednice. 20.00 Lahko noč, otroci! 20.30 Zabavna radijska igra — J. Perrot — J. Forest: »Korporala se drži smolasa. 21.15 »Pokazi, kaj znaš«. 22.10 Oddaja o naše izseljence	ČETRTEK, 21. SEPTEMBRA: 8.05 Glasbena matineja. 10.15 Minute z našimi solisti v Pucinijevih operah. 11.00 Poročila — Turistični napotki za tuje goste. 12.30 Kmetijski nasveti — inž. Jože Furlan: Spnauča v jesenskem vrtu. 12.40 Slovenske narodne ob	ČETRTEK, 21. SEPTEMBRA: 8.05 Glasbena matineja. 10.15 Minute z našimi solisti v Pucinijevih operah. 11.00 Poročila — Turistični napotki za tuje goste. 12.30 Kmetijski nasveti — inž. Jože Furlan: Spnauča v jesenskem vrtu. 12.40 Slovenske narodne ob	

V TEM TEDNU VAS ZANIMA

KRONIKA NESREČ

TEDENSKI LEDAR

petek, 15. septembra — Nikodem Šobota, 16. septembra — Ljudmila Medelja, 17. septembra — Frančiška Fonedeljek, 18. septembra — Irena Torek, 19. septembra — Susana Sreda, 20. septembra — Brane Cotrtek, 21. septembra — Matej

PREKLIC

Jožefa Kastelic, Gabrje 107, Ivan Božič, Gabrje 98 in Marija Uzman, Gabrje 106, prepovedujem pašo kokoši in vsako hojo po vinogradih v Babnem. Kdor tega ne bo upošteval, ga bomo sodno preganjali.

Tončka Mrgole, Tomažja vas 14, Bela cerkev, prepovedujem hojo, vožnjo in pašo kokoši po mojih vinogradih in drugih parcelah. Kdor te prepovedi ne bo upošteval, ga bom sodno preganjala.

Razglasam za neresnično, kar sem govoril o tov. Anici Bucik iz Novega mesta, in se ji zahvaljujem, da je odstopila od tožbe. Franc Nagelj, Vel. Gkava 5, Novo mesto.

Dušan Sajevec, Vavta vas 9, p. Straža, prepovedujem pašo in hojo kokoši po mojih njivah. Kdor preklica ne bo upošteval, ga bom sodno preganjal.

Ivana Springer st., Dol. Straža št. 23, preklicujem in oblašujem, kar sem neresnično trdila o Stefani

niji Murn iz Dol. Straže št. 27, ter se ji zahvaljujem, da je odstopila od tožbe.

Franc Lavrič iz Dol. Straže 62, Straža, prepovedujem pašo kokoši po mojem vinogradu v Dol. Straži. Kdor tega ne bo upošteval, ga bom sodno preganjal.

OBVESTILA

Perilo opere, oblačila očisti — Pralnica in kemična čistilnica, Novo mesto, Germova 5.

ZAHVALA

Ob izgubi naše ljube žene, mame, stare mame, sestre, tete in svakinje

IVANE ZUPANČIČ

iz Podhoste 9

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki ste nam stali ob strani v teh težkih dneh. Posebno zahvalo smo dolžni zdravnikom in strojnemu osebju internega oddelka Splošne bolnišnice v Novem mestu, podjetju IMV za podarjene vence in prevoz, ISKRI iz Žužemberka, duhovniku in vsem, ki ste jo spremlili na njeni zadnji poti.

Zalujoči mož, sinovi Franc, Lojze in Tone z družinami, Jože, svakinja Karolina in drugo sorodstvo.

Ob tragični in mnogo prerani smrti našega dragega, nepozabnega sina in brata

ALOJZA PAPEŽA

s Potovega vrha

se najtopleje zahvaljujemo vsem darovalcem cvetja in vencov. Posebno zahvalo smo dolžni kolektivoma DOLENJKA in NOVOTEKS iz Novega mesta ter vsem, ki so ga spremlili do preranega groba.

Zalujoči oče, mati, bratje, sestre in drugo sorodstvo.

Ob nenadomestljivi izgubi našega očeta in starega očeta

FRANCA BÉCELETA

iz Gor. Lakovnic

se iskreno zahvaljujemo ZB in SZDL Bircna za vsa poslovljena beseda, obč. komiteju ZK, pevcem in godbi iz Novega mesta in gasilskemu društvu Lakovnice. Zahvaljujemo se vsem, ki so ga spremlili na zadnji poti, mu darovali vence in cvetje in nam izrekli sožalje.

Zalujoči: hči Lojzka, sinova Tone in Stanj z družinami ter drugo sorodstvo.

Ob boleči izgubi dobrega moža, očeta, starega očeta in pradedca

JURIJA SADARJA

se najtopleje zahvaljujemo vsem, ki so mu darovali vence in cvetje in ga v tako velikem številu spremlili do njegovega poslednjega doma. Posebna zahvala prof. Piletiču in dr. Obliaku ob lašjanju bolečin, častni duhovščini ter pevcem in govorniku za poslovljena besede. Vsem se enkrat iskrena hvala!

Zalujoča žena v imenu sorodnikov

Ob boleči izgubi naše ljubljene mame, stare mame, prababice, sestre, tete in svakinje

IVANE MERVAR

IVANE MERVAR, roj. GRASIC se zahvaljujemo vsem, ki so nas tolažili v žalosti, nam izrekli sožalje, počastili njen spomin z venci in cvetjem in jo v tako velikem številu spremlili k večnemu počitku.

Posebna zahvala dr. Josipu Pavloviču za skrb in večletno zdravljenje na domu, dr. Koscu, dr. Hübscherju, dr. Starčeviču in drugemu zdravstvenemu osebju internega oddelka bolnišnice v Novem mestu za trud in skrb pri lašjanju njene dolgoletne bolezni. Lepa hvala patru Ambrožu za pogrebni obred in pevcem za ganljive žalostinke.

Zalujoči sinovi in hčerki s družinami, sestra in drugo sorodstvo.

KINIO

Brežice: 15. in 16. septembra angleški barvni film »Fantom londonske opere«. 17. in 18. septembra nemško jugoslovanski barvni film »Winnetou in Old Firehands«. 19. in 20. septembra mehški film »Pesem je ljubezen Mehike«.

Kočevje »Jadrana: 15. do 17. 9. francoski barvni film »Svetnik pripravljiva pasta«. 17. do 19. 9. ameriški barvni film »Ben Hur«. 20. 9. jugoslovanski film »Vojaka«. 21. 9. francoski barvni film »K. Jamnik«.

Kostanjevica: 17. 9. danski barvni film »Kozel v rajsu«. 20. 9. italijanski film »Bubovo deklet«. Medlika: 15. do 17. 9. ameriški barvni film »Klic trobent«. 15. do 18. 9. francoski barvni film »Odmor bojevnikov«. 18. in 19. 9. češki film »Atentat«. 20. in 21. 9. švedski film »Dvoriški hvore«.

Novo mesto »Krkas: 15. do 18. 9. angleški barvni film »Goldfinger«. 19. 9. oder mladih »Obok in strugas«. 20. in 21. 9. francoski film »Zvezda brez imena«.

Ribnica: 16. in 17. 9. italijanski film »Trojanska vojna«. Sevnica: 16. in 17. 9. francoski film »Žena je žena«. 20. 9. ameriški film »Lolita«.

Sodražica: 16. in 17. 9. ameriški film »Baster Kiton Generale«. Sentjerna: 16. in 17. 9. film »Greh ljubezni«.

Trebnje: 16. in 17. 9. francoski kriminalni film »Zločin v Barceloni«. 23

SUPERAVTOMATIČNI PRALNI STROJI

vseh znamk in

KMETIJSKI STROJI

40.000 Sdin zmanjšana carina za pralne stroje!

VSE INFORMACIJE DOBITE

NOVO MESTO: BRACKO.

Ragovska 7: št telefona

068-21-659

SEVNICA: ROTER.

Heroja Maroka 4

PEROTTI-EXPORT

S. FRANCESCO 11 PRST

IZ NOVOMEŠKE PORODNIŠNICE

Pretekli teden so v novomeški porodnišnici rodile: Jelka Gabron iz Otočca — Zvonka, Milka Nagelj iz Smolenje vasi — Bernardko, Helena Kulovec iz Dolenjskih Toplic — Ines, Marija Hrovat z Uršini in Vesno, Vera Kastelic iz Bušinjke vasi — Antonia, Alojzija Zupančič s Tolsteja vrha — Petra, Anica — Cerna iz Črnomlja — Majda, Ana Doročič iz Pekla — Matejko, Marija Zefran iz Gotne vasi — dečka, Rozalija Papež s Cvibija — deklco, Marija Velikonja iz Trebnjega — deklco, Marija Judčič iz Velikega Orehka — dečka, Ana Novogradec iz Jurovskega broda — dečka, Tončka Luzar iz Dolenjega Maharova — dečka, Anica Bolter iz Gabrja — deklco, Anica Boh z Malega Kamna — deklco in Darinka — Urbanč iz Jelk — dečka.

IZ BREŽIŠKE PORODNIŠNICE

Preteklih štirinajst dni so v brežiški porodnišnici rodile: Dragica Hočever iz Sevnice — deklco, Amalija Čizmešija iz Movrače — deklco, Božena Čulatič iz Brežice — Dejana, Marija Zagmešter iz M. Gorice — dečka, Danileva Levak iz Novega mesta — Marka, Fanika Kozinc iz Mrzle Planje — Dragico, Vera Rožman iz Nove vasi — Mojca, Matilda Krošelj iz Kostanjevice — dečka, Anica Jaklenec iz Cerija — Dražena, Milka Vužme iz Galgova — Biserko, Nada Bogojeva iz Brežice — Sinišo, Ana Kozinc iz Pečjeje — Branka, Olga Prelogar iz Stranja — Vikico, Terezija Novšak iz Sevnice — dečka, Milica Zivoder iz Prigorja — dečka, Marija Kosteve iz Pisce — dečka, Dušanka Stikovac iz Brežice — dečka, Lidija Kocjan iz Studenca — Mojca.

BREŽIŠKA KRONIKA NESREČ

Preteklih štirinajst dni so se ponesrečili in so iskali pomoči v brežiški bolnišnici: Rudi Blaznik, rudar iz Orešja, je padel z drevesa in si poškodoval glavo; Jožeta Marenčiča, kmetja iz Orešja, je nekdo povozil s kolesom in mu poškodoval glavo; Frida Jačbec, upokojenka iz Sevnice, je padla v stanovanju in si poškodovala desno nogo; Albin Šipetič, ekonom iz Brežice, je pri prometni nesreči dobil notranje poškodbe; Anton Berič, sin kmetja iz Goljaka, si je pri igranju nogometa zlomil levo nogo v kolku; Stane Drobnič, cestar iz Zupeče vasi, je padel s kolesom in si poškodoval glavo; Marija Slovenec, gospodinja z Mirne, si je pri prometni nesreči zlomila levo roko nad komolcem; Ana Travnikar, gospodinja iz Čurmovca, je padla na dvorišču in si poškodovala levo nogo.

antena

SPREJEMA IN ODDAJA VAŠE ŽELJE

Mopedist je zaradi hudih poškodb umrl

31. avgusta se je pripetila huda prometna nesreča na cesti Sela—Mostec. Iz smeri Dobove se je peljal proti Selam z mopedom Jože Zorčič iz Sel. Med vožnjo je iz neugotovljenega vzroka zavozil v jarek in se tako hudo poškodoval, da je 7. septembra v brežiški bolnišnici umrl.

Avto je zgorel

Voznik osebnega avtomobila Mihael Starkl iz Štor se je 4. septembra ponoči peljal iz Sevnice proti Račeam. V Račici so mu odpovedale luči. Zavozil je čez cesto in se zaletel v drevo. Od tam ga je odbilo 10 m pod cesto, kjer se je avto vnel in zgorel. Voznik je ostal nepoškodovan, na avtomobilu pa je za okrog 6500 Ndin škoda.

Prekucij pri Otočcu

Avtomobilista Franjo Puntarič in Janko Sinkovič sta 10. septembra še od Zagreba vozila drug za drugim. Pred priključkom za Otočec je Puntarič zmanjšal hitrost. Enako je naredil tudi Sinkovič, vendar je avto zaneslo na parkirišče, odkoder je po boku zdrsnel čez cesto in se prevrnil po nastipu. Voznik Sinkovič in njegova žena sta si nekoliko odrgnila kozo, škoda pa so ocenili na 5.000 Ndin.

Pri Šentjurju trčila Zagrebčan in Nемеc

9. septembra zvečer je zagrebški avtomobilist Mato Barovič pri Šentjurju prehitel tovornjak, ko je naproti drvel z osebnim avtom nemški voznik Witold Wilinsky. Barovič je bil nenadoma v škarjah. Zagrebčanov in Nemčev avto sta silovito trčila, Wilinsky in njegov sopotnik ter sopotnica v Zagrebčanovem avtu so se ranili. Škoda so ocenili na 12.500 Ndin.

Prepozno opazil odcep

Ljubljancan Viljem Berk je 9. septembra vozil tovornjak po avtomobilski cesti, pri Mačkovicu pa je prepozno opazil odcep za Novo mesto, kamor je nameraval iti. Ko se je ustavil, je v tovornjak treščil osebni avto, ki ga je vozil Maks Magušar. Magušarjeva sopotnica — Pepra Salmič je bila ranjena in so jo odpeljali v novomeško bolnišnico. Škoda so ocenili na 8.000 Ndin.

Avtomobilist zadremal

Franjo Šakič iz Valpova se je 9. septembra popoldne peljal z osebnim avtom iz Ljubljane. Pri Biču je za krmiljod zadremal, izgubil oblast nad vozilom in se prekučil na travniku. Škoda so ocenili na 2.000 Ndin.

Prehitel tovornjak in zadel kamen

Matija Vidmar iz Rožnega vrha se je 7. septembra peljal z osebnim avtom po avtomobilski cesti in pri Šentjurju prehitel tovor-

njak, ki ga je vozil Eractio Caporallini iz Ancone. Po prehitavanju je Vidmarjev avto zaneslo, zadel je občestni kamen in se prekučil na travniku. Škoda so ocenili na 5.000 Ndin.

Nesrečni cikcak po Črnomlju

Slavo Svajger iz Loke se je 6. septembra ob 23. uri peljal z osebnim avtom po Črnomlju od hotela LAHINJA na Trg svobode. Zadel je rob pločnika, odkoder ga je odbilo, da se je prevrnil na bok in drsel po cesti. Voznik je bil lažje ranjen, škoda pa so ocenili na 6.000 Ndin.

Tovornjak rinil osebni avto

Leopold Grebenc s Trebelnega se je 6. septembra popoldne peljal z osebnim avtom iz Mokronoga na Trebelno. Izza ovinka je Jože Vebič iz Trebnjega s precejšnjo hitrostjo pripeljal tovornjak. Grebenc se je ustavil, tovornjak pa ni mogel mimo, marveč je zadel avto in ga rinil nazaj. Škoda so ocenili na 3.000 Ndin.

Med vožnjo se je otepal ose

Dr. Zlatko Mihelič iz Črnomlja se je 6. septembra z osebnim avtom peljal v Novo mesto. Z njim sta bili tudi žena in hči. Pri Vinji vasi je v avto priletela osa, in ko se je je voznik otepal, je zapeljal s ceste na strmino in naposled treščil v smreko. Voznik se je lažje ranil. Škoda so ocenili na 8.000 Ndin.

NESREČE V KRIŽIŠČIH

4. septembra popoldne je po Tovrniški cesti v Krškem pripeljal voznik osebnega avtomobila Alojz Smerdel iz Krškega in zavijal v Prešernovo ulico. Naproti je privozil voznik bagra Ilija Jančič iz Novega mesta. Zaradi nepazljivosti obeh voznikov je bager s košem za nalaganje zadel v levo stran avtomobila in povzročil na njem za 2000 Ndin škodo.

9. septembra popoldne je prišlo do prometne nesreče na križišču cesti II. reda na Catežu. Slavko Klun iz Dobove je z osebnim avtom peljal iz Brežice čez križišče na Catežu proti Cateškim Toplicam. Na križišču mu je pripeljal naproti po levi strani s voznikom avtomobilom in priklopcu Dušan Milosavljevič. Čeprav se mu je voznik osebnega avtomobila umaknil na skrajno desno stran in tam obstal, je medel s priklopcem zadrl levi blatnik in povzročil za okrog 500 Ndin škodo.

10. septembra popoldne se je pripetila prometna nesreča na križišču enakovrednih cest pri gostilni Budič na Catežu. Z avto ošte je pripeljal voznik osebnega avtomobila Miroslav Vute, iz smeri Cateških Toplic pa voznik osebnega avtomobila Nikola Zovko iz Zagreba. Med njima je prišlo do trčenja. Pri tem je bila lažje poškodovana Vutejeva žena. Na avtomobilu je za okrog 4000 Ndin škoda.

Ob bridki in nepozabni izgubi naše drage mame, sestre

JOŽEFE MEGLIČ

rojene KOČJAN s Krsinjeva vrha

se najtopleje zahvaljujemo vsem darovalcem vencov in cvetja, prijateljem, znancem in sosedom s Krsinjeva vrha in Senovega. Posebno se zahvaljujemo dr. Rudiju Malavašiču in dr. Antonu Likušku s Senovega za dolgoletno zdravljenje ter vsem, ki so jo spremlili na zadnji poti.

Zalujoči: sinova in hčerke z družinami in drugo sorodstvo

DOLENJSKI LIST

LASTNIKI IN IZDAJATELJI: občinske konference SZDL Brežice, Črnomelj, Kočevje, Krško, Metlika, Novo mesto, Ribnica, Sevnica in Trebnje

UREJUJE UREDNIŠKI ODBOR: Tone Gošnik (glavni in odgovorni urednik), Ria Bačar, Miloš Jakopec, Marjan Legan, Jože Primc, Jožica Teppey in Ivan Zoran Tehnični urednik: Marjan Moškon

IZHAJA: vsak četrtek — Posamezna številka 70 par (70 starih din) — Letna naročnina za 1967: 24,50 novih dinarjev (2450 starih din); plačljiva je vnaprej — Za inozemstvo 37,50 novih dinarjev (3750 starih din) oz 3 ameriške dolarje — Tekoči račun pri podružnici SDK v Novem mestu 521-8-9 — NASLOV UREDNIŠTVA IN UPRAVE: Novo mesto, Glavni trg 3 — Poštni predal 33 — Telefon 21-227 — Naročenih rokopisov in fotografij ne vračamo — Tiska: Časopisno podjetje »Delo« v Ljubljani.

maloglasni

SLUŽBO DOBI

KMEČKO DEKLE išče tričlansko družino za gospodinjstvo pomočnico. Plača dobra. Dr. Franja Goričar, Ljubljana, Trubarjeva 27, III. nadstropje.

TRICLANSKA DRUZINA išče gospodinjstvo pomočnico — pogojni ugodni. Albina Simunac, Zupančičeva 30, Kranj.

ISCEM ZENSKO — kuharico, ki bi samostojno vodila kuhinjo in planinski postojanki za dobo treh mesecev (do 10. decembra). Stanke Mamič, Zagrebška cesta 12, Novo mesto.

MIZARSKEGA POMOČNIKA za pohištvena dela sprejemam. Hrana in stanovanje zagotovljena. Franc Kajzer, Ljubljana, Podgora 24 a.

STANOVANJA

V NOVEM MESTU ali okolici išče mlad zakonski par za daljši ali krajši čas sobo in kuhinjo ali pa samo večjo sobo z možnostjo kuhanja. Plačam do 35.000 Sdin. Jože Habič, Zakotnikova 1, Ljubljana.

DVE DEKLETI iščeta opremljeno sobo v Novem mestu. Naslov v upravi lista 1353-67.

MOSKI ISČE v Novem mestu opremljeno ali prazno sobo. Naslov v upravi lista 1373-67.

MOSKI ISČE neopremljeno sobo v Novem mestu. Naslov v upravi lista 1357-67.

OPREMLJENO SOBO oddam samski ženski. Naslov v upravi lista 1380-67.

OPREMLJENO SOBO oddam moškemu. Naslov v upravi lista 1381-67.

V LIČNIKU pri Lukovku prodam gospodarsko poslopje s stanovanjsko hišo ter približno 1 ha obdelovalne zemlje. Cena ugodna. Informacije dobite v gostilni Zore, Stari trg pri Trebnju.

PRODAM HIŠO, vseljivo. Cena po dogovoru. Kočevje, Roška cesta 16.

PRODAM HIŠO s posestvom pri Dobrniču. Marjeta Makše, Rdeči kal 26, Dobrnič.

PRODAM NOVO vseljivo hišo v Regerčih vasi. Ištvan Kalmar, Regerčeva vas, n. h., Novo mesto.

OPREMLJENO ali prazno sobo za dve dijakinji — sestri — v Novem mestu ali bližnji okolici iščemo. Plačam dobro. Ponudbe na upravo lista pod »Sobas«.

ODDAMO POSESTVO — 8 hektarov z gospodarskim poslopjem za oskrbo do smrti — po dogovoru (2 člana, stara 70 let). Poizve se pri Alojzu Ajdičku, Goreljce, Radeče pri Zidanem mostu.

OPREMLJENO SOBO oddam samskemu moškemu. Ljubljanska cesta 4, Novo mesto.

POČENI PRODAM DOM za majhno družino, dva sadovnjaka, dve njivi, po želji tudi vinograd, 17. septembra. Rovišče št. 58, p. Studence pri Sevnici.

PRODAM

ZARADI SELITVE prodam kuhinjsko pohištvo in električni štedilnik. Roza Peroci, Ljubljanska 6 (otroški vrtec), Novo mesto.

PRODAM hrastovo spalnico s šifonierami. Naslov v upravi lista 1348-67.

PRODAM dobro ohranjen diesel motor. Jože Bojano, Sr. Grčevje 4, Otočec.

UGODNO PRODAM — rabljeno spalnico, raztegljivo mizo in kredenco. Kladnik, Dob 14 pri Mirni.

PRODAM NOV gumi voz. Rozalija Zemljak, Zdole 43, Krško.

PRODAM KOSILNICO BCS s števno napravo in traktor Dolo s kosilnico in plugom, vse v dobrem stanju. Naslov v upravi lista 1362-67.

PRODAM SKEDENJ v dobrem stanju. Stari trg 7, Trebnje.

PRODAM PRALNI STROJ Gorenje, superavtomatičen, 270, skoraj nov, zaradi selitve. Prodajam tudi mizico za televizor. Naslov v upravi lista 1365-67.

PRODAM MALO rabljeno motorno kosilnico z števno napravo in rezervnimi deli »Alpina«. Franc Vovko, Potov vrh 26, p. Novo mesto.

PRODAM 8 let starega konja, težkega 540 kg, z jamstvom. Domača reja. Cena po dogovoru. Alojz Judič, Ručetna vas 12, Črnomelj.

PRODAM DOBRO OHRANJENO lepo kuhinjsko kredenco. Bršljin 4, Novo mesto.

UGODNO PRODAM MIZARSKI stroj na štiri operacije. Franc Marolt, Stožice 40, Ljubljana.

PRODAM SKORAJ NOV Bagat stroj za 60.000 Sdin in decimalno tehniko, kad, sode in kuhinjski štedilnik »Toble, Marija Fabjan, Šeškova 18, Kočevje.

POLAVTOMATSKI pralni stroj EKA, zelo dobro ohranjen, prodam. Kandijska 9, Novo mesto.

UGODNO PRODAM nov 650-litrski sod. Naslov v upravi lista 1390-67.

PRODAM 1800-litrski sod v odličnem stanju, Marjan Rifej, Lešnica 10, Otočec.

MOTORNA VOZILA

PRODAM AVTO Fiat 1300, letnik 1965, odlično ohranjen. Cena ugodna. Pohlštvo Kurnik, Sevnica, tel. 74-191.

UGODNO PRODAM osebni avtomobil DKW 1000 S, v brezhibnem stanju, z novimi uvoženimi gumami in še z dvema rezervnima kolesoma s sneženkami in raznimi rezervnimi deli. Naslov v upravi lista.

PRODAM MOPED Scooter, tri brane. Naslov v upravi lista 1376-67.

OPEL KADET ugodno prodam. Naslov v upravi lista 1365-67.

RAZNO

DIAKINJO — sestanovalko — sprejemam. Inštruiram nemščino. Vprašajte pod »Pomoč na upravi lista«.

V NAJEM oddam garažo, primerno za kovinsko obrt. Volčičeva 13, Novo mesto.

POROČNE PRSTANE po največji modi izdeluje in vsa zlatarska dela opravlja zlatar, Gosposka 5, Ljubljana (poleg univerze).

ZELODČNI KATAR, šir na šelodu in dvanašterniku ter trakt debellega črevesa zdravite z uspehom s prirodnim zdravilom — z rogalkim DONAT vreloom. Zahlevajte ga v svoji trgovini, te pa ga dobe v Novem mestu pri HMEJLNIKU in STANDARDU (MERCATORJU).

TAKOJ KUPIMO